NU EXISTĂ BINE. NU EXISTĂ RĂU. EXISTĂ DOAR SLUJBE BINE PLĂTITE.

Compania neagră

GLEN COOK

ÎN NOIEMBRIE LA **MILLENNIUM** BOOKS

GALILEO SCIENCE FICTION & FANTASY
o publicaţie trimestrială editată de
MILLENNIUM BOOKS / Satu Mare

Ilustraţia copertei: Adam Tredowski
http://www.tredowski.cba.pl/

ISSN 2067-7553

PENTRU DETALII ŞI COMENZI: **WWW.MILLENNIUMPRESS.RO**

NUMĂRUL 2 VARA 2010

Galileo

science fiction & fantasy

ÎN ACEST NUMĂR:

LUCIUS SHEPARD ★ MICHAEL SWANWICK ★ COSTI GURGU
NICOLA GRIFFITH ★ MARIAN TRUŢĂ ★ ROBERT SILVERBERG
FLORIN PÎTEA ★ ŞTEFANA CRISTINA CZELLER

GALILEO
SCIENCE FICTION & FANTASY

NUMĂRUL 2 / VARA 2010

GALILEO SCIENCE FICTION & FANTASY
este o publicație trimestrială editată de
Millennium Books / Satu Mare.

REDACȚIA:

Redactor-şef: Horia Nicola Ursu
Redactor: Michael Haulică
Pre-press: Ona Frantz
Design: Vlad-Mihai Botta
Ilustrația copertei: Adam Tredowski

DATE DE CONTACT:

Millennium Books
www.revista-galileo.ro

Str. G.V. Popescu Nr. 7
440021 Satu Mare, România

e-mail: office@millenniumpress.ro

Reproducerea integrală sau parțială, sub orice formă, a materialelor publicate în paginile revistei Galileo Science Fiction & Fantasy se poate face numai cu acordul scris al editorului.

Copyright © Millennium Books, 2010

SUMAR

NR. 2 / VARA 2010

EDITORIAL

HORIA NICOLA URSU	5	DESPRE PROFESIONALISM

FICŢIUNI

MICHAEL SWANWICK	7	UNDE RADIO
COSTI GURGU	32	ÎNGERI ŞI MOLII
NICOLA GRIFFITH	48	JOC ÎN DOI
MARIAN TRUŢĂ	88	CUMANIA 2010
ŞTEFANA CRISTINA CZELLER	137	SLUJESC ZEULUI-CÎINE
FLORIN PÎTEA	149	VÎNĂTOAREA DE SFINCŞI

VIITORUL ANTERIOR

MIRCEA OPRIŢĂ	165	IANUS BIFRONS
GRAHAM SLEIGHT	177	ALFRED BESTER

DOSAR: LUCIUS SHEPARD

***	186	REPERE BIO-BIBLIOGRAFICE
HORIA NICOLA URSU	188	INTERVIU CU LUCIUS SHEPARD
LUCIUS SHEPARD	193	DOAR PARŢIAL AICI

ZEITGEIST

CORY DOCTOROW	223	LITERATURĂ DE FURAT
ROBERT SILVERBERG	228	AFACEREA CLEVE CARTMILL

Horia Nicola Ursu
DESPRE PROFESIONALISM

Spuneam, în editorialul celui dintîi număr al revistei *Galileo*, că am vrea să realizăm o publicaţie cu o ţinută profesionistă. Fie-mi îngăduit, în rîndurile de faţă, să vă explic ce înţeleg eu prin profesionalism, atunci cînd e vorba de aria noastră de desfăşurare, cea a literaturii.

Am să îi iau drept exemplu pe cei care semnează povestirile şi eseurile din acest număr. Mircea Opriţă şi-a trimis textul despre Camil Baciu cu o promptitudine pe care nu pot decît să i-o invidiez, pe cînd numărul 1 nici nu venise încă de la tipar. Lui Marian Truţă – al cărui talent îl apreciez enorm, dincolo de diferenţele noastre ocazionale de opinie, altminteri futile – i-am cerut o povestire şi i-am propus un contract; scriitorul şi-a onorat promisiunea, trimiţîndu-ne textul la termen, corectat atent. Pe Costi Gurgu l-am vrut cu „Îngeri şi molii", povestirea sa publicată iniţial într-o antologie apărută la o editură majoră din Statele Unite; pentru că semnase un contract de exclusivitate cu editorii antologiei americane, ne-a permis să îi publicăm povestirea de-abia după împlinirea unui an de la publicarea iniţială; un contract se respectă în orice condiţii. Lui Lucius Shepard i-am solicitat un interviu pentru a-i introduce extraordinara poveste. Mi-a spus că nu poate

răspunde pe loc, dar mi-a dat un termen pînă la care avea să îmi trimită răspunsurile; în ziua respectivă, dis-de-dimineaţă, mesajul lui Lucius Shepard mă aştepta, cuminte şi complet. Robert Silverberg a citit despre Galileo pe o listă de discuţii moderată de Paul Di Filippo, cu care am colaborat la realizarea primului număr; dornic să-şi vadă opera tradusă în cît mai multe limbi, ne-a contactat şi şi-a oferit cu generozitate sprijinul; aşa se face că, începînd din acest număr, Robert Silverberg va avea o rubrică permanentă în *Galileo*.

Ce vreau să subliniez cu aceste exemple? E simplu: dincolo de banii pe care îi primeşte pentru ceea ce face, neluînd în calcul circulaţia mai restrînsă sau mai extinsă a publicaţiei cu care colaborează, un scriitor profesionist îşi va confirma renumele prin atitudinea pe care o are faţă de cerinţele editorului, prin grija cu care tratează, dincolo de ultimul punct, opera proprie, prin atenţia pe care o acordă contactului permanent cu cititorii. Dincolo de valoarea literară a operei unui scriitor, bunul renume al acestuia depinde în primul rînd de atitudinea pe care o are faţă de meseria de scriitor, indiferent dacă aceasta este sau nu sursa lui primară de venituri. Din fericire – şi s-ar putea ca acest lucru să le pară ciudat acelora care încă mai cred că scriitorul trebuie să fie un geniu neînţeles, bîntuit de angoase existenţiale, rupt de realitate şi trăitor în sferele înalte – atitudinea profesionistă este direct proporţională cu valoarea literară. Am avut ocazia să constat acest lucru în repetate rînduri: nu e o excepţie, ci o regulă.

Cu astfel de scriitori e o plăcere să colaborezi, în calitate de editor. Şi, indiferent care va fi reacţia unui cititor sau a altuia faţă de ceea ce scriu aceştia, de un lucru poţi fi sigur: că ai făcut cea mai bună alegere luîndu-i drept colaboratori, oferindu-le pagina drept vitrină pentru creaţiile lor.

Considerat a fi unul dintre cei mai importanţi autori de proză scurtă SF din Statele Unite, Michael Swanwick (născut în 1950) are în palmares toate premiile importante ale genului: Hugo, Nebula, Locus, Sturgeon. Nuvela de faţă i-a adus în 1996 premiul World Fantasy.

Michael Swanwick
UNDE RADIO

Umblam cu capul în jos pe firele de telefon, sub picioarele mele cerul era rece şi monoton, cu doar cîteva stele poetice risipite pe ici, pe colo, şi mi-a trecut prin cap că este de ajuns un singur moment de slăbiciune ca să fac un pas greşit şi să mă prăbuşesc pentru vecie în noapte. M-a cuprins atunci un soi de furie şi am început să fug.

Am făcut firele să cînte. Acestea au sărit şi s-au umflat deasupra mea, cînd am trecut în goană pe lîngă birtul lui Ricky şi am început să urc dealul. Pe lîngă vechea fabrică de ciocolată şi cea de panouri publicitare. Pe lîngă magazinele de cosmetice, pe lîngă A.J. LaCourse Motoare Electrice-Controale-Piese. Apoi, acolo unde panta devenea mai abruptă, de-a lungul şirului unduitor de case identice care se întindea pe jumătate de kilometru pînă la Ridge. De două ori am depăşit nişte trecători, cocoşaţi şi grăbiţi, care îşi ţineau cu obstinaţie capetele în jos, plecaţi să facă nişte comisioane de neînţeles. Nu m-au observat, desigur. Ei nu mă observă niciodată. Antena era vizibilă de aici. Se vedeau şi Cele Şapte

Surori, împodobite cu lumini roşii, agăţate de pămînt ca stalactitele.

— Unde fugi, micuţule? a şoptit un turn cu vocea plină de paraziţi. Cred că era Hegemone.

— Du-te dracului, am spus fără să-mi încetinesc ritmul, şi au chicotit cu toţii.

Maşinile huruiau. Era ţinutul viroagelor, dar cu toate acestea acolo se construise, şi marginea drumului, prea abruptă şi stîncoasă pentru a fi dezvoltată, fusese abandonată copacilor şi gunoaielor. Ambalajele de hamburgeri şi pungile albe de plastic foşneau peste tot. Fugeam cît mă ţineau puterile.

Cam cu o stradă înainte de Ridge m-am împiedicat şi a fost cît pe ce să cad. Am lovit cu braţul un stîlp de telefon şi am reuşit să mă prind la timp. Îngrozit de propria-mi neatenţie, am rămas agăţat acolo, ameţit şi speriat. Deasupra capului meu pămîntul era negru ca smoala, un acoperiş metalic, dar cu toate acestea nerăbdător ca un cîine de vînătoare să sară pe mine, să mă zdrobească, să mă facă una cu neantul. M-am holbat la el, înspăimîntat.

Cineva mi-a strigat numele.

M-am întors. O siluetă neclară, albastră, agăţată de o antenă de televiziune, în vîrful unui duplex mic şi decorat cu cărămizi. Văduva lui Charlie. A întins un braţ care a sclipit argintiu peste strada Ripka. M-am întors să văd ce vine în urma mea.

Era Rîşniţa de Cadavre.

Cînd şi-a dat seama că am zărit-o a mai scos cîteva picioare, şi-a întins capul ţuguiat şi a tras un urlet care a ricoşat din stratul Heaviside. Am simţit că îmi îngheaţă sîngele inexistent.

Cuprins de panică, m-am ţinut bine şi am fugit spre Ridge, unde eram în siguranţă. Aveam un ascunziş în vechiul Roxy şi, după ce treceam prin zid, Rîşniţa de Cadavre nu mai putea veni după mine. De ce era aşa, habar n-aveam. Dar înveţi regulile dacă vrei să supravieţuieşti.

Am fugit. În mintea mea le auzeam pe Cele Şapte Surori cloncănind şi clevetind între ele, emiţînd unde radio şi semnale TV pe mai multe frecvenţe. Indiferente la suferinţa mea.

Rîşniţa de Cadavre se agita pe fire, cu cele o sută de picioare ascuţite ale sale. Am simţit valul ionic pe care l-a împins spre mine cînd am ajuns la intersecţia dintre Ridge şi Leverington. Maşinile se opreau la pompele de benzină de la benzinăria Atlantic. Adolescenţii stăteau în faţă la A-Plus Mini Market, aruncînd în stradă ţigările pe jumătate fumate, bătînd din picioare ca nişte mînji, aşteptînd să se întîmple ceva. Nu m-am putut abţine să nu simt un mare dispreţ pentru ei. Absolut toţi erau preocupaţi de examene şi droguri şi coşuri, şi absolut toţi erau confortabil baricadaţi în spatele unor fortăreţe greoaie de carne.

Mă aflam la cîţiva metri de casă. Roxy era un cinematograf mare şi vechi, dărăpănat şi transformat pe jumătate în teren de skateboard, care aproape imediat a dat faliment. Dar a fost cîndva un loc minunat, şi ornamentele din teracotă erau încă acolo: brîie şi zeităţi marine, feţe mari, umflate, ce suflau în nişte naiuri, chitare, flori şi balauri cu două picioare. Am traversat bulevardul pe un fir mort de telefon, subţire ca o pînză de păianjen, dar încă utilizabil.

Aproape am ajuns.

Apoi creatura a sărit pe mine, cu un urlet de turbare electromagnetică ce le-a adus la tăcere pentru o clipă chiar şi pe Surori. S-a prăbuşit pe partea mea, o furtună de cuţite şi furie dusă la extrem, cu ghearele şi cîrligele scoase.

M-am agăţat de o bridă ruginită de pe peretele cinematografului.

Prea tîrziu! Înăuntrul meu a explodat durerea, o perdea albă de greaţă. Într-o clipă am pierdut numele celei de-a doua fiice, o dimineaţă de aprilie cînd lumea era nouă şi eu aveam cinci ani, nopţile pierdute în sălile pline de fum din Politehnica Rensselaer, rînjetul buhăit al Bătrînului Cumîlcheamă, neamţul care locuia pe strada LaFountain, durerea vie a unei glezne scrîntite în depozitul de la Banana Republic, partida de pescuit împreună cu tata pe o plută galbenă din cauciuc, pe Lacul Champlain. Au dispărut toate, plus încă o mie de alte lucruri, aspirate, distruse, fără posibilitatea de a le recupera.

Furios ca un animal rănit, am ripostat. Fragmente respingătoare de substanţă s-au împrăştiat sub pumnul meu. Rîşniţa

de Cadavre s-a ridicat să mă zdrobească şi am căutat disperat pe bîjbîite. Ceva a cedat şi s-a rupt.

Apoi am trecut prin zid şi am fost în siguranţă printre lilieci, în întuneric.

— *Cobb*! a urlat Rîşniţa de Cadavre.

Şfichiuia cu sălbăticie înainte şi înapoi, cercetînd cu membrele şi dinţii zidurile de cărămidă, agitată ca vîntul de martie, imprevizibilă ca un fulger globular.

Pentru moment, eram în siguranţă. Dar apucase o parte din mine, o torturase şi o făcuse parte din ea însăşi. Nu mă mai puteam amăgi cu gîndul că o să plece pur şi simplu.

— Co-hooo-hobb!

Mi-a pronunţat numele sacadat, ca un robot. Avea o voce urîtă, răguşită. M-am simţit murdărit doar ascultînd-o.

— Co – pauză – oobb!

Stupefiat şi îngrozit, am bîjbîit pe acoperişul curbat, din tablă, al cinematografului, pînă am găsit o zonă fără lilieci. M-am prăbuşit, epuizat şi trist.

— Co o o o bh!

Cum mă găsise? Crezusem că am lăsat-o în urmă, în Manhattan. Zborul meu pe liniile de înaltă tensiune să fi lăsat vreo urmă? Posibil. Şi încă o dată, poate avea vreo legătură deosebită cu mine. Trebuie să fi renunţat la o pradă mai uşoară, dacă m-a urmat pînă aici. Ceea ce însemna că are pică pe mine. Poate am cunoscut Rîşniţa de Cadavre pe vremea cînd era o fiinţă umană. Poate cîndva am însemnat mult unul pentru celălalt. Poate am fost iubiţi. Era posibil. Lumea este un loc mai ciudat decît credeam eu.

M-a cuprins atunci groaza faţă de existenţa mea, o înţelegere acută a mizeriei în care dăinuiam, a pericolului care mă înconjura şi a misterului întunecat ce forma universul meu. Am plîns pentru tot ceea ce pierdusem.

Într-un final s-a ivit soarele, ca remorca personală a lui Dumnezeu, şi, cu un trîmbiţat triumfător de trompete cromate ne-a trimis pe noi, creaturile nopţii, la culcare. Cînd mori, mai întîi lumea se întoarce cu susul în jos. Te simţi copleşitor de dezorientat şi ai o senzaţie stranie care nu este o simplă durere,

în timp ce ultimul fir care te leagă de corpul tău se rupe, după care aluneci afară din corpul fizic şi cazi de pe planetă.

În timp ce cazi, te rarefiezi. Substanţa din care eşti făcut se dilată şi se subţiază, strălucind din ce în ce mai slab pe măsură ce viteza ta creşte. Atît cît se poate spune, este un proces care nu se opreşte vreodată. Mai slab, mai subţire, mai rece... pînă cînd fuzionezi cu substanţa tuturor celor care au murit, te întinzi perfect uniform spre vidul universal care tinde continuu, dar nu ajunge niciodată la zero absolut. Priveşte cu atenţie, cerul este plin de Morţi.

Nu toţi cad. Unii sînt mai rapizi în gîndire, sau au destul noroc să menţină o legătură subtilă cu existenţa pămînteană. Eu am fost unul dintre cei norocoşi. Lucram noaptea tîrziu la un proiect, cînd am făcut infarct. Biroul era pustiu. În tavan exista o plasă metalică prinsă în tencuială, şi asta m-a salvat.

Prima reacţie în faţa morţii este negarea. Nu se poate întîmpla, m-am gîndit. Am căscat gura spre podeaua unde căzuse corpul meu şi unde urma să stea nedescoperit pînă dimineaţă. Propriul meu cadavru, palid şi fără vlagă, purtînd o cravată cu însemnele firmei şi o vestă gri din angora. Un Rolex din aur, accesorii de birou Sharper Image, şi m-am gîndit, bineînţeles: pentru asta am murit? Prin care mă referem, desigur, la întreaga mea viaţă.

Aşa că, într-o stare de criză personală şi ontologică, am cutreierat tavanul spre locul unde se afla un vechi tub pneumatic, scos şi umplut cu tencuială în urmă cu peste cincizeci de ani. Am căzut de la etajul şaptesprezece la douăzeci şi cinci, prilej cu care am învăţat multe lucruri. Zdruncinat, speriat şi gata să înţeleg de cîtă prudenţă este nevoie în viaţa de după moarte, m-am dus la o fereastră să privesc lumea de afară. Cînd am încercat să ating geamul, mîna mi-a trecut prin el. Am sărit înapoi. Precaut, m-am aplecat să-mi scot capul în noapte.

Ce experienţă minunată este Times Square atunci cînd eşti mort! Este de zece ori mai multă lumină decît vede o persoană în viaţă. Toate lucrurile metalice vibrează. Firele electrice sînt ca nişte zgîrieturi fine în aer. Neoanele cîntă. Lumea este plină

de prezențe și țipete ciudate. Totul se schimbă, din frumos în mai frumos.

Ceva ce semăna cu un balaur de fum se ridica în Square. Dar l-am pierdut printre atîtea alte minuni, așa că nu m-am mai gîndit la el. Din nou, noapte. M-am trezit cu muzica celor de la Led Zeppelin în minte. *Stairway to Heaven*. Din nou. Între piesele celor de la Dead Milkmen poate fi o pauză lungă.

— Deșteptarea, mititelule, a fredonat una dintre Surori. (Ciudat cum uneori se interesează personal și îndeaproape de noi, iar alteori ne ignoră complet.) Sînt Eufrosina, vă prezint buletinul meteo cu ochii roșii. Prognoza este schimbătoare, cu șanse de disperare existențială. Nu ieșiți din casă diseară, dacă știți ce este bine pentru dvs. Într-o oră va începe să fulgere.

— Nu este sezonul fulgerelor, am spus.

— Vai de mine. Să informez vremea?

Începusem să îmi dau seama că, deși la trezire mi se păruse a fi aura întunecată a Rîșniței de Cadavre, era de fapt frontul de presiune înaltă al unei furtuni ce se apropia. Primii stropi de ploaie au răpăit pe acoperiș. Vîntul s-a întețit și ploaia a devenit mai puternică. Un tunet a mîrîit în depărtare.

— Du-te-n...

Un rîset ușor a tremurat cu o frecvență supersonică și a dispărut.

Ascultam ploaia de sub picioare cînd un trăsnet a bubuit, întorcîndu-mă pe dos pentru o fracțiune de secundă, apoi s-a rostologit voios, stingîndu-se. În momentul care a urmat trăsnetului, pereții au devenit transparenți și lumea era făcută din sticlă, cu secretele la vedere. Dar înainte de a putea înțelege, pereții au devenit din nou opaci și consecințele răutăcioase ale trăsnetului au dispărut ca zîmbetul unui nebun în noapte.

În permanență, Cele Șapte Surori rîdeau și cîntau, țipînd de bucurie de cîte ori se aprindea un fulger și încropind poezii absurde din urlete, șuierături și paraziți. Într-un moment de acalmie temporară, murmurul monoton al unei unde purtătoare m-a copleșit. Părea a fi Phaenna. Dar în loc de vocea sa, am auzit doar niște suspine îngrozitoare.

— Văduva? am întrebat. Tu ești?

— Nu te poate auzi, a tors Phaenna. Ai noroc, sînt aici să te aduc la viteza normală. Un fulger a lovit transformatorul de lîngă casa ei. Trebuia să se întîmple, mai devreme sau mai tîrziu. A prins-o Nemesis al tău – ceea ce tu numeşti Rîşniţa de Cadavre, ce poreclă drăguţă, apropo.

Nu avea nici o logică.

— De ce să o vîneze Rîşniţa de Cadavre?

— De ce de ce de ce de ce de ce? a cîntat Phaenna, o frîntură dintr-o baladă pop sau cam aşa ceva. Nu ai primit răspunsuri cît ai fost în viaţă, ce te face să crezi că vei primi vreunul *acum*?

Suspinele continuau.

— Poate să mai stea, am spus. Rîşniţa de Cadavre nu o să... Hei, stai. Nu au racordat-o la cablu de curînd? Încerc să îmi imaginez. Linii de telefon pe de o parte, fire electrice pe de alta, cablu. Poate scapă nevăzută.

Suspinele s-au domolit, după care s-au înteţit într-o tînguire de disperare foarte nefirească pentru Văduvă.

— Tipic, a spus Phaenna. Nu ai nici cea mai mică idee despre ce vorbeşti. Fulgerul ţi-a schimbat protejata. Du-te şi convinge-te singur. M-am enervat.

— Ştii foarte bine că nu pot...

Atenţia Phaennei a fost distrasă şi unda purtătoare a dispărut. Cele Şapte Surori sînt capricioase din acel punct de vedere. De data aceasta, totuşi, a fost la fel. În nici un caz nu mă duceam acolo să văd acea monstruozitate. Nu puteam. Şi sînt recunoscător pentru faptul că nu trebuia să mărturisesc asta.

Am stat mult timp şi m-am gîndit la Rîşniţa de Cadavre. Chiar şi aici, apărat de zidurile solide ale cinematografului, doar gîndul era de-ajuns să mă paralizeze. Am încercat să îmi imaginez prin ce trecea Văduva lui Charlie, despărţită de acest monstru doar printr-o perdea subţire de cărămidă şi mortar. Simţind radiaţia puternică a răutăţii sale... Era mai mult decît puteam să vizualizez. În cele din urmă am renunţat şi m-am gîndit în schimb la prima mea întîlnire cu Văduva.

Venea de la Roxborough cu braţele întinse, imaginea răsturnată a unui copil care imită mersul pe sîrmă. Punîndu-şi un picior în faţa celuilalt cu deliberată concentrare, scrutînd

sîrma de dinaintea ei cu atîta prudență, încît se afla la mai puțin de o stradă depărtare atunci cînd m-a văzut.

A țipat.

Apoi a alergat drept spre mine. Eram cu spatele la stația transformatorului – nu era loc de scăpare. M-am ferit cînd s-a oprit împleticindu-se.

— Tu eşti! a strigat ea. O, Doamne, Charlie, ştiam că o să te întorci la mine, am aşteptat atît de mult, dar nu m-am îndoit niciodată de tine, niciodată, putem să...

S-a năpustit înainte, ca şi cum ar fi vrut să mă îmbrățişeze. Privirile ni s-au întîlnit.

Toată bucuria ei a pierit.

— Ah, a spus ea. Nu eşti tu.

Am început să mă relaxez puțin, dar încă mai vibram de energie şi frică. Mintea mea era un vulcan de contradicții. Nu-mi aminteam aproape nimic din existența mea post-mortem. Fragmente, bucăți de sfaturi de la morții mai vechi, o îngrozitoare confruntare cu... ceva, o creatură sau un fenomen care mă făcuse să fug din Manhattan. Nu ştiam dacă din cauza acestui eveniment sau a tensiunii teribile a acelei autostrăzi radiante fusesem golit de experiență.

— Eu sînt, am protestat.

— Ba nu, nu eşti tu. (Privirea ei era neplăcut de sinceră.) Nu eşti şi nu ai fost niciodată Charlie. Eşti doar o urmă din ceea ce a fost cîndva un bărbat, unul nu foarte bun.

S-a întors. Mă părăsea! În starea mea de confuzie, am simțit o asemenea disperare cum nu mai simțisem niciodată.

— Te rog..., am spus.

S-a oprit.

O lungă tăcere. A urmat ceea ce la o femeie în viață ar fi fost un suspin.

— Ai crede că eu... eh, nu contează. A întins mîna, şi cum eu nu am prins-o, a zis: Pe aici.

Am urmat-o pe Main Street, prin micul canion al districtului de afaceri, spre un restaurant de la marginea oraşului. Acesta se afla vizavi de Hubcap Heaven şi era străjuit pe ambele părți de un morman de rable. Restaurantul era închis. Ne-am aşezat pe acoperiş.

— Aici a ajuns maşina după ce am murit, a spus ea, arătînd spre rable. S-a întîmplat imediat după ce am primit acel telefon în legătură cu Charlie. Am stat pînă tîrziu şi am băut, şi după o vreme mi-a trecut prin cap că poate s-au înşelat, poate au făcut o greşeală teribilă şi el nu a murit cu adevărat, înţelegi? Poate era în comă sau ceva de genul ăsta, un diagnostic greşit, l-au confundat cu altcineva, cine ştie? În spitale se întîmplă atîtea lucruri groaznice. Se fac atîtea greşeli. Am ajuns la concluzia că trebuie să mă duc şi să lămuresc lucrurile. Nu aveam timp de cafea, aşa că m-am dus la dulăpiorul cu medicamente şi am înghiţit la întîmplare un pumn de pastile, gîndindu-mă că poate unele din ele mă vor ţine trează. După aceea m-am urcat în maşină şi am plecat spre Colorado.

— Dumnezeule.

— Habar n-am cu ce viteză mergeam – totul a fost în ceaţă după ce m-am ciocnit. Cel puţin, nu am luat pe nimeni cu mine, slavă Domnului. A existat un moment îngrozitor de confuzie şi durere şi mînie, după care m-am trezit întinsă pe podeaua maşinii, cadavrul meu se afla la doar cîţiva centimetri sub mine, pe tavan. (A tăcut o clipă.) Primul meu impuls a fost să mă tîrăsc afară prin fereastră. Din fericire, nu am făcut-o. (Altă pauză.) Mi-a luat aproape o noapte să ies din curte. A trebuit să merg de la o rablă la alta. Să sar peste nişte goluri. A fost un coşmar.

— Mă surprinde că ai avut prezenţa de spirit să rămîi în maşină.

— Moartea te trezeşte rapid.

Am rîs. Nu m-am putut abţine. Şi, fără cea mai mică ezitare, mi s-a alăturat şi ea. A fost un moment cald, plăcut, primul de nu mai ştiu cînd. Ne stîrneam unul pe celălalt, rîzînd din ce în ce mai tare, veselia noastră adunîndu-se pînă cînd a umplut de purici toate ecranele televizoarelor pe o rază de un kilometru.

Apărarea mea era la pămînt. M-a prins de mînă.

M-au năpădit amintirile. A fost prima ei întîlnire cu Charlie. El era electrician. Vecinul ei îşi renova casa. Ea lucra în curte şi el a început o conversaţie. După aceea, i-a dat întîlnire. S-au dus la o discotecă din hotelul Adam's Mark de pe City Line Avenue.

Pe atunci, ea nu era dornică să înceapă o relație. Încă se refăcea după o poveste scîrboasă cu un bărbat însurat care s-a gîndit că, dacă nu este disponibil pentru ceva permanent, atunci o poate transforma în proprietatea sa. Dar, cînd Charlie a sugerat să se ducă la mașină să bea o cola – se întîmpla în anii '70 – ea a fost de acord. El oricum urma să îi facă avansuri, mai devreme sau mai tîrziu. Puteau foarte bine să rezolve problema mai devreme, ca să le rămînă mai mult timp de dansat.

Numai că după ce au terminat de vorbit Charlie a șocat-o, luîndu-i mîinile și sărutîndu-le. Pe vremea aceea, ea lucra la un atelier de ceramică din Bucks County, și avea mîinile roșii și aspre. Era foarte sensibilă în legătură cu ele.

— Ce mîini frumoase, a murmurat el. Ce mîini frumoase, frumoase.

— Rîzi de mine, a protestat ea, jignită.

— Ba nu! Sînt mîini care fac atîtea lucruri, și au fost modelate de lucrurile pe care le-au creat. Așa cum pietrele dintr-un rîu sînt modelate de apa care trece peste ele. Așa cum uneltele sînt modelate de activitatea lor. Un ciocan este frumos, dacă este un ciocan bun, și mîinile tale sînt la fel.

Ar fi putut să o tragă pe sfoară. Dar ceva în vocea lui, în gesturile lui, spunea nu, el chiar vorbea serios. I-a strîns mîinile într-ale lui și a văzu că și ale lui erau frumoase. Brusc, s-a bucurat că n-a încetat să ia anticoncepționale cînd s-a despărțit de Daniel. A început să plîngă. Partenerul ei părea speriat și încurcat. Dar ea nu se putea opri. Toate lacrimile pe care nu a putut să le verse în ultimii doi ani au început să curgă ca un șuvoi, de neoprit.

Charlie, băiete, s-a gîndit ea, ai noroc.

Toate astea într-o clipă. Mi-am retras mîinile, întrerupînd contactul.

— Nu face asta! am strigat. Să nu mă mai atingi niciodată!

— Nici pentru mine nu a fost plăcut, a spus Văduva cu dispreț. Dar am vrut să văd cît de multe îți amintești despre viața ta.

Naiv din partea mea însă am fost șocat să realizez că transferul de amintiri avusese loc în ambele sensuri. Dar înainte să izbucnesc cu violență, a spus:

— Nu a rămas prea mult din tine. Eşti doar un fragment dintr-un bărbat, zdrenţe şi petice, mai nimic. Nu-i de mirare că eşti atît de speriat. Ai ceea ce Charlie numeşte un slab raport semnal-zgomot. Ceea ce s-a întîmplat în New York aproape te-a distrus.

— Asta nu-ţi dă dreptul să...

— O, stai liniştit. Trebuie să ştii asta. Viaţa este simplă, pur şi simplu mergi înainte. Moartea însă este complexă. Este atît de greu să te ţii strîns şi atît de uşor să renunţi. Tentaţia există mereu. Crede-mă, ştiu asta. În Roxborough eram cinci, şi unde sînt ceilalţi acum? Doi au venit prin Manayunk, primăvara trecută, şi au dormit un anotimp întreg în aer liber sub un pod şi au dispărut şi ei. Este greu să îi ţii laolaltă. Într-o zi, stelele încep să îţi cînte, iar a doua zi începi să le asculţi. După o săptămînă, începi să le înţelegi. Reacţionezi pur şi simplu la evenimente – asta nu-i de-ajuns. Dacă vrei să te opreşti, trebuie să ştii de ce o faci.

— Şi tu de ce o faci?

— Îl aştept pe Charlie, a spus ea, simplu.

M-am întrebat de cîţi ani aştepta. De trei? De cinci? Oare cît de mult era posibil să stai? Chiar şi în starea mea nervoasă şi confuză, ştiam că este mai bine să nu întreb. În sinea ei, probabil, ştia la fel de bine ca şi mine că Charlie nu venea.

— Numele meu este Cobb, am spus. Al tău?

A ezitat şi apoi, cu o privire oblică, ciudată, a spus:

— Sînt văduva lui Charlie. Asta e tot ce contează.

Este singurul nume pe care mi l-a spus, şi pentru mine Văduva lui Charlie i-a rămas numele de atunci înainte. M-am rostogolit pe spate, pe acoperişul din tablă şi mi-am întins mîinile şi picioarele, ca fantoma unei stele de mare printre lilieci.

— Un fragment, a zis ea despre mine, zdrenţe şi petice. Nu-i de mirare că eşti atît de speriat!

În atîtea luni de cînd mă bălăcesc în răstoaca asta a reţelei de electricitate, nu m-a tratat niciodată altfel decît cu o condescendenţă aflată la limita cu dispreţul.

Aşa că am ieşit afară, în furtună.

Ploaia nu era nimic. Trecea prin mine. Dar erau rafale de vînt pline de ioni care mă puteau arunca de pe fire, şi transformatorul de lîngă casa Văduvei ardea cu o flacără albastră violentă, actinică. Era un jet de energie, o stea luminoasă, orbitoare, adusă pe pămînt. Un fulger m-a deschis, m-a întors pe dos şi m-a făcut la loc înainte de a apuca să reacţionez.

Rîşniţa de Cadavre era vizibilă din cinematograf, dar, între transformatorul în flăcări şi metamorfoza creaturii, m-am aflat la o stradă distanţă de monstru înainte de a înţelege exact ce vedeam.

Se hrănea din transformatorul muribund, absorbind energia cu atîta lăcomie încît pulsa ca un ţînţar care suge sînge. Aripile enorme din plasmă se umflau pe ambele părţi, transparente şi de un albastru fierbinte. Se arcuiau în jurul casei Văduvei, ca un zid circular, neîntrerupt. În punctele de rezonanţă scoteau în afară nişte versiuni mai puţin detaliate ale Rîşniţei, ca nişte santinele, toate cu faţa spre Văduvă.

Înconjurînd-o cu un inel înţepător de electricitate şi ranchiună.

M-am retras o stradă, deşi aparent flacăra transformatorului mă ascundea de Rîşniţa de Cadavre, care stătea la locul ei, holbîndu-se oarbă înăuntru. De trei ori am dat cocol casei de la distanţă, căutînd o intrare. Un cablu nepăzit, un gard din fier forjat, orice bucată întreagă din metal, mai înaltă sau mai joasă, la care să nu poată ajunge Rîşniţa de Cadavre.

Nimic.

În cele din urmă, pentru că nu aveam altă alternativă, am intrat în casa de vizavi, care era cel mai bine apărată de transformatorul ce erupea. O linie de electricitate m-a dus pînă la mansardă. De acolo, am coborît prin sistemul electric pînă la al doilea şi primul etaj, şi tot aşa pînă la subsol. Am zărit în goană un bărbat adormit pe o canapea, în faţa televizorului. Acesta era oprit, dar încă mai păstra o sarcină remanentă. Stătea liniştit, încrezut, plin de energii furate. Dacă amărîtul de pe canapea ar fi putut să vadă ce vedeam eu, nu ar mai fi deschis niciodată televizorul. Ajuns la subsol, m-am mutat de la maşina de spălat la priza principală de apă. Călare pe conductă, mi-am adunat tot curajul şi m-am aruncat cu capul în pămînt.

Era întuneric beznă. Am înaintat încet pe conductă, cuprins de un fel de panică. Nu puteam vedea nimic, nu puteam auzi nimic, nu puteam mirosi nimic, nu puteam pipăi nimic. Nu simțeam decît conducta metalică sub mîinile mele. Dincolo de zid, conducta se termina într-un teu, unde cotea spre un circuit derivat, pe sub alee. L-am urmat înspre stradă.

Era îngrozitor: ca o sufocare prelungită la nesfîrşit. Ca şi cum aş fi fost înfăşurat într-o cîrpă neagră. Ca şi cum m-aş fi înecat în cerneală. Ca şi cum aş fi fost înăbuşit fără zgomot în vidul dintre stele. Ca să-mi distrag atenția, m-am gîndit la tata.

Cînd era tînăr, călătorea prin radio între oraşe. În timp ce conducea pe autostrăzile întunecate şi de obicei pustii, învîrtea de buton înainte şi înapoi, înainte şi iar înapoi pînă găsea un post de radio. După aceea, îşi lua mîna şi aştepta logo-ul acelui post. Asta îi arăta cu aproximație unde se afla – pe lîngă Albany, de exemplu. Un semnal brusc care intra puternic şi apoi se transforma pe neaşteptate în scîrțîieli şi şuierături sinistre era o întîmplare a ionosferei, la o distanță imposibilă şi uşor de trecut cu vederea. Unul care creştea treptat şi apoi scădea imediat însemna că a zgîriat marginea frecvenței unui post. După care semnalul creştea şi era mai puternic în timp ce pătrundea în aria sa de acoperire, creştea, slăbea şi se transforma în paraziți şi tăcere. Era la nord de Troy, să zicem, şi se simțea bine. Începea să caute următorul post.

Puteai în felul acesta să conduci pe tot continentul, să treci din aproape în aproape prin posturile locale de radio şi să te acordezi cu geografia nopții.

Am rememorat de trei ori acea amintire, şlefuind-o şi îmbunătățind-o, pînă cînd circuitul derivat s-a terminat brusc. Am bîjbîit cu o mînă în fața mea, dar nu am găsit nimic.

Ajunsesem la capătul conductei principale. Într-un moment de panică, m-am temut că am dat de beton sau cărămidă sau chiar de una dintre acele conducte din cedru puse prin oraş în secolul nouăsprezece, ale căror urme încă se mai găsesc pe ici, pe colo, sub pavaj. Dar, printr-un noroc chior, sistemul fusese instalat în acea fereastră îngustă de timp în care conductele erau din fier forjat. M-am tîrît pe dedesubtul ei şi apoi m-am întors, căutînd circuitul derivat care ducea la casa

Văduvei. Erau o mulțime de prostii sub stradă. De mai multe ori am rămas blocat de conductele de gaz ori de țevile de mare presiune pentru gurile de incendiu, și a trebuit să mă strecor cu neîndemînare pe lîngă ele. În cele din urmă am găsit circuitul și am început iarăși dureroasa călătorie din mijlocul străzii.

Cînd am ajuns în pivnița Văduvei eram terminat nervos. Mi-am dat seama că nu-mi mai aminteam numele tatălul meu. Eram varză, ce mai! M-am cățărat pe sistemul electric, cercetînd fiecare încăpere și spionînd fără să vreau familia care cumpărase casa după moartea ei. În bucătărie, un tip durduliu cu mînecile ridicate, băgat pînă la coate în chiuvetă, spăla supărat vasele la lumina lumînării. O femeie, care cu siguranță era nevastă-sa, fuma foarte expresiv în spatele lui, inhalînd adînc fumul și apoi scoțînd rotocoale pline de ură. La etajul al doilea o preadolescentă ținea strîns o pisică neagră cu pete galbene care se zbătea să scape, și plîngea în blana ei. În camera următoare un tînăr stătea pe patul său cu căștile la urechi, un walkman în poală și privind ca un orb pe fereastră, spre transformatorul în flăcări. Văduva nu era la nici un etaj.

Cum oare, m-am întrebat, a putut să suporte acest cuptor entropic al șirului de case identice destinate clasei muncitoare, să fie mereu ca un voyeur la banchet, să privească cum își iroseşte viața? Urma ei era peste tot, dar prezența se eschiva. Începusem să cred că, de disperare, se abandonase cerului, cînd am găsit-o în pod, strîngînd firul care ducea la antenă. A privit în sus, uimită de apariția mea neașteptată.

— Vino, am spus. Știu o ieșire.

Cu toate acestea, la întoarcere nu am mai găsit drumul pe care venisem. Nu atît datorită dificultății de a străbate labirintul de conducte de sub stradă, care era totuși destul de complicat, cît faptului că Văduva nu risca să treacă decît dacă o duceam de mînă.

— Nu știi cît de greu este pentru mine, am spus.

— Altfel nu îndrăznesc. (Un rîs nervos, fără haz.) Stau cam prost cu simțul de orientare.

Așa că mi-am făcut curaj, am luat-o de mînă și am plonjat prin zid.

A trebuit să mă concentrez, să nu alunec pe conductele de apă. Mă distrăgea violența gîndurilor ei. Ne-am tîrît printr-o sută de amintiri, toate legate de iubitul ei însurat, toate la fel. Iată un exemplu:

Daniel a pornit radioul din mașină. Ne-a invadat o muzică tristă, ceva clasic.

— Astea-s prostii, iubito. Știi ce mult am investit în tine? (A împuns-o cu degetul său bont.) Cu banii ăia aș putea cumpăra două tîrfe bune.

Atunci, de ce nu o faci, s-a gîndit ea. Suie-te în Metrolinerul tău și întoarce-te la New York, la nevasta ta și la banii tăi și la cele două tîrfe bune ale tale. Cu voce tare, a spus plină de înțelepciune:

— S-a terminat, Danny, nu înțelegi?

— Uite ce e, iubito. Hai să nu ne certăm azi, bine? Nu în parcare, că trece lumea și ne aude. Hai să mergem la tine, stăm jos și discutăm ca niște ființe civilizate.

Ea a strîns tare volanul, privind fix înainte.

— Nu. Lămurim totul aici și acum.

— Iisuse. (Cu o mînă, Daniel a smuls un pachet de Kent din buzunarul sacoului și a scos o țigară. Și-a pus-o între buze, apoi a scos-o iar. A aprins bricheta.) Atunci vorbește.

A năpădit-o un val de disperare. Se presupune că este ușor să scapi de un bărbat însurat. Tocmai asta era ideea.

— Lasă-mă să plec, Danny, l-a implorat ea. Putem să rămînem prieteni, a mințit.

Scîrbit, Daniel a scos un sunet.

— Am încercat, Danny, pe bune. Nu știi cît de mult am încercat. Dar pur și simplu nu merge.

— În regulă, te-am ascultat. Acuma hai să mergem.

S-a întins peste ea și a tras de schimbătorul de viteză în marșarier. A călcat-o pe picior și a apăsat accelerația.

Mașina a țîșnit înapoi. Fata a scos un țipăt și, într-un atac de panică, a întors de volan și a apăsat puternic frîna, cu piciorul liber.

Zdruncinîndu-se și scîrțîind, mașina s-a oprit. S-a auzit un clinchet de plastic spart. Loviseră un Hyundai verde ca lămîia.

— Ah, perfect!, a spus Daniel. (A scos bricheta, și-a aprins țigara, apoi a deschis portiera.) Mă duc să văd ce stricăciuni sînt.

Peste umărul său, l-a văzut pe Daniel trăgînd de genunchii pantalonilor în timp ce se ghemuia să examineze Hyundaiul. Brusc, a simțit un impuls să întoarcă mașina și să fugă. Să bage viteză și să nu se mai uite niciodată înapoi. Să îi vadă fața, îngrozită, micșorîndu-se în oglinda retrovizoare. Cu ochii în lacrimi, a izbucnit încet în rîs.

Daniel s-a întors.

— E-n regulă, să mergem.

— Am auzit cum s-a spart ceva.

— A fost doar stopul din spate, bine? (A privit-o curios.) De ce naiba rîzi?

A scuturat neajutorată din cap, incapabilă să separe lacrimile de accesul de rîs. După aceea, nu se știe cum au ajuns pe autostradă, și mașina vîjîia pe drumul neclar și sinuos. Ea conducea, dar tot Daniel deținea controlul. Ne rătăciserăm complet, și asta de ceva vreme. Urmasem ceea ce eram sigur că este un circuit derivat, care nu a dus nicăieri. Am mers străzi întregi pe traseul său încîlcit. M-am oprit și mi-am retras mîna. Nu mă puteam concentra. Nu atît timp cît trecutul caustic și otrăvitor al Văduvei clocotea în mine.

— Uite ce e, am spus. Trebuie să lămurim ceva.

Vocea ei a venit de nicăieri, înceată și precaută.

— Ce?

Cum să spun? Groaza acelor amintiri stătea nu în brutalitate, ci în particularitatea lor. Se cuibăreau în spațiile goale unde ar fi trebuit să se afle propriile mele amintiri. Erau la fel de familiare ca niște pantofi vechi. Se potriveau.

— Dacă aș putea să-mi amintesc ceva din prostiile astea, am spus, mi-aș cere scuze. La naiba, nu te pot învinui pentru ceea ce simți. Bineînțeles că ești supărată. Dar a trecut, nu înțelegi, s-a terminat. Trebuie să uiți. Nu mă poți face răspunzător pentru niște lucruri pe care nici măcar nu mi le amintesc, bine? Tot rahatul ăsta s-a întîmplat cu zeci de ani în urmă. Eram tînăr. M-am schimbat. Mi-am dat seama de absurditatea situației. Dacă aș fi fost în stare, aș fi rîs. Sînt mort, ce naiba!

Lungă tăcere.

— Aşadar, ţi-ai dat seama.

— Ai ştiut tot timpul, am spus cu amărăciune. De cînd am ajuns pe liniile de înaltă tensiune în Manayunk.

Nu a negat.

— Bănuiesc că ar trebui să fiu flatată pentru că ai venit la mine cînd ai dat de belea, a spus ea într-un fel care sugera că nu era deloc aşa.

— De ce nu mi-ai spus atunci? De ce ai lungit povestea?

— Danny!...

— Nu-mi spune aşa!

— Este numele tău. Daniel. Daniel Cobb.

M-au năpădit toate sentimentele pe care le ţinusem ascunse prin simpla forţă a negării. M-am aruncat pe jos şi am strîns tare conducta, strivindu-mă de suprafaţa ei neiertătoare. Prins în pustietatea nopţii, am pus în balanţă frica de a renunţa versus frica de a continua.

— Cobb?

Nu am zis nimic. Vocea Văduvei devenise tăioasă.

— Cobb, nu putem să rămînem aici. Trebuie să mă scoţi la suprafaţă. Nu am nici cea mai mică idee pe unde să merg. Fără ajutorul tău sînt pierdută.

Tot nu puteam să vorbesc.

— *Cobb*! (Aproape intrase în panică.) Am lăsat deoparte propriile mele sentimente. În Manayunk. Ai avut nevoie de ajutor, iar eu am făcut ce-am putut. Acum este rîndul tău.

Tăcut, invizibil, am scuturat din cap.

— Să te ia naiba, Danny, a spus ea furioasă. Nu te las să-mi faci iar asta! Dacă nu-ţi convine că ai fost un ticălos – asta nu-i problema mea. Nu-ţi mai poţi recîştiga bărbăţia pe seama mea. Eu nu sînt salvarea ta afurisită. Nu sînt vreo ultimă şansă universală, şi nu este treaba mea să te conving să nu te arunci în gol.

Asta a durut.

— Nici nu te-am rugat, am mormăit.

— Deci mai eşti aici! Ia-mă de mînă şi hai să ieşim afară.

Am făcut un efort.

— Va trebui să-mi urmezi vocea, iubito. Amintirile tale sînt prea puternice pentru mine.

Ne-am reluat înaintarea greoaie. Mi-era silă să mă tîrăsc, silă de întuneric, silă de această existență hidoasă, lipsită de lumină, eram dezgustat pînă în adîncul sufletului de cel și ceea ce eram. Oare labirintul ăsta de conducte nu avea sfîrșit?

— Stai.

Atinsesem ceva. Ceva din metal, îngropat în pămînt.

— Ce este?

— Cred că este... (Am căutat pe dibuite, încercînd să pricep forma acelui lucru.) Cred că este un stîlp din fontă al porții. Aici. Stai. Urc să mă uit.

Am dat drumul conductei, am apucat obiectul și mi-am scos capul din pămînt. Am ieșit la poarta unui gard din fier care înconjura grădina minusculă a unei case de pe strada Ripka. Puteam să văd din nou! Era atît de bine să simt iar răsuflarea curată a lumii, încît am închis ochii pentru cîteva clipe, să savurez senzația.

— Ce ironic, a spus Euphrosyne.

— După ce a fost atît de curajos, a spus Thalia.

— Și-a depășit temerile, a spus Aglaia.

— A salvat-o pe frumoasa domniță de teroare și de groaznica temniță, a spus Cleta.

— Și-a dat seama, în sfîrșit, cine este, a spus Phaenna.

— A început acel drum lung și dificil al recuperării, făcînd în sfîrșit legătura cu cele mai adînci sentimente ale sale, a spus Auxo.

Hegemone a chicotit.

Eu am deschis ochii: Ce?

Atunci a lovit Rîșnița de Cadavre. A sărit pe mine cu o forță extraordinară, străpungîndu-mi capul și corpul cu niște gheare lungi ca niște furci. Ghearele aveau cîrlige, astfel încît nu le puteai scoate, și ardeau ca metalul topit.

— Ahhhh, Cobb, fredona Rîșnița de Cadavre. Asta chiar e frumos.

Am țipat, și ea a sorbit acele țipete, astfel încît doar tăcerea a scăpat în lumea exterioară. M-am zbătut, iar ea și-a însușit acele zbateri, lăsîndu-mă să mă afund tot mai adînc în mlaștinile

identității sale. Am rezistat cu toată voința mea. Nu a fost deajuns. Am simțit plăcerea lîncedă a capitulării, în timp ce voința și împotrivirea mea erau atrase de substanța celei care mă ataca. Diferența dintre mine și ea s-a estompat, s-a diminuat, a dispărut. M-am transformat.

Eram acum Rîșnița de Cadavre. Manhattan este o școală virtuală pentru cei morți. Acolo mor destui oameni în fiecare zi, pentru a hrăni oricît de mulți monștri. Din rezerva de amintiri pe care Rîșnița de Cadavre mi-o furase, m-am gîndit la un moment liniștit în care am stat cu picioarele încrucișate pe tavanul din tablă al unei cîrciumi ieftine, în timp ce pe podeaua de deasupra mea dansatoarele îi distrau pe turiștii japonezi, iar un spiriduș mă instruia asupra punctelor cheie ale supraviețuirii.

— Cel mai rău lucru care te poate vîna, a spus el, ești tu însuți.

— Ce aforistic.

— Du-te-n mă-ta. Și eu am fost om cîndva.

— Scuze.

— Te iert. Uite, ți-am spus despre Salamandre. Este cam nasol, dar măcar este ceva definitiv. După ce termină cu tine, nu mai rămîne nimic. Rîșnița de Cadavre, în schimb, este un parazit. Nu are o identitate proprie, așa că și-o construiește din bucăți și fragmente din tot ceea ce este dezgustător în tine. Din lăcomiile și poftele tale. Îți dă un fel scîrbos de nemurire. Ți-aduci aminte desenele alea animate de demult? Broasca rîioasă spune: Sărută-mă și vei trăi veșnic – o să fii o broască, dar o să trăiești veșnic. (O grimasă.) Dacă poți să alegi, alege Salamandra.

— Și cum adică mă vînez pe mine însumi?

— Uneori Rîșnița de Cadavre te rupe în două și lasă jumătate să scape. Pentru o vreme.

— De ce?

— Nu știu. Poate că îi place să se joace cu mîncarea. Ai văzut vreodată cum torturează pisica un șoarece? Poate crede că e amuzant.

La un milion de kilometri depărtare, m-am gîndit: Deci, acum știu ce mi s-a întîmplat. Mă descurcasem binișor, dar se

terminase. Nu mai conta. Tot ce conta era mormanul de amintiri, de amintiri minunate, în care fusesem aruncat. M-am tăvălit prin ele, adunînd de aici un apus de soare iarna, de dincolo durerea unei înțepături de meduză, la vîrsta de nouă ani. Şi ce dacă începeam deja să dispar? Eram ameţit, beat, drogat de experienţa brută. Eram îmbătat de viaţă.

După aceea, Văduva s-a cățărat pe stîlpul porţii, să mă caute.

— Cobb?

Rîşniţa de Cadavre se urcase mai sus pe gard, într-un loc mai confortabil în care să mă digere. Cînd a văzut-o pe Văduvă, m-a parcat în mod reflex în amintirea unei zile cenuşii, ploioase, petrecute într-un Ford Fiesta, lîngă gară. Motorul era pornit, la fel căldura şi ştergătorul de parbriz, aşa că am dat drumul la radio, să acopăr zgomotul pe care îl făceau. Maşina s-a umplut de Beethoven, Sonata Lunii.

— Astea-s prostii, iubito, am spus. Ştii ce mult am investit în tine? Aş putea cumpăra două tîrfe bune cu banii daţi pe rochia aia.

Refuza să mă privească în ochi. Cu un scîncet care m-a călcat pe nervi, a spus:

— Danny, nu vezi că s-a terminat totul între noi?

— Uite ce e, iubito, hai să nu ne certăm în parcare, bine? (Încercam din răsputeri să fiu înţelegător.) Trece lumea şi ne aude. Mergem într-un loc retras, unde putem discuta în linişte, ca doi oameni civilizaţi.

S-a mişcat puţin în scaun şi şi-a aranjat fusta, trăgînd uşor de ea. Îmi abătea atenţia asupra picioarelor lungi şi fundului ei frumos. Să-mi fie greu să am gîndirea limpede. Ştia cum să răsucească cuţitul în rană, tîrfa. Chiar şi acum, plîngînd şi implorînd, ştia că asta mă excita. Şi chiar dacă uram să fiu stîrnit de micul ei teatru, eram excitat. Cel mai bun sex a fost întotdeauna după ce ne certam; o făcea să pară o stricată.

Mi-am strîns mînia în pumn şi mi-am lovit buzunarul. Gîndindu-mă cît de mult mi-ar plăcea să mă ridic şi să-i ard una. O căuta cu lumînarea. Poate că, pe ascuns, asta voia; am bănuit întotdeauna că i-ar plăcea să fie lovită. Totuşi, era prea

tîrziu să acționez din impuls. Amintirea se derula ca o casetă, invariabilă, de neoprit.

În tot acest timp, ca o nălucire sau ca ecranul unui televizor care primeşte semnale contradictorii, o vedeam pe Văduvă, paralizată de frică, pe jumătate în pămînt şi jumătate afară. Tremura ca o flacără de acetilenă. În amintire, ea nu spunea nimic, dar odată cu schimbarea sentimentelor mele a venit şi distorsiunea corespunzătoare – insesizabilă. Gara, maşina, ştergătoarele de parbriz şi muzica au devenit toate doar un zumzet în conştiința mea.

Tentaculele s-au înfăşurat în jurul Văduvei. Era prinsă. S-a luptat neajutorată, delicioasă. Sentimentele Rîşniței de Cadavre pulsau în mine, şi spre slaba mea îngrijorare am descoperit că erau identice cu ale mele. O *voiam* pe Văduvă, o voiam atît de tare, cum nu se putea spune în cuvinte. Voiam să o strîng în brațe atît de puternic, încît să îi sfărîm coastele, şi măcar o dată să ştie că este real. Voiam să o am. Să o posed. Să pun capăt micilor sale jocuri. Să-i ştiu fiecare gînd şi secret, pînă în adîncul ființei sale.

Gata cu minciunile, iubito, m-am gîndit, gata cu eschivările. Acum eşti a mea.

Sincronizarea dintre mine şi dorințele Rîşniței de Cadavre era atît de perfectă, încît aceasta şi-a adus conştiința primară înapoi în sfera lichidă a memoriei, unde atîrna încrezută şi leneşă, urmărind un voyeur alături de o persoană ce se lăsa urmărită. Acum eu aveam controlul funcțiilor autonome. Am remodelat tentaculele, unindu-le şi recombinîndu-le în două brațe puternice. Ghearele care strîngeau gardul le-am făcut din nou picioare. Exteriorul Rîşniței de Cadavre l-am prefăcut într-o înfățişare umană, cu excepția acelei mase imense de amintiri răsărită pe spatele nostru ca burta umflată a unui păianjen. În cele din urmă, am făcut capul.

I-am dat propria mea față.

— Te surprinde să mă vezi din nou, iubito?

Şi am privit-o chiorîş; expresia ei nu era atît de mult temătoare, cît dezamăgită.

— Nu, a spus ea plictisită. În adîncul sufletului meu, cred că am ştiut întotdeauna că te vei întoarce.

În timp ce o trăgeam pe Văduvă mai aproape, ştiam oarecum că în acel moment nu mă lega de Rîşniţa de Cadavre decît rezerva noastră comună de amintiri şi hotărîrea mea de a nu le pierde iarăşi. Era suficient, totuşi. Mi-am lipit faţa de a ei, forţînd-o să deschidă gura. Energiile au curs între noi ca o sărbătoare a limbilor.

M-am pregătit să o sorb.

Între noi nu existau bariere. Era o experienţă la fel de intensă ca atunci cînd faci dragoste şi nu mai ştii care este propriul tău corp, iar gîndurile ţi se topesc în clipa animalică. Pentru o secundă ameţitoare, în egală măsură eu am fost ea. Am fost Văduva care se holba fascinată în adîncurile murdare ale eului meu. Ea a fost eu, martor al uimirii din momentul în care şi-a dat seama cu exactitate cît de puţin am cunoscut-o. Amîndoi am văzut-o paralizînd de groază. Groază nu faţă de ceea ce făceam.

Ci faţă de ceea ce eram.

Nu îmi asum meritul pentru ceea ce s-a întîmplat după aceea. A fost doar un impuls, un acces de sentimente, o claritate bruscă şi neaşteptată a viziunii. Ar putea o singură sclipire de decenţă să compenseze o viaţă ca a mea? Nu cred. Refuz să cred. Dacă ar fi fost timp să mă răzgîndesc, poate că lucrurile ar fi evoluat altfel. Dar nu era timp de gîndit. Era doar suficient timp pentru a simţi o repulsie crescîndă, o dorinţă viscerală de a fi oricine sau orice în afară de propriul meu eu respingător, un dor adînc şi total de a fi scutit de povara unor asemenea amintiri, cum erau ale mele. O nevoie dureroasă de face măcar o dată ce era bine.

Am renunţat.

Sărind uşor, corpul umflat al trecutului meu s-a ridicat la suprafaţă şi s-a îndepărtat, purtînd cu el Rîşniţa de Cadavre cea parazitară. Tot ce am adunat toată viaţa a zburat din mine. A urcat ca un balon, s-a învîrtit, s-a făcut mai mic... a dispărut. Lăsîndu-mi doar cele cîteva amintiri despre care am povestit aici.

Am ţipat.

Şi după aceea am plîns.

Nu ştiu cît timp am stat agăţat de gard, bocindu-mi pierderea. Dar cînd mi-am revenit Văduva era încă acolo.

— Danny, a spus Văduva. (Nu m-a atins.) Danny, îmi pare rău.

Aproape aş fi preferat să mă fi părăsit. Cum te scuzi pentru nişte păcate de care nu-ţi mai aduci aminte? Pentru că ai fost cineva care, indiferent cît de abject a fost, a dispărut pentru totdeauna? Cum te poţi aştepta la iertare din partea cuiva de care ai uitat complet, încît nici nu-ţi mai aminteşti numele ei? M-am simţit cuprins de ruşine şi durere.

— Uite ce e, am spus. Ştiu că m-am purtat urît. Mai mult decît urît. Dar ar trebui să existe un mod în care să mă revanşez. Ştii tu, pentru tot. Într-un fel. Adică...

Ce spui cuiva care a văzut pînă în adîncul sufletului tău cel nefericit şi sărman?

— Vreau să-mi cer scuze, am spus.

Pe un ton foarte aproape de compasiune, Văduva a spus:

— E prea tîrziu pentru asta, Danny. S-a terminat. Totul s-a terminat. Noi doi nu am avut decît un singur lucru în comun. Nici tu, nici eu nu am putut renunţa vreodată la ceva. E de mirare că sîntem iar împreună. Dar vezi tu, nu contează ce vrei sau nu – nu vei obţine acel lucru. Nu acum. Ai avut şansa ta. E prea tîrziu să îndrepţi lucrurile.

Apoi s-a oprit, îngrozită de ceea ce tocmai spusese. Dar ştiam amîndoi că era adevărat.

— Văduvo, am spus cît de blînd am putut, sînt sigur că Charlie...

— Taci.

Am tăcut.

Văduva a închis ochii şi se legăna, ca şi cum ar fi bătut-o vîntul. O undă a străbătut-o şi, cînd aceasta a dispărut, trăsăturile ei erau mai simple, mai schematice, mai greu de recunoscut ca fiind umane. Începea deja să renunţe la antropomorfism.

Am mai încercat o dată.

— Văduvo...

Am întins spre ea mîna mea vinovată.

S-a crispat, dar nu s-a tras înapoi. Degetele noastre s-au atins, s-a îngemănat, s-au împerecheat.

— Elizabeth, a spus ea. Numele meu este Elizabeth Connelly.

Am stat lipiți unul de celălalt pe tavanul cinematografului, pînă în zori şi apoi în timpul cumplit al zilei. Cînd apusul ne-a trezit iar, am mers jumătate din noapte înainte de a lua singura decizie pe care am ştiut tot timpul că trebuie să o luăm.

Ne-a luat aproape o oră să ajungem la Cele Şapte Surori şi să coborîm pînă la cel mai înalt punct al Thaliei.

Am rămas ținîndu-ne de mîini în vîrful stîlpului. Undele radio țîşneau de sub noi cu forța vîntului. Doar atît puteam face, pentru a nu fi spulberați.

Sub picioarele noastre, Thalia pălăvrăgea veselă cu surorile ei. Tipic, într-un moment crucial pentru noi, ele nu arătau nici cel mai mic semn de interes. Dar ne ascultau toate. Nu mă întrebați de unde ştiu.

— Cobb? a spus Elizabeth. Mi-e frică.

— Mda, şi mie. O lungă tăcere, apoi a spus: Lasă-mă pe mine prima. Dacă te duci întîi tu, nu o să mai am curaj.

— În regulă.

A tras aer adînc în piept – ciudat, dacă stai să te gîndeşti – apoi s-a desprins şi a căzut spre cer.

La început a fost ca un zmeu, apoi ca o bucată de hîrtie, şi în cele din urmă a fost ca o grăunță ce se îndepărta cu viteză. Am rămas mult timp privind-o cum cade, cum se micşorează, pînă s-a pierdut în universul înstelat, o altă scînteie în infinit.

Dispăruse, şi eu nu mă puteam abține să nu mă întreb dacă a fost cu adevărat aici. Văduva a fost cu adevărat Elizabeth Connelly? Sau a fost doar un alt fragment al eului meu distrus, un mănunchi de amintiri cu care m-am împăcat înainte de a mă hotărî să renunț? Un gol imens parcă s-a răspîndit prin întreaga mea existență. M-am agățat ca într-un spasm de stîlp şi mi-am zis: nu pot!

Dar a trecut. Am o mulțime de întrebări, iar aici nu găsesc nici un răspuns. Într-o clipă mă voi desprinde şi o voi urma în noapte pe Elizabeth (dacă a fost Elizabeth). Voi cădea veşnic şi mă voi transforma în radiație de fond, din ce în ce mai subțire şi mai rece prin univers, un mesaj regulat, uniform şi universal care are un singur cifru. Thalia n-are decît să spună povestea mea oricui vrea să asculte. Eu nu voi fi aici.

Este timpul să plec. Trebuia de mult să-mi iau tălpăşiţa. Mi-e frică, şi mă duc.

Acum.

♦♦♦♦♦

Traducere din limba engleză: Adriana Moşoiu

Povestirea „Radio Waves" a apărut iniţial în revista Omni, *volumul 17, nr. 9 – iarna 1995*

Copyright © Michael Swanwick, 1995

Costi Gurgu (născut în 1969 la Constanța) trăiește de cîțiva ani în Canada. În țară i-au apărut culegerea de povestiri Ciuma de sticlă (2001) și romanul Rețetarium (2006), un nou volum de povestiri fiind în curs de apariție la Millennium Books. Este editorul seriei de antologii ale Grupului Kult.

Costi Gurgu
ÎNGERI ȘI MOLII

E noapte, e liniște, dar mai presus de toate e frig. Încerc sa stau cît mai strîns încolăcit în pat. Îmi tremură stomacul și-mi clănțăne dinții în gură. Cearșaful rece pare umed. Simt un alt trup lipindu-mi-se de spate, luîndu-mă în brațe și încălzindu-mă. E o senzație familiară, dar e imposibil. Lacrimile îmi curg instantaneu pe față, îmbibînd perna. Persoana din spate începe să fredoneze un cîntecel de leagăn și brațele ei catifelate prind a mă legăna încetișor.

— Dana? întreb cu vocea întretăiată de plîns.

Cîntecelul se oprește. Este iarăși liniște și frig. Mă întorc pe partea cealaltă. E chiar ea! E chiar soția mea.

— Ce faci aici? e prima întrebare care-mi iese pe gură și mi se pare absurd. Dar ea zîmbește.

— Ești moartă! îi spun din vîrful buzelor.

Femeii îi piere zîmbetul și mi se cuibărește la piept, tremurînd. O iau în brațe și-mi amintesc începutul de strigăt, apoi zgomotul de oase sfărîmate. Îmi amintesc costumul de intervenții exterioare întins pe masa de metal a morgii, zdrobit, sfîșiat, cu vizorul spart. Îmi amintesc trupul mutilat, scos cu greutate dintre sfărîmăturile costumului, singurul lucru încă

întreg fiind fața, zgîriată de zecile de cioburi înghețate. Gura strîmbată de groază, ochii holbați dezghețîndu-se... Fusese doar un accident stupid, ceva ce n-ar fi trebuit să se întîmple și totuși, Dana, pe masa de la morgă...

— Ești moartă, repet de data asta cu lacrimile înghețîndu-mi de groază pe obraz și cu mîinile atingîndu-i încet părul.

— Șșșș, șuieră femeia și-mi pune un deget rece pe buze.

Altcineva se strecoară în pat, pe partea cealaltă. Încerc să mă întorc, să văd cine mai poate fi, însă brusc încăperea se umple de trupuri de femei, bărbați, bestii, forme păroase, guri salivîndu-mi pe piele, respirații puturoase, solzi care mă zgîrie, sîsîituri și croncănituri, gemete, grohăituri. Nu mă mai pot mișca. Mă sufoc sub greutatea care crește. Privirea mi se întunecă. Horcăi. Deschid gura larg după aer. Încerc să țip după ajutor, dar nu mai am putere. Mă înec, mă pierd...

Țîșnesc în șezut și respir cu lăcomie. E noapte, întuneric și o liniște sufocantă. Nu e frig. Din contră, e foarte, foarte cald. Sînt treaz! Îmi recapăt respirația și cad înapoi pe pernă. E umedă. N-am mai avut un coșmar de luni de zile și niciodată atît de viu. Și pe care să mi-l și aduc aminte după ce mă trezesc! Am crezut că am trecut peste pierderea Danei, dar probabil că nu voi trece de fapt niciodată. Poate că doar mă voi obișnui cu ea.

Sînt complet treaz. Oftez. Mă întind spre noptieră și aprind veioza. E ceva pe mîneca pijamalei. Mă uit mai atent și constat că sînt litere mici și negre. Și nu numai pe mînecă, dar și pe piept... pe pantaloni... Sar din pat cu inima bubuindu-mi în piept. Cearșaful! Cearșaful este mîzgălit cu rînduri mici de litere, cu ceea ce pare aceeași propoziție repetată rînd după rînd, coloană după coloană.

Sînt într-un alt coșmar! Îmi vine să rîd, dar frica mă sugrumă. Întreaga încăpere e mîzgălită cu aceleași rînduri, scrise parcă de mii de mîini diferite. Nici un scris nu seamănă cu celălalt, dar toate rîndurile au același mesaj: „Te iert", uneori cu varianta „Te iertăm".

Pereții, tablourile, noptierele, perdelele, lămpile, cele două cuvinte au pătruns pînă în cel mai mic colțișor, cel mai ascuns ungher. Mă retrag gîfîind – trebuie să mă trezesc!

les și închid ușa cu forță după mine. Privesc înnebunit în jur, dar sufrageria e curată. Îmi rup pijamaua de pe mine, deschid ușa de la dormitor și o arunc înăuntru, apoi o închid iar. Mă ghemuiesc gol lîngă perete, într-un colț, strivindu-mi spatele în unghiul drept al încăperii. Peretele rece, atingerea, cît de mult mă pot bizui pe ele să-mi certifice realitatea? Îmi aduc genunchii la gură, îmi sprijin fruntea de ei, închid ochii și rămîn nemișcat, încercînd să-mi reglez respirația.

* * *

Nu știu cît am apucat să dorm, dar mă trezesc speriat de sunetul alarmei. N-a fost un vis – sînt în sufragerie, gol! Capul îmi crapă de durere. Gem cînd mă ridic de lîngă zidul lîngă care am zăcut. Ar trebui să verific dormitorul. Mă îndrept într-acolo însă o bătaie în ușă mă oprește. Alarma continuă să-mi sfîșie timpanele. Sînt cu mîna pe clanță și ezit. Bătaia în ușa de la intrare se repetă mai puternic. Amîn cercetarea dormitorului, privesc spre ceas și constat că mai e o oră pînă cînd ar trebui să intru în tură. Bătaia se repetă din ce în ce mai nervoasă. Deschid, acoperindu-mi goliciunea cu perna ornamentală de pe canapea.

— Sînteți chemat de urgență la Comandă, îmi raportează un militar.

Mă îmbrac și-l urmez fără să scot un cuvînt. Intru în sala de comandă și zgomotul înnebunitor al alarmei rămîne afară. Doar luminile roșii scăldînd peretele amintesc de starea de război în care tocmai am intrat. Ofițerul de serviciu mă vede și-mi face semn să mă apropii.

— Cambry, sînt cu Președintele pe linie. Acum dezbate situația cu Consiliul și în cîteva minute vor veni ordinele.

— Ce s-a întîmplat? îl întreb dezorientat.

— Acum o oră am primit un SOS de la echipa aflată la sol. N-au reușit să ne transmită însă mai mult de 11 secunde și n-am apucat să răspundem. Totul s-a terminat mult prea repede.

— Ce s-a terminat...

— Ascultă, mă întrerupe el.

Înregistrarea SOS-ului umple încăperea de comandă: „Odyssey, sîntem atacați... fără avertisment... au pătruns înăuntrul navetei... sînt prea rapizi... Dumnezeule, nu..."

Pe fundal se aud strigăte, bătăi de aripi, hîrîituri ciudate. Nu numai mesajul, dar se pare că întregul atac n-a durat mai mult de unsprezece secunde. Apoi liniște. Echipa de la sol, *ambasadorii* – cum li s-a spus în ultimele zile, au fost uciși în cîteva secunde în interiorul propriei navete, care devenise și sediul misiunii diplomatice. Toți patru, militari de elită, eliminați fără efort.

— La jumătate de oră după asasinat am primit un mesaj scris.

Îl privesc mirat.

— Un mesaj de la fluți, spune și-mi întinde o fișie de hîrtie proaspăt imprimată.

Imperiul Fluțan solicită o întrevedere cu un om fără credință. Trimiteți-l jos de urgență, să discute cu noi și să preia cadavrele.

Toți mă privesc cu atenție, iar eu nu știu cum ar trebui să reacționez.

— Am trimis după tine, Richard, pentru că ești singurul ateu disponibil în sector și cu pregătire militară, îmi explică ofițerul.

Abia în momentul ăsta realizez ce se întîmplă. Soarta are un mod ciudat de a-mi aranja viața. Dar cum în prezent sînt ateu, n-ar trebui să mai cred în soartă. Zîmbesc larg, pentru că asta-i prima reacție pe care pot s-o am. După stupida moarte a Danei am crezut că mă pot răzbuna pe cineva dacă renunț la Dumnezeu. Și ca s-o fac oficial, mi-am schimbat statutul și în acte, din creștin în ateu. Ironia sorții.

— Președintele a autorizat misiunea. Te duci jos, îmi confirmă ofițerul cu un aer serios și cu un ton de parcă mi-ar fi înmînat medalia de onoare. Pregătim o capsulă, rampa de lansare 3. Ai cinci minute să te echipezi, continuă el. Richard Cambry, a fost o onoare să te cunosc.

Încuviințez tăcut, salut și ies din sala de comandă. Alarma a încetat. Este iarăși liniște, doar luminile roșii rotindu-se pe pereți și oameni somnoroși alergînd la posturi.

* * *

Capsula coboară urlînd spre navetă, care în ultimele zile s-a transformat pe rînd în misiune diplomatică și apoi în mormîntul celor patru exploratori. Mai am exact douăzeci și șapte de minute pînă la contact. Mai puțin de jumătate de oră ca să mă pregătesc probabil pentru ultimele mele minute de viață. Dacă aș mai fi credincios mi-aș spune rugăciunile însă acum trebuie să mă mențin pe poziția pe care o am. Sau mi-aș lua rămas bun de la familie. Dar Dana mi-a fost singura familie și ea a murit cu doi ani în urmă. „Te iert", scria peste tot în dormitor imediat după ce ea m-a ținut în brațe să mă încălzească. E absurd. N-am crezut niciodată în viața de apoi ori în toate celelalte rahaturi paranormale. Și totuși... ceva s-a întîmplat în timpul nopții.

Iar în legătură cu asta nu pot să nu-mi amintesc scena de la plecare. Psihiatrul meu, doctorul Henderson, mă aștepta pe coridor, în drum spre rampa de lansare. În afară de ofițerii din Comandă, nimeni nu știa, ori n-ar fi trebuit să știe de misiunea mea pe planetă, și totuși Henderson era acolo, așteptîndu-mă pe mine, nu pe altcineva.

— Mi-a zis să-ți transmit personal că te-a iertat, au fost primele lui cuvinte.

Doctorul e o persoană mult prea cunoscută și respectabilă pentru a-l bănui că ar fi avut vreo legătură cu incidentul de azi-noapte, din dormitor. Și totuși coincidența era înspăimîntătoare.

— Cine ți-a zis, doctore? l-am întrebat, încercînd să par calm.

— Mi-a zis să-ți spun că îngerii au nevoie de tine, a continuat Henderson grăbit, vorbind cu voce joasă pentru a nu fi auzit de ceilalți.

— Cine ți-a zis toate astea?

— „Ajută-i pe îngeri să zboare", mi-a zis.

Nu mai aveam timp, capsula era gata și cronometrul îmi măsura ultimul minut pe Odyssey. Am decis că a fost doar o coincidență de cuvinte, ca să mă pot concentra la misiune. Douăzeci și două de minute. Mă scarpin pe braț și descopăr uimit că e ceva scris cu o pastă roșie direct pe piele: *Nu-ți fie frică.*

Înghit în sec și simt că transpir instantaneu. Îmi privesc și brațul drept și, într-adevăr, mesajul continuă: *Nu ești singur.*

E de-a dreptul absurd. Capsula e mică, cu un singur loc în care stau înghesuit, aproape lipit de pereții laterali. Sînt singur! Trebuie să fiu singur! Brusc, geamul bordului se aburește și cineva, ori ceva, desenează cu litere mari: *Te ajut eu.* Mi-e foarte cald.

Paisprezece minute pînă la întîlnirea cu misterioșii fluți. Odyssey, prima navă-generație a omenirii – și probabil că și singura pentru mult timp, considerînd toate cheltuielile enorme pe care le-a implicat –, a ajuns la destinație după 317 ani de călătorie. Prima călătorie a omenirii într-un alt sistem solar se încheiase cu succes. Primul contact cu o specie inteligentă și, în teorie, foarte evoluată, a fost un succes de trei zile. Ceva îi supărase pe fluți și aceștia luaseră direct măsura radicală a exterminării, aparent fără a se îngrijora de consecințe. În mai puțin de o săptămînă de la primul contact omenirea era pe picior de război cu prima și singura specie inteligentă întîlnită în univers. Iar eu, Richard Cambry, voi fi picătura care va înclina balanța spre război ori spre reluarea relațiilor diplomatice. Și n-am nici cea mai mică idee cu cine urmează să mă întîlnesc, care-i obiectul întîlnirii sau, cel puțin, care sînt puterile și limitările mele diplomatice. Beznă totală. Și peste toate, cineva, ori ceva, mă iartă chiar înainte de conflictul final!

* * *

Păşesc înăuntrul navetei. Camera de decompresie este goală. Îmi aranjez hainele, respir adînc şi deschid uşa. Trec peste pragul de metal, fac un singur pas şi mă opresc cu un nod uriaş în gît. Cele patru cadavre sînt răspîndite în întreaga încăpere, fiecare pe unde a căzut. Răni adînci le brăzdează trupurile, cu sîngele închegat în coji întunecate. Podeaua este încleiată în roşu. Mă întorc cu faţa la perete. Voma îmi bolboroseşte în gît. Reuşesc să-mi controlez spaima şi greaţa şi înfrunt încă o dată tabloul măcelului.

Traversez încăperea în grabă. Ies în coridorul central. De o parte şi de cealaltă a holului sînt camerele echipajului, iar în

capăt trebuie să fie cabina piloților. Ușa acesteia e deschisă și în lumina care se revarsă prin ea în semiîntunericul coridorului, disting o siluetă. O formă ciudată care mă așteaptă.

„Oh, Doamne", murmur, apoi mă opresc surprins. Sînt doi ani de cînd nu l-am mai invocat pe Dumnezeu. Nici înainte nu-l apelam prea des, nu aveam prilejul.

Străbat distanța cu pași înceți, nu mai am de ce să mă grăbesc, și pătrund în cabină. O frică viscerală îmi strînge stomacul, dar îmi spun că este doar reacția umană în fața necunoscutului, xenofobia ascunsă în oricare dintre noi. La o primă vedere fluțul este un fluture uriaș, de dimensiuni aproape umane. Diferențele încep de la față, care în ciuda faptului că are o trompă strînsă colac în loc de gură și ochi uriași fațetați, prezintă un chip foarte expresiv. Are două perechi de picioare și o pereche de brațe, iar aripile și le ține strînse în spate, ca pe o pînză de corabie. Nu li se vede decît exteriorul alb și nervurat.

Nu simt repulsia pe care mi-ar provoca-o un gîndac, ci doar frica pe care ți-o generează membrele negre și zimțate, de insectă, precum și conștientizarea faptului că o inteligență atît de străină n-are probabil nimic în comun cu mintea umană și, automat, valorile și referințele noastre. Cum am putea noi spera să ne înțelegem cu ei?

Pe bord este un recipient care seamănă cu o coajă de ou spart, umplut cu un lichid gălbui, cu o consistență vîscoasă. Fluțul îl împinge spre mine. Vrea să mă otrăvească, e primul meu gînd, apoi îmi schimb părerea – nu, vrea să mă drogheze. Paranoia incipientă dezgropată de moartea Danei a crescut exponențial după coșmarul de azi-noapte. Gîndurile mi se rotesc furioase prin cap, încercînd să țină în fașă frica, șocul cultural, confuzia. Stau paralizat de indecizie și nu fac nici un gest. Individul împinge încă o dată recipientul spre mine. Mi-e clar că nu am altă soluție. Trebuie să merg mai departe, așa că-l ridic și-i miros conținutul. Aduce vag a miere. Mult mai parfumat însă. Îl privesc pe fluț în ochii negri și gust. Polen, nectar, da, asta e, nectar! Delicios! Continui să-l fixez cu privirea pe fluț și înghit totul.

Îl simt fierbinte, răspîndindu-mi-se prin corp. Apoi, urcîndu-mi-se spre creier. Mă apucă iar panica – ceva îmi umblă prin cap şi n-am cum să-l opresc, n-am cum să-mi bag mîinile sub piele, mai adînc, sub cutia craniană şi să scotocesc după intrus. Senzaţia e înspăimîntătoare! Îmi încleştez degetele pe bord pentru a nu face vreo prostie. Brusc, pîrîituri statice îmi invadează creierul. Un sunet hîrjîit, ca de os frecat pe os, însă cu o rezonanţă amplificată şi suprapunîndu-se peste un fundal de zgomot static, formează cuvinte direct în mintea mea:

— Efectul nu o să ţină mult, aşa că trebuie să ne grăbim.

Încerc să mă calmez. Ignor tot zgomotul şi-l privesc curios de data asta pe fluţ. Nu vorbeşte, evident nu are cu ce să vorbească.

— Ştiu că mă poţi înţelege. Cerusem să vină doar unul singur. Unul fără credinţă.

— Sfinte Sisoie!

— Cuvîntul *Sfinte* indică o expresie religioasă...

Mă dezmeticesc, înţeleg că-i vorba de telepatie, înghit în sec şi nu-l mai las să termine:

— E doar o expresie fără conotaţie religioasă. E folosită pentru a exprima o sperietură sau o surpriză.

— Îmi pare rău dacă te-am speriat. Care dintre voi e mesagerul fără credinţă?

Mă uit în jur. Nu mai e nimeni în afară de mine şi de fluţ. Aşa că mă ofer voluntar:

— Eu sînt mesagerul. Numele meu este Richard Cambry.

— Eu sînt Ximb, emisar al Înălţatului Larg-înaripat Cap de Mort. Va trebui să mă însoţeşti.

La ieşirea din navetă observ iar scrisul sîngeriu care mi-a apărut pe braţe: *Nu eşti singur.* O transpiraţie rece îmi acoperă spatele şi mă împiedic. Dar mă prind de balustrada scării înainte să cad peste emisarul fluţ şi să generez un incident, fără şansa de a începe discuţiile. Deci, într-adevăr nu sînt singur!

Coborîm într-o poiană verde şi plină de flori. De o parte şi de cealaltă a scării aşteaptă doi fluţi, evident dintr-o altă clasă decît emisarul – mult mai înalţi şi impunători, cu trupurile

îndesate și uriașe acoperite de un puf auriu și aripile mai mici pliate pe spate. O singură pereche de picioare aurii și zimțate precum niște ferăstraie și două perechi de brațe ce se termină în lame osoase, cu dublu tăiș. Cei doi războinici ne urmează la cîțiva pași în spate.

La marginea poienii observ că sîntem de fapt pe o culme muntoasă, iar la picioare mi se dezvăluie o vale magică. Cît văd cu ochii, totul este un paradis verde pictat în culorile aprinse ale cîmpurilor de flori. Pe fundalul depresiunii se întinde o aglomerare pe care o bănuiesc urbană, deși nu are nimic în comun cu orașele omenești. Toate clădirile par textile, întinse între copaci gigantici, suprapunîndu-se în curbe pufoase. Forma predominantă este coconul înălțat pe mai multe niveluri. În centrul așezării se distinge o structură din pînze radiale îmbinîndu-se în diverse unghiuri și completate cu cupole transparente, de o rotunjime perfectă.

„Capitala cu reședința imperială", îmi hîrjîie prin minte gîndurile fluțului.

„E splendid", nu-mi pot ascunde admirația.

„Splendid, dar fragil", aprobă Ximb.

Respir adînc și mă detașez de peisaj.

„Deci, ce s-a întîmplat?"

„Din discuțiile cu trimișii umani am dedus că civilizațiile noastre se bazează pe fundamente complet deosebite. Lumea noastră...", face o pauză și se întoarce spre mine, apoi continuă „lumea noastră e dominată de spiritualitate, de miraculos, de... magie."

„Magia nu e altceva decît o știință atît de evoluată încît nu poate fi explicată rațional și atunci e confundată cu supranaturalul ori cu divinul."

Mă lasă să termin, apoi reia cu calm, ca și cînd ar explica unui elev cu capacități de înțelegere reduse:

„Greșit. Oamenii nu vor să vadă adevărul, dar magia n-are nimic în comun cu știința. Magia e de origine divină, ține de alte planuri ale existenței și nu e pentru toți. Te naști cu ea, ori nu. Iar dacă nu, n-ai cum s-o obții vreodată, indiferent ce și cît studiezi."

După cîteva clipe de tăcere, reia:

„Spune-mi, de ce ai ales să nu crezi?"

„Cred în raţiune, cred în ştiinţă, cred în evoluţie. Cred într-un univers în care nu avem nevoie de zei ori miracole."

„Asta-i bine."

„E bine?" îl întreb nedumerit.

„Ai decis să nu crezi nu pentru că ai fi convins că nu există divin, ci pentru că nu ai nevoie de prezenţa divină în viaţa ta. Poţi să trăieşti fără ea."

N-am ce să răspund. Nu sînt de accord cu fluţul, dar nici n-am coborît pe planetă să discut filozofie. Nu pot să uit că la cîţiva metri în spate zac cadavrele emisarilor umani. Poate că tocmai asemenea discuţii au dus la conflict şi, respectiv, la asasinat.

„Trebuie să parcurgem a doua etapă a întîlnirii noastre. O să te rog să faci în continuare ceea ce-ţi spun. Să nu te sperii şi să faci totul asa cum iţi spun."

Îl privesc suspicios, dar aştept să văd ce îmi cere. Cei doi războinici depun la picioarele mele o împletitură de flori şi frunze. Are un model ciudat şi culorile tind să fluctueze în interiorul lui.

„Păşiţi amîndoi înăuntru", îmi şopteşte gîndul lui.

Mă supun şi încerc să ignor frisonul de frică la ideea că mai e cineva alături de mine pe care eu nu pot să-l văd, în schimb fluţului îi este vizibil. Simt împletitura vegetală plutind cu mine deasupra solului.

„Am să încep un ritual magic prin care îţi voi permite accesul către un alt plan al existenţei. Acel plan miraculos pe care aţi decis să-l lăsaţi în urmă, să-l ignoraţi şi, în final, să-l uitaţi. Să nu te sperii şi să nu părăseşti protecţia florilor nici măcar pentru o clipită."

Pătura de flori mă poartă spre centrul poienii. Cei doi războinici se îndepărtează. Îl privesc curios pe Ximb, care ocupă o poziţie chiar în faţa mea şi-şi desface pentru prima data aripile. Răsuflu uluit – sînt mult mai mari decît par cînd sînt strînse. Iar pe suprafaţa interioară sînt puternic colorate cu roşu, alb, negru şi galben. Roşu dominant, străbătut de un model negru, albul şi galbenul sînt doar accente pe suprafeţele negre. Începe să bată din aripi într-un anumit ritm şi să

rotească din braţe. Modelul geometric de pe aripi i se întinde pe interiorul braţelor şi pe piept. Se înalţă în aer cu graţie într-un soi de dans aerian, cu mişcări de animal speriat, urmărit de răpitori. Din împletitura de flori se ridică miresme grele, de petale zdrobite. Sînt puţin ameţit. Dansul prinde viteză, deşi am impresia că, de fapt, percepţia mea se alterează. Constat oarecum alarmat că mirosul florilor îmi amorţeşte simţurile şi deformează realitatea înconjurătoare. Dansul lui Ximb e mult prea rapid să-l mai pot urmări. Pare să deschidă uşi nevăzute în aer, treceri prin care se strecoară tremurător şi oribil forme păroase, aripi sfîşiate, limbi de foc. E cald şi mi-e greu să respir. Mă ustură ochii. Pîrîitul static din creier are o cadenţă halucinantă. Simt că-mi curge ceva pe obraz. Îmi duc mîinile la ochi, mă şterg şi clipesc îndurerat. Totul este în ceaţă în jurul meu. Zgomotul a încetat, la fel baletul aerian al fluţului. Îmi recapăt respiraţia şi observ că mîinile îmi sînt mînjite cu sînge de pe obraji. Sînge care mi-a curs din ochi, trag eu concluzia cu un calm ce nu mă caracterizează.

„Acum vei vedea adevărul."

Îmi păstrez picioarele în interiorul împletiturii de flori şi aceasta pluteşte prin aer înapoi, spre marginea poienii. Întreaga depresiune s-a umplut de o mulţime pestriţă. Înghit cu greutate la vederea lor – ceea ce înainte arăta a paradis, acum este o imensă tabără de război, populată de mii şi mii de fiinţe fantastice care se mişcă printre corturi, bariere ridicate în grabă, herghelii de armăsari şi alte bestii de povară, focuri uriaşe la care se prăjesc hălci de carne, arzînd găuri negre în vegetaţia luxuriantă a lumii fluţe.

Hîrjîitul lui Ximb mă surprinde: „Îi recunoşti?"

„Cum să-i recunosc?"

„Richard, chiar dacă nu crezi, nu se poate să nu cunoşti poveşti cel puţin despre o parte dintre ei."

Şi atunci încep să-i recunosc. Revelaţia mă striveşte. Într-adevăr, pe o culme stîncoasă îşi au tabăra zeii olimpici. Într-un colţ de vale sînt aranjate într-o ordine perfectă cîteva detaşamente de elfi. Străjerii lor ţin la distanţă pitici şi gnomi obraznici. În cer se învîrt siluete uriaşe de dragoni. La cîţiva

paşi mai jos o ceată de căpcăuni îşi dispută un stîrv de fluţ cu cîţiva troli cu piele albastră şi blană roşie.

„Sînt de o mie de ori pe atîta de cealaltă parte a muntelui şi în văile înconjurătoare", îmi şopteşte din nou gîndul lui Ximb.

„Asta-i o iluzie", îi răspund ameţit.

„Oh, nu, te asigur că sînt toţi la fel de reali ca noi doi. Dacă păşeşti alături de puterea ocrotitoare a florilor vei fi observat, mirosit, simţit de toate aceste divinităţi şi creaturi şi va trebui să le înfrunţi."

„Dar nu-i posibil, sînt toţi doar poveşti..."

Mă opresc cînd remarc iarăşi scrisul sîngeriu acoperindu-mi braţul drept cu un nou rînd: *Poveşti care te-au iertat pentru blasfemia de a nu crede în ei.* Răsuflu adînc şi evit privirea fluţului. Acesta continuă imperturbabil:

„Acum priveşte spre stînga, dincolo de oraş."

Percep o forfoteală asemănătoare cu cea din jurul meu însă nu pot distinge detaliile.

„Ce-ar trebui să văd acolo?"

Magul fluţ face un semn discret şi ochii îmi lăcrimează iar, apoi brusc reuşesc să focalizez pe ţinte îndepărtate. Încep să studiez cîmpiile întinse de partea cealaltă a oraşului. O viermuială de trupuri, mandibule, aripi, bestii născute din cele mai grozave coşmaruri.

„Pe ai voştri i-am limitat deocamdată de partea asta a oraşului. Vrăjitoria încă ţine pentru că e străină divinităţilor pămîntene. Dar nu pentru mult timp. Aceia însă pe care-i vezi în depărtare sînt zeii şi creaturile noastre. Iar pe ei nu-i putem ţine pe loc."

„Nu înţeleg..."

„Richard, chiar dacă decizi să nu crezi în zei sau în poveşti, toate acestea continuă să existe în umbră, în adîncul sufletului tău. Îi porţi cu tine oriunde te-ai duce. Iar voi, oamenii, v-aţi adus întreaga existenţă mitologică în partea asta de univers. Chiar dacă i-aţi surghiunit din conştient, i-aţi purtat în permanenţă în fiinţa voastră şi acum ei sînt aici, în lumea noastră, pregătiţi s-o ia în forţă."

Tace pentru a lăsa ideile să mă pătrundă, apoi reia:

„Lumea noastră-i prea mică pentru a susține o asemenea invazie. Ce vezi dincolo de oraș e armata noastră divină, pregătindu-se să-i înfrunte pe invadatori."

„E o nebunie", admit înfricoșat de implicații.

„Va fi o baie de sînge, un măcel. Un cataclism pe care noi, fluții, nu-l putem urmări din afară. Va fi apocalipsa noastră. Lumea fluțană va înceta să existe în urma confruntării. Civilizația noastră se va stinge și nu se știe dacă va mai fi vreun supraviețuitor după, care să se ridice și s-o ia de la capăt. Este Războiul Sfîrșitului Lumii. Cunosc toate profețiile în amănunt și pot recunoaște toate semnele."

Tac, copleșit de toate aceste revelații. Omul de știință din mine îmi spune că toate astea sînt imposibile. Și totuși, la un anumit nivel, mult mai adînc, încep să cred.

„Pe emisarii voștri i-am ucis, sperînd ca, odată cu moartea singurilor oameni aflați printre noi, tot ce-au adus cu ei să dispară. Ne-am înșelat și ne pare rău pentru crima făcută. Dar adevărul este că sîntem disperați. Iar tu, Richard, ești ultima noastră speranță."

„Ce-aș putea face eu?"

„Există o singură soluție – trebuie să faceți pasul final în evoluția speciei umane. Renunțați definitiv la tot ce e divin și miraculos în voi, dezrădăcinați credința, abandonați creația și ei toți vor dispărea în neant."

„E posibil așa ceva?", îl întreb fără să mă gîndesc.

„O să-ți dau o poțiune magică pe care trebuie s-o distribui tuturor oamenilor. Mîine dimineață cînd vă veți trezi totul va fi uitat."

Privesc iarăși valea fremătînd de povești, legende și mituri. Carnea culturii și civilizației umane. Deicid sau apocalipsă? Ce drepturi avem noi, oamenii, să distrugem o lume? Dar cum să alegi? Cum să alegi?

„Bine", aprob ca să mai cîștig timp. „Dă-mi poțiunea."

Ximb mă conduce înapoi spre navetă. Cei doi războinici revin alături de noi și ne însoțesc tensionați. De data asta reușesc să văd pădurea din jur fierbînd de ființe fantastice, pentru care eu nu exist atîta timp cît nu părăsesc protecția florilor. La cîțiva pași de intrare mă opresc surprins. Pe carcasa

de metal, deasupra carlingei, așteaptă sprijinit în sabie un personaj pe care-l recunosc ca fiind Arhanghelul Mihail. Privirea îi cercetează împrejurimile și trece dincolo de mine, în mod clar eu fiind pentru el invizibil, ca pentru toți ceilalți. Și cu toate astea tresare brusc, ca un orb –pare să mă fi simțit cumva – și privește înspre direcția în care mă aflu eu.

„Ce s-a întîmplat?" mă întreabă mirat magul fluț.

Înghit în sec, încerc să-i răspund, dar nu reușesc să-mi desprind privirea sau gîndurile de la înger. Am văzut multe filme ori desene cu dragoni, elfi și pitici. Dar de cîte ori în viață ai ocazia să vezi un înger pe viu? Cu atît mai mult, chiar pe Arhanghelul Mihail? *Ajută-i pe îngeri să zboare,* îmi amintesc de ciudățenia spusă de doctorul Henderson înainte de plecare. Acum înțeleg.

„Nu privi. Închide ochii și mergi!" îmi ordonă Ximb.

Dar eu nu mă pot mișca. Îngerul își depune sabia uriașă pe metalul navetei, apoi îngenunchează. Aripile albe și strălucitoare s-au întins de-a stînga și de-a dreapta, își împreunează mîinile într-o rugăciune și-și pleacă privirea. Rămîne în această poziție de implorare mută adresată mie, omului, muritorului, păcătosului Richard. Simt lacrimi brăzdîndu-mi obrazul. Îl văd cu coada ochiului pe emisarul împăratului fluțan făcînd un semn și cei doi războinici sînt dintr-un salt lîngă Mihail. Îl taie pe solul Domnului ca și cînd ar fi fost doar o păpușă de ceară. Deschid gura să țip, dar totul se petrece mult prea repede.

„Richard!", percep hîrjîitul sinistru al gîndurilor magului.

Pe moment nu-mi pot stăpîni pornirea și-l privesc cu ură printre lacrimi, apoi îmi revin și respir adînc. Ximb nu face altceva decît să-și apere lumea. Decizia mea nu are nici o legătură cu el sau cu faptele sale. Se rezumă în continuare la alegerea între deicid și apocalipsa fluților.

Încuviințez și-l urmez în navetă. Cei doi războinici-molie rămîn afară, de pază.

Flutul îmi întinde un recipient dintr-un material lemnos.

„Asta ar trebui să-ți ajungă pentru toți oamenii de pe corabia cerească. Tu vei gusta acum."

Își introduce un deget osos și negru în recipient și-l scoate cu o picătură verde prinsă de unghie.

„Deschide gura", îmi ordonă.

Mă supun. Știu că nu mai am cale de întoarcere acum. Magul lasă picătura să-mi cadă pe limbă. Gust lichidul verzui, acesta impregnîndu-mi-se instantaneu în carne. Nu e nevoie să înghit.

„Ce ar trebui să simt?"

„Nimic. Deocamdată. Mîine dimineață, cînd te vei trezi, vei fi uitat totul despre zei și altele asemenea. Tot ce e magic, miraculos și divin va înceta să mai existe în sufletul tău."

Oftez, iau recipientul și-l așez cu grijă într-un buzunar. Trebuie să mă întorc pe Odyssey.

• • •

— Am să ma reîntorc pe planetă, să le dau să guste din propriul medicament. M-au infectat cu un virus care ar fi degenerat într-o epidemie la bordul Odyssey. Sînt foarte avansați, n-avem multe șanse împotriva lor. Așa că sfatul meu e să părăsiți orbita cît de curînd și să nu vă mai întoarceți în lumea lor.

Șeful securității tace cîteva secunde, apoi răspunde:

— Președintele e de acord cu soluția ta. Vrea să știi că oamenii de pe Odyssey îți vor rămîne profund recunoscători. Vei trăi veșnic în conștiința noastră, ca primul erou al coloniei. Dumnezeu să te călăuzească.

Transmisia se întrerupe și în navetă este iarăși liniște.

— Mă așteptam să se termine în felul ăsta, se aude o voce de femeie.

Adam tresare, se întoarce spre ușa carlingei și zîmbește:

— Eva, ți-am zis să rămîi pe navă. Acum te-ai condamnat singură la exil.

— Povestea vieții mele, rînjește ea și se așează pe scaunul copilotului. Apoi se uită spre cadavrul bărbatului din spatele scaunelor piloților: N-a luat decizia care trebuie?

— Nu știu ce decizie ar fi luat, îi răspunde Adam privindu-l cu scîrbă pe Richard Cambry. Pînă în ultima clipă a oscilat între noi și ei. Chiar și după ce cu toții l-am iertat pentru toate

păcatele, chiar și după ce Mihail s-a sacrificat în fața lui, el tot avea îndoieli. Oamenii sînt slabi...

♦♦♦♦♦

Povestirea „Îngeri și molii" a apărut în antologia Ages of Wonder *(DAW Books, 2009), editată de Julie E. Czerneda & Rob St. Martin*

Copyright © Costi Gurgu, 2009

Abonată cu fiecare dintre cărţile sale la premiile Lambda Literary şi Tiptree, de două ori laureată a premiului Nebula, Nicola Griffith (născută în 1960 în Marea Britanie) s-a numărat în acest an printre finaliştii Hugo, datorită povestirii pe care o puteţi citi în cele ce urmează.

Nicola Griffith
JOC ÎN DOI

A început, aşa cum încep adesea aceste lucruri, în faţă unei tejghele de bar – un blat lung şi întunecat de mahon, de-a lungul unui perete al Seattle's Queen City Grill, lustruit de trecerea timpului, dar mai ales de nu puţinele bărbii pe care le-a sprijinit. Muzica se domolea. Richard şi Cody (al cărei nume adevărat era Candice, deşi nu i-l cunoştea nimeni dintre cei pe care îi cunoscuse după terminarea liceului) locuiau unul pe o coastă, celălalt pe cealaltă, însă era deja a treia seară din an în care beau împreună. Cody privea pierdută la umbrele adunate prin cotloanele barului, încercînd să nu se gîndească la camera ei impersonală de hotel. Se gîndea în schimb la faptul că în ultimele şase luni se văzuse cu Richard mai des decît cu unii dintre prietenii ei din San Francisco şi că probabil avea să-l mai vadă încă o dată în cîteva săptămîni, cînd companiile la care lucrau aveau să liciteze pentru contractul din Atlanta.

— Auzi, te-ai întrebat vreodată cum ar fi, zise ea, să ai o slujbă normală, să te scoli din pat lunea şi să mergi la muncă, să faci acelaşi lucru marţea şi miercurea şi joia, săptămînă de săptămînă, cu excepţia perioadelor cînd îţi iei concediu?

— Ai uitat de vineri.

— Ce?

Porniseră cu mojitouri, plusaseră cu James Bonduri, iar acum o luaseră pe toboganul shoturi-de-tequila-dublate-cu-halbe-de-bere.

— Am spus: ai uitat de vineri. Luni, marți...

— Just, zise Cody. Just. Prea multe detalii de rahat. Dar te-ai întrebat vreodată? Cum ar fi o viață normală?

O viață pe bune, într-un singur oraș, cu prieteni pe bune.

Richard rămase tăcut suficient timp încît Cody să se învîrtească pe taburetul de bar şi să-l privească în ochi. El se jucă cu paharul gol.

— Tocmai am acceptat o ofertă, spuse. O slujbă fără călătorii de afaceri.

— Ah, rahat.

Îşi aminti cum se cunoscuseră, imediat după prima criză a dotcomurilor, la o conferința universitară despre sinergiile dintre biomecanică şi arhitectura sistemelor software pentru decizii expert sau altă porcărie similară, ceea ce nu prea avea sens dacă stăteai un pic şi te gîndeai că el începuse cu psihologia cognitivă, iar ea cu matematica aplicată. Însă computerele erau lipiciul străin care făcea ca tot soiul de membre ciudate să stea adunate la un loc şi să funcționeze în moduri pe care natura nu le prevăzuse niciodată. *Precum monstrul lui Frankenstein*, spusese el cînd Cody pomenise acest lucru, iar ea i-a făcut cinste cu un pahar, pentru că prinsese ideea. Două luni mai tîrziu s-au întîlnit din întîmplare la o conferință similară, apoi din nou la o parangheliе a industriei, nu mult după ce amîndoi intraseră în nişte afaceri noi axate pe *social media*. Şablonul s-a mai repetat pînă cînd – cam pe vremea cînd amîndoi începuseră să abordeze la evenimente de profil investitori dispuşi să meargă la risc – au reuşit să depăşească ironia distantă de bonton şi au început să îşi trimită emailuri unul celuialt înainte de evenimente pentru a stabili ieşiri la restaurant, la băute sau la meciuri. Amîndoi erau tineri, arătoşi şi foarte, foarte deştepți. Şi, încă şi mai bine, nici unul nu avea absolut nici un interes romantic vizavi de celălalt.

În ultima vreme se întîlneau în timp ce călătoreau ca reprezentanți ai companiilor lor înfometate de resurse financiare, căutînd cu disperare din ce în ce mai pronunțată să abordeze

Goliații lideri ai industriei și să le explice de ce au nevoie de expertiza vioaie a Davizilor înfometați.

Cody nu-i putea spune lui Richard că în ultima vreme abordarea ei se concentra mai mult pe modul în care Goliații ar putea găsi eficient din punct de vedere al costurilor să absoarbă Davidul aproape deznădăjduit pentru care lucra ea, împreună cu toți ceilalți angajați inventivi, motivați și plini de inițiativă, ale căror opțiuni de cumpărare a acțiunilor și planuri de pensii nu mai valorau acum nimic. Dar era clar ce-ar fi însemnat o slujbă care nu presupunea călătorii, iar o retragere în mediul academic ar fi fost o recunoaștere fățișă a eșecului.

— Unde? oftă ea.

— Chapel Hill. Dar nu este... Da, mă rog, e un fel de slujbă academică, dar nu tocmai.

— Da, da...

— Nu, zău, este la o companie nouă, o societate mixtă între Wishtle.net și Universitatea Nord...

— Pricep.

— Lasă-mă să termin.

Richard putea să devină foarte didactic după cîteva pahare.

— Gîndește-te la Google Labs, sau la Xerox PARC, doar că mai trăsnit. O tonă de bani cu care să te joci, grămezi de absolvenți care să facă ce le spui, cercetare fundamentală la greu, nu doar vicepreședinți iritanți care îți spun că ai șase luni să lansezi software-ul pe piață chiar dacă e un gunoi total.

— De acord cu tine pe tema asta.

Doar că Vince, șeful lui Cody, îi spusese că dacă prinde contractul din Atlanta ajunge și ea vicepreședinte.

— Sînt chestii foarte tari, Cody. Toate treburile alea despre care am vorbit în ultimii șase, șapte ani. Simulare cognitivă și modificare comportamentală, software de vizualizare cu rezonanță modulată, algoritmi de învățare intuitivă...

— Da, da.

— ...vor să mă ocup de lucrurile astea. Vor să definesc noi arii de interes. Chestii supermarfă.

Cody scutură din cap. Supermarfă. Dar pe altă parte supermarfa nu își aduce aminte să dea de mîncare la pești cînd ești plecată din oraș.

— Începe luna viitoare, spuse Richard.

Cody se simțea foarte obosită.

— Atunci, n-o să fii în Atlanta.

— Just.

— Atlanta în august. Pe cont propriu. Isuse.

— Pe cont propriu? Doar gîndeşte-te la toate fetele drăguțe în haine de vară sumare.

Lui Cody i se încordară muşchii de deasupra ochilor. Îşi frecă sprîncenele.

— Boone e omul pe care n-am chef să-l văd. Şi jocurile lui libidinoase cu clubul de striptease.

— El e clientul.

— Mă ucizi cu empatia ta.

— Credeam că o curvă care îți dansează în poală e visul tău erotic preferat, spuse el ridicînd din umeri.

O durea capul. Acum Richard iar o să aducă vorba despre incidentul Dallas.

— Păi, dacă asta ne-ai spus în... unde naiba eram?

— În Dallas.

Acum putea să continue jocul, dacă tot începuse.

— Erai complet absorbită atunci. Te-ai îmbujorat cumva?

— Nu.

Cu trei ani în urmă avea douăzeci şi opt de ani, patru milioane de dolari în opțiuni de cumpărare de acțiuni şi credința că tovarăşii cowboy într-ale codului îi erau prieteni. Îhî. Iar acum probabil că jumătate dintre tocilarii din sud aflaseră de fantezia ei cea mai intimă. Inclusiv Boone.

Dădu pe gît ultima gură de tequila. Ce chestie unsuroasă şi scîrboasă, odată ce devenea călîie. Îşi luă jacheta.

— Gata, m-am cărat. Doar dacă nu cumva ai nişte ponturi utile despre cum aş putea să pun mîna pe contract fără să intru în jocurile grețoase ale lui Boone. Nu prea cred că ai.

Împinse paharul şi se ridică în picioare.

— Cînd e întîlnirea de la Atlanta? În opt, nouă săptămîni?

— Cam aşa ceva, zise ea, aruncînd pe tejghea două bancnote de douăzeci.

— Aş putea fi de ajutor.

— Cu Boone? Asta-i bună.

Însă chipul de heruvim al lui Richard era de data aceasta serios de-a binelea.

Își pescui telefonul din buzunar și îl puse pe tejghea.

— Ai încredere în mine doar pentru cîteva minute, spuse el, atingînd cu degetul ecranul; pictograma pentru memouri se coloră în roșu. Indiferent ce se va întîmpla, îți promit că nimeni nu va asculta această înregistrare în afară de tine.

Cody își azvîrli jacheta pe un umăr.

— Eternul cîntec de rău augur.

— E mai mult o chestie, ăăă, etică.

— Isuse, Richard. Ce mai divă de telenovelă ești.

Însă izbuti să capteze atenția barmanului, îi arată cele două pahare din fața lor și se așeză.

— Și eu mi-am făcut cercetările pe tema Atlanta, zise el. Ca și tine, sînt destul de sigur de ce va urma după ce o să-ți livrezi prezentările în prezența lui Boone.

— Golden Key, spuse ea, aprobînd din cap.

Toată lumea spunea asta. Soarele răsare, guvernul ia taxe, Boone ascultă ofertele și apoi îi duce pe toți la Golden Key.

— ...dar ce vreau eu să știu de la tine este dacă poți sau nu, pentru a obține contractul, să autorizezi cheltuieli cash cu cinci cifre.

— Cinci cifre contra unor opt potențiale, pufni ea. Tu ce crezi?

El arătă cu degetul spre telefon.

— Da, bine. Pot să aprob genul ăsta de cheltuieli.

El zîmbi, un mod total atipic pentru Richard de flexare a mușchilor și oaselor, precum un piton care își dezarticuleaza falca pentru a înghiți un porc. Cody aproape că se ridică de pe scaun, însă momentul trecu.

— De asemenea, va trebui să îmi oferi acces la dosarul tău medical, spuse el.

* * *

Și uite că ajunseră în Marietta, sălașul acelui gen de georgieni care nu ar fute un necunoscut în pustie doar de teamă că nu știu din ce neam face parte; șapte bărbați și o femeie ieșind din turnul de beton alb și sticlă verde al lui Boone într-un soare de

august suficient de fierbinte încît să facă bule în asfalt. Ochelarii lui Boone străluciră scurt cînd acesta se întoarse cu față la grup.

— Munca multă fără joacă îl fac pe Jack față posacă. Şi pe Jill, normal, zise înclinînd capul spre Cody, care încuviință, încercînd să nu privească chiorîş în soare.

Privitul chiorîş ar fi făcut-o să pară prostănacă: nu era de bine, cînd toți cei din jurul tău purtau costume elegante de vară tipice pentru coasta de est, asortate cu bronzuri sudice. Bine măcar că tipul din Portland îşi uitase şi el ochelarii de soare.

Se deplasară precum o mică turmă prin parcarea cu astfalt moale şi cleios: tipul din Boston probabil că urma să-şi arunce pantofii lejeri din piele de cerb.

— Dave, tu ocupă-te de ăştia trei. Ştiu că ştii încotro mergem, îi spuse Boone tipului din Austin.

— Cum să nu, spuse Dave, şi toți cei şapte băieți împărțiră un hohot de rîs de genul păi-da-sîntem-cu-toții-bărbații-unşi-cu-toate-alifiile.

Lui Cody îi lipsea Richard. Şi încă mai avea draci pe el fiindcă îi dăduse de ştire abia în ultima săptămînă. De ce nu putuse să îi spună mai dinainte că nu avea să vină la Atlanta? Şi de ce nu îi spusese în Seattle? Toate povestea era tare ciudată. Şi, auzi, slujbă universitară! Ce naiba mai era şi asta? Caraghiosul. Însă şi-ar fi dorit ca el să fie aici.

Maşina lui Boone era un hibrid Mercedes țipător, de culoare argintie. Boone deschise uşa din dreapta cu un zîmbet de genul da-ştiu-că-femeile-şi-bărbații-sînt-egali-da-m-am-născut-în-sud-ce-să-i-faci?, iar Cody îi răspunse cu o perfectă ridicare ironică a ambelor sprîncene. Hei, n-aş fi putut face aşa ceva dacă aveam ochelarii. Tipul din New York şi pantofii de Boston intrară în spate. Ceilalți urcară în SUV-ul verde-închis închiriat de Dave. Un SUV de dimensiuni mari. Deloc trendy. Avea să piardă puncte pentru asta. Cody îşi înfipse centura de siguranță în locaşul ei cu un clic satisfăcător.

În vreme ce mergeau spre club, îi lăsă pe cei doi din spate să-şi dispute între ei spațiul conversațional cu Boone. Ea se uita absorbită pe fereastră. Întîlnirea decursese foarte bine. Era

clar că doar ea, Dave şi tipul din Denver reprezentau companii cu şanse la contractul ăsta, iar Cody era destul de sigură că aveau un avantaj asupra celor din Denver pe partea de calendar al livrărilor. Bătălia era deci între ea şi Dave. Dacă n-ar fi mers la Golden Key. Doamne. Gîndul că toţi acei bărbaţi aveau s-o fixeze cu privirea în vreme ce ea se va uita la acele femei şi că-şi vor imagina că ştiu ei prea bine ce-i trecea ei prin cap în acele momente îi umplea scalpul de transpiraţie pişcătoare. Iar fluxul aerului condiţionat aproape că îi îngheţase faţa.

Cu două zile înainte să plece spre Atlanta îi dăduse un email lui Vince, explicîndu-i că marea problemă nu era faptul că ea nu se simţea în largul ei în cluburile de striptease, ci bărbaţii, şi că ar trebui cel puţin să ia în considerare ideea de a-l suna pe Boone şi a planifica prezentarea ei cu o zi înainte sau după prezentările celorlalţi. Primise răspunsul o jumătate de oră mai tîrziu, scurt şi la obiect: Te duci, puştoaico, şi cu asta basta. Ea trăsese adînc aer în piept şi pornise spre biroul lui.

Vince era la telefon, umblînd de colo-colo, însă îi făcu semn să intre înainte că ea să poată bate în uşă. Acoperi receptorul cu o mînă, „Trebuie să vorbesc, nu durează mult", şi reveni la mersul de colo-colo, strigînd: „La naiba, Rick, vreau să rezolvăm asta. La întîlnirea de săptămîna trecută m-ai asigurat... Da. Nici o problemă, ai spus. Nici de problemă, fir-ar a dracului. Aşadar rezolv-o acum, găseşte o soluţie." Trînti telefonul, scutură din cap şi îşi îndreptă atenţia spre ea.

— Cody, cu ce pot să te ajut? Dacă e vorba despre povestea cu Atlanta, nici nu vreau să aud.

— Vince...

— Boone nu-i prost deloc. Îi duce pe oameni la clubul ăla de ţîţe pentru că-i place să-i urmărească cum se comportă sub presiune. Tu eşti cel mai bun om pe care îl avem, ştii asta. Dacă te porţi firesc n-o s-o feşteleşti. Fă-i o prezentare bună şi nu te comporta că o cercetaşă cînd încep să apăra sfîrcurile. Poţi face asta?

— Doar că îmi displace...

— Isuse Cristoase, Cody. De parcă n-ai mai văzut femei goale pînă acum. Vrei să fii vicepreşedinte? Spune-mi: da sau nu.

Cody trase aer în piept, apoi spuse:

— Da.

— Mă bucur să aud. Şi acum, valea.

* * *

Golden Key era o altă lume: răcoros şi parfumat, cu nişte note fructate de bere; zgomotos, cu suficienţi başi cît să-i facă pereţii abdomenului să vibreze; întunecat în colţuri, deşi iluminat luxuriant pe scena centrală cu cele trei bare cromate şi stroboscoapele laser. Doar o singură femeie dansa. Abia trecuse de şase însă locul era deja pe jumătate plin. Undeva, cineva fuma trabucuri scumpe. Cody se întrebă pe cine plătea clubul pentru a face toate astea posibile.

Boone ceru personalului să unească două mese chiar lîngă scenă, în apropierea barei din centru. Tipul din New York se aşeză în stînga lui Boone, Dave în dreapta. Cody luă loc la marginea grupului, în afară vederii periferice a lui Boone. N-avea de gînd să spună sau să facă nimic care să nu fie detaşat sau ironic. Avea să fie fără cusur.

O dansatoare nouă: păr roşcat lung pînă la umeri, care îi cădea pe faţă în vreme ce şerpuia în jurul barei din dreapta. Purta o fustă cît o centură şi tocuri de douăzeci de centimetri, din plastic transparent, în care erau încastrate flori roz sugestive. Fără bară probabil că nici nu ar fi putut să stea în picioare. Făcea lucruri interesante cu fundul, totuşi, gîndi Cody, apoi îşi atinse pe furiş buza superioară. Uscată, slavă cerului. O bilă albă pentru aerul condiţionat.

New York o bătu pe braţ. Făcu un semn cu degetul mare spre Boone, care se aplecă în faţă şi strigă: „Ce vrei să bei?"

— Contează?

— Aici n-au suc de struguri pe post de şampanie, rînji el. Ăştia nu se joacă cu tăriile.

Superb.

— Marguerita. Cu sare.

Poate avea să fie suficient de acră ca să n-o dea pe gît dintr-o înghiţitură.

Dansatoarea se agăţă de bară cu capul în jos şi îşi desfăcu sutienul. Sînii îi erau un miracol al artei moderne, aproape arhitecturali.

— Dumnezeule, zise Cody, e Hagia Sophia.
— Ce? strigă New York. O cheamă Sophia?
— Nu, strigă Cody, sînii ei... Nu contează
— Falşi, zise New York, dînd din cap.

Veniră băuturile, aduse de o blondă care nu purta nimic altceva decît un bikini miniscul din catifea violet şi un zîmbet pe chip. Îi spuse lui Boone „drăguţule" – clar era un client al locului –, iar lui Cody „dulceaţă".

Cody izbuti să îşi ridice ochii de la ciudăţenia sfîrcurilor fără piercinguri suficient cît să găsească o bancnotă de un dolar şi să o arunce pe tava de băuturi. Doi dintre tipi îşi prinseseră bacşişurile de chiloţi: un cinci şi un zece. Blonda se retrase făcîndu-i cu ochiul lui Cody. New York observă gestul şi făcu o grimasă pofticioasă. Cody îşi încercă margarita: foarte acră. Totuşi o dădu pe gît lacomă.

Muzica se schimbă într-un remix pulsatil de melodii de pe vremea mamei: Pointer Sister cu *Slowhand*. Linia başilor era insistentă, presîndu-i abdomenul precum o mînă caldă. Cody îşi linse buzele şi se concentră asupra paharului ei. O altă dansatoare, cu cîrlionţi bruneţi şi moi, preluă bara din stînga, iar roşcata trecu pe scena centrală, în patru labe în faţa mesei lor, rotindu-şi fundul cu mişcări lente, uitîndu-se la ei peste umăr, îngustîndu-şi ochii spre ei precum o felină. Boone, Dave, toţi bărbaţii aveau bancnote în mîini. „Ah, fetiţo, am ce-ţi trebuie." Roşcata se îndreptă spre ei cu spatele, încet, acum arcuindu-şi spinarea într-un aparent extaz – însă nu atît de pierdută încît să ignore cea mai mare bancnotă de la masă: douăzeciul lui Boone. Îl lasă să o zgîndărească cu ea, să-i mîngîie interiorul coapsei şi să-i dea cercuri în jurul unui sfîrc, înainte să tragă banda pseudo-fustei ca să facă loc pentru bancnotă. Bărbaţii probabil că nici nu observaseră că îi jumulise de bani în ordine – întîi douăzeciul lui Boone, apoi cea de zece a lui Dave, la final cele două de cinci. Apoi trecu în partea dreaptă, la o gaşcă de baştani eleganţi care în mod evident erau aici de prea mult timp pentru propriul lor bine: doi dintre ei întindeau bancnote de cincizeci. Dansatoarea mimă că se fute cu o bancnotă de cincizeci întinsă la nivelul pelvisului. Avea un control muscular incredibil. Lîngă Cody, New York înghiţi vizibil în sec şi

scotoci după portofel. Prea tîrziu însă. Baştanul elegant rînjea cu toţi dinţii în vreme ce roşcata îi atingea obrazul, şi, înclinîndu-şi capul, îi spuse ceva. El se ridică şi prietenii lui huiduiră în semn de încurajare în vreme ce el şi roşcată dispărură prin uşa de sticlă mată din spate.

— O, frăţioare..

Chipul lui David era acum mai degrabă roşu decît bronzat. Scoase un cincizeci din portofel, îl netezi, îl îndoi pe lung şi îl întinse spre dansatoarea rămasă pe scenă.

— Hai, cîrlionţi, vino să-ţi dau ceva!

— Daaaa! strigă New York zgomotos.

Portland şi Boston păreau prinşi într-un concurs de băut.

Boone prinse privirea lui Cody şi zîmbi uşor. Ea ridică din umeri şi îşi desfăcu palma ca şi cum ar fi spus: Hei, sînt banii lor de pierdut. Iar el zîmbi din nou, de data aceasta cu o urmă de scepticism. Ah, rahat.

— Dulceaţă?

Era chelneriţa cu bikini de catifea, stînd aproape şi aplecîndu-se în jos astfel încît sfîrcurile să-i mîngîie părul lui Cody, apoi atingînd-o uşor pe obraz.

Cody o privi în ochii albaştri spălăciţi şi găsi o bancnotă de zece dolari. Îi zîmbi şi i-o bagă în bikini, la şold, apoi îşi îndoi un deget, făcînd-o să se aplece din nou.

— Aş lua-o că pe o favoare personală dacă mi-ai aduce încă una dintre aceste minunate margarite, îi spuse femeii la ureche. Dar fără tequila.

— Cum spui. Dar tot trebuie să te taxez pentru tărie.

— Sigur că da. Doar asigură-te că arată bine, spuse Cody, arătînd cu capul înapoi, spre ceilalţi de la masă.

— Lasă-mă să mă ocup de toate, dulceaţă. Îţi fac cea mai mîrşavă margarita din tot Dixielandul. O să fie uimiţi, total năuciţi, de rezistenţa ta. Va fi secretul nostru.

Apoi o mîngîie pe Cody pe braţ şi pe umăr, lăsîndu-şi podul palmei să-i atingă în treacăt sînul.

— Mimi mă cheamă. Dacă ai nevoie de altceva, mai tîrziu.

Îi oferi lui Cody o privire topită şi se îndreptă spre bar. Pielea feselor ei unduinde părea nenatural de netedă, precum porţelanul. Cosmetice, decise Cody.

Cîrlionți observase bancnota de cincizeci a lui David şi acum era din nou în fața mesei lor. Cody şi-o închipui ca pe un roboțel paradit ce răspundea la comenzi sonate: apucă, dă drumul, arcuieşte, unduire în față şi în spate. Cei care o proiectaseră au făcut o treabă excelentă cu mușchii aceia: fiecare dintre ei distinct conturat, plin de fermitate, moale la atingere. Păcat că nu avuseseră prea multă imaginație cu expresiile faciale şi nu reuşiseră să-i pună o scînteie în ochi.

Nişte sîni balansîndu-se în dreptul feței ei îi anunțară sosirea băuturii fără şfung. Trase o bancnotă de cinci din portofel şi se întinse spre chiloții lui Mimi.

Mimi se dădu înapoi jumătate de pas, puse tava jos şi îşi strînse sînii unul lîngă celălalt cu mîinile.

— Nu vrei să o bagi mai bine aici, dulceață?

Cody clipi.

— Poți să o bagi foarte, foarte lent. Apoi poate că ne vom cunoaşte mai bine.

Dar, ca şi roboțelul, ochii îi rămaseră fără expresie.

— Eşti prea fierbinte pentru mine, Mimi.

Cody îi prinse bancnota în bikini şi încercă să nu simtă fulgerul de ură al lui Mimi. Sorbi din băutură şi aruncă un ochi discret în portofel. Seară asta costa compania o avere.

Boone, care îi urmărea pe Dave şi pe New York cu o mină detaşată, se întoarse spre Cody, avînd o expresie speculativă. O invitație la discuții?

Cody se ridică în picioare. Şi se întoarse cu fața spre scenă chiar în clipa în care o femeie cu păr lung şi cizme de cowboy pornea apăsat spre bara centrală.

* * *

Pentru Cookie totul fusese rutină pînă la momentul de față; glezna ținea mai bine decît crezuse ea. Cizmele ajutau. Nu îşi putea aminti cînd îşi scrisese nota aceea pentru sine: „Cowboy şi indieni!", însă avea să fie inspirată. Flexă, se îndoi, îşi țuguie buzele şi îşi scoase sînii la înaintare pe pilot automat. Oare ar trebui să îşi facă o radiografie la glezna? Nah. Era doar o întindere. Două ibuprofene şi un pic de gheață aveau să rezolve totul.

O mulțime decentă pentru o noapte de marți. Niște clienți puși pe cheltuială în spatele barei de acolo însă Ginger deja îi luase la patru dansuri private. Ei, lasă, întotdeauna erau mai mult bărbați cu bani în portofel decît minte în cap. Aruncă cîteva priviri spre culise. Dannycare îi ținea pălăria, încuviință din cap. Cookie se mișca automat, numărînd în surdină, și exact în clipa cînd primul fluierat obsedant din coloana sonoră a filmului *Bunul, Răul și Urîtul*, a lui Morricone, răsună din difuzoare ea întinse mîna, prinse pălăria și o puse pe cap cu o mișcare amplă. Da, fetiță, azi e perfect, perfect. Zîmbi și porni în josul scenei. O femeie de la masa din față stătea în picioare. Cookie văzu strălucirea unui ceas foarte scump și, fără vreun motiv deosebit, o cuprinse senzația că în seara aceasta totul avea să meargă tare bine. Cookie, fetițo, își spuse, în seara asta dai lovitura.

* * *

Și odată cu prinderea pălăriei, cu acea cascadorie, pur și simplu, Cody uită de Boone și de contractul lui, uită că trebuia să fie fără cusur, uită de toate. Dansatoarea era bună, agilă și fragedă, puternică precum o cerboaică. Numele *Cookie* i se putea citi în strasuri pe pălărie. Purta un top minuscul cu franjuri din piele de căprior și ceva ce aducea cu un soi de șort – niște bucăți de piele întoarsă care îi atîrnau de la mijloc pentru a-i acoperi partea din față și din spate, dar nu și părțile laterale – și pinteni răi la cizme. Se uită drept spre Cody și zîmbi, iar ochii nu îi erau pustii.

O parte din Cody știa că Boone o văzuse stînd în picioare, iar acum o urmărea cum o privește pe dansatoare și cum nu se poate hotărî între a se opri din privit și a se așeza sau a-și continuă drumul spre capătul mesei unde stătea el, însă o altă parte – partea căreia îi plăcea să radă shoturi în baruri de motocicliști, să codeze toată noaptea cu Acid Girls bubuind în difuzoare și soarta companiei depinzînd de deadline-ul ei, partea care încărcase totul în camionetă și își luase adio de la Florida, conducînd tot drumul pînă pe coasta de vest, de capul ei, cînd de-abia împlinise nouăsprezece ani, care o dată stătuse agățată de genunchi în afara unui balcon de la etajul nouă doar

pentru că putea – acelei părți nu-i păsa de nimic decît de femeia cu păr lung, șaten.

Părul acela lins, în stil indian, care se oprea la doar două degete mai sus de tivul șortului, și felul în care se mișca femeia o făcură pe Cody să înțeleagă că pălăria și pintenii erau trofee, luate de la un bărbat mort. Cînd dansatoarea își trecu mîinile peste corp, Cody știu că aveau cuțite. Cînd vocile masculine începură îngînatul ritmic, Cody și-o imagină pe femeie călărind pe cîmpie, făcînd acrobații pe căluțul ei, dezbrăcîndu-se din mers.

Muzica se schimbă din nou, reveni pe tobe, iar acum Cookie se legăna precum o fecioară lîngă iaz, trăgîndu-și bretelele topului peste umeri, doar cît să-și expună jumătate din sîni, nu în întregime, pipăindu-i amănunțit, după care începu să-i mînjească în culorile războiului. Cînd termină cu pictatul a ceea ce se vedea, își lasă topul și mai jos, astfel încît fiecare sîn se odihnea precum o mandarină *satsuma* în coaja sa moale, apoi se întoarse din nou spre audiență, aruncîndu-și părul peste un umăr și examinîndu-și reflecția fundului în apă. Se întoarse un pic, cînd într-o direcție, cînd în cealaltă, ridicîndu-și partea din spate a șortului, întîi un colț, apoi celălalt, lăsîndu-l, gîndindu-se, mîngîindu-și fiecare fesă în joacă, încercînd să hotărască în ce fel să le decoreze. Apoi netezi pielea de căprior cu ambele mîini pentru a a o face să stea cît mai întinsă și studie efectul. Se încruntă. Trasă linia bikinilor cu degetul arătător. Zîmbi. Își cabră fundul, flexîndu-l de cîteva ori, agățîndu-și ambele degete mari de banda chiloților și trăgîndu-i jos. Șortul rămase pe loc. Încă purta topul sub sîni.

• • •

Micuței lesbiene îi cam place, putea Cookie să își dea seama. Zîmbi dulce ca frișca, se apropie dansînd, văzu încordarea ridicîndu-se în obrajii femeii, modul în care buzele se desfăceau și mîinile i se descleștau. Mîini cu manichiură profesională; haine de firmă frumos croite, pantofi făcuți manual. Bărbații din încăpere păliră, devenind simple circumstanțe iritante. Acesta era trofeul.

Unul dintre bărbaţii de la masă se întinse şi îi bagă un douăzeci între nodul de piele al şortului şi coapsă, însă Cookie abia catadisi să îşi ia ochii de la femeie. Douăzeci aici şi cincizeci acolo erau mărunţiş în comparaţie cu asta. *Pentru tine,* murmura ea şi se întoarse uşor, transformată într-o ciupercă de muşchi învelit în piele, îşi scoase pălăria, se întinse şi dădu şortul complet la o parte.

Conştientiză cele cîteva chiuituri şi imaginea bărbatului înalt cu faţa roşie şi un cincizeci în mînă, însă îşi păstră privirea aţintită asupra femeii.

Apoi muzica se schimbă din nou; Ginger se întoarse de la dansul ei privat şi Cookie o văzu pe Donna mînă în mînă cu un baştan cu privirea de sticlă, pe cale să intre în camera din spate. Pentru Cookie era momentul să îşi pună înapoi ceva din haine şi să facă turul meselor.

Cinci minute, îi şopti femeii.

• • •

Cookie, îşi spuse Cody, în vreme ce dansatoarea îşi trăgea la loc bucata de piele întoarsă, după care se ridica graţioasă în picioare şi îşi punea din nou pălăria. Cookie. O urmări în vreme ce Cookie părăsea scena ducînd toată căldura şi lumina cu ea. Avea să se întoarcă, nu? Cinci minute, îi spusese.

— Fă pizdo! strigă Dave din nou, banii mei nu-s destul de buni pentru tine? Du-te dracu'... Nu, ia mîna de pe mine – şi împinse mîna lui Boone de pe braţul lui, apoi îşi dădu seamă ce făcuse. Rahat. Este... doar că... ştii cum este, prietene. Păi, cincizeci de parai...

— Pe naiba, Dave, poate ştia că-s contrafăcuţi, spuse Boone jovial.

Dave se strădui să rîdă, îndesîndu-şi bancnota în buzunar.

— Mda, sau poate nu pricepe că mărimea contează.

Boone rîse, însă toţi de la masă îi sesizară tonul uşor dispreţuitor.

— Poate a venit vremea să ne retragem, oameni buni.

Cody însă nu asculta, deoarece Cookie stătea în picioare în faţă ei: fără pălărie, cu pieile şi chiloţii înapoi pe ea.

— Bine, băieți, se pare că am pierdut-o pe Cody, rîse Boone, un rîs complet diferit față de cel oferit lui Dave. Hei, drăguțo, ai grijă să iei un taxi înapoi acasă, m-auzi? Să-i pomenești numele meu portarului. Gata, băieți, s-o ștergem.

— Cody. Ăsta e numele tău? întrebă Cookie și o luă de mînă.

Cody încuviință dînd prosteşte din cap.

— Eu sînt Cookie. Mă bucur tare mult să dau peste o altă femeie aici.

Altă încuviințare mută. *Ce mai faci?* vru Cody să spună, însă nu avea nici o noimă.

— Ți-ar plăcea să danzezi cu mine? Doar eu și tu, în particular?

— Da.

— Va trebui să plătim pentru cameră.

— Da.

— Ador să dansez cu femeile. Mă face să zbîrnîi, mă excită. Înțeleg ce vor femeile, Cody. Ți-ar plăcea să îți arăt?

— Da, spuse Cody, un pic uimită că picioarele încă îi funcționau destul de bine pentru a o urma pe Cookie spre ușă de sticlă mată.

* * *

Miez de noapte în camera ei de hotel. Cody stătea în fund pe pat, dezbrăcată, prea surescitată ca să se întindă. Lumina din stradă pătrundea printre draperiile netrase, colorînd camera în galben-sodiu. Aerul condiționat huruia, însă Cody îşi simțea pielea arzînd. Cookie. Buzele lui Cookie, şoldurile lui Cookie, obrajii lui Cookie, şi bărbia, şi abdomenul. Coapsele şi fundul şi sînii. Ah, sînii ei, greutatea lor fragedă în palmele lui Cody.

Îşi ridică mîinile, apoi întoarse palmele, pentru a le cerceta. Nu păreau deloc diferite. Îşi desfăcu ceasul şi îşi frecă absentă încheietura. Cookie.

Încetează. Ce dracu' era cu ea? Se dusese la un club de striptease şi plătise pentru sex. Da, bine, era o premieră pentru ea, aşa că un pic de confuzie era de aşteptat, însă fusese ceva sordid, nu romantic. Fusese jucată pe degete de o expertă care

îi luase sute de dolari. Oh, Doamne, şi Boone... Se făcuse complet de rahat.

Şi atunci, de ce se simţea aşa fericită?

Cody, eşti aşa de frumoasă, spusese ea. *Oh, da, da, nu te opri, Cody. Dă-mi-o, dă-mi-o cît poţi.* Şi Cody i-o dăduse. Şi Cookie i-o dăduse... Cookie fusese perfectă. Înţelesese totul, anticipase orice. Ce să spună, ce să facă, cînd să zgîndărească şi cînd să mîngîie, cînd să zîmbească şi să fie supusă, cînd să încurajeze, cînd să reziste. Ca o cititoare de gînduri. Şi simţise ceva, Cody era sigură. Simţise. Nu puteai să truchezi dilatarea pupilelor, nu puteai să truchezi acea îmbujorare, nu puteai să falsifici pelicula de sudoare şi lubrifierea aceea luxuriantă.

Cristoase! O lua razna. Îşi frecă sprîncenele. Cookie era o profesionistă, şi nimic din toate astea nu era real.

Se ridică în picioare. Covorul de lînă îi furnică tălpile goale. Asta era ceva real. Hainele îi atîrnau de spătarul scaunului, lîngă birou; duhneau a fum de trabuc. Nici o pierdere. Şi-aşa n-avea idee de ce alesese să poarte pantalonii aceia largi. Nu-i mai purtase de vreun an. Nu mai purtase ceasul ăla cretin cam tot de atunci, dacă stăteai să te gîndeşti. Cookie ura mirosul de trabuc, aşa îi spusese pe cînd descheia nasturii...

Încetează. Încetează imediat.

Puse pantalonii pe pat şi scoase chitanţele din buzunare. Opt. Plătise pentru opt dansuri private, iar mărimea bacşişurilor... Isuse! Însemnau chiria pe două luni. La ce îi fusese capul?

Trebuie să plătim pentru cameră, îi spusese Cookie, *dar o să-ţi dau înapoi jumătate. Pur şi simplu nu mai pot să aştept. Oh, te rog, Cody. Te vreau din nou.*

— La *naiba*!

Ferocitatea sa o sperie pe moment şi rămase nemişcată, ascultînd. Nici o foială sau vreun murmur în nici una dintre cele două camere vecine.

Dă-mi telefonul de la camera ta de hotel, spusese Cookie. *Te sun mîine. Asta nu s-a mai întîmplat niciodată pînă acum. Asta e adevărat.*

Şi dacă era... Îşi putea reprograma zborul. Reuşea ea să-i explice cumva lui Vince.

Cristoase! Contractul baban se dusese, într-un fulger al poftei. Vince avea s-o omoare.

Da, ah, avusese parte, preț de aproape trei ore, de cel mai bun sex din viața ei. Fusese exact cum își imaginase în fanteziile ei. Știu exact ce vrei, îi spusese ea, și o dovedise.

Însă și Cody știuse, tocmai asta era ideea. Știuse cînd respirația precipitată și mîinile încleștate însemnau că era rîndul lui Cookie, însemnau că acum Cookie dorea să fie atinsă, că dorea să încalce absolut fiecare regulă pe care ea sau clubul le impusese și să fie futută peste spătarul scaunului, doar de plăcere.

Cody răscoli chitanțele. Nu reușea să dea vreun sens chestiei ăsteia. Plătise pentru sex. Asta nu era vreo poveste romantică. Însă simțise contracțiile mușchilor vaginali ai lui Cookie, simțise tremurul din perineul ei, încleștarea și spasmul orgasmului. Nu fusese jucat. Și nici a doua oară.

Cody tremura. Aerul condiționat începuse în sfîrșit s-o amorțească. Își frecă picioarele reci. Picioarele lui Cookie erau lungi și suple, cu fiecare unghie pictată cu lac transparent. Își sucise glezna, îi spusese. Cody îi cuprinsese glezna, o sărutase, o mîngîiase. Zîmbetul lui Cookie era superb. *Cum ți-ai sucit-o?* întrebase Cody, iar Cookie îi povestise cum căzuse doi metri de pe panoul de escaladă, iar apoi vorbiseră despre escaladă și despre rafting, iar Cody îi povestise despre vremea cînd avea șapte ani și văzuse Cirque de Soleil și dorise să fie și ea trapezistă, iar asta dusese discuția spre mușchii abdominali, ceea ce dusese la încă o rundă de sex.

Lipăi pînă în baie, fără a-și mai bate capul cu lumina. Cînd își duse periuța la gură, mirosul de pe degete îi încordă mușchii involuntar. Lasă periuța să cadă, se aplecă peste chiuvetă și începu să plîngă.

• • •

O dimineață albastră, albastră cum doar în Atlanta poate fi. Cody nu dormise. Nu avea chef de micul dejun. Avionul nu-i pleca decît la patru după-amiază.

Pierduse contractul, pierduse o noapte de somn, își pierduse mințile și respectul de sine și aruncase pe apa sîmbetei chiria

pe două luni. N-avea s-o mai vadă pe Cookie niciodată – şi nu putea pricepe de ce îi păsa de asta.

— Alo?

— Aveai telefonul mobil închis, dar l-am sunat pe Vince în Frisco şi mi-a zis că eşti la Westin.

Boone. Cody închise ochii.

— Avionul pleacă abia la patru, corect? Cody, eşti pe fir?

— Da. Sînt.

— Dacă nu eşti prea ruptă, poate ajungi pe la biroul meu. Facem cinste cu prînzul.

— Prînzul?

— Da. Ştii tu, mîncare. Sau pe Coasta de Vest nu se iese la prînz?

— Da. Adică, de ce?

El chicoti.

— Pentru că mai avem cîteva detalii ca să batem în cuie contractul. Deci ce zici, unsprezece treizeci?

— Păi, da, ok. Bine, spuse ea pe negîndite şi puse receptorul în furcă.

Se uită lung la geantă. Haine. Avea nevoie să îşi schimbe hainele. Chiar îi dădea contractul?

Telefonul sună din nou.

— Alo? întrebă ea nesigură, aşteptîndu-se ca oricine de la dumnezeu la diavol să fie la celălalt capăt al firului.

— Salut, Cody. Eu sînt.

— Richard?

— Da. Ascultă, cum a mers?

— Păi, nu... lucrurile sînt... – inspiră adînc. Am luat contractul.

— Hei, ce mai veste! Dar cum a mers noaptea trecută?

— Cristoase, Richard, n-o să mă apuc acum de bîrfe. N-am timp. Trebuie să ajung la Boone să finalizăm cîteva detalii.

Era cazul să se adune.

— Te sun eu într-o săptămînă, două, bine?

— Nu, aşteaptă, Cody. Să nu faci nimic care să...

— Mai încolo, da?

Lăsă telefonul să cadă în furcă. Cum ştiuse să sune la Westin? De ce îi păsa de noaptea ei? Îşi frecă din nou fruntea.

Mîncarea poate că o să rezolve contractul. Durerea de cap, adică. Şi rînji: contractul. Să dea dracii, cîştigase contractul! Avea să ia un bonus enorm. Şi avea să ajungă vicepreşedinte. Avea să întîrzie.

În baie, ridică periuţa din chiuvetă, clăti pasta întinsă şi refuză categoric să se gîndească la noaptea precedentă.

* * *

Cookie sună la hotel.

„Sînt Cody. Lăsaţi un mesaj sau contactaţi-mă pe mobil" – şi urma un şir de numere începînd cu 216. San Francisco. Era corect. Îi povestise lui Cookie despre asta noaptea trecută: San Francisco cu ceaţa lui şi dealurile şi excelentul espresso din dimineţile de duminică.

Poate că era bine. Orice e mai bine decît arşiţa asta de Atlanta.

* * *

Boone nu dori să discute detaliile, ci mai degrabă să rîdă, să bea o cafea şi să o înveţe pe Cody cum să mănînce un sandviş Po' boy. La urmă urmei, dacă aveau să lucreze împreună trebuia să se cunoască unul pe celălalt, nu? Şi nu pomeni deloc despre cluburi de striptease şi dansuri private pînă la final, cînd semnă scrisoarea de intenţie, i-o înmînă şi îi spuse:

— Îmi place cum te comporţi. Uite, de pildă, gagiul din Austin, Dave. Nu-i de rasă. Nu ţine la tărie, nu ţine la nervi şi insultă o femeie în public. Dar tu: fără umflat în pene, fără cuvinte mari, tu stai şi apoi înşfaci oportunitatea. (Îi oferi un zîmbet şiret.) Dacă faci aşa şi în afaceri, o să scoatem bani frumoşi împreună.

Şi cumva, cu palma lui prietenească pe spate, cu scrisoarea în servieta de laptop şi cu soarele pe chip, în vreme ce aştepta maşina care s-o ducă la aeroport, începu să mai uite din confuzie. Avusese parte de o rundă de sex excelentă, pusese temeliile unei relaţii de muncă profitabile, avea treizeci şi unu de ani şi era pe cale să devină vicepreşedinte, şi nici măcar nu era mahmură.

Maşina veni, iar Cody urcă în interiorul răcoros, în nuanţe verzi.

Lăsă lumea din exterior să alunece pe lîngă ea preţ de zece minute înainte să scoată la lumină scrisoarea de intenţie. O citi de două ori. Superb formulată. Semnătură puternică. Şi un rînd minunat de zerouri, înainte de virgula pentru zecimale. Dacă totul mergea cum trebuie, atunci doar contractul ăsta avea să-i ţină deasupra liniei de plutire pînă mai dezvoltau vreo cîteva surse de venituri. Şi ea era cea care reuşise. Nimeni altcineva. La naiba, chiar era bună! Cineva ar trebui să-i facă cinste cu o cină extraordinară, că să sărbătorească.

Scoase telefonul şi îl porni. Indicatorul de semnal clipea în timp ce maşina trecea dintr-o celulă în alta. Pe cine să sune? Nimeni întreg la cap n-ar dori să ia cina cu Vince. Richard ar vrea doar să afle toate detaliile, iar ea încă nu voia să vorbească despre astfel de detalii; şi oricum, el era în Carolina. Scîrba.

Semnalul se stabiliză brusc, iar telefonul scoase un bip: un mesaj.

— Hei. Sînt Cookie. Ştiu că pleci abia după-amiază. Dacă... ştiu că e ciudat, dar noaptea trecută a fost... Rahat. Uite, poate n-o să mă crezi, dar nu mă pot abţine să mă gîndesc la tine. Vreau să te văd, da? O să fiu în parc, în parcul despre care ţi-am spus. Piedmont. Pe o bancă din faţa lacului. Mă duc acolo acum, şi o să aştept. Sper să vii. O să aduc gogoşi. Îţi plac gogoşile? O să aştept. Te rog.

Aah, eşti diferită, aah, eşti aşa specială, aah, da-mi-o, iubito, doar mai plăteşte o mie de dolari şi o să te iubesc pentru vecie. Sigur. Dar vocea lui Cookie suna atît de catifelat, atît de nesigur, ca şi cum chiar credea ce spunea. Păi, sigur că da. Asta era viaţa ei: să se prefacă. Să se folosească de oameni.

Chipul lui Cody se schimonosi. Fii sinceră, îşi spuse. Acum cine pe cine a folosit? Cine a prins contractul cel mare, cine a primit exact ce şi-a dorit: sex excelent cu zero complicaţii, băşca achitat din contul de protocol?

Totul era prea confuz. Iar ea era prea obosită. Gata, o să plece. Acum era oricum prea tîrziu, îşi zise, în vreme ce maşina se deplasa silenţios pe autostrada interstatală.

O femeie stînd singură pe o bancă, poate făcîndu-i-se cald, poate făcîndu-i-se sete, poate dorind să meargă la toaletă. Temîndu-se să se ridice şi să meargă să facă pipi, deoarece putea să o piardă pe cea pe care o aştepta. Poate mirosul dulce şi fierbinte al gogoşilor îi amintea că îi era foame însă nu voia să le mănînce, pentru că voia să i le ofere, în perfecţiunea numărului lor rotund, iubitei ei, să-i vadă zîmbetul de încîntare. Avea să înceapă să cojească vopseaua de pe bancă de lemn şi să se uite atentă de fiecare dată cînd cineva semănînd cu Cody trecea pe lîngă ea; de fiecare dată avea să fie dezamăgită. În viaţa ei se petrecuse un lucru magic, unic, ceva ca un miracol însă pe măsură ce soarele fierbinte şi rotofei se scufunda printre nori avea să înţeleagă că acest miracol, visul acesta avea să moară pentru că persoana în care îşi pusese toate speranţele se temea să nu pice de proastă. Sau nu voia să recunoască faptul că se folosise de o femeie ca să facă sex şi apoi îi dăduse cu piciorul.

Cody clipi, apoi se uită la ceas. Se aplecă în faţă şi îşi drese glasul.

Şoferul o privi în oglinda retrovizoare.

— Doamnă?

— Unde e parcul Piedmont?

— Ceva mai la nord de centru.

— Trecem pe lîngă el în drum spre aeroport?

— Nu, doamnă.

Era ţicnită. Însă acasă o aştepta doar un acvariu cu peşti.

— Du-mă acolo.

* * *

Fără pălărie şi cizme, purtînd jeanşi, sandale şi genul de bluză pe care şi Cody ar fi ales-o, Cookie părea foarte tînără. Şi trupul îi părea tînăr. Îşi purta părul într-o coadă pe care o arunca de pe un umăr pe celălalt, tot răsucindu-se pe bancă pentru a se uita cînd într-o parte, cînd în spate, cînd în cealaltă parte. Cînd o văzu pe Cody, chipul i se deschise într-un zîmbet larg, sincer şi total vulnerabil.

— Cîţi ani ai? izbucni Cody.

Chipul se crispă.

— Douăzeci şi şase? Tu cîţi ai?

— Treizeci şi unu.

Cody nu se aşează pe bancă.

Se priviră lung una pe cealaltă.

— Am vreo scamă pe faţă?

— Nu, scuze. Arăţi... arăţi diferit.

— Te aşteptai să mă îmbrac ca la club în ziua mea liberă?

— Nu! Nu.

Dar o parte din ea se aşteptase.

— Şi? Ai multe zile libere?

Un rîs scurt.

— Nu-mi permit. N-am fond de protocol. N-am asigurare, n-am fond de pensii, n-am concediu plătit.

Cody roşi.

— Un cîştig de două miare pe noapte nu-i tocmai o poveste despre oropsiţi ai soartei.

— Am meritat?

Mirosul ei îi umplu gura lui Cody. *Da!* ar fi vrut să strige. *Da, însutit.* Dar n-avea nici o noimă, aşa că rămase nemişcată acolo.

— Ai plătit două mii două sute. Casa ia din prima şaizeci la sută. Din cei opt sute optzeci ai mei, Danny mai ia un douăzeci la sută, şi nu, Danny e paznic, nu-i peşte, şi niciodată nu am făcut aşa ceva înainte de noaptea trecută. Şi nu, nu mă aştept să mă crezi. Apoi, costumele, peruca, epilatul, machiajul...

Se lăsă pe spate, atîrnîndu-şi ambele braţe de spătarul băncii.

— Ia spune-mi. Fututul cu o persoană complet necunoscută timp de trei ore merită cinci sute de dolari?

Gura i se strînse într-un zîmbet aspru, însă ochii îi scînteiau. Îşi puse glezna pe genunchiul celălalt.

— Te mai doare glezna?

Pur şi simplu îi ieşise din gură întrebarea asta.

Cookie îşi feri privirea şi clipi de cîteva ori. Cody se trezi în genunchi în faţa băncii.

— Cookie? Cookie, nu plînge.

— Susana, spuse ea, fără să privească la Cody.

— Ce?

— Susana. Ăsta-i numele meu adevărat. Susana Herrera.

Se întoarse spre Cody şi chipul îi era aprig.

— Sînt Susana Herrera. Lucrez ca dansatoare, nu-s curvă şi vreau să ştii ce mi-ai făcut.

— Ce ți-am... ?

— Dansez. Tachinez, bat apropouri. Asta te face să te simți bine, aşa că îmi dai bani, ceea ce mă face şi pe mine să mă simt bine. Din cînd în cînd ofer cîte un dans privat, dar întotdeauna după reguli: mîinile pe brațele fotoliului, hainele pe tine, un pic de frecuş, pentru că am nevoie de un bacşiş mai bun. Eu dansez, tu plăteşti. Asta e meseria mea. Dar asta, asta nu-i meseria mea! Nu ştiu ce este. E o nebunie. Te-am lăsat să... (Obrajii i se întunecară.) Şi aş mai face-o din nou, fără bani. Pentru nimic. E aiurea. Simt că... E ca şi cum... Nici măcar nu ştiu cum s-o spun! Vreau să vorbesc cu tine, vreau să ascult cînd vorbeşti despre afacerile tale. Vreau să-ți văd casa. N-am reuşit să adorm azi-noapte. M-am gîndit la tine: la zîmbetul tău, la mîinile tale, la cît de puternică m-am simți cînd ți-am oferit plăcere, la cît de caldă m-am simțit cînd ți-ai înfăşurat brațele în jurul meu. Şi sînt speriată.

— Şi eu la fel, spuse Cody, şi aşa era, foarte speriată, pentru că începea să-şi dea seama ce era în neregulă cu ele şi parcă era vorba de o glumă foarte proastă.

— Tu nu eşti speriată, zise Susana încrucişînd brațele pe piept şi întorcînd din nou capul.

— Ba sînt. Cook... Susana, crezi că... Rahat. Mă simt ridicol chiar şi spunînd asta. Uită-te la mine. Te rog. Mulțumesc. Crezi că aşa e dra...

Nu izbuti să o spună. Nu credea în ea.

După o foarte lungă pauză, Susana spuse:

— Dansatoarele nu se îndrăgostesc de baştani.

Asta a durut.

— Baştanii nu se îndrăgostesc de curve.

— Eu nu-s...

— Nici eu.

Se priviră îndelung una pe cealaltă. Telefonul lui Cody sună. Ea respinse apelul fără să privească.

— Numele meu complet este Candice Marcinko. Trebuie să iau avionul înapoi spre San Francisco în după-amiaza asta, dar aş putea să mă întorc în Atlanta la sfîrşitul săptămînii. Am putea, ştii tu, să vorbim, să mergem la filme, să ne plimbăm prin parc.

Isuse, rămăsese vreun clişeu neatins? Încercă din nou.

— Vreau să... să îţi cunosc pisica.

— N-am pisică.

— Sau cîinele, spuse ea.

Încetează cu bîlbîitul. Însă nu putea.

— Vreau să-mi povesteşti de cînd trăieşti în Atlanta şi ce feluri de mîncare îţi plac şi dacă crezi că Braves vor cîştiga diseară şi cum te simţi cînd adormi în braţele mele.

Se simţea ca o proastă.

Susana o privi pentru un timp, apoi ridică cutia de alături.

— Îţi plac gogoşile Krispy Kreme?

* * *

Cînd Cody porni din nou telefonul, la aeroport, primi un mesaj de la Richard: *Sună-mă, e important.* Însă trebuia să fugă după avion.

În timpul zborului îşi lipi capul de hublou şi ascultă torsul motoarelor.

Susana, stînd pe bancă în vreme ce soarele apunea, gîndindu-se, *Dragostea, dragostea e pentru cei bogaţi.*

Un labrador cafeniu aleargă pe lîngă ea, cu capul întors într-o parte pentru a-şi urmări stăpînul care aleargă pe lîngă el. Limbă îi atîrnă, fericită şi roz. Cîinii iubesc. Cîinii au stăpîni.

Rupe în bucăţi ultimele trei gogoşi şi le aruncă la raţe.

* * *

Miercuri, Vince şi echipa directoriala o sărbătoriră cu şampanie. Ea folosi ocazia ca să-i ceară liber pentru vineri şi primele două zile din săptămîna următoare. Vince n-ar fi putut să zică nu fără să pară chitros, aşa că-i spune ca vicepreşedinţii lui nu trebuie să ceară voie.

Vicepreşedinte. Ea rînji cu toţi dinţii şi pentru un minut se simţi aproape normal. Vicepreşedinte. Cîinele din fruntea haitei.

• • •

Vineri dimineață tocmai ieșise de sub duș cînd auzi soneria de la intrare. Fu atît de surprinsă, încît abia își aminti să tragă un halat pe ea înainte să deschidă ușă.

— Măi, ce privelişte pentru nişte ochi obosiți.

— Richard!

— Nu că n-aş aprecia gestul, dar ai putea să legi cordonul ăla, cel puțin pînă ne bem cafelele? Uite, latte grande cvadruplu, doi la sută.

Ea se retrase pentru a se îmbrăca. Cînd se întoarse, uscîndu-şi părul cu un prosop, el stătea confortabil pe canapea, picior peste picior, exact că Susana în parc.

— Ce-ți mai invidiez comoditatea asta minimală lesbi.

Ea își puse prosopul în jurul gîtului, se așeză și sorbi din latte.

— Ca să te parafrazez, nu că nu aş aprecia cafeaua, dar... de ce naiba eşti aici?

El puse telefonul pe masă, lîngă latte-ul ei.

— Îți aduci aminte de asta?

— E telefonul tău?

El scoase un stick din geanta de laptop, apoi se uită atent, întîi la stick, apoi la ea.

— Richard, am avut cîteva zile al naibii de ciudate, iar în patru ore voi fi în avion. Poate...

Poate era dusă cu capul, poate trebuia să anuleze...

— În orice caz, poți să treci direct la subiect?

— Bea-ți cafeaua. O să ai nevoie. Şi povesteşte-mi ce s-a întîmplat marți noapte, spuse Richard şi ridică palma. Povesteşte-mi doar. Bănuiala mea e ca ai avut o noapte de pomină cu o bucățică tinerică pe nume Cookie.

Ea nu spuse nimic pentru o bucată de timp tare lungă.

— Susana, zise în cele din urmă.

— Ah. Ați ajuns atît de departe? Susana Herrera, vîrsta douăzeci şi patru...

— Douăzeci şi şase.

— Douăzeci şi patru. Crede-mă. Mama Antonia Herrera, tatăl necunoscut. Colegiul comunitar Dunwoody, licență în

administrarea afacerilor – ah, dacă ți-ai vedea expresia – și o arestare pentru posesie de droguri. Sănătoasă că un taur. În prezent, nici o altă medicație cu excepția pilulelor contraceptive.

— Pilule contraceptive?

— Care-i problema?

— Nimic. Continuă.

— Nici o alergie cunoscută la substanțe farmaceutice, deși o toleranță suprinzator de mare la anumiți compuși, cum ar fi tiopentalul de sodiu sau hidroclorura de terpazină.

Cody se agăță de ceva care avea sens.

— Stai, știu medicamentul ăsta. Este...

— RU486 pentru minte. Exact asta este.

— Oh, Isuse! Richard, doar nu i-ai *administrat* asta. Nu ai făcut-o să uite ce s-a întîmplat!

— Nu ce s-a întîmplat marți.

Cody, confuză, nu spuse nimic.

Richard introduse stick-ul în laptop și întoarse ecranul de așa manieră, încît ea să poată vedea pictogramele unor fișiere audio.

— O să se lămurească totul după ce o să asculți astea.

— Dar nu am timp. Am un avion...

— O să vrei să anulezi, dacă e pentru Atlanta. Ascultă doar. Apoi o să-ți răspund la întrebări.

Apoi apăsă "Play".

— *...ce s-ar întîmpla, îți promit că nimeni nu va asculta această înregistrare, în afară de tine.*

— *Eternul cîntec de rău augur.*

Ea tresări la auzul propriei voci.

— Ce...

— Șșș...

— *... mai mult o chestie, ăăă, etică.*

— *Isuse, Richard. Ce mai divă de telenovelă ești.*

Pauză. Clic.

— *Și eu mi-am făcut cercetările pe tema Atlanta. Ca și tine, sînt destul de sigur de ce va urma după ce o să îți livrezi prezentările în prezența lui Boone.*

— *Golden Key.*

— *... dar ce vreau să ştiu de la tine este dacă poţi sau nu, pentru a obţine contractul, să autorizezi cheltuieli cash cu cinci cifre.*

El apăsa pe "Pauză".

— Îţi sună cunoscut?

— Nu.

Cody îşi simţi esofagul închizîndu-se. De-abia îşi putu înghiţi saliva, darămite vreo gură de latte. Însă cartonul era cald şi neted în mîna ei, reconfortant, iar în spatele lui Richard peştele ei înota senin înainte şi înapoi.

— Terepazina e un medicament bun. Am reuşit să-ţi calculăm dozajul la marele fix. Susana a fost o provocare un pic mai grea. Incredibil metabolism.

— Ai spus că nu i-ai dat...

— Nu în ultimele două săptămîni. Dar ţie ţi-am administrat de şase ori, iar ei de şapte. Acum ascultă în continuare.

De şase ori?

— *...explorarea memoriei şi recuperarea acesteia. Foarte incitant. O chestie care se leagă perfect cu munca pe care o desfăşor, legată de modul în care oamenii formează afecte. Totul ţine de familiaritate. Dacă laşi pe cineva în mintea ta suficient de profund, sau de suficiente ori, atunci creierul ţi se reorganizează pentru a recunoaşte persoana respectivă ca fiind prieten sau membru al familiei.*

Pauză.

— *Există modalităţi de face pe cineva să te accepte mai uşor.*

Clinchet de sticlă atingînd un pahar.

— *Ţi-am povestit despre studiile alea care arată că totul se leagă de faptul că persoana A ştie să anticipeze necesităţile persoanei B şi să le îndeplinească.*

— *Atunci, nu-mi mai povesti din nou.*

Părea atît de sigură de sine, plicitisită aproape. O femeie care nu se gîndise niciodată să folosească cuvîntul „dragoste".

— *...accelerează procesul de familiarizare. De exemplu, persoana A lucrează într-o librărie şi este singuratică, însă cînd se simte însingurată ciocolata o face să se simtă mai bine. Şi într-o bună zi persoana B vine în pauza de masă cu nişte ciocolată şi spune „Hei, pari cam deprimată, pe mine, cînd sînt deprimată, ciocolata mă face să mă simt mai bine, poftim, ia una", iar A mănîncă o ciocolată şi îşi*

spune „Super, persoana asta B este foarte atentă şi empatică şi probabil că seamănă mult cu mine", şi prin urmare o trece imediat în categoria aproape-prieten. E uşor să aranjezi aşa ceva. Trebuie doar să ştii destule despre persoana A.

Să ştii destule.

Cody împinse laptopul departe de ea.

— Nu pot să cred aşa ceva...

— Nu?

Cody nu spuse nimic.

— Ai stat la bar, m-ai ascultat şi ai semnat un accept temporar pentru asumarea răspunderii, zise Richard, plasînd o foaie de hîrtie pe masă, lîngă mîna ei; avea semnătura ei în partea de jos – un pic nesigură, însă a ei. Apoi ai luat nişte terpazină şi ai uitat totul.

— N-aş putea să uit aşa ceva.

El ridică mîna. Apoi o întinse pe cealaltă şi trase de bara playerului spre dreapta.

— *Ia pastila.*

— *Bine, bine.*

Apoi pauză. Clinchet de cuburi de gheaţă.

— *Isuse. Ce gust scîrbos.*

— *Data viitoare o s-o pun într-o capsulă. Fii mulţumită ca nu e vasopresin. Te-ar fi făcut să te îneci. Şi asta ţi-o zic din experienţă.*

El opri fişierul.

— Pe bune. În orice caz, la o săptămînă după povestea din Seattle am venit aici şi ai semnat un set mai robust de documente, spuse şi îi înmînă un dosar gros, cu legătură. Credemă, e beton.

— Ia stai.

Lăsă documentul să îi cadă în poală fără să se uite la el.

— Ai venit aici? În apartamentul meu?

— Am venit. Ţi-am prezentat înregistrarea pe care tocmai ai auzit-o, ţi-am arătat acceptul iniţial al asumării răspunderii. Ţi-am dat asta – şi dădu din cap spre dosarul din poala ei. Ai semnat. Şi ţi-am administrat tiopental de sodiu, după care am avut prima şedinţă. La final ai mai luat o doză de terpazină.

— Nu-mi amintesc.

El ridică din umeri.

— Se întîmplă, spuse şi atinse dosarul din poala ei. Era cîte un accept pentru fiecare şedinţă.

— Cîte ziceai c-au fost?

— Şase. Patru aici, două în Carolina de Nord.

— Dar nu-mi amintesc.

Peştele din acvariul înota înainte şi înapoi, înainte şi înapoi. Ea închise ochii. Îi deschise. Peştele era încă acolo. Richard era încă acolo. Îşi amintea greutatea sînilor Susannei în mîinile ei.

— Mai bine ascultă restul înregistrării. Şi citeşte totul.

Apăsă pe "Play".

— Okay. Ia gîndeşte-te cum ar fi dacă ai cunoaşte destule despre cineva şi apoi v-aţi întîlni: ai şti lucruri despre ea şi ea ar şti lucruri despre tine, însă ai fi conştientă doar de faptul că recunoşti şi ai încredere în respectiva persoană şi că te simţi legată de ea. Acum imaginează-ţi ce s-ar întîmplă dacă ai introduce şi nişte sex în ecuaţie.

— Sex de calitate, sper.

— Calitate extra. Sînt sute de studii care arată cît de puternică poate fi legătura sexuală, în special pentru o femeie. Dacă o femeie are un orgasm în prezenţa altei persoane, outputul hormonal petru următoarele cîteva zile devine sensibil la prezenţa partenerului ei: de fiecare dată cînd se află împreună în aceaşi cameră, sistemul ei se supraîncărcă cu mesageri chimici cum ar fi oxitocina, care strigă „Prieten! Prieten!". Şi asta se întîmplă inclusiv cu persoane despre care ştii în mod conştient că nu-s bune pentru tine. Iar dacă se întîmplă chestia asta cu cineva compatibil, care se potriveşte – indiferent dacă această potrivire e adevărată sau doar o aparenţă -, atunci se creează o legătură chimică cu potenţialul de a fi un superglue uman. Şi asta-i dragostea: o legătură care e reînnoită la fiecare cîteva zile pînă cînd creierul e total reconfigurat. Aşa că am vrut să aflu ce s-ar întîmpla dacă ai pune la un loc două persoane compatibile sexual care ar şti ca prin magie exact – dar absolut exact – ce îşi doreşte cealaltă persoană în pat însă nu ar avea amintirea despre cum au dobîndit această informaţie...

Lui Cody îi luă doar o clipă ca să pună înregistrarea pe pauză.

— Dragoste, spuse ea. *Dragoste?* Ce dracu' mi-ai făcut?

— Ţi-ai făcut-o singură. Ascultă în continuare.

Iar ea ascultă. După ce mai ascultă timp de o oră, primi teancul de transcripturi pe care Richard i le înmînă din servieta lui.

Ea se uită la ceas.

— Tot te gîndeşti la avion?

Cody nu ştia la ce se gîndea.

— E returnabil? întrebă el. Biletul?

Cody încuviinţă din cap.

— Dă-mi biletul. Îl anulez eu pentru tine. Poţi oricînd să faci o rezervare pentru mîine. Tu trebuie să citeşti.

Cody urmări, paralizată, cum Richard ridică telefonul şi formează numărul. Se întoarse către ea în vreme ce era pus pe aşteptare, şopti fără glas „Citeşte", apoi se întoarse din nou cu spatele.

Începu, aşadar, să citească, doar vag conştientă de prezenţa lui Richard, care se tot certa la telefon şi cerea să discute cu superiori ierarhici ai liniei aeriene.

După prima sută de pagini despre subiectul C şi subiectul S, el îi aduse cafea proaspătă. Ea făcu pauză la o secţiune, cu un aer oripilat.

— Ce-i?

— Nu pot să cred că ţi-am spus asta.

Richard aruncă o privire peste umărul ei.

— Da, aia-i o bucăţică spumoasă. Nu mai roşi. Deja am auzit toate astea. Ba chiar de cîteva ori. Tiopentalul de sodiu te face să spui totul. În plus, tu nu-ţi aduci aminte să-mi fi spus, deci de ce te oboseşti să te simţi jenată?

Ea urmărea peştele. Nu conta. Nu conta deloc. Ridică din nou foaia şi continuă să-şi croiască drum. Măcar să scape odată de toate.

Undeva pe la pagina trei sute, el plecă la bucătărie să pregătească cina. Ea nu-şi aminti s-o fi mîncat însă cînd puse deoparte pagina finală, la ora şapte seara, văzu că farfuria din dreptul cotului ei era goală şi auzi finalul comenzii lui Richard, făcute la firma care livra mîncare chinezească de la colţul străzii. În mod clar era ceva ce mai făcuse înainte. De la telefonul ei, din apartamentul ei. Iar ea nu-şi amintea.

Îşi dori să existe o modalitate prin care să-i administreze şi lui terpazină, ca să uite toate chestiunile acelea pe care nu i le mai spusese nici unui alt suflet.

Încercă să-şi adune gîndurile.

El îi ceruse permisiunea să o folosească într-un experiment. Însemna că avea să se simtă confortabil într-un club din Atlanta, că poate urma să aibă parte de cîteva ore plăcute, şi că acest lucru avea să-i aprofundeze studiul, ce urma să fie finanţat în parte de contul ei de protocol. El făcuse o vizită la Golden Key, unde o alesese pe Susana ca fiind dansatoarea cel mai probabil să se potrivească cu fanteziile ei – şi chiar ştia cîte ceva despre preferinţele ei după acea noapte cretină, cretină din Dallas – şi îi făcuse o ofertă identică. Doar că Susana fusese şi plătită.

De două ori, gîndi Cody. *Şi eu am plătit-o.*

Şi astfel Richard zburase pînă la Cody, în San Francisco, şi îi administrase tiopental de sodiu, în apartamentul ei, iar ea vorbise razna despre fanteziile ei sexuale, fiecare nuanţă şi variaţie şi grad al plăcerii. În Carolina de Nord mai vorbise o dată despre fanteziile ei, chiar şi mai explicit, încurajată să îşi imagineze cu maximum de detalii, să pretindă că se întîmplau chiar atunci, în vreme ce ei o legaseră la un RMN funcţional şi la cîţiva senzori de măsurare a oxigenului sangvin.

Richard puse jos telefonul, zicînd:

— Mîncarea în treizeci de minute.

Cody se străduí să rămînă concentrată, să treacă peste sentimentul de jenă.

— La ce foloseau aparatele de RMN funcţional? Aparatele de RMN funcţional, senzorii pentru gazele sangvine şi (aruncă o privire spre hîrtii) TMS în timpul... interludiilor de fantazare?

— Am realizat un fel de hartă mentală şi hormonală a felului în care te-ai simţi dacă cineva ţi-ar face acele lucruri. Un fel de ghid de orientare super-empatic. Şi unul pentru Susana, fireşte. V-am pus să vă ascultaţi reciproc înregistrările, combinat cu o stimulare magnetică transcraniană care să încurajeze plasticitatea creierului – remaparea.

— Şi, întrebă Cody, frunzărind printre paginile secţiunii intitulate „Presupoziţii teoretice", mi-ai administrat... ne-ai administrat oxitocină?

— Nu. Am dorit să excludem factorii varianţi. Ţi-ai produs singură oxitocina, ceva mai tîrziu, zise Richard, radiind. Tocmai asta e partea frumoasă. Tu ţi-ai făcut-o. Speranţele tale, hormonii tăi, nevoile tale. Ale tale. Noi doar i-am făcut fiecăreia cîteva sugestii care poate nu ar fi venit de la voi: ceasul scump şi hainele largi, pălăria şi pintenii lui Cookie. În rest aţi fost doar voi, tu şi Cookie – Susana, vreau să spun. Însă amîndouă eraţi pregătite una pentru celalaltă, şi dacă n-a fost cea mai bună partidă de sex din viaţa ta, sînt gata să mănînc masa asta.

Bătu cu satisfacţie în tăblia mesei.

Şi-o făcuse singură.

— Nu poţi să publici, zise ea.

— Nu asta, într-adevăr. (Ridică unul dintre printurile de RMN funcţional şi îl admiră.) Dar pentru moment e suficient să ştim că funcţionează.

Cody aştepta că furia să rupă stavilele, însă nimic nu se întîmplă.

— Şi e real?

— Proiectul? Absolut real.

Proiectul. Îl privi cum strîngea documentele, rînduindu-le într-o stivă ordonată.

— Nu proiectul, spuse ea. Nu TMS-urile, RMN-urile, terpazina. Asta, zise lovindu-şi pieptul. Este reală?

— Este iubirea reală? întrebă Richard, înclinîndu-şi capul într-o parte. O grămadă de oameni par să creadă acest lucru. Dar, dacă te întrebi ce înseamnă ceea ce simţi, răspunsul este: nu ştiu. Nu cred că o scanare ţi-ar putea da răspunsul. Dar ne-ar putea spune dacă te-ai schimbat: datele au fost remarcabil de clare. Nu ca ale lui Cookie. Ale Susannei.

Ridică din nou imaginea MRI, o mai admiră un pic, apoi o puse înapoi în stivă.

— Ce vrei să spui?

— Datele. Ale tale au fost perfect consecvente. Ale ei au fost... dezordonate.

— Dezordonate.

Parcă mintea i-ar fi funcționat în altă dimensiune. Dură un secol pînă ce se închegă gîndul.

— Ca şi cum ar fi minţit?

— A minţit în legătură cu o grămadă de lucruri.

— Dar pe mine m-ar fi putut minți? În legătură cu ce simte?

— Cum am putea şti vreodată? spuse el ridicînd din umeri.

Ea îl privi fix.

— Literatura de specialitate, spuse Cody încercînd să-şi forțeze creierul adormit să îşi amintească ceva ce abia citise, spune că dragostea e o buclă de feedback, nu?

— Cînd e vorba despre plasticitatea creierului unei persoane, da.

— Deci e reciprocă. Nu pot să iubesc pe cineva dacă nu mă iubeşte.

Dacă asta era dragoste.

El îi aruncă o privire pe care ea nu o putu interpreta.

— Datele nu susțin ipoteza interdependenței. Apoi, după o pauză, spuse mai blînd: Nu ştim.

Milă, îşi dădu ea seama. *Îi e milă de mine.* Simți primul spasm, primul nod a ceva atît de adînc, încît nu-l putea identifica.

— Ce mi-ai făcut? Ce *altceva* mi-ați făcut?

— Ți-am făcut? Am făcut pentru tine, de fapt.

— M-ai făcut să simt ceva pentru o femeie care se fute pe bani. Care a aceptat să-i fie futută mintea pe bani.

— Cam asta ai făcut şi tu, dacă te gîndeşti un pic. Cu o diferență nesemnificativă.

— Nu-i adevărat.

— Atunci, spune-mi, ai făcut-o pentru ştiință?

— Susana ştie? schimbă Cody subiectul.

— Mîine iau avionul spre Atlanta.

— Ai la tine înregistrările ei audio?

— Fireşte.

— Lasă-mă să le ascult.

— Asta ar fi neetic.

Neetic.

— Cred că e posibil să fii un monstru, spuse ea, însă fără patimă.

— Am un mod straniu de-a mă manifesta ca monstru, nu crezi? În schimbul a cîteva sesiuni experimentale jenante de care nu-ți aduci aminte, ți-am adus un contract gras, o prietenă și o noapte de pomină în oraș.

— Și te aștepți să-ți fiu recunoscătoare..., spuse ea, privindu-l fix.

— Păi, aruncă o privire în jur. Uită-te. Ziduri goale. Peșteră, la naiba.

— Ieși!

— Hai, zău...

— Ieși!

— Pînă mîine lucrurile se vor limpezi.

— Mă jur, dacă nu pleci chiar acum, îți sparg fața.

Vocea îi sună bizar de calmă. Oare era din cauza șocului, ori ăsta era felul în care se comportă oamenii îndrăgostiți, sau cum or fi? Habar nu avea.

— Și pune jos hîrtiile alea. Sînt ale mele, gîndurile mele personale. Lasă-le acolo pe masă. Și stickul de memorie.

El scoase dispozitivul, îl așeză deasupra hîrtiilor, închise laptopul și se sculă în picioare. Cody îi deschise larg ușa.

Tocmai ieșea cînd ea îi spuse:

— Richard, nu-i poți povesti Susannei în felul ăsta.

— Nu?

— E un șoc prea mare.

— Se pare că tu îi faci față în mod admirabil.

— Cel puțin noi ne cunoaștem. Sau așa credeam. Pentru ea ești complet străin. Nu poți să o faci. Pur și simplu nu poți. E... inuman. Și e așa de tînără.

— Tînără? Nu mă face să rîd. Pe lîngă ea, tu pari un bebeluș.

Apoi plecă.

* * *

Cookie dansa. Nu dorea să se gîndească la convorbirea telefonică. Nu dorea să se gîndească la nimic. Scîrba.

Dar erau și banii la mijloc.

Luminile erau fierbinți, dar aerul condiționat era rece. Pielea i se încrețea.

— Haida, scumpete, ce zici să trecem în camera din spate, zise tipul mustăcios, la costum şi cravată hidoasă.

Era beat. Ştia genul. O să ia mîinile de pe braţele fotoliului, o să încerce s-o pipăie un pic, o să facă scandal cînd ea o să-l cheme pe Danny, o să refuze să plătească.

— Măi, măi, spuse ea cu glasul acela special, mieros. Ia să vedem dacă ai verzişorii.

Şi îşi scoase la înaintare sînii, ademenitor lipiţi unul de celălalt. El i-i mîngîie cu o bancnotă.

— Cu cinci dolari nu cumperi multe, drăguţule.

— Cu cinci te cumpăr te tine, păpuşă, spuse el, hăhăind spre tovarăşii de masă.

Unul dintre ei scoase un chicotit. Urît sunet la un bărbat, îşi zise Cookie.

— Cu cinci te cumpăr de cinci ori!

— Ţi-a trebuit mult să găseşti replica, drăguţule?

— Ce morţii mă-sii? zise el, confuz.

— Am spus: ai creierul mai mic decît pula, şi probabil aia e şi mai mică decît portofelul, deşi mă îndoiesc că-i posibil, spuse ea, smulgîndu-i bancnota dintre degete; apoi o băgă pe sub banda bikinilor şi plecă.

În cabina ei, se privi în oglindă. Deja la douăzeci şi patru de ani era prea bătrînă pentru asta. Clar. Nici nu mai ştia cît era ceasul.

Scoase capul pe uşă şi strigă:

— Danny!

— Da, scumpo.

— Cît e ora?

Trebuia să-şi ia un ceas într-o bună zi. Un ceas drăguţ şi scump.

— Şi zece, răspunse Danny

— Cît şi zece?

— Zece.

Cu trei ore mai devreme pe Coasta de Vest. Făcu o grămăjoară cu bacşişul serii, îl numără, se gîndi cîteva momente, apoi extrase două sute în bancnote de cinci şi de unu. Scoase din nou capul afară pe uşă.

— Danny!

— Aici, scumpo.

— M-am cărat.

— Eşti bolnavă? întrebă el, tropăind pe coridor, apoi respirînd greu în faţa uşii.

— Mă-mbolnăvesc dacă mai trăiesc aşa.

— Domnul Pergoletti zice că...

— Spune-i lui Pergoletti să şi-o bage undeva. M-am cărat. Pe bune.

Îi dădu teancul de bani.

— Ai grijă de fete. Şi viaţă frumoasă!

— Ai altceva pe ţeavă?

— Vom trăi şi vom vedea.

* * *

În frigider, Cody avea o sticlă de bere. O deschise, apoi turnă cu atenţie într-un pahar, privind îndelung la spuma cafenie. Pahar; nu obişnuia să bea bere din pahar. O turnă în chiuvetă. Nu mai avea nici o idee despre ce era real şi ce nu, şi era sigură că alcoolul doar ar fi înrăutăţit lucrurile.

Îşi făcu un ceai verde şi se aşeză la fereastră. Soarele atîrna jos, deasupra golfului. Oare Susana ce vedea din apartamentul ei? Oare glezna i se vindecase? Pastile contraceptive, Isuse. Şi, ah, mirosul pielii ei.

Îşi pierdea minţile.

Nici nu mai ştia pe cine ura mai mult: pe Richard, care îi făcuse propunerea, sau pe ea însăşi, care o acceptase. Sau pe Susana. Susana, care o făcuse pentru bani.

Sau poate că... Dar atunci, ce era cu pastilele alea contraceptive?

Şi dacă Susana simţise... ce-o fi simţit? Asta făcea lucrurile reale? Totul era un experiment, proiectat cu atenţie de la un cap la celălalt. Un fals.

Dar nu părea fals. Voia să o o ţină în braţe pe Susana, să-i sărute glezna ca să se facă bine, să o apere de lume. De toţi Richarzii din lume.

Ridică telefonul, apoi îşi aminti pentru a zecea oară că nu avea nici adresa, nici numărul de telefon. Sună la serviciul de informaţii, care îi spuse că nu există date despre Susana Herrera

în zona metropolitană Atlanta. Își dădu seamă că nu era surprinsă de acest aspect, deși o surprindea cît de puțin conta.

În schimb făcu rost de numărul de la Golden Key.

Îi răspunse un bărbat pe nume Pergoletti.

— Cookie? A plecat. Toate pleacă pînă la urmă.

Muzică duduia. Vintrele lui Cody vibrară în simpatie, amintindu-și.

— ...număr n-am. Hei, nu cauți de muncă?

Cody puse jos telefonul, cu atenție. Sorbi din ceai. Ridică din nou telefonul și îl sună pe Richard.

• • •

Era seara artiștilor amatori la Coffee to the People. Richard stătea în salonul din spate, pe o canapea, cît mai departe posibil de muzică. Două cești pe masă. Una încă plină.

— Știai că o să sun.

— Știam.

— Ai programat și asta?

— N-am programat nimic. Te-am pregătit... și doar în privința sexului, spuse el, apoi bătu cu palma în canapea. Hai, ia loc înainte să cazi pe jos.

Ea se așeză. Clipi.

— Dă-mi numărul ei de telefon.

— Nu pot. Mi-a dat unul fals. Am sunat-o la club, dar mi-a închis.

Părea abătut.

— Ce știe?

— Am vorbit repede. Nu știu cît de mult a înțeles. Dar i-am spus că nu-și primește restul de bani pînă nu terminăm de deslușit efectele.

Solistul din cealaltă încăpere cînta despre dragoste și inimi zdrobite. Era execrabil, dar o făcu pe Cody să dorească să plîngă.

— Cît de mult ține?

— Dragostea? Nu știu. O evit pe cînd se poate.

— Ce-o să mă fac?

Richard ridică servieta.

— Mi-am făcut planul pentru această posibilitate.

Scoase o cutie mică din carton alb. O deschise, apoi scutură ceva în mînă. Era un inhalator gri, din plastic.

— Ce este?

— Un analog al vasopresinei, formulat să blocheze receptorii oxitocinei în nucleii bulbari. Adică antidotul.

Amîndoi se uitară la inhalator.

— Funcționează la rozătoare. Rozătoarele femele.

Rozătoare.

— Spuneai că are gust rău.

— L-am folosit. Ca să fiu sigur. Prefer sexul fără complicații. Şi am avut parte de o grămadă de sex şi niciodată nu m-am îndrăgostit, spuse el, arcuindu-şi sprîncenele. Deci, clar, trebuie că funcționează.

Ipoteza fluierului pentru elefanți. *Hei, Bob, care-i faza cu fluierul ăla? Păi, Fred, ține elefanții la distanță. Nu fi javră, Bob, nu-i nici un elefant prin preajmă. Păi, Fred, asta din cauza fluierului.*

— Cody, spuse Richard, încercînd din răsputeri să pară sincer. Îmi pare tare rău. N-am crezut că va funcționa. Nu în felul ăsta. Dar cred că şi antidotul ar putea să funcționeze.

Chipul îi reveni la normal. Ridică inhalatorul.

— Totuşi, înainte să ți-l dau, trebuie să te rog ceva.

Ea îl privi înmărmurită.

— Şi pe ce planetă îți datorez eu ceva?

— De dragul ştiinței, atunci. O scanare post-factum, şi apoi încă una după ce iei antidotul.

— Poate n-am să-l iau. Dă-mi numărul.

— Dragostea e o formă de nebunie, să ştii.

— Numărul!

În cealaltă încăpere, interpretarea oribilă continua.

— Hai, bine, spuse el. De dragul vremurilor trecute.

Extrase un dosar din servietă, apoi o coală de hîrtie din dosar. O lăsă să alunece pe masă spre Cody, apoi puse inhalatorul deasupra.

Ea dădu un ghiont inhalatorului, apoi ridică hîrtia. Scrisă de mînă. Scrisul Susannei.

— Dragostea-i doar o nebunie biochimică, spuse el, menită să ne facă să ne aruncăm orbeşte, să ne încredem în persoane complet străine. Nu-i rațională.

Cody nu spuse nimic.

— Ne-a tras-o.

— Ție ți-a tras-o, spuse Cody. Poate că de mine s-a îndrăgostit.

Totuși luă și inhalatorul.

* * *

Cody se așeză pe locul de la fereastră, ținînd în mînă telefonul și formularul pe care îl completase Susana. Din cînd în cînd forma cîte o combinație a numerelor pe care le scrisese Susana și primea mesajul „Număr nealocat". Din cînd în cînd atingea formularul cu buricul indexului, simțind urmele lăsate de tușele puternice ale Susannei. Tușe puternice, mîini puternice, gură puternică.

Nu se gîndea la inhalatorul gri din cutia lui albă, pe care îl pusese în frigider – pentru a rămîne viabil o vreme cît mai îndelungată, în caz că avea nevoie de el.

După un timp încetă să formeze numere, așteptînd pur și simplu.

Cînd telefonul se aprinse, la 11:46, știa cine este – chiar înainte să vadă codul zonal 404 pe ecran.

— Simți? întrebă Susana.

— Da, spuse Cody, și chiar simțea.

Indiferent ce era, indiferent de unde vedea, era acolo, la fel de neșters precum cerneala. Vru să spună: Nu știu dacă e reală, nu știu dacă e bună. Vru să întrebe: Ai mai făcut sex pe bani cu altcineva înainte de mine? și Oare contează? Vru să spună: Ai mai iubit pe cineva înainte? și: Cum de poți ști?

Vru să spună: O să doară?

* * *

Străbătînd mulțimea de la aeroport, Cody căuta chipul familiar, simțind cum inima îi bubuie de fiecare dată cînd i se părea că o vede. Panică sau dragoste? Nu știa. Nu mai știa nimic, doar că o durea gîtul.

Cineva o atinse din greșeală cu geanta, și cînd se uită din nou în față văzu ceafa aceea, părul acela șaten și neted, atît de

familiar după doar o noapte, şi toate vasele sangvine parcă i se dilatară în acelaşi timp, fiecare celulă făcînd un salt înainte.

Nu se mişcă. Asta era, ultimul moment. Acum putea să se lase în voia celorlalţi, dusă de gloată, pierzîndu-se în noapte. Să plece. Să meargă acasă. Să folosească inhalatorul din frigider.

Ăsta era lucrul raţional. Dar Cody care se agăţase de balconul de la etajul nouă, Cody care riscase contractul din Atlanta fără să stea pe gînduri, acea Cody îşi zise „Ce naiba!" şi făcu pasul înainte.

N-ai cum să ştii. N-ai cum să ştii niciodată.

♦♦♦♦♦

Traducere din limba engleză: Cătălin Teniţă

Povestirea „It Takes Two" a apărut iniţial în antologia Eclipse Three *(Night Shade Books 2009, editor: Jonathan Strahan)*

Copyright © Nicola Griffith, 2009

Marian Truță (născut în 1960 la București) este autorul unuia dintre cele mai valoroase volume de povestiri apărute în ultimii ani, *Vremea renunțării* (2008). Din iulie 2010 este coordonatorul revistei online *Nautilus*. Povestirea care urmează a fost scrisă special pentru Galileo.

Marian Truță
CUMANIA 2010

Trăiau vremurile cele mai bune. Aleodor Comănescu nu se îndoia de acest lucru. Sigur, avea unele obiecții, unele reclamații, unele observații. Spre exemplu funcționarea defectuoasă a ascensorului. Nu-l deranja în mod deosebit faptul că trebuia, aproape în fiecare zi, să urce pe jos cele zece etaje. Dar se gîndea la bătrînii din bloc. Pe mulți dintre ei îi întîlnea pe scări, mai ales duminica dimineața, atunci cînd el cobora să cumpere niște bere (dacă avea norocul să găsească așa ceva la Alimentara). Cînd se întorcea de la magazin cu sacoșele pline (sau goale, în funcție de noroc și de temperatura de afară), mare parte din bătrînii pe care îi întîlnise la coborîre încă se mai deplasau pe scări, către țelurile lor încîlcite și misterioase. Chiar se întreba adesea unde se tot duc și de unde tot vin bătrîneii aceia. Cele două scări ale blocului său, scara mare și scara de serviciu, erau pline de ei la aproape orice oră din zi. Uneori și noaptea. Blocul era plin de bătrîni. Pe unii îi cunoștea, dar pe cei mai mulți nu, deși locuia acolo de ani buni. Adevărul era că nu prea avea cum să-i deosebească între ei. Bătrînii, la fel ca negrii sau chinezii, semănau toți între ei. Cum să-i deosebești? Și la ce bun? Îi era milă de ei cînd îi vedea

urcînd sau coborînd poticnit treptele sau cînd se plimbau pe coridoarele lungi de la fiecare etaj al blocului. În rest, fiecare cu ale lui. Şi, oricum, nu numai bătrîni trăiau în acel bloc.

Simțea că trăieşte vremurile cele mai bune. Era duminică, ziua lui liberă, ziua liberă pentru toată lumea. O dimineață de primăvară, cu zgomotul oraşului redus ca intensitate. Cu puf de plop intrînd prin ferestrele deschise. Cu mirosul aparte al asfaltului proaspăt spălat. Cu semnele unei vieți tihnite şi fără griji: muzica zglobie care se revărsa din apartamentul vecin (o familie care se mutase în bloc de cîteva săptămîni, doi tineri singuri, fără copii, ea drăguță, cu ochii albaştri şi pieptul generos, el mai întunecat la față, slab şi părînd nervos tot timpul), zgomot de tingiri aşezate pe plite, rîsetele copiilor din parcul de lîngă bloc, apa curgînd prin țevi, uşile de la alte apartamente deschizîndu-se, voci pe palier, saluturi între vecini. Avea douăzeci şi opt de ani, avea înaintea lui o duminică întreagă, se simțea ca şi cum tocmai venise pe lume, plin de energie, cu chef de viață. Avea să coboare la Alimentara, să ia cîteva sticle de bere. Apoi va merge peste drum, pe terenul de sport al Facultății, unde va juca fotbal cu prietenii din cartier, după care se va întoarce acasă, pe la prînz, va mînca şi va bea o bere, o să se uite un pic la televizor sau va citi o carte. Sau chiar va scrie ceva. Iar mai pe seară va sosi la el Amalia. Vor bea, vor sta de vorba şi vor face ce-or crede ei că mai e de făcut. Atîtea lucruri minunate şi interesante pentru o singură zi.

Fireşte, i-ar fi plăcut să poată trăi din astfel de lucruri. Să joace fotbal, de exemplu. Şi să fie plătit pentru asta. Bine, nu pentru că ar fi fost fotbalist. Adică toți fotbaliştii sînt angajați undeva, nu-i aşa? Ar fi luat un salariu de undeva, de la vreo Întreprindere Socialistă de Stat. Şi prime pentru fiecare joc. Şi bonusuri pentru fiecare gol înscris... Încercase în copilărie să joace fotbal la un club. Progresul se numea clubul şi avea terenurile într-un parc tare frumos. Renunțase după cîteva antrenamente: era cel mai mic şi mai firav din întreg lotul, încasa cele mai multe lovituri, cădea cel mai des (pe terenul de antrenament care era făcut din zgură) plus că... nu prea avea talent. Alt sport din

care să poată să-şi facă un rost mai tîrziu, nu ştia. Şi nici nu era cineva în preajma lui care să-l îndrume.

Părinţii îi plecaseră pe cînd avea şapte ani. În decembrie 1989. Da, în *acel* decembrie. El era în clasa întîi, aştepta vacanţa, dar înainte de asta aştepta cu nerăbdare bradul de Crăciun. Taică-său reuşise să aducă un brad, poate de la piaţă, poate prin relaţiile sale, habar nu avea şi nici nu-l interesa. Important era că pe balcon avea un brad care aştepta să fie împodobit. Nu s-a întîmplat astfel. Ultima dată şi-a văzut părinţii pe 21 decembrie. Cu o seară înainte se uitaseră cu toţii la televizor, la discursul lui Ceauşescu, şi atunci îl auzise pe tatăl său înjurînd şi zicînd că aşa ceva nu se mai poate. Iar maică-sa plîngea. A doua zi dimineaţa a plecat la şcoală însoţit de bunică-sa. Înainte să iasă din apartament s-a întors din prag şi a privit prin uşa deschisă a bucătăriei. Părinţii lui şedeau tăcuţi la masă. Atunci i-a văzut pentru ultima dată. În ziua aceea mulţi părinţi nu s-au mai întors acasă. Bunică-sa i-a spus că plecaseră cu serviciul într-o ţară străină. Aşa, dintr-o dată? Da, aşa dintr-o dată. Şi bradul? Lasă-l de brad, copile, zicea bunica după care strîngea din buze şi tăcea. Niciodată nu a văzut-o plîngînd. Sau blestemînd pe cineva. Sau comentînd ceva. Vorbeau doar despre lecţii, despre şcoală, despre ce să-i mai facă de mîncare, despre lucruri domestice şi cam atît. Iar mai încolo, după ce el a început să întrebe ce şi cum, s-a lovit de un zid de tăcere. Cîteva zile mai tîrziu, chiar de Crăciun, au fost vizitaţi de doi bărbaţi în pardesie lungi, din tercot bleumarin. Ceva din ţinuta lor sugera multă disciplină. Şi o nelinişte. Pe care bunica fie n-o simţea, fie o ascundea foarte bine. Copilul? Ce-i cu el, tovarăşe? Cine are grijă? Eu am grijă, tovarăşe. Dumneata? Sînt o femeie dîrză, tovarăşe, am fost ilegalistă, şi bunicul copilului la fel, a luptat în Spania împreună cu alţi tovarăşi. Oamenii ăia au cercetat biblioteca, s-au uitat prin dulapurile cu haine, prin bibliotecă, dar nu au luat nimic cu ei. În seara aceea la televizor a apărut iarăşi Ceauşescu şi a rostit un discurs lung, a vorbit o oră încheiată. Nu-şi mai aducea aminte mare lucru din acel discurs. Era lăudată armata care împiedicase o lovitură de stat, parcă. Bandele de contrarevolu-

ționari au fost zdrobite. Parcă și asta se rostise în discurs. Imediat după aceea au urmat niște cîntece patriotice, imnuri, ode și alte lucruri din astea. S-a dus la culcare, pentru că a doua zi urma să plece devreme la școală. A fost primul Crăciun în care nu a primit nici un cadou. Și, cumva, știa că asta însemna că începea să fie om mare.

Să fii om mare presupune o mulțime de responsabilități. Dar, dacă ești un pic isteț, afli curînd că responsabilitățile se pot *delega* altora, iar tu devii astfel un om liber, descătușat, creativ. Adică un om nou, conform canoanelor marxiste. Aleodor, liber și descătușat, sări din pat și se îndreptă spre fereastra deschisă. Admiră cerul perfect senin, după care începu să se îmbrace. Am să fac două lucruri, își zise el. Am să iau o sacoșă cu sticle de bere. Dacă am noroc, poate găsesc chiar vermut. Atunci am să cobor din nou și am să umplu sifoanele. Asta-i una la mînă. Apoi am să mă apuc de scris. Îl las de fotbal și stau și scriu pînă vine Amalia. Sigur, ar fi ideal să găsesc niște vermut.

Își dorea să devină scriitor de *anticipație*. Mă rog, scriitor. Cel mai simplu era să încerce să imagineze povești cu astronave, cu călătorii prin timp, cu paradoxuri și cu explorări aventuroase ale unor sisteme stelare exotice. În toate aceste aventuri oamenii erau mereu victorioși. Nimeni nu pierea în vreo explozie și nimeni nu era sfîșiat de vreun monstru hidos. Doar eroul principal avea voie, eventual, să fie rănit în vreme ce își salva eroic echipajul. Lucrurile erau simple. Dacă urmai cîteva scheme anume și cîteva încercări, reușeai să scoți un text acceptabil, să primești oarece aprecieri de la cunoscuți. Pasul următor era ceva mai greu, dar cu un pic de atenție se rezolva și acesta: lecturile publice într-un cenaclu, acolo unde era vital să capteze atenția vreunui critic. Referințele criticului puteau să fie oarecum negative, de genul „imatur din punct de vedere politic, totuși autorul promite prin unele abilități stilistice native. După o muncă susținută și sub îndrumarea corectă, sînt convins că tînărul Aleodor va căpăta pofunzime, atît ideologică cît și literară". Treptat, acordînd atenție criticului de acolo, prin tămîieri *susținute*, gîdilări de orgoliu („regret că nu

scrieți și dumneavoastră. Aș avea *atîtea* de învățat"), în general prin identificarea rapidă a masculului alfa din cenaclu (acesta nu era întotdeauna și criticul, care avea un rol mai degrabă șamanic în acea mică lume), dar și a turnătorilor la Securitate, viața devenea simplă. Ajungeai rapid un tip *popular* și haios, cu oarecare priză la fete (chestiune de importanță secundară), dar mai ales cu recunoașterea de talent local. Urma firesc pasul al treilea: publicarea unui text. Ca scriitor aspirant de *anticipație*, singurul loc în care se putea manifesta era *Almanahul Anticipația*. Sanctuarul. Zona. Inima Galaxiei. Parnasul. Locul în care debutaseră destui oameni care mai apoi ajunseseră scriitori *adevărați*. Spre exemplu Cătălin Toma Petrescu, unul dintre cei mai populari scriitori, care avea și o rubrică permanentă la Scînteia Tineretului. Tot cu *Almanahul Anticipația* începuse și el. Apoi publicase o culegere de povestiri intitulată *Solarium*, care apăruse la Editura Pescăruș. Acest Cătălin Toma Petrescu condusese și un cenaclu celebru în epocă, la Casa de Cultură a Municipiului București. Dar asta fusese demult, pe cînd Aleodor avea doar cîțiva ani. Acum, în 2010, lucrurile stăteau în esență cam la fel. Modificările erau doar de detaliu și un pic mai restrictive decît pe vremea cînd era el copil. Dar omul este o ființă adaptabilă, nu-i așa?

Aleodor frecventa de un an de zile un cenaclu de *anticipație tehnico-științifică* la Observatorul Astronomic. Reușise să străbată primele două etape (scria acceptabil și intrase în grațiile criticului local) și era foarte aproape de împlinirea visului: să-și vadă numele publicat pe hîrtie. Adică, mai avea de cîștigat un concurs literar la RomCon și ajungea automat în paginile *Almanahului Anticipația*. Era conștient că asta nu însemna că devenea automat scriitor. Mai avea de străbătut un drum sau o etapă, spuneți-i cum vreți. Anume, trebuia să atragă atenția unui *editor*. Specia aceasta frecventa cenaclurile în căutare de talente noi. O indicație a Partidului cerea în mod categoric ca tinerii să fie încurajați în creația artistică menită să zugrăvească victoriile omului nou în lupta cu natura și cu toate greutățile care pot apărea în eroicul efort de construire a visului de aur al omenirii: comunismul. Circula și o legendă rostită doar la beție de către unii mai cu tupeu. Se zicea că, prin

vara lui '93 sau '94, Ceauşescu se dusese la Neptun, la vila de protocol a Partidului. Acolo ar fi găsit un exemplar din *Almanahul Anticipaţia*, uitat probabil de vreunul dintre tipii de la Securitate. Era deschis chiar la prima pagină, acolo unde trona o fotografie de a sa din tinereţe. În ciuda prudenţei pe care o arăta în faţa obiectelor şi situaţiilor *neprevăzute*, Ceauşescu a luat almanahul şi a prins să-l răsfoiască. Vă vine să credeţi sau nu, dar omul a citit preţ de două ore cîteva povestiri de acolo. Întîmplător, una fusese a lui Cătălin Toma Petrescu. Dar nu asta este important. Ci faptul că s-a arătat foarte curios cu privire la acest gen de literatură. Era vorba despre *Almanahul Anticipaţia* din 1991, ediţia aceea tematică în care intraseră numai texte legate de izbînda comunismului şi de edificarea unei societăţi mondiale în care oamenii să nu mai fie împilaţi, ci dimpotrivă, să-şi folosească în mod creator forţele în lupta cu vechiul. O condiţie impusă de editori fusese aceea ca toate povestirile să zugrăvească în amănunt izbînda comunismului în România, iar restul lumii trebuia tratat doar ca un fundal ideologic.

Revenind la Ceauşescu... După ce a citit textele care oglindeau instaurarea visului de aur al omenirii pe pămîntul patriei, Ceauşescu, se zice, ar fi avut o revelaţie. „Printr-o astfel de literatură noi am putea educa mult mai eficient tinerii şi caracterele în formare. Avem nevoie, tovarăşi, de o mai bună percepţie asupra omului nou. Comunismul, visul de aur al omenirii, nu poate fi edificat de spiritele şovăielnice, nehotărîte, ci de firile cele mai avansate şi hotărîte. Tinerii din ziua de astăzi, deşi sînt conştienţi de binefacerile societăţii socialiste din ţara noastră, sînt încă firi neformate şi care pot cădea cu uşurinţă pradă tendinţelor retrograde şi duşmănoase care se mai manifestă uneori. Printr-o astfel de literatură, care atrage tineretul prin visele sale avîntate, noi putem să-i imunizăm pe aceştia, îi putem forma ca adevăraţi viitori comunişti. Firesţe, o sarcină grea, dar cu atît mai onorantă, revine scriitorilor, mai ales celor tineri, să zugrăvească triumful comunismului în România. Aceasta este calea, tovarăşi..." Aşa se spune că ar fi vorbit Ceauşescu la o întrunire cu cadre din CC al PCR care aveau în subordine cultura patriei. Simplă

legendă sau nu, important este că editurile aveau ca misiune să descopere noi scriitori, perfect integrați și educați. Nu mai puțin adevărat era că, deși aparent simplu, procesul de selecție și de descoperire a unui scriitor era extrem de îndelungat. Candidatul trebuia să facă dovada că a înțeles învățăturile Conducătorului și că le aplică la virgulă. Lucru destul de complicat, avînd în vedere că, de la o vreme, aceste învățături începeau să se contrazică unele pe altele. În fine, asta ar fi o altă discuție. Ne-am îndepărtat de Aleodor...

Cred că șase sticle de bere la jumătate sînt suficiente, își spuse Aleodor. Sau două de vermut, cum o fi norocul. Se îmbrăcase și căuta prin debara sticlele goale pe care urma să le ofere la schimb, la Alimentara. Apoi a ieșit pe coridorul întunecos și umed. Liftul era oprit undeva, între etaje. Pe scări, bătrînii care se preumblau de colo-colo în mod obișnuit.

— Să'r'na, doamna Popescu, să trăiți dom' Ionescu, saluta el pe cei pe care îi cunoștea în vreme ce cobora.

Bătrînii răspundeau dînd din cap, fără să scoată o vorbă, priveau prin el ca și cum nu ar fi existat. Păreau a fi niște automate rablagite, scăpate de sub control, dar atît de degradate încît erau complet inofensive. Alungă gîndul.

Singurii care îi răspundeau la salut erau *ceilalți*. Nebătrînii adică. Cu ei mai intra în vorbă, uneori:

— Ce mai faci, măi Aleodoare, tot cu Rapidul ții?

— La fel, dom' Andrei, cum mă știți.

— Să treci pe la mine, Aleodoare, am făcut rost de o carte care te-ar putea interesa...

Și așa mai departe. Nu era rece față de vecinii săi din bloc, dar nici nu se bătea pe burtă cu ei. Prefera să păstreze o anumită distanță, dar fără a fi nepoliticos, firește. Adică, fără a da de bănuit că ar ascunde ceva. Ce naiba să ascunzi în cea mai frumoasă dintre lumi? Așa că lumea din bloc îl știa drept *un tînăr cuminte, muncitor, angajat la Electromagnetica, și care are o prietenă cu care se vede la el, și prietena este liniștită, muncitoare și ea, la Adesgo, la secția de fibre, și nutresc unul față de celălalt sentimente calde, de dragoste, avînd idealuri împreună. Mai reține și reamintesc și faptul că Aleodor Comănescu este un tînăr cu înclinații artistice, care frecventează un club de scriitori, și care scrie uneori și*

noaptea la maşina de scris care se aude pe geam noaptea dar nu deranjează pentru că se aude încet. De la decesul bunicii lui survenite în urmă cu doi ani a rămas singur în apartament şi din ce am observat doreşte să se căsătorească cu numita Amalia Calomfirescu, muncitoare textilă la Adesgo şi care locuieşte pe Calea Şerban Vodă, la numărul 327, în blocul PY 14, pe scara A la parter împreună cu părinţii iei. În general numitul Aleodor Comănescu nu şi-a schimbat comportamentul, dă dovadă de spirit cetăţenesc participînd la zilele de curăţenie generală, ajută atunci cînd i se cere ajutorul, este respectuos cu bătrînii, nu manifestă tendinţe antisociale şi nu are apucături duşmănoase la adresa puterii socialiste, nu ascultă posturi de radio străine şi nu împrăştie zvonuri sau glume cu substrat duşmănos şi denigrator la adresa conducerii superioare de Partid şi de Stat. Dar este şi un pic visător avînd înclinaţii scriitoriceşti la un club de scriitorii cum am amintit mai sus. Susţin cele de mai sus şi semnez, Florescu. PS, în luna Aprilie pot urmări informativ şi pe numita Amalia Calomfirescu dacă se consideră necesar, fiind în concediul legal de odihnă de la servici.

Ajuns în stradă se îndreptă spre colţul blocului, la intersecţia cu Bulevardul Gheorghe Gheorghiu-Dej. Traversă bulevardul pe la trecerea de pietoni, dar pe roşu, profitînd de faptul că miliţianul din borcanul de unde dirija circulaţia (şi de unde schimba culorile la semafor după cum avea chef), era ocupat să dea relaţii unui cetăţean în etate. Oricum, traficul era foarte subţire, fiind duminică, era săptămîna cînd circulau doar maşinile cu numere impare. Săptămîna următoare erau la rînd maşinile cu numere pare. Intră în Alimentara şi se îndreptă spre raionul de băuturi. Pe dată se trezi în faţa unei dileme: se găsea şi bere, dar la litru, şi nu la jumătate, deci sticlele sale de jumătate erau inutile, pe de o parte aveau şi vermut Zarea, alb, la sticle de trei sferturi, pentru care nu se cerea ambalajul la schimb. În mod normal ar fi trebuit să cumpere amîndouă articolele: nu se ştia niciodată cînd ar mai fi întîlnit o asemenea ocazie. Bere pe raft, vermut pe raft. Fără să mai punem la socoteală vinul la trei sferturi, dar căruia Aleodor nu-i acorda atenţie niciodată fiind şi scump, şi acru. Problema era că nu avea bani destui la el. Trebuia să se decidă rapid. Să se întoarcă în apartament să mai caute nişte bani sau să ceară cu împrumut

pe la vreun vecin însemna pierdere de vreme şi mirajul se putea destrăma. Nu era pentru prima dată cînd la Alimentara se băga ceva, iar după jumătate de oră fluirea vîntul.

Se decise pentru vermut. Era şi mai tare, aşa ceva mai gusta şi Amalia, iar el scria mai bine cînd bea vermut. Şi, oricum, era doar primăvară, nu era destul de cald ca să moară de poftă după o bere rece. Două sticle de vermut, aşadar. Apoi trecu la raionul de brînzeturi de unde cumpără două cutii cu rondele de creveţi deshidrataţi, din aceia vietnamezi. La mezeluri tocmai băgaseră marfă. Parizer şi cîrnaţi de oaie. Cu cîrnaţii ăştia era o poveste... Începuseră să apară după 1995, după ce relaţiile dintre Ceauşescu şi Palestina se răciseră oarecum şi România nu mai vindea carnea de oaie. Lumea credea că asta se datorase faptului că Arafat cîştigase Premiul Nobel pentru Pace în 1994, iar Ceauşescu nu cîştigase nimic şi de aici ranchiuna. Alţii spuneau că palestinienii descoperiseră altă sursă de aprovizionare cu carne de oaie. Important este că începuseră să apară pe piaţă cîrnaţi de oaie care, iată, prindeau bine. Cumpără două perechi de cîrnaţi uscaţi. Mai avea în casă nişte conserve de stavrid, vreo cinci ouă, un rest de tocană de cartofi. Suficient pentru toată ziua şi pentru mîine. Apoi, afară din Alimentara, se opri la semafor. Miliţianul din borcanul său filma intersecţia. Zăbovi cu obiectivul aţintit asupra lui Aleodor, cu siguranţă că transfocase imaginea pe sacoşa în care înghesuise, alături de sticlele goale, vermutul şi cîrnaţii. Era ceva firesc, miliţienii din intersecţii filmau adesea traficul sau doar oamenii care se plimbau pe stradă. Imaginile erau apoi analizate, probabil de Securitate. Aleodor ştia că oamenii cinstiţi nu au a se teme de nimic, prin urmare nu-l deranja să ştie că, din cînd în cînd, miliţia îl filmează. Ba, dimpotrivă, lucrul ăsta îi dădea un sentiment de siguranţă. Şi nu numai lui, ci tuturor. De cînd pornise sistemul acesta de supraveghere video, ţinut de miliţieni prin intersecţii sau pe străzi, criminalitatea aproape că dispăruse. Încă o victorie asupra ţărilor capitaliste. Privi în diagonală, peste intersecţie. Blocul în care locuia se întindea în lungul străzii Vasile Pîrvan. Aproape un sfert din ferestrele apartamentelor erau zidite. Ferestrele valide,

împreună cu ferestrele zidite alcătuiau un mozaic întîmplător. Fără nici o noimă.

Ajuns la intrarea în bloc aproape că se lovi de vecina lui, femeia aceea măritată şi mutată de curînd în apartamentul de alături. O salută scurt şi dădu să treacă prin uşa de la intrare.

— Aleodor! Mîna femeii îl prinse de cot, o atingere uşoară. Voiam să vorbesc ceva cu dumneata.

— Vă ascult, doamna Irina, răspunse el lăsînd sacoşa jos.

Era mai mică decît el ca vîrstă. De înălţime nici să nu mai pomenim. Aleodor prefera să i se adreseze cu deferenţă. Irina era o femeie interesantă, aproape frumoasă, avea o privire plăcută, albastră. Dar nu se compara cu Amalia. Sau se compara? Comparaţii se puteau face în fel şi chip. Amalia era aşa şi pe dincolo, celelalte erau altfel şi pe dincoace.

— Aleodor, ieri a fost sîmbăta morţilor. Am făcut nişte colivă pentru părinţii lu' bărbate'miu. El e mai categoric decît mine, ştii... s-ar fi supărat dacă ar fi aflat ce am făcut, aşa că am împărţit-o pe şest, prin bloc, pe la babe... Mai am un pic din ea şi e păcat s-o arunc, am fost cu ea şi la biserică şi e sfinţită.

Aleodor zîmbi. Înţelegea reţinerea vecinei lui. Puţină lumea mai mergea pe la biserică. Cei care frecventau totuşi bisericile îşi asumau ironiile celorlalţi. Plus riscurile de rigoare: templele erau din ce în ce mai şubrede, iar renovările, şi aşa rare, se făceau de mîntuială. Nu era vorba despre o discriminare. În România multe lucruri se făceau de mîntuială. Irina era, cu siguranţă, venită de la ţară. O femeiuşcă plină de superstiţii. Cu frică de Dumnezeu, dar şi cu frică de părerile celorlalţi. Simţi o oarecare compasiune pentru ea.

— Înţeleg, răspunse el evaziv.

— Mă gîndeam să treci pe la mine, să împart ce mai am.

— Înţeleg, murmură el privind-o.

— Bărbate'miu lucrează toată ziua, preciză Irina. Mă duc să iau doar nişte pîine. Peste un sfert de ceas ar fi numai bine, dacă ai trece.

— Desigur, aprobă el mecanic.

Intră în bloc respirînd sacadat. Asta era o aluzie sau ce naiba?! Dacă schimbaseră, de cînd s-au mutat, douăzeci de cuvinte. Şi alea mai mult convenţionale, saluturi, remarci

despre vreme. Odată el îi făcuse un compliment fad. Atît şi nimic mai mult. Numai de aici să i se fi pus pata pe el? Nu era un bărbat respingător, fireşte. Dar nici un ideal pentru femei. Se considera totuşi norocos. Amalia ar fi putut să nici nu-l bage în seamă şi nu s-ar fi mirat. Aşa şi cu Irina. Misterioasă alchimie aveau femeile. Ce văzuse la bărbatul ei? Părea un ghiolban, venit tot de la ţară, care precis o mai şi lovea. Discret, dar temeinic, se gîndea Aleodor, pentru că niciodată nu se auzise gălăgie din apartamentul lor. Renunţă să-şi mai bată capul. Poate că îşi făcea iluzii de pomană. O să se ducă la ea peste un sfert de ceas şi o să vadă.

Ajuns în apartament băgă cîrnaţii în frigider alături de conservele de peşte şi de crăticioara cu tocană. Puse pe suportul din uşă sticlele de vermut. Ezită cîteva momente şi scoase înapoi una dintre sticle. Avea s-o ia cu el. Adică, se gîndi, este prima dată cînd merg în casa lor, nu se cade să merg cu mîna în cur. Şi iarăşi i se păru ciudat să fie invitat astfel. Poate că Irina dorea să-i spună ceva. Poate că dorea *doar* să vorbească cu cineva. Atît şi nimic mai mult. Locuia în ultimul apartament de pe palier, asta dacă nu punea la socoteală cele două apartamente zidite, de la capătul coridorului. Apoi venea apartamentul lui Aleodor, după care iarăşi un apartament zidit. Lîngă lift, pe rîndul de garsoniere, mai locuia un pensionar care se flendurea de colo-colo toată ziua fără să intre cu nimeni în vorbă. Şi ăştia erau toţi. Păi te cam lua cu singurătate, se gîndi Aleodor. Dacă bărbată-su pleca duminica de acasă, sigur că femeii îi veneau gînduri şi o apucau mîncărimi şi căuta scărmăneală prin vecini... HO! îşi spuse Aleodor. Mîncărimi am eu cînd o văd, că e nurlie. Dar ea, cred că e prea ţărancă să-i treacă prin minte să se întindă cu altul. Ce naiba îmi fac aşa gînduri, m-a chemat doar să-mi dea o colivă. O să mă duc, o să stau cinci minute de vorbă cu ea şi gata. Bine, dar dacă iau vermutul şi desface sticla?...

Aşa au trecut cele cincisprezece minute. Cu gînduri şi frămîntări. Se duse la baie, îşi dădu cu apă pe faţă, apoi îşi schimbă tricoul, trecu în sufragerie şi, după o scurtă ezitare, înşfăcă sticla de vermut. Ieşi pe palierul întunecat şi bătu la uşa femeii. Cum ar fi fost să-i deschidă bărbată-su? Ce ar fi făcut

atunci? Mai ales că avea şi sticla aia în braţe. Mai bine ar fi lăsat-o acasă, niciodată nu poţi să ştii ce îţi aduce clipa următoare. De dincolo de uşă se auzi o mişcare uşoară, paşi iuţi, dar înăbuşiţi. Ca şi cum cineva ar fi fost surprins de bătaia în uşă şi căuta precipitat să se ascundă. Doar nu o fi surprins-o pe Irina cu vreun amant, se gîndi el amuzat, dar şi crispat. În cele din urmă zăvorul de la uşă culisă cu un sunet gros. În prag, Irina. Purta un capot subţire, dintr-un material de vară, cu motive florale. Iar imaginea era una plăcută avînd în vedere întunecimea coridorului şi lumina puternică revărsată din spatele ei. Prin ţesătura capotului se vedea cam tot. Femeia nu-l lăsă să-şi umple ochii cu imaginea aceea, se dădu deoparte.

— Ai venit, zîmbi ea. Intră, te rog.

Aleodor pătrunse în holul apartamentului cu sentimentul vag al unei primejdii indescriptibile, indefinite, dar cu atît mai grozave. Dacă l-a văzut cineva intrînd acolo? Vreunul dintre bătrînii care fojgăiau pe scări în sus şi în jos. Dacă, mai tîrziu, va veni peste el bărbatul femeii, plin de furie şi cu scandal pînă în tavan, cerîndu-i socoteală pentru vizita aceea? Orice era posibil, plus că un lucru era clar: avea o problemă numai gîndindu-se la bărbatul Irinei. Şi, în clipa în care a intrat în hol şi uşa s-a închis în urma lui, a simţit un nod în gît şi un fior de panică.

— Am adus *asta*... zise el prosteşte, cu un glas dogit, şi arătă sticla de vermut ca pe un trofeu valoros.

— Intră, intră, îi spuse Irina. Treci în bucătărie, te rog.

Se conformă fără să adauge nimic. Ajuns în bucătărie se aşeză pe un taburet, între aragaz şi masă. Poate că se simţea mai protejat acolo. Sau poate că eşti un mare bou, îşi zise. Pînă acum cinci minute îţi era teamă că vrea să ţi-o tragă şi că te va prinde bărbată-su, acuma ţi-e teamă că va veni mai tîrziu la uşa ta bărbată-su fără ca să apuci să-i faci ceva femeii. *Dar de fapt nu se va întîmpla nimic.* Odată ce rosti aceste cuvinte în minte, se simţi mult mai liniştit. Puse sticla de vermut pe masă cu grijă, ca şi cum ar fi manevrat un obuz.

— Pahare? ceru el.

— Imediat, zîmbi Irina şi dispăru în sufragerie închizînd uşile în urma ei, astfel încît Aleodor nu reuşi să vadă mare

lucru din restul apartamentului. Şi, se gîndi el, ce mare lucru ar fi fost de văzut? Un apartament obişnuit, de oameni ai muncii, cu canapea în sufragerie şi masă extensibilă, cu şifonier şi pat în dormitor. Eventual şi o bibliotecă în sufragerie, o bibliotecă plină de bibelouri şi de mileuri, iar printre acestea cîteva cărţi de specialitate, în ce meserie or fi fost oamenii aceştia. A, şi un televizor Elcrom, un televizor color, reglat de obicei pe culori cît mai aprinse, astfel încît figurile crainicilor sau ale celor care defilau pe ecran păreau a fi lovite de boli hepatice. Un apartament perfect normal.

Irina reveni cu două pahare şi cu o sticlă de apă minerală de jumătate de litru.

— Mie să-mi pui doar puţin, nu prea obişnuiesc. Şi e şi cam devreme, preciză ea.

Aleodor desfăcu sticla de vermut şi pe cea de apă şi turnă în pahare. Pe al Irinei îl umplu la jumătate, pe al său pe trei sferturi, apoi adăugă apă minerală. Femeia nu obiectă şi asta îi dădu impresia că-l minţise. Bine, e doar un joc, îşi spuse el. Flirtează cu mine, se preface cumpătată, în realitate poate că le trage zdravăn. În lipsa lui bărbată-su. Mai ales dacă acesta pleacă de acasă pentru perioade mai lungi. În fond, cu ce se ocupă omul ei? Un simplu muncitor? Posibil. Aşa s-ar explica faptul că lucrează şi duminica. Muncitorii obişnuiau să lucreze duminicile ca să demonstreze că nu le păsa de „ziua a şaptea" lăsată spre odihnă. O făceau şi pentru bani, fireşte. Dar mai ales pentru că, în realitate, de cele mai multe ori erau obligaţi s-o facă. Venea secretarul de partid şi spunea: am nevoie duminică de nişte flăcăi de nădejde să terminăm nu'ş'ce comandă. Păi, nu se putea să nu te *simţi* obligat. Te duceai la muncă duminica, poate că bombănind, dar şi cu oarecare satisfacţie. Unii scăpau de gurile nevestelor. Alţii găseau prilej să mai bea ceva cu colegii. În fond, se ştia, duminica nu se prea muncea, şefii erau mai îngăduitori. Aşadar, muncitor la vreo întreprindere care fabrica ţevi, sau roţi dinţate, sau lingouri de fontă, sau cazane de termocentrale. Sau orice altceva se mai putea fabrica pe lumea asta şi lui Aleodor nu-i venea în minte. Poate că era chiar secretarul organizaţiei de partid. Ia s-o

întrebe. Se mai linişteşte şi el, din ce-i va răspunde femeia va deduce dacă e vreo primejdie sau nu.

— Ştiu că sună aiurea, dar nici nu ştiu cum îl cheamă pe omul tău, spuse el împingînd paharul către Irina.

Ea gustă un pic şi aşează paharul pe masă.

— E ajutor de maistru la uzina Mao Tze Dun. De o lună întreagă lucrează în fiecare duminică, au o comandă pentru export şi trebuie să tragă tare ca să fie gata conform angajamentelor... Nu cred că va veni acasă mai devreme de şase sau şapte seara... Aleodor, nu te îngrijora, te ghicesc cam încordat... Zău că nu este cazul. Şi chiar de va veni, este un om care pricepe multe.

Ea zîmbi şi adăugă:

— Doar nu ai gînduri ascunse, nu-i aşa?

— Ce gînduri să am, pară Aleodor întrebarea şăgalnică a femeii. Nu-mi este decît de gura lumii, că ştii cum se face din ţînţar armăsar. Dacă m-a văzut cineva intrînd aici... lumea poate născoci fel de fel.

— Ce să născocească, Aleodor? îl întrebă femeia privindu-l în ochi.

Cumva Irina părea foarte stăpînă pe ea, iar el părea doar un bărbat care se fîstîceşte în preajma unei femei atrăgătoare. Situaţia asta era exact opusul a ceea ce îşi dorea. Bău pe nerăsuflate paharul său şi îşi mai turnă un rînd. De data asta pînă sus. Fără apă. Trebuie să-mi recapăt curajul, îşi spuse. Eu trebuie să conduc dansul. La cum vorbeşte, pare o versată. E clar de ce m-a chemat aici. E limpede ce vrea. Dar îi place să tachineze. Dacă aş sări acum pe ea, cu siguranţă că m-ar respinge şi s-ar preface indignată. Trebuie să-i dau impresia că sînt prins în jocul ei. Şi că habar nu am ce urmăreşte. Dar eu voi conduce, de fapt, dialogul.

— Vrute şi nevrute vorbeşte lumea... Şi n-aş vrea să ai de suferit. Nu mă gîndeam la ceva anume.

— Nu te îngrijora, nu-mi pasă de gura lumii, şi bărbate-meu e la fel, nu se interesează de ce bîrfesc unii şi alţii. Ţi-am spus că înţelege multe. Uite, chiar vreau să te relaxezi, haide să mergem în sufragerie, ia tu sticlele şi eu vin cu paharele.

O ascultă şi trecu prin hol către sufragerie. Irina îl urma, cu paharele într-o mînă iar cu mîna liberă închizînd uşile în urma lor. Sufrageria era exact cum şi-o imaginase. Un perete cu bibliotecă plină de mileuri şi de bibelouri plus cîteva volume legate într-un carton de culoare roşie. Pe o măsuţă joasă, lîngă un perete, trona un Elcrom, iar în faţa teveului, lîngă peretele opus, se afla o canapea. În mijlocul camerei o masă extensibilă şi patru scaune. Alte două uşi se făceau din sufragerie. Probabil spre dormitor şi spre baie. Se aşeză la masa din mijloc, cu faţa spre uşa care dădea spre hol, iar Irina pe partea opusă a mesei. Două lucruri nu-i dădeau pace: nu-i spusese cum îl cheamă pe bărbată-su. Îi spusese doar că este ajutor de maistru la uzinele Mao. Ceea ce nu avea nici o relevanţă. Oare ce se ascundea aici? Vreo informaţie vitală, dar căreia el nu ştia să-i dea nici un sens. Asta era una. Cealaltă chestie care îl nedumerea era faptul că fusese chemat în acel apartament pentru o colivă.

— Ţi-am promis nişte colivă, începu Irina parcă citindu-i gîndurile. Trebuie să mărturisesc un secret: sînt o foarte proastă gospodină... Nu am făcut nici o colivă... Stai liniştit, adăugă ea văzîndu-i faţa uimită.

— Stau liniştit, răspunse Aleodor, dar nu înţeleg. La ce bun m-ai chemat aici?

Fireşte că înţelegea. Ştia foarte bine pentru ce fusese chemat. Era doar o cursă femeiască. Nu asta îl deranja. Nicidecum. La urma urmei, cărui bărbat i-ar strica o mică aventură? Şi ce dacă mai tîrziu urma să vină la el Amalia? Se simţea suficient de stăpîn pe sine ca să se descurce. Interesant, se gîndea el, să am o amantă în bloc. O relaţie secretă. Irina nu era o femeie de lepădat, arăta bine, avea ceva în ea care îl stîrnea. Ceva care îl atrăgea. Nu putea spune ce. Şi la ce să-şi bată capul? Tocmai despre asta este vorba. De obicei, cînd flirta cu vreo femeie, îi plăcea ca el să interpreteze partitura, iar femeia doar să-l secondeze. De data asta Irina avea iniţiativa. Şi ce dacă, îşi spuse. Umplu iarăşi paharele (oare Irina cînd îl golise pe al ei?).

— Am să-ţi spun, Aleodor... O să ţi se pară ciudat, dar te-am chemat pentru că am auzit că scrii, că vrei să devii scriitor.

Aleodor făcu ochii mari.

— Aşa este, dar de unde ştii?

— Vorbeşte lumea, izbucni Irina în rîs.

— Şi ce-i cu asta? Ce anume te interesează?

De obicei, atunci cînd cineva afla că scrie, era întrebat invariabil: *şi vrei să te faci poet?* Ura întrebarea asta. După cum ura şi continuarea, atunci cînd răspundea că el scrie proză, mai precis *literatură de anticipaţie. Ah, asta*, răspundeau cei cu care vorbeau şi schimbau subiectul, ca şi cum a scrie *anticipaţie* era ceva infinit mai ruşinos decît a scrie poezie. Admiţînd faptul că, în general, a scrie este pierdere de vreme şi, implicit, ceva ruşinos şi condamnabil. Unii chiar se revoltau: dumitale îţi arde să scrii cînd conjunctura internaţională este aşa cum este. De parcă el era vinovat de ceea ce se întîmpla prin lume. Ia să mergi dumneata la cîmp, să vedem dacă îţi mai arde să scrii după aia. Ce legătură putea să aibă munca de la ţară cu literatura nu pricepea. Şi de ce se arătau unii atît de indignaţi. În fond literatura era o artă uşor de împlinit. Fireşte, trebuia talent. Dar, spre deosebire de pictură, sculptură sau muzică, era cel mai uşor să scrii: nu aveai nevoie decît de hîrtie şi stilou. Şi de idei. Aleodor avea idei destule. Unii spuneau că şi talent. Cert este faptul că îi plăcea să lectureze prozele proprii la cenaclu. Sigur, plăcere îi făcea şi faptul că, în mod cu totul neşteptat, o vecină de bloc se interesează de scrierile lui.

— Mă interesează cam tot ce scrii tu, Aleodor, spuse Irina privindu-l fix în ochi.

Iată, acum urma partea aceea din conversaţie pe care o ura cel mai mult. El îi va spune că scrie *anticipaţie tehnico-ştiinţifică* iar ea va rosti devastator: *ah, asta.* După care se va putea ridica liniştit de pe scaun ca să plece acasă. Adică, se întrebă el, m-a chemat la ea acasă doar pentru a-şi bate joc de mine şi de nevoia mea de a scrie?

— Scriu proză, răspunse el vag.

— De care proză? insistă Irina cu aerul că genurile şi speciile literare sînt o joacă la micul dejun pentru ea.

— *Anticipaţie tehnico-ştiinţifică*, răspunse Aleodor.

— Fascinant, aprecie Irina.

Fireşte, existau oameni care preţuiau strădaniile lui scriitoriceşti. Care gustau chiar genul anticipativ, denumit şi

ştiinţifico-fantastic de către unii, mai ales de către cei mai în vîrstă. Ba chiar *science fiction*, sintagma cosmopolită pe care o mai rosteau unii despre care se spunea cu jumătate de gură că ar fi turnători la Securitate. Aleodor, dacă auzea pe cineva rostind *science fiction*, fie se făcea că nu aude, fie pleca ostentativ de lîngă persoana respectivă. Ce sens avea să-şi facă probleme pentru că vreun provocator sau vreun inconştient se trezea să rostească acele cuvinte în preajma sa. În fond arta se face în limba română şi nu în graiuri străine. Sigur, erau şi persoane în care avea deplină încredere şi cărora le accepta aceste derapaje lingvistice. Mai ales atunci cînd discutau despre ce cărţi de gen mai apăruseră *dincolo*. Aleodor simţea nevoia să ştie asemenea lucruri: ce autori străini sînt pe val, ce idei noi au aceştia, ce titluri au mai apărut şi, în general, cum naiba este posibil ca *ăia* să scoată zeci de titluri (despre care el auzea, dar mai puteau exista alte zeci sau sute despre care habar nu avea) iar în România să apară doar două sau trei titluri pe an. De unde pînă unde aşa o abundenţă *dincolo* şi o aşa de mare secetă aici. Înţelegea anumite comandamente istorice: o gravă criză economică bîntuia prin lume, criză provocată de plutocraţia imperialistă, şi era inevitabil ca ecourile acestei crize să nu ajungă şi în România. Prin urmare, hîrtia trebuia şi ea economisită alături de alte materii mai mult sau mai puţin prime. Din ziarele care apăreau pe cînd era el copil, adică Scînteia, România Liberă, Informaţia şi Sportul, acuma mai existau doar Scînteia şi Sportul. Despre reviste nici nu-şi mai aducea aminte. Cărţile apăreau în tiraje mici care aproape că dispăreau înainte de a ajunge în librării. Cunoştea pe cineva care lucra la Depozitul Central de Carte şi îşi făcuse o bibliotecă impresionantă cu volume ale unor autori cu nume exotice: Fukuyama, Servan Schreiber, David Baldacci, Carol Burnett sau Michael Lewis. Erau autori traduşi în limba română, iar volumele respective aveau un conţinut atît de *bizar*, ca să nu spunem subversiv, încît Aleodor aproape că se temea să le răsfoiască. Era de înţeles că nu ajungeau prin librării. Atunci de ce mai erau traduse şi publicate în limba română? Pentru Aleodor era o enigmă. Mai ales că, în timp, făcuse o constatare interesantă: bibliotecile oamenilor erau relativ sărace şi

cuprindeau, de regulă, cărți de specialitate: Manualul Tinichigiului, Polimerizearea Stereospecifică a Izoprenului, Matrițe și Scule, Strungarul Iscusit, 101 Rețete Culinare din Păpădie, Scrieri Alese... Și așa mai departe. Unde ajungeau Fukuyama și cu Baldacci și cu Burnett? Prin ce cotloane? Cine le citea cu adevărat? Și pentru ce erau aceștI autori citiți? La ce erau ei utili lumii în care Aleodor trăia? Bine, își răspundea tot el, cărți vechi am prins și eu. Nu îți interzice nimeni să ții în bibliotecă tot ceea ce pofești. Avea nenumărate traduceri, Jules Verne, H.G. Wells, Gérard Klein, Michael Crichton și mulți, mulți alții. Chiar și sovietici: Beleaev, Strugațki, Savcenko. Sau Lem din Polonia. Avea chiar și cîteva zeci de numere din vechea revistă numită *Colecția de Povestiri Științifico-Fantastice*. Ca să nu mai pomenim de *Almanahul Anticipația* din care nu ratase nici o apariție. Și ca el erau destui. Oameni obișnuiți, care mergeau la serviciu, în uzină, la birou, pe șantier, oriunde lucrau ei. Dar care aveau ca pasiune literatura de *anticipație*. Atîta doar că oamenii aceștia, frații lui întru rațiune (ca să parafrazăm un autor drag lui Aleodor), erau cam luați peste picior de către *restul*. Băi Aleodoare, mai scrii tu, băi, poezii? Auzi, ce naiba faceți la secta aia literară? Băi, dacă vin și eu acolo, la cenaclu' ăla, trebuie să scriu ceva în mod obligatoriu? Ce naiba nu ieși și tu după fete și te duci la Observator? Băi scriitoru' lu' pește, ia completează tu tabelele astea, că doar scrii cel mai frumos... Și tot așa. Atitudinea celorlalți putea sluji drept răspuns la întrebarea: de ce în România apăreau doar două sau trei titluri pe an? Pentru că literatura de anticipație nu era înțeleasă de *majoritate*. Atunci, faptul că *dincolo* apăreau zeci, dacă nu sute, de titluri pe an... ce să însemne? Că acolo se citea în draci? Că ăia erau mai deștepți? Constatarea asta stîrnea confuzie în mintea lui Aleodor: în capitalism omul era atît de exploatat încît nu avea nici timp și nici chef să citească. Doar în societatea socialistă multilateral dezvoltată spiritualitatea omului era descătușată definitiv și se putea manifesta plenar. Omul creator, iubitor de frumos, cu estetica în sînge, cu morala sub unghii, cu principialitatea între firele de păr, avid de cultură, de lectură, de cunoaștere, de... de... Omul nou, firește. Aleodor se simțea cumva ca fiind aproape

de tiparul omului nou. Dar cînd îşi vedea colegii de la serviciu sau cînd îşi auzea cunoscuţii luîndu-l peste picior i se cam acrea de societatea asta multilateral dezvoltată care scotea pe bandă numai imbecili şi analfabeţi care, culmea, se şi lăudau cu primitivismul lor ţărănesc. Na, că am dezvăluit unul dintre cele mai ascunse gînduri ale lui Aleodor: lumea perfectă (sau doar prea puţin şi doar în mărunte detalii perfectibilă) nu era capabilă să creeze decît indivizi aculturali, agramaţi, spirite grobiene care se satisfăceau degrabă cu o tocană grasă, cu un meci la teve (mai ales dacă era şi color) sau cu răsfoirea gazetei Sportul. Şi tot acest ghiveci simplu era asezonat din belşug cu alcool: fie el vin de pe celebrele podgorii *Dealurile Chimiei*, fie coniac *Bastion*. Păi dacă oamenii noi din cea mai bună dintre lumi citesc pe sponci, *ăia* de sînt exploataţi *dincolo* cum naiba citesc sute de titluri, atenţie, doar de literatură de *anticipaţie*. Era vorba despre o minciună, de bună seamă. Iar acea minciună se afla fie *aici*, fie *dincolo*. Deh, şi el de unde să ştie unde se afla, de fapt, adevărul?

— Nu e nimic fascinant aici, răspunse el intuind o ironie.

— Ba da, este, îl contrazise fata. Anticipaţie, printre altele, înseamnă să poţi prevedea viitorul, mă rog, să-l descrii... Nu, stai, voiam să spun că anticipaţie înseamnă să descrii un posibil viitor, corect?

— Oarecum corect, admise Aleodor. Dar înseamnă mult mai mult. De pildă să vorbeşti despre lumi posibile, nu neapărat despre viitorul posibil al nostru. Lumi posibile sau lumi care ar fi putut exista.

Avu sentimentul că păşeşte pe o gheaţă subţire. Fireşte că *anticipaţia*, literatura pe care o înţelegea el împreună cu colegii săi însemna şi aşa ceva. Un viitor al lumii lui. Fireşte că însemna şi să imaginezi alte lumi. Adică evenimente de pe alte planete. Sau evenimente care ar fi putut fi chiar aici, dar nu sînt. Spre exemplu, cum ar fi decurs istoria dacă raza Pămîntului ar fi fost doar cu un procent mai mare? Ar mai fi descoperit Columb America? Poate că nu. Şi dacă nu ar fi descoperit-o, cum ar fi evoluat lucrurile? Ar fi ajuns, în cele din urmă, aztecii în Europa împreună cu socialismul lor feudal? Astfel de gînduri duceau în cele din urmă la elaborarea cîte unui text

numai bun de citit în cenaclu, dar, altminteri, nepublicabil. Cine scria aşa ceva scria doar ca să se distreze pe sine şi pe cei din jur? Şi cu mare grijă, printre altele, pentru că Securitatea avea urechi foarte fine. Şi chiar dacă nu se simţea prezenţa ei în viaţa de zi cu zi, fiecare om normal la cap trebuia să fie conştient că aceasta exista şi veghea. Securitatea se lăsa *văzută* doar atunci cînd avea chef, iar acest lucru îi slujea în mod nemijlocit, în rest se lăsa admirată şi percepută prin mici spaime fără contur, risipite ca un mozaic abstract în viaţa de zi cu zi. Exact sentimentul pe care îl încerca Aleodor vorbind cu Irina.

— Tocmai de aceea este fascinant, insistă ea. Astfel poţi călători, măcar în gînd dacă altfel nu ai cum... Nu vreau să mă înţelegi greşit, Aleodor. Am visat mereu să pot călători, de aceea am şi plecat de acasă încă de mică. Am făcut liceul în Bucureşti, ca să ştii...

Aleodor, ca să-şi ascundă tulburarea, umplu din nou şi pentru ultima dată paharele, sticla se golise. Bine, adică să admită că îi era frică de Irina? Adică, ar fi putut ea să fie vreo iscoadă a Securităţii? Posibil, totuşi greu de crezut. Sau invers, uşor de crezut, dar improbabil. Cum naiba era corect? Să suspectezi pe toată lumea. Dar asta însemna să nu mai vorbeşti cu nimeni nimic altceva decît despre scorurile etapei la fotbal şi, eventual, despre vreme. Dialoguri banale, plate, veştede. Dialoguri de serviciu: ce-ţi mai face ăla micu? A dat la facultate. Hai nu vorbi, băi, ce trece vremea. Dar bărbată-tu? Tot la fel, cum îl ştii, cu pescuitul. Mai bea? Mai bea. Privi prin ferestrele mari, ale sufrageriei. Afară izbucnise primăvara, plopii din faţa blocului se legănau uşor în adierile slabe ale aerului. Prietenii lui din cartier deja se adunau pe terenul de sport de peste stradă, le auzea vocile, înjurăturile amicale şi îndemnurile. Mai bine mă duceam să joc un fotbal, oftă el. Surprinzător, Irina se întinse peste masă şi îl luă de mînă cu degetele ei micuţe.

— Îmi doresc foarte mult să citesc ceva scris de tine, Aleodor. Am să-ţi mărturisesc un lucru: şi eu scriu. Am cîteva caiete pline de gînduri de ale mele. Un fel de jurnal, dacă vrei. Şi printre aceste gînduri am scris şi cîteva poveşti. În fine, chiar şi

gîndurile pot fi socotite nişte poveşti, nu-i aşa? Eu una, în orice caz, doar am mimat că gîndesc, de fapt... nu, voiam să spun că am mimat sau imaginat gîndurile altcuiva, ca şi cum aş fi fost o altă persoană, înţelegi?

— Înţeleg, răspunse el mecanic.

— Ba nu pricepi, îmi dau seama... of, tare proastă îţi par, dar să ştii că mă exprim mai bine în scris... Stai oleacă, îţi aduc imediat un caiet.

Irina se ridică brusc de la masă şi dispăru pe una dintre cele două uşi care se aflau pe peretele din spatele lui. Uşa dinspre dormitor, probabil, pe care o şi închisese în urma ei. Ce naiba să caute un caiet sau mai multe în dormitor? Scria noaptea, în pat? Alături de bărbată-su, în vreme ce acesta dormea? Părea un tablou nefiresc. Poate că doar le ţinea ascunse în dormitor. În vreun dulap plin de haine, pe unde omul ei nu umbla pentru că nu avea de ce. Irină, unde-mi sînt ciorapii? Irină, adă-mi o cămaşă! Irină, vreau pantalonii ăia de velur! Şi aşa mai departe. De scris probabil că scria în sufragerie, în vreme ce bărbată-su era plecat la muncă. Şi ea se aşeza la masă, deschidea caietul, ofta, cugeta cu privirea în tavan, după care se apuca să aştearnă pe hîrtie o sumă de gînduri. Despre ce? Poate doar chestii femeieşti. Fantasme de muiere. Cai verzi pe pereţi. Prima ei iubire sau iubirea ei secretă sau cum a călătorit ea călare pe un cal alb în regatul prinţeselor înalte şi obligatoriu frumoase şi la fel de obligatoriu trădate de cineva care trebuia să fie slut, rău, ticălos cît curpinde. Şi ea, biata prinţesă, porneşte în pribegie şi este descoperită de un prinţ bogat şi puternic care are ca aliată o zînă bună... bună de tot. Un pic de gelozie nu strică, dar, în cele din urmă, se dovedeşte că prinţul avea sentimente strict tovărăşeşti faţă de zînă. El iubind-o, în fapt, pe prinţesa noastră. Ş-am încălecat p-o şa şi v-am spus povestea-şa. Altfel, ce naiba putea să scrie *una* ca Irina? Un pic liniştit, Aleodor se resemnă la gîndul că va da peste un text tîmpitel, copilăresc, plin de repetiţii şi de metafore plate, plin de clişee şi de pitici şi de zmei aflaţi cînd în duşmănii ireconciliabile, cînd în alianţe dubioase.

— Am găsit, reveni Irina zîmbind fericită.

Ținea în mîini un caiet studențesc învelit într-o hîrtie albastră care plesnise în cîteva locuri. Ceea ce însemna că respectivul caiet fusese folosit destul în decursul timpului. Aleodor se relaxă și mai mult. La naiba, asta chiar era o surpriză plăcută, vecina lui de palier are veleități de scriitoare. Oare, se întrebă el, o turnătoare la Securitate ar fi inventat asemenea poveşti în loc să-l tragă de limbă? Probabil că nu.

— Dacă vrei am să-ți citesc eu. Sau citeşti tu, cum îți este mai comod. Am un scris ordonat, ai să vezi, adăugă ea aşezîndu-se pe scaun şi deschizînd caietul la întîmplare. Uite... poți începe de unde vrei, ți-am spus că este ca un fel de jurnal, dar nu al meu. Mă rog, ca şi cum aş fi inventat eu nişte gînduri ale altcuiva... Ai să vezi...

— În ordine, acceptă el, am să citesc eu, merge mai repede aşa.

— Cu atît mai bine, eu am să pun de-o cafea între timp. Am cafea naturală, să ştii.

Cu atît mai bine, o îngînă Aleodor în gînd privind-o cum se ridică de la masă şi se întoarce să iasă spre hol. Chiar arată bine, gîndi el. Irina închise uşa de la hol în urma ei. Ciudată mania asta, de a închide uşile imediat ce treci prin ele. Poate că aşa a fost învățată de mică, deşi, la țară la ea, cîte uşi să fi avut de închis şi de deschis? Ori era un obicei mai nou, căpătat odată cu acomodarea la traiul urban, poate de la căminul de fete din vremea şcolii. Doar spusese că făcuse liceul la Bucureşti. Şi se măritase imediat după. Altfel ar fi trebuit să plece înapoi în județul ei. Îşi aruncă ochii pe paginile la care deschisese Irina caietul. Un scris cu cerneală violetă, uşor decolorată, un scris ordonat, drept, cu literele alungite uşor pe verticală, din care pricină cuvintele păreau cumva comprimate. Ca şi cum Irina ar fi făcut economie la hîrtie.

Joi, 29 februarie 2008. M-am trezit cu sentimentul că sînt privită. Poate personajele din poveştile mele chiar dau buzna în lumea reală. Am mai aflat că guvernul a solicitat un nou împrumut Fondului.

Închise caietul cu un gest brusc. Ce tîmpenie! Era asta o provocare? Ce naiba dorea fufa asta de la el? Să-l bage în belea? În primul rînd guvernul României nu avea nici o relație cu nici

un Fond. Era vorba, desigur, despre Fondul Monetar Internațional, acea unealtă a plutocrației de care Ceaușescu scăpase, parcă prin '88. Copil fiind învățase la școală despre clauzele înrobitoare ale așa ziselor acorduri cu FMI, în realitate niște dictate financiare prin care țările lumii trebuiau aduse la același numitor: subjugate economic și politic oligarhiei financiare transnaționale. În capcana Fondului picaseră, pe rînd, țările din jur: Ungaria, care acum era mai revanșardă ca niciodată, Bulgaria, care și ea se stropșea la România revendicînd Dobrogea, Iugoslavia, care își trimitea mereu emisari la București să ceară explicații cu privire la o inventată prigoană a sîrbilor din Banat. Polonia, Germania Democrată, CehoSlovacia picaseră primele, încă din '90, acuma erau membre NATO și trăgeau din greu la jugul capitalist. Singură România rupsese orice relație cu FMI. Și își gusta din plin independența. Era greu, cum altfel, avînd vecini răuvoitori și invidioși. Dar, judeca Aleodor, și odată cu el alți milioane de oameni ai muncii: noi produceam automobile pe cînd Ungaria, Bulgaria și Iugoslavia ioc. Și încă trei mărci: bătrîna Dacie, sprintenul Oltcit și eleganta Sarmizegetusa. Să te dai cu un Sarmi pe bulevard era tot ce-și putea dori un om normal. Bun, atunci ce însemna notița aceea? Ficțiune, firește. Dar parcă toate ar fi trebuit să aibă o limită. Puteai fabula despre aventuri spațiale, puteai imagina epopei în genul Războiului Stelelor, dar să vorbești despre lucruri fierbinți sub pretextul ficțiunii crea premisele unui sfîrșit extrem de neplăcut. Ar fi fost la fel cum cineva s-ar fi apucat să scrie o proză despre cum a pierdut Ceaușescu puterea în 1989. Păi dacă dorea cineva să se sinucidă din toate punctele de vedere, era suficient să scrie doar primele rînduri. Iarăși simți ghimpele de panică de mai devreme. Irina îl provoca. Dar la ce anume? Dorea să-l acuze că ar fi citit proză subversivă? Bine, dar ea scrisese acea proză. În plus, să nu uităm, existau atîtea volume traduse în românește de scriitori care făceau jocul finanței internaționale. Aleodor le văzuse la amicul său, cel care lucra la Depozitul Central de Carte. Și erau acolo niște idei... Răsfoise puțin din volumele acelea, dar ce văzuse fusese destul. Atunci? Care să-i fie vina? E drept că nu văzuse așa ceva prin librării. În fine.

Poate că era doar o naivă cu gînduri bizare. Un pic sărită de pe fix, fără instinct de conservare. Ar fi putut s-o prevină, ca un gest de mare bunăvoință interesată. Să-i spună indignat că tot ceea ce scrisese ea este o aberație. Că trebuie să ardă acel caiet dacă dorea o viață liniștită. Hei, își zise după cîteva momente de reflexie, de fapt ce am citit? Poate că în context se justificau acele rînduri. Haide să arunc o privire pe prima pagină. Pe șest. La o adică pot pretexta că, de fapt, imediat după plecarea ei la bucătărie, am închis caietul. Nu este un gest cavaleresc să citești jurnalul unei fete fără ca ea să fie de față. Așadar, deschise la prima pagină.

Întîmplările care sînt relatate în acest caiet, deși ficționale, ascund în spatele lor o realitate perversă, întortocheată și, inevitabil, rea sau nocivă. Nu folosesc pretextul ficțiunii pentru a scăpa de o certă, dar dreaptă judecată și pedeapsă. Lucrurile nu s-au întîmplat pentru restul lumii, ci doar pentru mine. Așadar, atunci cînd voi fi judecată, voi fi pentru fapte trăite de altcineva și doar povestite de mine. Sînt convinsă că nu există justificare și nici iertare pentru o complicitate narativă. Sistemul nostru de legi este capabil să interpreteze orice, inclusiv visele, și, prin urmare, să pedepsească orice, cu atît mai mult ficțiunile. Am făcut acest preambul în eventualitatea în care, totuși, rîndurile acestea vor fi citite și de altcineva decît de un organ de anchetă.
Așadar...
Numele meu este Iunia și în 2010 voi fi președinta țării numite Cumania. Numele meu este inventat, cum invenție este și acest jurnal. Dar eu nu sînt invenție, eu exist, chiar dacă nu mă vezi. Nu trebuie să mă vezi. E suficient că mă citești.
Trebuie să precizez din capul locului că în 1989, în decembrie, Ceaușescu a fost asasinat de...

Aleodor închise din nou, precipitat, caietul. Dacă era vorba despre vreo glumă, era una foarte proastă. Se întrebă ce ar fi trebuit să facă. Să se prefacă, în continuare, că nu a citit nimic. Dar cum să ascundă tulburarea care-l cuprinsese? Femeia

aceasta era, indiscutabil, lipsită de discernămînt. Pentru că nimeni, dar nimeni întreg la minte, în nici o circumstanță, nu ar fi scris așa ceva. Iar dacă totuși ar fi scris, asemenea rînduri nu ar fi fost arătate nimănui. Nici fratelui, nici părintelui, nici soției sau bărbatului, nici fiului... Nimănui. Lucrurile stăteau astfel: trebuia să plece de acolo urgent și să dea de înțeles că nu a citit nici un rînd. Dacă s-ar ridica acum de la masă și ar ieși iute pe hol și apoi pe palier, fireşte că ar da de bănuit Irinei cum că s-a speriat de ceva. Adică de conținutul afurisitului de caiet. Deși îi era tot mai clar că Irina nu avea toate țiglele pe casă, știa că ar fi înrăutățit lucrurile printr-o plecare bruscă. Ar fi fost posibil să-l urmărească pe palier, cu caietul în mînă, să strige după el că mai are de citit, ba chiar, ce grozăvie, să înceapă să declame în gura mare tîmpeniile scrise acolo. Ar fi trebuit să dea fel de fel de explicații, ar fi aflat și bărbată-su, iar scandalul ar fi ajuns pînă la urechile Securității. Nu, mai bine să șadă liniștit, Irina se va întoarce de la bucătărie cu cafelele, el va trage de timp, se va preface că nu a citit nimic și va evita prin orice tertip să deschidă acel caiet. Îi va spune apoi că va trebui să plece. Va pretexta că trebuie să apară prietena lui, îi va spune că Amalia poate să sosească din clipă în clipă. Orice. Important era să plece rapid de acolo, păstrînd o aparență de firesc și, lucru important, să dea de înțeles clar că nu a citit nimic din caiet. Să dea de înțeles că nu a citit presupunea un efort din partea lui, care ar fi putut fi interpretat ca atare. Mai bine să nu dea de înțeles, mai bine să rezulte din context că nu a deschis caietul. Dar cum naiba să construiești un context veritabil și favorabil? Sau un context care să pară veritabil? Din cuvinte, își spuse. Dacă am pretenția că sînt scriitor, atunci trebuie să fiu în stare să construiesc, din cuvinte, un context veridic, în care eu să pot pleca liniștit către casă, iar Irina să nu rămînă cu impresia că am habar ce năzbîtii a scris ea acolo. Și nici să nu mai simtă vreo dorință să-mi mai dea de citit ceva vreodată.

Se auzi o mișcare ușoară pe hol, ușa se deschise și în sufragerie intră Irina purtînd o tavă pe care se aflau două cești, farfurioare, linguriță, plus un ibric și o chisea cu cuburi de zahăr. Iar aroma, aroma aceea... era chiar cafea veritabilă. Aleodor se

întrebă cum, prin ce mijloace sau prin ce concurs de întîmplări reuşise Irina sau bărbată-su să facă rost de cafea veritabilă. Băuse aşa ceva doar de cîteva ori în viaţă. Cafeaua, ca şi cărţile acelea ciudate, îşi spuse. Există, dar nu ne este clar de ce şi pentru cine. Undeva, prin lumea asta, cineva cultiva arbori de cafea. Iar nişte amărîţi ai sorţii culeg boabele de cafea şi le aruncă în saci. Apoi fructele sînt prelucrate de alţi oropsiţi. Sîmburii de cafea intră în fabrici, acolo se prăjesc, se macină la diferite dimensiuni şi se ambalează. În lume se prepară cafele. În case, prin cafenele, prin automate de cafea. Cafeaua este băută de cei avuţi în dauna amărăştenilor. Capitalistul îşi însuşeşte în mod gratuit plusvaloarea muncii prestate de culegători. Ce s-ar întîmpla dacă nici un producător nu ar mai vinde cafea? Capitalistul ar muri de foame. Iar producătorul primar ar rămîne cu plusvaloarea numai bună să şi-o bage undeva. Şi ar bea la cafea pînă ar crăpa. La ce naiba este bună cafeaua asta?

— Cafea adevărată! strigă el cuprins de voioşie.

— Bărbate-meu a adus-o. O are de la un vaporean. O ţineam s-o dăm la vreun doctor, dar m-am cam săturat să mă tot împiedic de ea prin şifonier, aşa că ieri am desfăcut punga. N-am pus zahăr în ea. Îţi pui tu cît pofteşti.

Irina turnă în ceşti. Se dădu foarte aproape de el. Îi simţea căldura trupului prin capotul acela subţire şi înflorat. Oare era conştientă de faptul că-l zădăra? Sau nici nu-i păsa? Fiicele Evei aveau talentul acesta de a stîrni, iar apoi să întrebe cu seninătate ce vină au ele. După ce umplu ceştile se retrase la locul ei. Dincolo de masă, cu spatele la uşa de la hol şi cu faţa către el.

— Sper să-ţi placă.

Aleodor îşi puse un cub de zahăr, se jucă cu linguriţa cîteva momente, apoi gustă cu grijă. Se strîmbă imperceptibil. Era cumplit de amară. Aromată şi amară. Se cădea să mai pună un cub de zahăr sau astfel s-ar fi făcut de rîs? Preferă să o bea aşa. Mai gustă o dată, parcă începea să se obişnuiască. Nici algocalminul nu era aşa de amar, îşi spuse.

— Mmm... excelentă cafea... excelentă... rosti el privind-o în ochi pe Irina.

Ea roşi.

— Mulţumesc...

— Chiar este, nu am mai băut de nu ştiu cînd aşa ceva...

Şi nu mintea deloc. O asemenea cafea amară, fie ea şi veritabilă, nici nu-şi mai aducea aminte de cînd nu mai băuse. Aşeză ceaşca pe masă şi dădu să continue să spună ceva, orice, să vorbească în neştire, să se îndepărteze în cuvinte de caietul acela nenorocit.

— Eu cred că..., începu el, dar Irina îl întrerupse.

— Ai citit ceva din caiet, cum ţi s-a părut?

Rămase cu gura căscată preţ de două clipe.

— A... Nu, nu am citit, nu... adică, am închis caietul pentru că... nu ar fi fost frumos ca să citesc jurnalul tău în lipsa ta.

Se bîlbîise atît cît trebuie. Să pară un pic stînjenit. Să dea impresia că el crede că în acel jurnal se ascund doar secrete siropoase de femeie cu frustrări ţărăneşti. Şi să dea impresia că el este un cavaler, un om cu principii, un om căruia încălcarea acestora îi era cea mai mare şi înfiorătoare povară.

— Îţi citesc eu, insistă Irina.

— Nu... încă nu, uite, nu vreau să mă înţelegi greşit, ăăă... ştiu de la cenaclu, lectura cu voce tare presupune un anumit ritual, o anumită tonalitate... n-aş vrea ca să ratezi textul din pricina asta... Adică nu textul, vreau să spun, să nu ajungem în situaţia în care eu să nu pot înţelege despre ce este vorba.

Se cam poticnea în cuvinte. Trebui să-şi recunoscă faptul că se comporta, de fapt, jalnic. Nu avea nici un plan prin care s-o împiedice pe Irina să citească. Decît să recurgă la gestul suprem: să se ridice de la masă, să se scuze atît cît putea de bine şi să plece pur şi simplu spre casă. Şi să uite că există o femeie cu numele de Irina. S-o evite pe viitor. Să plece chiar din bloc pentru cîteva zile. Să dea de ştire că pleacă la munte, în concediu. Şi să se mute la vreun coleg de serviciu. Ar fi plecat la Amalia, dar fata stătea cu părinţii. Bine, şi ce scuză să inventeze pentru Amalia? Cum să se justifice în faţa ei pentru gestul de a pleca din bloc, fie şi pentru cîteva zile? Nu, mai bine să încerce să controleze incendiul acolo. În faţa Irinei. Să nu fugă ca un laş. La urma urmei singur se băgase într-un joc periculos, cu o miză înşelătoare şi de aceea cu atît mai înfricoşătoare.

Dintr-un ipotetic flirt care ar fi putut evolua pînă la o aventură ajunsese la ceva teribil de complicat şi de fluid. Ca şi cum ar fi trebuit să se deplaseze printr-o mlaştină cu plauri falşi, plină de şerpi, de lipitori, de gîngănii fără nume. Şi fiecare pas putea să fie ultimul. Dar ultimul în nenumărate moduri. Şi asta făcea ca jocul să pară cu atît mai înspăimîntător. Cumva trebuia să iasă din acest joc tîmpit. Şi nu putea să iasă fugind, asta era clar.

— Uite... de fapt, deşi scriu, nu mă pricep să fac o analiză de text. Adică nu ştiu să spun prin ce anume un text se face plăcut sau dacă este de calitate sau prin ce păcătuieşte. Înţelegi? Să scrii este una, să analizezi este alta. Dar un critic bun te-ar putea ajuta.

Îi venea să-şi muşte limba. Ce tîmpenie să amintească de un critic. Acuma ea va spune: dar tu, Aleodor, trebuie să ştii vreun critic, pe la cenaclu sau pe unde umbli tu. Recomandă-mă! Şi el va da din colţ în colţ. Dar măcar cîştiga ceva timp. Poate că nu greşise. Dimpotrivă. Cîştiga timp şi totul se termina în coadă de peşte. Ar fi evitat-o o vreme. Pînă la urmă apele trebuiau să se liniştească.

— Un critic bun poate face minuni, continuă el. Pe mine m-a ajutat enorm relaţia pe care o am cu criticul nostru, de la cenaclu.

Irina îl privea tăcută şi fără expresie. Faţa ei spunea tot atît de mult pe cît putea spune o coală de hîrtie albă.

— Avem un critic la cenaclu, inistă el. Aş putea să te pun în legătură cu el, cred că te-ar putea ajuta, sînt sigur că te-ar putea ajuta... Fireşte, în limita timpului său... În fine, ce vreau să spun este că ai nevoie de o părere autorizată şi nu de un comentariu plat şi anost din partea mea. Adică, nu cred că aş fi în stare să spun altceva decît mi-a plăcut sau nu mi-a plăcut. Înţelegi?

— Înţeleg, spuse Irina după cîteva clipe. Numai că nu asta mă interesează pe mine. Eu vreau ca să-ţi citesc *ţie* ceva. Ce este atît de greu de priceput?

— Am strica totul, crede-mă...

Aleodor avea gura uscată. Sorbi din cafea şi, fără să mai stea pe gînduri, mai puse un cub de zahăr în ceaşcă.

— Mi se pare un pic amară, totuşi, rosti el prosteşte.

Irina se întinse după caiet.

— Nu, stai... crede-mă, am strica totul.

— Ce naiba să stricăm? întrebă Irina nedumerită. Ce te-a apucat?

— Trebuie să-ţi spun ceva! explodă el simţind cum brusc începe să asude.

Avea palmele atît de umede, că ar fi putut spăla un cearşaf doar mototolindu-l între degete. Simţea că se afundă într-o mocirlă întunecată, formată din fermentarea timp de mii de ani a unor vietăţi necunoscute vederii, indescriptibile, cu forme puhave, cleioase. O mlaştină dezgustătoare în care se vîrîse de bună voie. În situaţii disperate se cer reacţii pe măsură.

— Te iubesc! rosti Aleodor cu un glas de scapete.

Irina încremeni cu mîna deasupra caietului. Îşi întoarse lent privirea către el.

— Mă... *ce*? întrebă ea.

— Iartă-mă, răspunse el. A fost o prostie, ştiu... O prostie mare din partea mea... Nu mă lua în seamă, trebuie să plec... Iartă-mă, am să plec şi gata, nu va şti nimeni nimic şi nu te voi mai căuta vreodată... Am fost un dobitoc... Sînt un dobitoc...

Era ilogic. Nu el o căutase pe Irina. Era ilogic să-i spună că o iubeşte. De unde pînă unde? Abia de se văzuseră de cîteva ori, abia de schimbaseră, pînă astăzi, cîteva zeci de cuvinte. Şi ce, se gîndea el, nu s-au văzut cazuri din astea? Dragoste la prima vedere. Dragostea este oarbă. Să se comporte prosteşte, aşa ar fi mai credibil. Ca un îndrăgostit idiot, capabil să venereze o jartea a femeii iubite, dar care se cacă pe el atunci cînd o vede în carne şi oase. Da, era strategia cea mai bună. Să se comporte ilogic, aberant, să-i distragă atenţia de la caiet. Şi astfel ar fi putut şi pleca. Cu coada între picioare, dar ce mai contează. Important era să fie credibil. Bine, şi dacă îi va spune lui bărbată-su? Va veni ăla cu o falcă în cer şi una în pămînt să-i ceară socoteală. Cu atît mai bine. Era de preferat un scandal pasional, cu urlete şi pumni şi tricouri sfîşiate, decît vizita discretă a Securităţii. Iar cu Amalia? Va vedea el. La o adică, parcă nici nu-i mai păsa de Amalia. Cum să-i mai pese dacă ar fi ajuns în vreun beci umed, într-un loc în care *ăia* să-i pună tot

felul de întrebări după care să afle ce răspunsuri au ei chef chiar din gura lui. Ar mai fi avut el timp şi dorinţă să se gîndească la Amalia? Sigur nu. Aleodor era un om obişnuit. Ştia că nu va rezista unui interogatoriu al Securităţii. Aproape nimeni nu poate rezista durerii. Învăţase la şcoală că Ceauşescu fusese *schingiuit* de către zbirii *Siguranţei*, dar că nu-şi trădase niciodată tovarăşii. El, Aleodor, era un om mărunt în comparaţie cu Preşedintele. Cîrmaciul, Geniul Carpaţilor, Soarele Patriei, Titanul Balcanilor, Iubitul Conducător şamd.

— Am fost un maaare prost şi-mi cer scuze încă o dată. Simt că prezenţa mea aici este indezirabilă, am să plec...

Mai gustă din cafea. Acum era momentul să se ridice. Acum, pînă nu spune Irina ceva. Ce ar fi putut să spună? Ce ar fi putut să facă? Să-i dea cu caietul în cap? Amuzant sau mai derabă ironic. Să-i spună la rîndu-i că-l iubeşte. Şi să sară unul în braţele celuilalt. Să se *mozolească*. Penibil şi ieftin. Poate să-l dea afară, cazul ideal. Să-l poftească să iasă afară şi să n-o mai caute vreodată. Hei, dar nu el o căutase... În fine, să-i spună cîteva cuvinte pe un ton glacial. Să-i dea de înţeles că nu vrea să-l mai vadă vreodată. Aleodor nu făcea altceva decît să proiecteze dorinţele sale asupra Irinei. O privea ca şi cum ar fi dorit s-o hipnotizeze. Dă-mă afară, spunea privirea lui.

— Mă ce? întrebă din nou Irina.

— A fost o tîmpenie, ştiu, rosti el cu oarece exasperare. Sînt un dobitoc.

— Ai mai spus asta, observă calmă Irina. Nu eşti un dobitoc, rosti ea încet. Vrei doar să pari aşa şi nu prea îţi iese. Ce naiba ai vrut să spui cu *aia*? Încerci să pari într-un fel în care nu poţi fi. Tu nu mă iubeşti. Dar nu despre asta este vorba. Nu vreau nimic de la tine. Nimic altceva decît să-ţi citesc un fragment scurt din caietul ăsta blestemat. Ce poate fi atît de greu de îndurat? Chiar nu eşti în stare să asculţi cinci minute o doamnă care citeşte ceva?

— Nu, nu, sigur că pot... Dar nu văd rostul, de ce să citeşti?

— Pentru că aşa vreau eu...

Ochii Irinei se îngustaseră. Întinse mîna spre caiet fără să-l slăbească din priviri. Aleodor o privea fascinat, cu un rictus involuntar, abia schiţat. Pe scurt, arăta jalnic. Dar Irina nu

părea să se sinchisească de disconfortul lui Aleodor. Doar îl privea rece, fără nici un fel de sentiment. Ca un laborant, înainte de pauza de masă, care studiază la microscop o cultură de mucegai. Mîna ei atinse caietul, îl apucă şi-l ridică de pe masă.

— Ţi-e teamă de acest caiet? Sînt doar cuvinte scrise în el.

— Nu mi-e teamă, rosti Aleodor cu gîtul uscat.

Ar mai fi băut un pic de cafea. Poate că în ibric se mai găsea ceva. Apucă ibricul. Avu o viziune: că o loveşte pe Irina peste cap cu ibricul. O dată, de două ori, de trei ori, pînă cînd femeia se prăbuşeşte pe covor, într-o baltă de sînge. Iar el ia caietul, îl arde, mărunţeşte scrumul, îl varsă în chiuvetă, dă drumul la apă, apoi verifică pulsul femeii. Irina zace moartă la picioarele lui. Are hainele pătate de sînge. În acel moment intră în apartament bărbatul femeii. Cum naiba îl cheamă? Şi aici viziunea i se destrămă. Reveni în realitate, acolo unde Irina îl aştepta necruţătoare, cu caietul în braţe. Îşi turnă, cu mîinile tremurînd uşor, restul de cafea, după care bău toată ceaşca dintr-o dată.

— Nu mi-e teamă, repetă el cu gura plină cu zaţ de cafea. Dar nu mai pot sta. Chiar nu mai pot sta.

Se ridică pe jumătate în picioare, cu un zîmbet prostesc pe chip, cu o expresie de om obidit, pus într-o situaţie fără ieşire, neştiind cum să reacţioneze. Realitatea îl depăşea din toate punctele de vedere. Depăşit la toate capitolele, şi tactic, şi fizic, ar fi spus un comentator de fotbal.

— Nu pleci nicăieri, se răsti Irina, în mod cu totul neaşteptat. Stai jos şi ascultă!

— Stau jos şi ascult, bolborosi el şi se prăbuşi înfrînt pe scaun.

— Nu eşti întreg la minte, aprecie Irina. Ce te poate speria atît de mult la un caiet? Că îmi este limpede că din pricina asta vrei să pleci. Şi te comporţi total aiurea. Spune-mi, ai deschis caietul? L-ai răsfoit? Te-a deranjat ceva scris acolo? Fă-mă să înţeleg...

Toată drăgălăşenia ei dispăruse făcînd loc unei expresii reci, uşor dezgustate. O caracteristică a oamenilor nebuni, îşi spuse Aleodor privindu-i chipul. De a trece rapid de la o stare la alta. Trebuie să fiu atent, să n-o provoc, să-i cînt în strună, s-o

las să citească *mizeriile* alea, să-şi facă damblaua cu mine şi să mă lase în legea mea. Eventual mai am o şansă, mai am o carte de jucat. Mă pot duce eu direct la Securitate şi să raportez incidentul. Cea mai tîmpită alegere. Să mă vîr de bunăvoie în gura lupului.

— Termină cu aprecierile astea, contraatacă el. Nu-mi este teamă şi nu am citit, de cîte ori să-ţi spun? Doar că va trebui, totuşi, să plec. Amalia trebuie să vină la mine, poate apărea din clipă în clipă, înţelegi?

— Cine naiba e Amalia? vru Irina să ştie.

— Prietena mea, răspunse el. Nu cred că o cunoşti.

— Ai prietenă? Parcă spuneai că mă iubeşti, observă cu calm Irina. Ce să înţeleg de la tine?

— Păi... Te-am rugat să mă ierţi, a fost o prostie din partea mea. Regret enorm ce am spus. Mi se pare ireal şi imposibil de explicat felul meu de a mă purta faţă de tine.

— Sînt de acord că a fost o prostie pentru că de un lucru sînt sigură pe lumea asta. Nu despre iubire este vorba între noi doi. Pe scurt, ţi se rupe de mine. Bine, încă un lucru îmi este clar. Reacţia ta a fost indusă de teamă. Pot să jur că în lipsa mea te-ai uitat în caiet. Aşa cum te-am şi rugat, de altfel. Pentru numele lui Dumnezeu, ce te-a speriat acolo? Ce anume ai citit?

— Da, recunoscu el şoptit. Da, am citit. Şi orice om normal la minte s-ar speria de ce ai scris acolo.

Irina zîmbi. Faţa ei devenise iarăşi drăgălaşă şi plină de bunăvoinţă. Deschise caietul la prima pagină, dar cu privirea ţintă la Aleodor.

— Zici că e o grozăvie ce am scris eu? întrebă ea.

— Ştii bine că pentru mult mai puţin poţi intra în vizorul Securităţii.

Irina prinse a rîde.

— Şi mai spui că eşti scriitor... Totul este o invenţie, înţelegi? Ce treabă are Scuritatea cu asta? Ceauşescu asasinat în 1989... Mare lucru. Orice om normal la cap ştie că Iubitul Conducător şi Far al Mulţimilor trăieşte bine mersi. Cum te poate răni o ficţiune? Poate doar dacă îţi doreşti foarte mult ca ficţiunea aceea să devină realitate... Atunci da, poţi fi rănit de propriile tale cuvinte. Sau de evenimentele imaginate de tine.

Dar, repet, asta înseamnă să-ți dorești foarte mult ca o fantezie să devină realitate. Altminteri? Lămurește-mă tu.

Aleodor o privea năuc. Irina nu părea deloc cu mințile risipite. Sigur, nebunii pot disimula foarte bine. Nebunii pot mima normalitatea. Imediat îi veni un gînd și mai ciudat: nebunii pot mima *realitatea*. Mai mult, pot mima realitatea care le convine. Sau pe care și-o doresc. De aceea un om obișnuit, așa cum era el, putea avea reacții prosteşti în preajma unui nebun. Irina nu este în toate mințile, își repeta el. Altfel nu pot să explic acțiunile ei. De ce insistă atît de mult să citească prostiile alea? Bun, a inventat o poveste despre Ceaușescu, cum acesta a fost asasinat și ce se alege de România mai apoi. Era cea mai bună dovadă de deviație de la normă. Nimeni nu ar fi putut scrie așa ceva decît dacă rațiunea îi era serios afectată. Oricum femeile erau imprevizibile, așadar se confrunta cu o situație cu atît mai dificil de controlat. Irina *trebuie* să fie nebună, își spunea Aleodor.

— Nu am ce să lămuresc, răspunse el cu o voce plată.

— Știam eu că am dreptate! izbucni triumfătoare Irina. Așadar, dragă Aleodor, pot să citesc un scurt fragment?

Aleodor dădu din cap resemnat. Irina își drese glasul și începu să lectureze, cu vocea ușor cîntată, ca și cum ar fi recitat sau declamat un întins și fundamental poem epic.

Trebuie să precizez din capul locului că în 1989, în decembrie, Ceaușescu a fost asasinat de către o clică formată din agenți secreți străini precum și din reprezentanți ai Securității. Mișcarea conspirativă care a dus la debarcarea Marelui Cîrmaci a fost finanțată și dirijată de către capii unei organizații secrete intitulată Frăția Cumanilor. Această organizație nu urmărea altceva decît să restaureze străvechiul regat al Cumanilor, fireşte sub o dinastie cumană. Pentru a nu provoca tulburări interne și internaționale, s-a hotărît ca țara să se numească în continuare România, urmînd ca, într-o conjunctură favorabilă, să i se schimbe denumirea în Cumania. Forma de guvernămînt urma să fie regatul, dar la suprafață urma să se păstreze o aparență republicană. În fapt vorbim despre două țări. Una vizibilă, numită simplu România, și

alta subterană, ocultă, numită la fel de simplu Cumania. Aceste două țări se suprapun doar geografic și în mare secret. Iar regele Cumaniei urma să fie cunoscut sub titulatura de președinte al României și trebuia să țină de neamul Basarabilor Întemeietori. Coborîtor pe linie bărbătească din Dokum, primul Han cuman ajuns aici, străbunul lui Tihomir și al lui Basarab Întîiul. Am suficiente argumente pentru a demonstra cele de mai sus. Toate aceste argumente vor fi înfățișate și dezvoltate în acest jurnal. Pentru început am să amintesc doar un fapt: aveți idee cîți oameni cu numele de Coman, Comănescu, Comăneci, Basarab, Basarabescu, Basarabeanu și așa mai departe, deci cîți oameni cu aceste nume se regăsesc în administrația statului? Foarte mulți. Sînt majoritari. Deja.

Irina se opri din lectură și închise caietul.

— Ai văzut că nu a durut? îl întrebă ea pe Aleodor.

— Îți bați joc de ideea de ficțiune, murmură Aleodor. Asta nu este literatură.

— Atunci să-mi spui tu ce este, îi ceru Irina pe un ton ușor înțepat.

Este o mare prostie, vru Aleodor să spună, dar se abținu. Nu te certi cu nebunii. Nu te contrazici cu ei. S-o lase să debiteze toate tîmpeniile. Să se prefacă, pe cît posibil, că nu este afectat de cele scrise acolo. Afectat într-un sens tainic, numai de el cunoscut. Altfel trebuia să pară nedumerit și indignat. Dar nu foarte. Atît cît este necesar pentru a face un denunț la Securitate pentru că, îi devenise clar, era singura cale de a scăpa de neplăceri. Să contraatace el, să preia inițiativa, să treacă o dată pentru totdeauna în ofensivă. Că pînă atunci nu făcuse nimic altceva decît să se apere și încă într-un mod jalnic. Da, va pleca în cele din urmă de aici. Cînd se vor liniști lucrurile. Și se va duce întins la Securitate. Poate chiar astăzi. Sigur astăzi. Va pleca spre casă în cîteva minute. Nici nu o va mai aștepta pe Amalia, îi va explica el mai tîrziu întreaga poveste. Îi va spune totul Amaliei, adevărul este cea mai bună minciună, citise el undeva. Îi va spune că a fost chemat de această Irina pentru a i se cere un sfat literar. Apoi această vecină a lui a

prins a debita nişte enormităţi la adresa Conducătorului, lucru pe care el, Aleodor, cu greu l-a putut suporta. Asta îi va spune Amaliei, aceeaşi poveste şi la Securitate. Era cel mai simplu, astfel el ar fi fost ieşit de sub orice bănuială. Şi, îşi spuse el, în viaţa mea nu am să mai scriu prostii asemănătoare.

Nu apucă să-i răspundă Irinei că fragmentul citit nu avea nimic literar, ci era doar înşiruirea unui delir. Nu apucă pentru că, surpriză! Se auzi uşa de la intrare cum se deschide. Aleodor încremeni. Venise oare soţul Irinei? După toate aparenţele, da. Uşa de la hol se deschise şi ea, larg. În prag se afla *celălalt*. Avea o privire sticloasă. Poate băuse ceva?

— Bună ziua, mormăi acesta.

Irina se întoarse brusc şi sări de gîtul bărbatului.

— Ai venit mai devreme, ciripi ea bucuroasă. Ce bine îmi pare... Uite, şedeam de vorbă cu vecinul nostru Aleodor, îl ştii, stă pe etaj cu noi.

— Îl ştiu, răspunse omul privind roată prin sufragerie cu nişte ochi întunecaţi.

Aleodor încremenise cu un rînjet idiot pe chip. Pentru un observator extern figura lui chinuită ar fi produs, mai mult ca sigur, o explozie de rîs. Irina oricum zîmbea, dar din alte pricini. Bărbată-su avea aceeaşi expresie mohorîtă pe care Aleodor o ştia foarte bine. Iar el, Aleodor, chiar nu găsea nimic comic în situaţia penibilă în care se afla. Şi, desigur, nici nu putea să-şi vadă mutra. Prin urmare, exceptînd voioşia Irinei (care se putea explica prin fragilitatea raţiunii ei), se poate spune că în acea cameră plutea în aer *o tensiune*. Aleodor era crispat pentru că, la naiba, cum mai putea să plece acum din casă înainte de a schimba cîteva cuvinte cu omul acela? Cu ocazia asta poate că va afla şi cum îl cheamă. Dar ce să-i spună? Cum să-şi justifice prezenţa acolo? Poate că bărbatul nici nu ştia că nevastă-sa scrie. O băga în belea pe Irina. Nici că i-ar fi păsat. Dar dacă individul era şi el la fel de ţicnit? Dacă se repezea acuma la bucătărie şi se întorcea cu un satîr cu care să-l hăcuiască pe sărmanul Aleodor? Spre liniştirea tuturor, vecinul se aşeză pe un scaun liber. Irina se aşeză şi ea la locul ei. Urmară cîteva clipe de tăcere în care Aleodor îl studie pe

nou-venit. Acesta nu părea să se sinchisească prea mult de prezența *intrusului*.

— Ce spuneți că făceați aici?

— I-am citit ceva, dragule. Știi că Aleodor este scriitor în devenire.

— Da, am auzit.

— I-am citit dintr-un caiet, continuă Irina.

— Prostia aia cu cumanii?

— Nu e prostie.

— Mie așa îmi pare.

— Pentru că nu ai citit aproape nimic la viața ta. Ție și cartea de telefon ți s-ar părea o prostie.

— Și nu este o prostie? Trebuie să citesc din cartea de telefon ca să înțeleg ceva?

— Știi bine că nu asta am vrut să spun, dragule.

— Așa s-a auzit de la mine.

Aleodor îi privea siderat. Părea că nici nu există pentru cei doi. Altminteri, judecînd după dialog, cuplul acela arăta... armonios și împlinit. Cine se aseamănă se adună, își spuse el. Oare dacă mă ridic să plec ar băga cineva de seamă? Poate reușesc să ies în vreme ce ei se sfădesc. Din partea mea nu au decît să-și spargă mobila în cap. Sau să se certe pînă la sfîrșitul lumii. Dacă reușea să iasă nevătămat din acel apartament de nebuni, următoarea oprire avea să fie la sediul Securității. Chiar se gîndea cu voluptate la momentul în care ar fi ajuns la Securitate, la Ofițerul de Serviciu. Am să vă raportez niște lucruri urîte legat de vecinii mei, își va începe el turnătoria. Fără nici un tremur în glas, fără nici o remușcare. Se simțea izbăvit de gîndul că va merge la Securitate și va spune totul, tot ceea ce se întîmplase. Precum o spovedanie la duhovnic, îi veni un gînd. Nu mă pot sacrifica pentru ei, își repeta el în minte în vreme ce începea să se ridice ușor de pe scaun.

— Dumneata nu ai nimic de zis? îl interpelă brusc bărbatul femeii.

— Ă... de spus? Ce să spun? Referitor la ce, domnule... ăăă, domnul...

— Nu-s domn, poate tovarăş! ignoră *domnul* aluzia lui Aleodor de a-şi declina identitatea. Dacă nu ai nimic de zis, stai jos!

Aleodor se aşeză fără să mai comenteze.

— Părerea mea, reluă bărbatul, este că mare parte din literatura de astăzi reprezintă o pierdere de vreme. Inventează situaţii şi personaje care nu există. De ce să-mi bat capul cu lucruri care nu sînt? Prefer un roman realist. Din care să mă pot inspira. Spre exemplu, cum rezolvă un şef de şantier problemele iscate de oameni sau de *neprevăzut*.

— Tocmai că literatura este plină de neprevăzut, zîmbi Aleodor încercînd să lege un dialog.

Amîndoi îl priviră în tăcere. Irina deschise din nou caietul.

— Asta este plină de neprevăzut, îi spuse ea bărbatului.

— Zău? Ia citeşte-mi şi mie ceva de acolo. Să văd dacă mă prind...

Irina începu să citească în acelaşi mod uşor declamativ. Ca o novice de la ţară care vine să dea admitere la iatece, să se facă *artistă*. Aleodor îşi dădu seama că unele lucruri nu erau deloc fireşti. Lăsînd la o parte tot circul acesta cu cititul din caiete. În primul rînd bărbatul acela se întorsese de la serviciu. Ce face un om cînd vine acasă la nevastă de la muncă? Cere de mîncare. E rupt de foame. Femeie, ce avem de haleală? Fasole, cartofi sau tocana de aripioare sau ce-or avea ei acolo, prin crătiţi şi tingiri. Bagă-mi şi mie o porţie, da' bere ai luat? Adă şi-o bere, da' să fie rece. Omul ăsta nu. A venit, a intrat, s-a aşezat pe scaun. S-a holbat la Aleodor. Şi a schimbat cîteva cuvinte cu nevastă-sa. Parcă se tachinau, parcă se certau. Dar nu cu orice fel de cuvinte. Despre literatură. Păi vine strungarul acasă şi îşi întreabă nevasta: ce-ai mai citit, fă? Ceva de Paler? Să-mi dai şi mie sau mai bine citeşte-mi tu nişte versuri cît înfulec eu la iahnia asta. Vezi că la librăria din colţ bagă mîine nişte Nichita. Mi-a spus mie maistrul, astăzi, la muncă. Nici în piesele de teatru de la *Arena Municipală* nu găseai replici mai fade şi mai proaste. Colectivistul şi literatura! Da, dar şi Aleodor tot un fel de colectivist era. Un proletar ca toţi proletarii, cu veleităţi de scriitor. Cu vise, mai bine zis. Cu iluzii. Cu *neprevăzut*. Un scriitor ca mulţi alţii, însăilînd poveşti despre spaţiul

cosmic sau despre viitorul de aur al omenirii. Citind la un cenaclu frecventat de alții asemenea lui. Toate astea puteau fi egale cu zero. Adică viața lui putea deveni un mare zero. Adică nimic. Neantul. Putea dispărea chiar și mîine și nimeni nu ar mai fi întrebat vreodată de el. Și nimic n-ar mai fi rămas în urma lui. Doar cîteva caiete pitite în spatele unui dulap. Alte cîteva caiete așezate frumos, pe o policioară din dormitor. Caietele secrete și caietele oficiale. Atît ar mai fi rămas. Pînă cînd cineva le-ar fi găsit și le-ar fi dat foc. Sau le-ar fi dat la gunoi. Fără să arunce vreo privire pe rîndurile așternute în caiete. Privi la Irina cum citea. O dilie care dăduse în mania scrisului. Oare și el era văzut la fel de restul lumii? Se hlizeau pe la spate colegii lui? Își dădeau coate și ziceau: uite-l bă pe *poiet*, ce meclă are! Vecinii din bloc, ăia puțini care știau că scrie, oare și ei rînjeau cu subînțeles cînd îl vedeau? Discutau acasă despre el? Auzi, fă, m-am întîlnit cu Aleodor pe scări... săracu' băiat, arată așa de rupt de realitate... Mai avem *fro* carte prin *bilbioteca*? Din alea cu coperți mai groase, cum îi plac lui. Să-i mai dau niște cărți, că mi-e milă de el, of, of, ce soartă a mai avut și băiatul ăsta. El nu văzuse că așa ar sta lucrurile. Dar dacă, totuși, așa era în ochii *celorlalți*? Infernul sînt ceilalți! Descoperise asta într-o carte veche, din bibliotecă. Cîtă dreptate. Cît de adevărat. Sîntem ceea ce ne văd ceilalți. Degeaba scriu eu o capodoperă. Cine s-o citească? Un popor de pitecantropi? Alături de care sînt întemnițat pe veci? La ce naiba scriu, atunci, se întrebă Aleodor.

— Auzi? îl interpelă colocvial bărbatul Irinei. Tu ești atent la ce zice femeia asta sau doar te faci?

— Îmi cer scuze, așa pățesc și la cenaclu, se fîstîci el.

— Trebuie să fii atent... cred că te interesează în cel mai înalt grad. Adică are niște idei... Poate scrii și tu ceva, poate scrieți împreună...

Irina se oprise din citit.

— Nu-mi strica ziua, abia l-am convins să mă asculte... Părea lovit de streche numai cînd puneam mîna pe caiet. N-am văzut om atît de înfricoșat de niște biete cuvinte.

Da, pentru că *bietele cuvinte* te pot trimite în neant, îi veni să urle, dar renunță. Ce rost ar fi avut? Nu discuta cu oameni

normali. Era mai mult decît evident. De acum, îşi spuse, orice se putea întîmpla. Şi chiar se întîmplă.

— Citeşte-i chestia aia prostească despre cine va fi preşedinte în Cumania în 2010, o rugă pe Irina bărbată-su.

— Chiar crezi că merită citit acel fragment? Parcă spuneai că nu dai doi bani pe munca mea.

— Aşa şi este, nu mă omor după scrierile tale, dar fac prinsoare pe ce vrei tu că lui Aleodor o să-i placă muult de tot. Nu aşa, Aleodor?

— Nu ştiu despre ce vorbiţi, răspunse Aleodor moale.

Chipul său căpătase o paloare... să spunem fină. Îşi frămînta degetele sub tăblia mesei încercînd să pară calm, străduindu-se din răsputeri să păstreze un aer de normalitate. Tot ceea ce reuşea era doar un surîs absent şi întrucîtva fără noimă. De parcă oamenii aceia nu despre el vorbeau. Ca şi cum el era doar întîmplător acolo, aşteptînd autobuzul şi ascultînd fără să vrea discuţia unor străini care tocmai au considerat de cuviinţă să-l bage în seamă, ceea ce ar fi putut fi deosebit de periculos.

— Haide, Aleodor, făcu Irina o grimasă. Ar putea fi distractiv...

— Nu ştiu ce să spun şi nici ce vreţi, de fapt, de la mine... Eu trebuie să plec, bolborosi el neconvingător.

Panica îl inundă precum apa unui fluviu care tocmai rupsese un baraj gigantic şi prost întreţinut şi care acum se revărsa distrugînd totul în calea ei: case, ogoare, fabrici şi uzine, păduri sau parcuri, orice. Abia atunci pricepu că, de fapt, căzuse într-o cursă. Irina nu era deloc candrie, dimpotrivă, fusese tot timpul foarte lucidă şi se jucase cu el. De ce? Rămînea de văzut ce anume urmărea. Aluziile la Cumania, inventarea unei istorii bizare în care Ceauşescu este sau a fost asasinat, toate acestea culminînd cu imaginea unui preşedinte al unei ţări numite Cumania în anul de graţie 2010. Toate aceste lucruri îl îngrozeau. Mai mult decît ar fi fost firesc pentru un cetăţean cu frică de Securitate.

— Unde vrei să pleci? Doar ne simţim bine împreună, nu-i aşa? îl întrebă Irina. În plus avem o surpriză pentru tine.

Putem să îi dezvăluim surpriza, nu-i aşa? se întoarse ea spre bărbată-su.

— Cum doreşti... Dacă nu vrei să te mai joci, eu sînt pregătit, am tot ce îmi trebuie pe hol, îi răspunse acesta ridicîndu-se de la masă şi ieşind din sufragerie.

— Aleodor, nu mai fi aşa crispat, ai să vezi ce-o se ne mai amuzăm... Ai doar un pic de răbdare, rosti Irina lent.

— Amalia... Trebuie să vină Amalia, vreau să ies, trebuie să plec...

— Aleodor, să nu-mi faci vreo scenă tocmai acum. Ţi-am spus că ne vom simţi bine cu toţii. Şezi cuminte la locul tău.

Oricum, nu părea dispus să facă vreun gest necugetat. Îi părea rău că nu plecase mai devreme. Trebuia s-o lase în plata Domnului pe Irina, trebuia să plece imediat ce a adus caietul. I-a fost teamă că va ieşi cu scandal. Dacă şi-ar fi înfrînat curiozitatea şi nu ar fi aruncat o privire în caietul acela blestemat... Degeaba, îşi spuse, oricum Irina era pornită să citească. Realiză încă o dată că, de fapt, nu avusese nici o şansă, de la bun început. Totul fusese calculat. Îl atrăsese la ea în casă ştiind foarte bine cum urma să reacţioneze Aleodor. Îi păru rău că se comportase atît de previzibil. Acuma nu avea decît să îndure consecinţele. De fapt... ce consecinţe? Despre ce este vorba? Fusese atras într-o cursă, dar care să fie rostul? Ce se dorea de la el? Ce se aştepta să facă el? Ce anume se *premeditase* pe spinarea lui? Pentru că un lucru era clar, Irina şi bărbată-su puseseră împreună la cale jocul acesta idiot.

— Ia uite ce avem noi aici, reveni bărbatul Irinei în cameră cu un pachet învelit în hîrtie albă pe care îl trînti pe masă.

Aleodor gemu. Erau caietele lui. Caietele lui *secrete*, nu cele pe care scria pentru cenaclu. Caietele lui de care nimeni, dar *nimeni* nu avea habar. Nici măcar Amalia, în care el avea cea mai mare încredere, nu ştia despre acele caiete. Erau caietele în care el scria lucruri care cu greu puteau fi măcar gîndite. Erau caietele fără de care, simţea el, ar fi murit sufocat. Precum un scafandru căruia i se opreşte robinetul de la butelia de oxigen. Dintr-odată avu în faţa ochilor întregul tablou al evenimentelor din acea zi. Totul devenea limpede. Se simţea ca un drumeţ, noaptea, într-un ţinut neexplorat, despre care nu ştie

absolut nimic. Şi, dintr-odată, un fulger pe cerul nopţii îi oferă detalii esenţiale. Văzu cu înspăimîntătoare claritate prăpastia pe marginea căreia se afla şi pe care doar o bănuise: cei doi, soţ şi soţie sau doar amanţi, în fine, cuplul acela diabolic, nu erau altceva decît nişte şantajişti. Cu siguranţă că îl urmăriseră de cînd se mutaseră în acel bloc. Aflaseră despre pasiunea lui pentru scris. Fini cunoscători ai naturii umane, caracteristică esenţială a escrocilor, îi dibuiseră punctele slabe. Un scriitor va fi ispitit, pînă la urmă, să aştearnă pe hîrtie cele mai întunecate obsesii, cele mai cumplite fantasme, cele mai odioase gînduri. Un om nu este făcut doar din lumină cerească. Are în el şi o mare doză de întuneric, de tenebre care îşi cer dreptul la viaţă. Nu poţi scrie tot timpul despre victoriosul Om Nou care stîlceşte în pumni faţa naturii şi care se pişă împrăştiat prin tot Cosmosul, în general cam pe unde are el chef. Nu poţi scrie la nesfîrşit despre copiii inocenţi şi puri care în prag de primăvară îşi croiesc drum nou de pionieri în sunete de trompete şi mulţumind din inimă Partidului. Nu poţi scrie mereu despre ogoare, uzine, muncitori, activişti, ceapişti şi ceapiste, despre oameni fericiţi şi descătuşaţi care îşi construiesc un viitor liber de opresiune, liber de sclavie, în care fiecare face cam ce-l taie capul şi cînd are chef şi cum are chef, dar fără a-i deranja pe ceilalţi pentru că, nu-i aşa, Omul Nou are înainte de orice *conştiinţă*. Nu poţi, pur şi simplu nu poţi scrie numai despre aşa ceva fără să nu îţi deraieze mintea. Iar Aleodor ţinea foarte mult la sănătatea sa mintală. Şi din pricina asta pornise să scrie pe caietele secrete. Întunericul din el, smîrcurile sufletului său, ţinuturile tenebroase ale sinelui, acestea urlau şi hohoteau în el şi se zvîrcoleau ca o mie de demoni, ameninţînd mereu să iasă la suprafaţă, să rostească măscări şi blasfemii politice în mijlocul străzii, la urechea secretarului de partid, în timpul şedinţelor de sindicat sau la *utece*. Vreţi să mă distrugeţi, îşi întreba el nălucile. Ia scuipaţi voi aici. Şi a început să scrie pe un caiet tot ce îi venea în minte: *Ceauşescu e un bou. Pecereul e format din cretini. Bolşevicii put a varză acră. Jos sclavagismul comunist. Românii sînt nişte loaze pentru că sînt conduşi de un ţăran prost. Secretara cu propaganda de la servici e o vacă proastă băga-mi-aş...* Şi aşa mai departe. Aşa începuse. Apoi, gîndurile

acelea neprefăcute, sincere şi extrem de toxice, începuseră să se închege în propoziţii cu sens. Propoziţiile în fraze. Iar frazele în poveşti. Începuse să imagineze poveşti în care realitatea lui nu era decît un vis urît. Bun, ăştia doi i-au descoperit cumva punctul slab. Şi i-au umblat prin casă. De aceea Irina l-a chemat la ea. Ca să-i dea vreme bărbatului să cotrobăie după caiete. De ce au făcut asta? Dintr-un motiv simplu: voiau să-l şantajeze. Păi doar cîteva pagini la întîmplare din caietele acelea erau suficiente ca să-l îngroape definitiv în vreo temniţă. Securitatea te putea înhăţa şi pentru mai puţin decît făcuse el acolo. Securitatea te înhăţa oricînd avea ea chef sau apetit de cineva. Iar caietele acelea i-ar fi stîrnit o aşa de mare poftă, încît nu ar mai fi rămas nimic din Aleodor. Nimic. Neantul. Da, era clar. Nişte şantajişti ordinari. S-au jucat cu el, şi-au bătut joc de el. Tot timpul. El a crezut altceva, a crezut că are de-a face cu doi nebuni. Şi de aceea nu a fost în stare să se apere. L-au păcălit tot timpul şi de aceea el a fost descumpănit de reacţiile lor. Iar acum era prea tîrziu. Nu putea nega proveniența caietelor. A scrisului, nici atît. Era momentul să capituleze. Trebuia să se recunoască înfrînt. Ca un general care, în faţa unei lupte dinainte pierdute şi pentru a-şi cruţa soldaţii de la o moarte inutilă, decide să-şi predea armatele.

— Cît vreţi? întrebă el cu o voce liniştită.

Cei doi se priviră nedumeriţi.

— Cît vreţi pe caiete? insistă Aleodor.

— Să vrem... ce? întrebă bărbatul.

— Să vrem... *de ce*? întrebă Irina.

Apoi, ca şi cum abia atunci ar fi înţeles despre ce era vorba, izbucniră în rîs. Un rîs prostesc, aprecie Aleodor. Prostesc, inutil, umilitor. De ce doreau să-l strivească şi în acest mod? Era deja înfrînt, era deja dispus să le plătească, oricît ar fi cerut. În fine, aici era de discutat. Important era faptul că îi era clar că fusese bătut fără nici un dubiu. Orice împotrivire era fără sens. De aceea rîsul lor suna oarecum fals în urechile lui Aleodor.

— Auzi... Cît vrem pe caiete... Hohoho, hihihi... Bietul de el... crede că sînt de vînzare... hăhăhă, hohoho, hihihi... Poanta zilei, să moară ţac şi pac...

Apoi se opriră. Nu brusc. Mai sughițară de cîteva ori după care se opriră de tot şi îl fixară cu privirea. Bărbatul scoase dintr-un buzunar al pantalonilor o hîrtie împăturită pe care o aşeză pe masă, apoi îi făcu cu ochiul Irinei.

— Admiți aşadar că toate aceste caiete îți aparțin? îl întrebă Irina cu o voce plată, ca de funcționară la un ghişeu de la ICAB.

— Da, recunoscu Aleodor oarecum liniştit.

Curios lucru, teama i se risipise în mare parte. Ca atunci cînd aştepți în anticameră la dentist. Teama te inundă pînă în vîrful unghiilor. Apoi, odată aşezat pe scaun, te detaşezi de tot, ba chiar aştepți cu nerăbdare înțepătura anesteziei şi apoi sunetul ascuțit al forezei.

— Da, sînt caietele mele şi vreau să adaug...

— Linişte! se răsti bărbatul la el. Lasă femeia să termine ce are de spus. De acum înainte nu mai vorbeşti neîntrebat, limpede?

— Da...

— Taaci! Spune, femeie, mai departe.

— Recunoşti că înscrisurile îți aparțin în totalitate pe toate foile din toate caietele aici de față şi că ideile exprimate prin aceste înscrisuri îți aparțin de asemenea în totalitate şi ți le însuşeşti fără nici o rezervă?

— Da.

— Recunoşti că ideile exprimate în aceste înscrisuri sînt gînduri criminale la adresa Iubitului Conducător precum şi a întregii conduceri superioare de partid şi de stat?

— Da...

— Recunoşti că nutreşti sentimente de ură față de orînduirea comunistă şi față de realizările mărețe ale gloriosului nostru popor?

— Da...

— Recunoşti că eşti un element antisocial şi că reprezinți un pericol extrem atît pentru orînduirea comunistă, cît şi pentru realizările şi cuceririle revoluționare ale întregului nostru popor?

— Da...

— Recunoşti fără nici un fel de echivoc şi fără nici o îndoială că este necesar să fii pedepsit şi îţi vei asuma această pedeapsă?

Aleodor îşi prinse fruntea în palme. Nu erau şantajişti. Erau tot ceea ce poate fi mai sinistru, erau lucrul acela de care orice om normal se teme, dar se obişnuişte să trăiască împreună cu teama. Erau Securitatea. Ei erau şi anchetatori şi judecători. Şi tot acel spectacol nu fusese altceva decît procesul lui. Un proces sinistru. Ca un coşmar. Îşi dori să i se oprească inima. Îşi dori să nu se fi născut vreodată. Teroarea pură pe care o gusta era dincolo de descrierea în cuvinte cuminţi. Îşi simţea rahatul din maţe cum i se zbate în pîntece. Irina repetă întrebarea pe un ton ridicat:

— Recunoşti fără nici un fel de echivoc şi fără nici o îndoială că este necesar să fii pedepsit şi îţi vei asuma această pedeapsă? Haide, Aleodor, răspunde... pierdem vremea de pomană.

— Da, recunosc...

— Bun, interveni bărbatul, acestea fiind spuse... ia de semnează hîrtia asta.

Îi întinse hîrtia pe care o scosese din buzunar şi pe care o despăturise. PROCES VERBAL DE INSTRUCŢIE ŞI JUDECATĂ. Aleodor citi în fugă, era o simplă foaie de hîrtie bătută la maşină. Literele erau inegale şi destul de şterse, ca şi cum panglica maşinii rămăsese fără tuş.

Suspectul Aledor Comănescu a răspuns la întrebările procedurale astfel:
Afirmativ la toate,
Afirmativ la numerele.....(se solicită procedura de interogatoriu TMed-001),
Nu a răspuns la întrebări (se solicită procedura de interogatoriu TMax-001).
Suspectul (nu) a fost tot timpul conştient.
Suspectul a semnat în totală libertate şi nesuspus nici unei constrîngeri.
Semnătura
LS

Semnă în clar, *Aleodor Comănescu*, şi rămase cu privirea pironită pe tăblia mesei. Îi era teamă că vor urma alte anchete, torturi, chinuri fără nume. Deja ştia că va spune orice aceştia vor să audă. Le va da orice răspuns. Va turna pe oricine vor ei. Va inventa tot ceea ce ei doresc. Va semna orice hîrtie numai să nu simtă durere. Nici măcar o palmă nu ar fi suportat. Nici un fel de atingere. Ar fi făcut orice numai ca să ajungă la sentinţă. Iar aceasta nu putea fi decît una, judecînd după conţinutul acelor caiete. Neantul. Nimicul definitiv, total, suprem. Nimicul unic şi indisolubil.

— Sîntem aproape gata, îl bătu bărbatul pe spate a încurajare. Mai avem de semnat încă o hîrtie... Gata, uite-o.

Mai scosese din buzunar o coală împăturită pe care o desfăcu în faţa lui.

Nu am de făcut comentarii cu privire la corectitudinea procesului şi a sentinţei.
Am de făcut următoarele comentarii:
(se solicită tratament auxiliar plus interogatorii suplimentare)

— Dacă ai ceva de adăugat scrie acolo... dacă nu, bifează primul rînd şi semnează, îi spuse bărbatul.

Bifă primul rînd, nu avea de făcut comentarii, şi semnă din nou în clar. Dacă s-ar fi trezit că vrea să protesteze nu ar fi făcut decît să-şi înrăutăţească situaţia. Ar fi urmat, probabil, un calup zdravăn de torturi fizice. Inutile, de altfel. Nu avea ce să tăgăduiască. Era vinovat de tot ceea ce i se spusese. Cuvintele lui, scrise cu atîta grijă pe caiete, aveau suficientă putere să-l distrugă de cîteva ori şi nu o singură dată. Precum arsenalul mondial care este capabil să distrugă planeta de cîteva ori. De ce să se împotrivească? La ce să se împotrivească? L-ar fi salvat cineva? Ar fi intervenit cineva pentru el vreodată? Poate doar extratereştrii. Ar fi cerut cineva, vreodată, acele hîrtii ca să vadă dacă totul a fost în regulă, dacă Aleodor ar fi avut parte de un proces corect şi de o sentinţă dreaptă? Nu, nimeni, niciodată. În afară de extratereştri, fireşte. Iar sentinţa, pe care o bănuia, putea fi eventual doar întîrziată. Şi doar foarte puţin

întîrziată şi cu un chin pe care nu se simţea capabil să-l îndure. Mai bine să terminăm mai repede, îşi spuse. Dacă unul dintre cei doi, Irina sau acel bărbat al cărui nume, iată, nici măcar nu-l ştia, ar fi scos un pistol de undeva şi l-ar fi împuşcat pe loc, Aleodor ar fi fost mai mult decît încîntat. Ar fi fost recunoscător.

— Gata? întrebă Irina. Pot să rostesc sentinţa?

— Eşti invitata mea, făcu bărbatul.

— Aleodor Comănescu, prin puterea cu care sînt investită de către Partid şi în temeiul legilor patriei noastre comuniste, te condamn la neant pe viaţă. Sentinţa este irevocabilă, nu se acceptă recurs şi va fi executată imediat.

Se ridicase în picioare deşi nu i se ceruse asta. Dar aşa simţise el că trebuie să facă, se gîndise că este totuşi un moment solemn.

— Mergem? îl întrebă bărbatul.

Aleodor dădu din cap.

— Mergem... numai un pic, aş vrea să mai văd o dată plopii.

Privi prin ferestrele sufrageriei plopii din faţa blocului, acum plini de puf, aşa cum se cădea să fie nişte plopi în mijlocul primăverii.

— Gata, lasă plopii... haidem.

Ieşiră pe palier doar ei doi, Irina rămăsese înăuntru. În dreptul uşii apartamentului său se afla deja o echipă de zidari. Frumos aliniate, în lungul pereţilor, se puteau vedea cîteva stive de cărămizi, majoritatea ciobite şi pline de mortar vechi. Fuseseră recuperate, probabil, de la nişte demolări. Muncitorii aşteptau cuminţi un semn, să-şi înceapă munca. În rest, nu mai era nimeni pe palier. Nici măcar bătrînii, cu viermuiala lor eternă.

— Băi, gata cu geamurile? întrebă bărbatul pe unul dintre zidari.

— Gata, şefule. Şi cu ţevile e gata. Mai aşteptam doar *clientul*.

— Auzi, lasă mişţourile, că nu e cazul. Poate te bag în fabrică şi pe tine.

Zidarul care vorbise tăcu în vreme ce restul echipei îşi dădea coate şi rînjea.

— Aleodor Comănescu, ai dreptul la o singură cerere rezonabilă. Poți s-o formulezi acum.

— Nu am nimic de cerut, răspunse Aleodor.

— Perfect. Apartamentul a fost deja modificat. Ai două conducte de hrană: pe una vei primi supă la prînz, iar pe cealaltă un terci nutritiv seara. Apa va curge cîte două ore pe zi, iar duminica patru ore din care două vor fi de apă caldă. Curent electric vei avea de la ora şase dimineața la ora zece seara. Poți să te foloseşti de obiectele din casă în orice mod vrei. Din acest moment tu nu mai exişti pentru nimeni. Pofteşte înăuntru.

Aleodor păşi în apartament. Imediat în urma lui, muncitorii prinseră să zidească uşa de la intrare. Trecu în sufragerie şi aprinse lumina din tavan. Ferestrele îi fuseseră zidite. La bucătărie se holbă cîteva minute la conductele de alimente. Ieşeau din perete, deasupra chiuvetei. Părea logic să fie dispuse acolo. Cam asta a fost tot, se gîndi el. Se întinse pe pat, în dormitor. De acum asta îi va fi lumea. Atît cît va mai trăi. O lună, un an, zece ani... Cine putea spune? Mai devreme sau mai tîrziu va înnebuni. Poate că îşi va da foc, poate că se va spînzura, poate că se va îneca în cadă. Cui îi mai păsa? Nimănui. În mai puțin de o jumătate de ceas, zidarii terminaseră de zidit uşa de la intrare. De acum era izolat de lumea din afară, singur cu lumea din el. Şi îi păru rău că nu ceruse un top de hîrtie şi cîteva călimări. Măcar să fi scris ceva. Să refacă textele care îi fuseseră luate. Cotrobăi prin bibliotecă: avea o călimară pe jumătate plină, stiloul plin şi el, vreo două pixuri, mai avea şi două caiete studențeşti cu foaie velină şi nescrise. Minunat, îşi spuse. Am să scriu atîta vreme cît mintea îmi este trează. Cineva tot va citi, cîndva, lucrurile acestea. Poate că după moartea mea. Vor demola uşa zidită şi ferestrele zidite. Cineva va locui aici, în cele din urmă. Şi va descoperi caietele mele, caietele cele noi, pe care am să le scriu de acum înainte. Asta înseamnă că nu voi muri, nu de tot. Asta înseamnă că pedeapsa lor este... hahaha... o mare prostie. De acum am să pot să-mi bat joc de ei cum vreau eu, pe haleala lor. Şi pe timpul lor... Hahahaha... ce idioți. Pentru că eu am tot timpul din lume. Şi, zidit astfel, sînt chiar de neatins. Practic, nemuritor.

Se aşează la masa din sufragerie. Îşi imaginã apartamentul său ca pe o lume închisă. Ca pe o civilizaţie pierdută într-o galaxie rece şi nemiloasă, populată de alte civilizaţii, asemenea lui, dar incapabile să discute între ele datorită distanţelor uriaşe dintre ele. Distanţe uriaşe sau ziduri, totuna. Deschise unul dintre caiete şi începu să scrie:

Numele meu este Aleodor Comănescu şi sînt preşedintele României. Am obţinut această calitate la alegerile din 2010 cu un scor de 62,5%. Onorabil, aş putea spune, pentru o ţară în care lupta politică este atît de aprigă... Misiunea mea secretă este să schimb denumirea ţării în Cumania, numele corect şi pe nedrept uitat.

Privi o clipă în tavan, ca şi cum ar fi căutat vreo idee în tencuiala care începea să se scorojească.

Pentru aceasta am decis să îmi atrag poporul de partea mea. Primul decret pe care l-am dat a fost să instituie ziua de 240 de ore. Pentru că poporul Cumaniei vrea mult timp. Cît mai mult timp. Aşa că le-am dat timp...

Bărbatul intră în apartamentul de alături abia după ce muncitorii terminaseră de zidit uşa. Irina se schimbase de capot în haine de stradă şi se apucase să spele ceştile de cafea. Bărbatul se apropie tiptil de ea, pe la spate, şi o apucă de ţîţe. Femeia se scutură nervoasă.

— Lasă-mă, n-am chef... Şi mă şi grăbesc.

— Nu mai stai? o întrebă bărbatul.

— Nu. Mă aşteaptă al meu ca pe un măr copt. Doar nu ne-am văzut de două luni.

— Cum vrei, dădu el din umeri. Vrei să duc eu hîrtiile la Sediu?

— Chiar te rog. Şi să laşi tu cheile de aici la administrator, eu chiar am să plec într-un minut... A, şi te mai rog ceva, înainte să pleci şi să încui... Nu uita caietele alea aici, dă-le naibii foc şi risipeşte cenuşa, că dacă se mai întîmplă ca data trecută

ne ia gaia. Pe al meu l-am luat eu, ca să ştii. Ne vedem mîine la raport.

Irina se şterse pe mîni cu un prosop de hîrtie, pe care-l făcu ghem şi-l aruncă pe geam. Apoi plecă fără să mai spună nimic. Bărbatul îşi aprinse o ţigaretă. Se aşeză la masă, în sufragerie, deschise unul dintre caietele lui Aleodor şi prinse să citească. Citea şi fuma, iar scrumul îl dădea într-un cornet făcut dintr-o pagină smulsă la întîmplare din caiet.

♦♦♦♦♦

Copyright © Marian Truță, 2010

Ştefana Cristina Czeller (născută în 1973 la Iaşi) a absolvit Faculatatea de Filologie a Universităţii „Mihail Lomonosov" din Moscova, ca bursier al statului român. Este şef de secţie la ziarul *Evenimentul* din Iaşi. Va debuta editorial în 2011 cu romanul *Cerneală şi sînge* (Millennium Books).

Ştefana Cristina Czeller
SLUJESC ZEULUI-CÎINE

Îmi lipesc fruntea de pămîntul uscat şi roşu. Abia pot respira. Horcăi ca un moşneag muribund, deşi am împlinit zilele trecute douăzeci de veri. Sînt în faţa Zeului-cîine.

Am auzit prima oară despre El cînd aveam patru ani. Într-o seară geroasă, petrecută la gura sobei, am învăţat de la un menestrel orb cuvintele Litaniei. Erau vorbe ciudate pentru mintea mea de copil. Vorbe despre infernul coborît pe pămînt pentru păcatele noastre, ale nesupuşilor, de pe zidurile roşii ale Moskaiului şi dintr-o casă de dincolo de apa cea mare. Vorbe despre iernile negre, cînd oamenii s-au prefăcut în fiare. Vorbe despre foame, frig şi moarte, despre aşezări transformate în cenuşă şi vieţuitoare dispărute. Despre muieri sterpe şi prunci ologi, despre lorzi ai războiului care au sfîşiat trupul unei lumi putrede şi s-au hrănit cu măruntaiele ei pînă n-a mai rămas nimic.

Le îngîna întinzîndu-şi degetele scheletice spre căldura buştenilor. Mi se părea un fel de plăsmuire a flăcărilor, împreună cu zeul pe care-l slăvea tărăgănat. *El a pus capăt războaielor. A lătrat şi pămîntul s-a cutremurat. A muşcat şi sîngele n-a mai curs*

şuvoi între copiii cruzi ai unor părinţi nebuni. Ne-a silit să ne adunăm sfărîmăturile de vieţi. Să lăsăm la o parte armele. Să reînvăţăm truda pămîntului şi micile meşteşuguri. Să batem iar potecile negoţului. Pentru gloria Lui şi pentru sămînţa urmaşilor noştri.

Tata l-a gonit pe menestrel de lîngă mine. Avea povestea sa, spusă cu un oftat ieşit din rărunchi. Povestea pe care i-o repetase tatăl său, care o ştia de la bunicul. Ca şi orbul, îşi gravase în minte cuvinte pe care nu le pricepea pe deplin. Şi venise timpul să mi le spună mie. *Vezi tu, copile, omenirea intrase din lumina orbitoare a cunoaşterii în cel mai adînc întuneric. Preţ de decenii, fără să mai ştim de ce, ne-am omorît mai rău decît orice animal. Aveam nevoie de cineva care să ne oprească. Zeul-cîine asta înseamnă. Înţelegerea tîrzie a faptului că nu mai eram stăpînii pămîntului. Că puteam fi raşi într-o clipită de pe suprafaţa lui scorojită şi nimeni nu şi-ar fi adus aminte de noi. Oare a fost chiar răcnetul unui zeu? Sau mintea noastră l-a croit, speriată de chipul de sălbăticiune pe care l-a văzut oglindindu-se?*

Dar tata e departe. La atît de multe zile de mers pe spinarea celui mai rezistent măgar, că le-am pierdut şi numărul. O întreagă veşnicie s-a scurs pe lîngă mine de cînd m-a petrecut cu zîmbet îndoit cu lacrimi. Doar ştia ce înseamnă să fii chemat să-I serveşti! Din istoriile rătăcitorilor, dar ştia. Nimeni nu s-a întors din cetatea ascunsă între coline. De aceea, mesajul slujirii e îngemănat cu unul de înmormîntare. Chiar şi pentru flăcăi tari de vînă, veniţi la El pe nesfîrşite poteci întortocheate, mărginite de hăuri în care glasul se pierde şi stînci care sîngerează cerul în asfinţit.

Îmi silesc pieptul să se ridice şi să coboare. Ascund un secret. În aşezarea mea, nu-i înălţăm rugăciuni Zeului-cîine. Ne punem nădejdea doar în noi, în amintirile şi în visele noastre. Tata zicea că facem aşa fiindcă ai noştri n-au fost războinici nici înainte, nici după iernile negre. Au fost odată, demult, fugari din calea nenorocirii. Apoi munteni. Mereu tămăduitori de trupuri şi de suflete. Dacă a trebuit, şi-au apărat femeile ori copiii, dar au preferat să nu ucidă. Munţii care le-au devenit casă i-au ajutat să-şi păstreze speranţa. Sau poate legendele...

Dar legendele trebuie repetate ca să supravieţuiască. Şi de asta, dinainte să mă fi născut, an de an îi trimitem tributul

Zeului-cîine. Iar acum ne-a cerut, pentru prima oară, şi un om. Unul dintre fiii căpeteniei. *Ce mod iscusit de a-şi asigura loialitatea noastră! Un calcul nepotrivit pentru un zeu atotputernic, dar minunat pentru un muritor.* Cuvintele tatei erau încărcate de amărăciune după ce a citit răvaşul adus de un gonaci subţire, dintre cei care aleargă mai repede ca lupii. L-a hrănit şi a aşteptat în tăcere să adoarmă. A aruncat răvaşul în foc şi a plîns ca la moartea mamei. L-am prins de mîna aspră şi i-am zis că totul va fi bine. Amîndoi ştiam că nu e aşa. Amîndoi ştiam şi că nu puteam refuza. Nu puteam îngădui ca zeul în care nu credeam să ne zguduie munţii cu urletele sale.

Iar acum, ereticul din mine a văzut că Zeul-cîine nu e o plăsmuire a flăcărilor. Are trup, îngenuncheat în faţa căruia am petrecut ceasuri lungi. Deşi nu s-a mişcat de pe tronul său de aur, mi s-a părut că laba acoperită de blană deasă mi-a atins creştetul. M-a furnicat în cap, ca şi cum toate gîngăniile pădurii s-ar fi adunat acolo. N-a durat mult. Ereticul din mine nu vrea să se gîndească încă la înţelesul acelei păreri înşelătoare. Nu vrea să-i fie zdruncinată necredinţa.

Nu-mi place să mă prosternez. Am învăţat că oamenii trebuie să gîndească şi să stea drept. *Să privească spre cerul pe care altădată l-au cucerit.* Asta e legenda care-mi place cel mai mult, despre minunile omului care brăzdau albastrul de deasupra noastră şi chiar ocoleau stelele. Ale omului, nu ale vreunui zeu.

Legenda mă umple de mîndrie şi mă agăţ de ea. Fie ea şi stearpă, tot mă face să ridic privirea. Apuc să văd botul negru, ascuţit şi urechile prelungi ale zeului înainte ca toiagul preotului să mă croiască pe spinare. Pielea pocneşte şi eu gem. Nu sînt obişnuit cu bătaia, după cum nu sînt obişnuit să-mi petrec vremea cu nasul lipit de ţărînă.

— Cine ţi-a permis să te mişti? urlă bărbatul smead, cu trei degete lipsă de la mîna stîngă.

Tălpile îi bătucesc pămîntul pe sub rasa roşie, stîrnind norişori de praf. Îmi vine să strănut. Ochii de un verde spălăcit se înfig în mine mai abitir ca zimţii toiagului.

— Iertare, murmur. Iertare!

Mă croieşte încă o dată, doar pentru a mă învăţa ce-i ascultarea. Nu-i plac, o simt. Poate erezia mea are vreun miros.

Duhoare de carne putrezită? De minte neîncrezătoare? De suflet care crede că minunea trebuie să vină dinlăuntrul nostru?

Zeul-cîine mîrîie prelung şi mîna preotului îngheaţă în aer. Înclină capul şi ascultă un mesaj doar de el auzit. Mă trec fiori pe şira spinării. Aerul parcă devine solid, degetele de la picioare îmi tremură. Un muşchi mi se zbate pe obrazul drept şi ştiu că asta îl înveseleşte pe cel care traduce gîndurile zeului pentru muritorii de rînd. Bucuria crudă îi scrîşneşte printre dinţii negri. Nu ştiu de ce sînt copleşit de tristeţe. Aştept şi pipăi jucăria ascunsă la gît. Nu ştiu ce e, dar cred că a ajuns la mine tocmai din vremurile vechi. O am de la mama. Ea a păstrat-o de la bunica. A murit dîndu-i naştere, bunica, şi doar asta ne-a lăsat.

Preotul zîmbeşte strîmb.

— Zilele ţi le vei petrece, pînă la ultima, trudind la abator! Iar diseară te vei tîrî pînă la uşa chiliei mele. Zeul ştie că ai multe de învăţat...

— Slujesc Zeului-cîine!

Ce altceva pot spune? Revolta e imposibilă. E preţul păcii şi, venită de la un zeu ori nu, pacea e lucru bun. Preotul îmi dă un picior în coaste, ca de despărţire. De data asta reuşesc să-mi opresc icnetul. Un acolit mă împinge spre stînga. Înainte să ies din curtea cea mare, arunc o privire înapoi. Prosternaţi, alţi doi slujitori aşteaptă binecuvîntarea Zeului-cîine. Ăla cu un mădular chiricit e de undeva de pe malul fluviului. A sosit odată cu mine şi miroase încă a peşte. Se zice că peştii din acele ape s-au îndopat cu morţi săptămîni la rînd, în prima iarnă neagră. Se mai zice că şi acum, peştii pe care îi prind duinarii nu mai seamănă cu cei din apele noastre limpezi de munte. Privindu-l, îmi spun că istoriile trebuie să fie adevărate.

Încă un pumn în spate mă face să păşesc mai departe. Mai apuc să văd cum, cu un salt graţios, zeul coboară de pe tronul său. Dă din coada groasă cît braţul meu. Privirile ni se întîlnesc doar o clipă. Mi se pare că are ochi de om.

* * *

Hainele îmi miros a sînge. Palmele îmi miros a sînge. Părul îmi miroase a sînge. Chiar şi ce deşart din băşica udului îmi miroase

a sînge. Slujesc la abator. Omor. Izbesc barosul şi guiţatul de agonie al porcului îmi învîrtejeşte mintea. Măcelarul îi scoate măruntaiele şi rîde. Are braţe puternice şi o limbă lungă, ascuţită. Cînd rîde, o unduieşte spre mine şi, de fiecare dată, îmi vine să mă dau înapoi. E din Uriil şi slujeşte Zeului-cîine de zece ierni.

Încovoiat, duc în spate halcă după halcă. Nu pot să-mi închipui cum vor fi fripte sau afumate, cum vor fi devorate de Zeul-cîine şi de preoţii săi, fără să scuip fiere. Sîngele animalelor se amestecă, nepăsător faţă de carnagiul care l-a izvodit, cu cel din rănile-mi încă deschise.

Am pierdut şirul ceasurilor, al trupurilor care mi-au trecut prin mîini. Mă simt mai mult fiară decît om. Nu credeam că pot împrăştia atîta moarte.

Stingerea înainte de timpul sorocit nu-mi e străină. Nu poate fi străină nici unui om de după iernile negre. De atunci timpul sorocit s-a tot scurtat, deopotrivă pentru oameni şi necuvîntătoare. Acolo, mai aproape de cer şi totuşi atît de departe de el, şi noi vînăm ca să mîncăm. Creştem oi ca să ne îmbrăcăm şi să mîncăm. Adunănăm miere, prindem păstrăvi din rîurile repezi. Tăiem copaci mai bătrîni ca noi şi le folosim făptura pînă la ultima aşchie. Avem însă grijă la socoteala vieţilor pe care le luăm pentru a o prelungi pe a noastră. *Am făcut deja atîta rău, copile, deşi eram atît de puternici! Sau poate tocmai fiindcă eram atît de puternici. E o minune că nu am otrăvit totul. E o minune că bunicii părinţilor mei au ajuns în locul ăsta.*

Cînd măcelarul îmi face semn să mă opresc, nu-mi vine să cred. Mîinile mai caută o vreme alte victime. Le încrucişez pe piept şi arunc o privire la cer. Se lasă seara. Oftez din rărunchi. Cerul e mai înnorat aici, mai aducător de spaime. Mai aproape de legendele zilelor nimicirii decît de cele ale puterii străbunilor noştri.

Măcelarul mă bate pe spate. Îl urmez în bujla pe care o vom împărţi. Slugile mărunte, ca noi, nu au dreptul decît la cele mai mizere adăposturi. Mă întreb de ce. *Răscumpărăm încă păcatele străbunilor noştri? De unde-mi vine un astfel de gînd?*

Măcelarul rînjeşte binevoitor şi deopotrivă obosit, în timp ce aţîţă focul în sobă. Aruncă în tigaie nişte măruntaie şi ceva

grăsime. Nici măcar nu s-a gîndit să scape de stratul stacojiu îmbibat în toată făptura sa. Doar palmele şi le-a cufundat într-un butoi cu apă stătută.

— O să facem treabă bună împreună, băiete! Aveam nevoie de un ajutor harnic.

Dau doar din cap. Cuvintele mi s-au încleiat undeva, în fundul gîtlejului. Începe să miroasă a carne friptă. Mi-e foame şi, în acelaşi timp, mi-e greaţă. Mă preling pe lîngă peretele cu miros de bălegar. Măcelarul amestecă în tigaie şi fluieră. Pîntecele îmi ghiorăie.

— Unde mă pot îmbăia? îl întreb.

— Să te îmbăiezi? Ce rost are? Mîine te umpli iar de sînge. A şaptea zi e de baie. Să fim curaţi înainte de închinarea cea lungă.

Îmi aruncă un colţ de pîine. E tare şi plin de pete roşii, dar palma mi se strînge în jurul său ca în jurul unui sîn plin, dezmierdat prima oară. După cum miroase, mîncarea de pe sobă e aproape gata. Înăuntrul meu, foamea începe să învingă greaţa. Dincolo de ele, mintea îmi spune că se hotărăşte, chiar în momentul ăsta, ceva mai mult decît umplerea pîntecelui. Furnicătura din spatele frunţii renaşte şi, odată cu ea, spaima. Salivez.

Mă desprind de parfumul cărnii fripte. Mă cufund în amintirea florilor uscate pe care mama le arunca în apa clocotită, a săpunului meşterit de ea, pe care mi-l aşeza în palmele ude.

— Te poţi îmbolnăvi aşa, îi zic. Îi poţi betegi şi pe alţii.

Hohoteşte spart şi scuipă într-un colţ. Răstoarnă mîncarea în două blide ciobite şi le pune pe masa şchioapă.

— Ce aiureală! Doar sîntem în slujba Zeului-cîine... Ne apără de orice!

Îmi vine să-l lovesc de perete cu tărtăcuţa cheală, pînă se va desface ca un fruct zemos.

— Nu ne e interzis să ne spălăm mai des, nu?

Se uită nedumerit la mine. Începe să înfulece. Plescăie şi suspină, stîrnindu-mi ghiorţăituri prelungi. Dă nelămurit din palma jegoasă.

— La o adică, te poți arunca în rîu, dincolo de prima curte mică. Dar o să-ți înghețe și mațele... Așteaptă ziua a șaptea! Atunci e apă fierbinte...

Împinge blidul spre mine. Degetele mi se întind aproape singure după el. Le opresc chiar la marginea lui. Mă întorc și fug. Fug spre rîu. Durerea îmi scurmă deodată prin măruntaie. N-am mîncat de mai bine de o zi.

Mă arunc în apa învolburată. Dinții îmi clănțăne. Strig de durere. Strig de teamă. Teama c-aș putea uita tot ce-am învățat. Teama că doar Litania Zeului-cîine e adevărată. Teama că istoriile pe care le știu sînt minciuni, nătîngi năluciri ale unor minți fără speranță.

• • •

Nu l-am ascultat pe preot. N-am crezut că-și va da seama sau poate disperarea m-a făcut să plănuiesc o sfidare. Nu mi-am tocit genunchii pînă la chilia lui. Am mers drept, privind spre cer. Mi-am imaginat că-l pot cuceri fără ajutorul nimănui.

Preotul mîrîie aproape ca Zeul-cîine. Și-a dat seama.

— Crezi că mă poți duce de nas, băiete?

Mă izbește cu pumnul în față. Îmi înghit sîngele și tac.

— De ce ai venit așa tîrziu?

— M-am îmbăiat...

Pufnește ca un cal bolnav, pleoapele îi tremură. E mai bătrîn decît credeam, îmi dau deodată seama. Asta nu mă împiedică să-l urăsc.

— Nu știu ce-a găsit la tine...

Își înghite cuvintele și privește spre poarta cea mare, care duce la curtea de ceremonii. Nu e decît noaptea acolo, învăluind tronul, ascunzîndu-i strălucirea. Iar dincolo de curte, încăperile Zeului-cîine. Nimeni n-are voie acolo. Nici chiar preoții, mi-a povestit măcelarul, cînd m-am întors rebegit. Cuvintele lui se scurgeau însă prea repede, ascunse de perdeaua foamei. Trebuia să le ascult mai atent. Acum, dincolo de obida umilințelor, îmi doresc să știu mai multe. Îmi amintesc privirea Zeului-cîine și mă încearcă un ciudat fior de nerăbdare. Îmi muște buzele și mă cert. De ce aș vrea să știu mai multe despre un zeu de la care nu aștept decît suferință?

Preotul mîrîie iar. Eu tac iar. Mă simt prizonier într-un joc ale cărui reguli nu le ştiu. *Un joc de care depind atît de multe...* O zicere ciudată, pe care nici nu o simt că e a mea. Aşa trebuie să fie cînd slujeşti unui zeu? Slove de neînţeles, învelite în lucruri de neînţeles...

— Spune! îmi ordonă preotul.

— Ce? întreb stins.

— Litania, prostule!

Limba mi se împleteceşte. Nu vrea doar cuvintele, ghicesc. Vrea să simtă credinţa vibrînd în fiecare slovă. Nu-i pot da asta, ci doar îndoială. O îndoială care mă sfîşie pe dinăuntru, fiindcă s-a născut aici. Încep să vorbesc. Mă întrerupe repede. Îndoiala nu-i e de ajuns.

— Nu! Nu! Nu!

Strînge pumnii. Mă va lovi din nou? Mă încordez şi închid ochii. De data asta îşi foloseşte bastonul. Îl prăvale scurt peste pîntecele meu. Mă îndoi din şale şi clipesc ud.

Preotul s-a aşezat pe scăunelul de lîngă prag. Ochii săi au devenit tăişuri de jungher abia ascuţit. Înghit în sec. Nu e drept ca un om să aibă puterea de a-şi însîngera tovarăşii! Şi cum poate şti că sînt poruncile zeului cele pe care mi le scuipă în obraz? Deapăn firul ereziei în minte, ca să-mi alung durerea.

— Dacă e zeu cel pe care-l slujim, n-ar trebui să ne fie mai bine?

Îmi dau seama că am rostit întrebarea cînd faţa preotului se schimonoseşte de mînie. Mă va ucide. *Puţin a mai durat slujirea mea! O zi...*

— Ne e mai bine! ţipă moşul. Atîţia ani oamenii s-au ucis fără noimă. S-au devorat unii pe alţii. Zeul-cîine a coborît printre noi şi am reînceput să trăim în pace. Nu se mai aud strigătele femeilor siluite, scîncetele pruncilor traşi în ţeapă. Negi asta?

A sărit de pe scăunel şi a ridicat toiagul. Îl ţine cu amîndouă mîinile şi mă fulgeră cu privirea. De data asta mi-l va coborî drept în creştet.

— Nu. Nu neg...

E atît de roşu la faţă, că încep să sper că va muri înainte să mă ucidă.

— Oamenii sînt mai răi ca animalele. Oamenii nu pot fi lăsați să se cîrmuiască. Nu au minte destulă, doar cruzime turbată. Lasă în urmă doar distrugere. Au nevoie de toiagul Zeului-cîine pentru a supraviețui. Negi asta?

Tac. Dacă vreau să trăiesc, știu ce trebuie să răspund. Dacă vreau să trăiască tata și toți cei pe care i-am lăsat în urmă, știu ce trebuie să răspund. Dar nu pot să o fac, chiar dacă am îngenuncheat dimineață în fața unui zeu. Nu, cîtă vreme îmi amintesc de copilăria mea. De mîngîierea rece a mamei pe frunte cînd, în loc să-mi mai dea o felie de pîine, i-a întins-o unui rătăcitor cu trei ochi orbi.

— Da! strig răguşit. Oamenii pot fi cruzi, dar pot fi şi buni, şi înțelepți.

— Eşti un eretic! Ştiam eu!

Nu mă pot opri, deşi ştiu că voi muri. Arunc slovele ca pe nişte ciocane, drept spre fața lui crispată. Vreau să cred în ele, altfel viața mea, a tatălui meu şi a mamei mele a fost o minciună.

— Odată, oamenii erau minunat de puternici. Odată, ridicau clădiri atît de înalte, că nu le vedeai vîrful. Odată, treceau peste apa cea fără capăt cum am sări noi un pîrleaz. Odată, hotărau singuri totul şi trăiau în belşug. Odată, ajungeau la stele. Putem redeveni ce am fost! Trebuie doar să avem răbdare.

Preotul se clatină. Îmi dau seama că plîng ca un țînc. Pipăi jucăria de la gît. Mi se pare potrivită să-mi încălzească ultima clipă cu parfum neînțeles de legendă.

O fi nechibzuit, dar nu-mi pare rău că am dat glas ereziei mele. Zeul-cîine ne-a salvat, poate, dar ştiu că a venit timpul să ne redescoperim. Copii cruzi ai unor părinți nebuni, avem dreptul să devenim şi noi părinți. Ai unei lumi mai bune decît cea croită pentru noi de Zeul-cîine. Toiagul începe să coboare. Nu ridic palma să-l opresc.

Lemnul şuieră pe lîngă mine. O clipită, şi preotul se prăbuşeşte peste mine. Horcăie cu glasul meu de azi-dimineață. O dimineață de la care mi se pare că au trecut ani. Tremură. *Da, e chiar bătrîn!* Îl las pe pămîntul acoperit de fire rare de iarbă şi, cît respir de două ori, îl privesc. Lecțiile pe care mi le-a dat tata

seară de seară sînt vii în mintea mea. Ştiu că moare. Ştiu că pot încerca să-i amîn sfîrşitul. *Vreau oare?* Ar fi atît de simplu să-l las să moară!

Cad în genunchi lîngă el şi încep să-i apăs pieptul. Suflu în gura lui. Miroase a lemn putrezit şi a pîine mucegăită. Apăs, suflu. Apăs, suflu. Va trăi.

O labă mi se lasă pe umăr, gheare ascuţite îmi pătrund în carne. Firicele de sînge se scurg molcolm. Gem şi apăsarea încetează. Mă ridic, mă întorc. Zeul-cîine mă priveşte. Mai înalt ca mine, întunecat ca însăşi noaptea. Îngheţ.

Botul îi schiţează un rînjet. Mă întreb ce-o fi în mintea lui. Oare cum gîndeşte un cîine? Un zeu? Un zeu pe care l-a înfruntat un muntean eretic?

Latră puternic.

— Urmează-mă!

Slovele se rostuiesc uşor în mintea mea. Zeul îmi vorbeşte, deşi nu-i sînt preot. *Ce înseamnă asta?* Mintea mea nu poate găsi răspunsul. Mă prind de ce pricep.

— Şi el? întreb, arătînd cu bărbia spre cel căzut.

— Va fi bine...

Nu mai găsesc nimic de zis. Îl ascult. Intrăm în curtea de ceremonii. Zeul-cîine nu se urcă pe tron. Merge mai departe, spre locul interzis. Mă opresc o clipită. Chiar şi pentru un necredincios, se întîmplă prea multe, prea repede.

— Hai! latră vesel.

Trec de poarta ascuţită la vîrf ca piscurile pe care le-am zărit de cînd mă ştiu şi lumea se tulbură. Nu mai văd ziduri de cărămidă. Nu mai văd acoperişuri de lemn şi de stuf. Văd... Nu ştiu ce văd. Mă împleticesc. Oare am scuipat în faţa unui zeu adevărat?

Ceţuri ciudate mă înconjoară. Calde, se lipesc de mine şi tuşesc. Deodată, pereţi netezi lucesc argintiu în jurul meu. Sute de licurici roşii par să se fi lipit de ei.

— Aproape credeam că n-o să mai ajung ziua asta. Sînt aşa de obosit...

Reuşesc cumva să vorbesc. Nu-mi aleg cuvintele.

— Şi zeii obosesc?

Un hohot se dezlănțuie, mai puternic decît cea mai cumplită furtună. Mă opresc în ultima clipă să-mi acopăr capul cu mîinile.

— Dar tu nu crezi că sînt zeu.

Așa e. Cînd o zice el însă, sună altfel.

— Ce eşti?

— Sînt cîine... Un fel de cîine.

Clatin din cap, zăpăcit. Zeul-cîine mîrîie blajin.

— Ai avut vreunul?

A fost o corcitură cu cinci picioare, care a murit cînd aveam zece ani. Ai mei îl strigau Cuțu. Zeul-cîine îmi citeşte gîndul fără să-i mai dau glas.

— Ce făcea?

— Păzea ograda... Aduna oile risipite.

— Asta fac şi eu. Numai că oile mele sînt mai multe.

— De unde vii? îl întreb.

Scoate o limbă roz. O ridică peste bot şi mă face să zîmbesc. Nu seamănă deloc cu un zeu.

— Nu contează asta.

— Atunci ce contează?

— Ce caut.

Îmi citeşte din ochi şi de pe încrețiturile frunții curiozitatea nesățioasă.

— Caut un stăpîn. Trebuie să ai încredere în mine.

— De ce se întîmplă toate astea? gem. Atîția oameni ți-au slujit...

Nu înțeleg ce aşteaptă de la mine, dar ochii îi seamănă cu ai tatălui meu. Mă uit în ei şi mă ia cu amețeală. Cad.

* * *

Ies din modulul de învățare accelerată. O vreme, mă învîrt cam fără rost prin buncăr. Mă minunez că s-a păstrat atît de bine, că sistemele sînt funcționale. Anii au fost mai blînzi cu el decît cu omenirea. Pentru ea, secundele şi-au întreit ritmul. Cît pentru o mie de ani s-a îmbătrînit în propriul sînge. Scot jucăria de la gît. Bateria ceasului rotund s-a terminat de sute de ani. Carcasa de plastic încă mai rezistă. Rîd scurt.

Pentru o clipă, îmi doresc să nu fi aflat nimic. Neştiinţa face speranţa mai uşoară. Mă gîndesc cu duioşie la legendele tatălui meu, la încrederea sa de nestrămutat într-o soartă mai bună. Mă silesc să nu deapăn amintirile unui om mort de o eternitate. Nu l-am cunoscut niciodată, dar de acum îl voi purta mereu în suflet. Experimentul său cel mai valoros îmi linge faţa pentru ultima oară.

Acum ştiu de ce m-a ales. Fiindcă nu am crezut în el, ci în mine. A făcut treabă bună cîinele cu minte de animal şi de om! A păzit rămăşiţele turmei pînă la venirea altui păstor. Singurul suflet credincios în vremuri cumplite. *Prea multă mîndrie, prea multă prostie, prea multă lăcomie?* Nu trebuie să redevenim ce-am fost. Trebuie să fim mai buni de atît ca să nu ne repetăm greşelile.

Îl voi îngropa pe Cuţu şi mă voi gîndi. Acum, eu sînt Zeul-cîine.

♦♦♦♦♦

Copyright © Ştefana Cristina Czeller, 2010

Florin Pîtea (născut în 1971 la Cîmpina) are o licență și un masterat în filologie, este lector universitar și își pregătește doctoratul cu o teză despre cyberpunk. Povestirea care urmează face parte din volumul în pregătire *Exilați în Cyberia*.

Florin Pîtea
VÎNĂTOAREA DE SFINCȘI

E, acuma să vă zică moșu' o poveste. Nu aia cu foca și cu ursu', că pe-aia v-am tot zis-o pîn-ați învățat-o pe dinafară. O să vă zic o poveste de demult, de pe vremea cînd soarele avea putere, iar Pămîntul nu intrase încă sub stăpînirea ghețurilor. O știu de la bunicu', care o știa de la bunicu' lui, de-i zicea lumea Piron. Cînd i s-au întîmplat lui lucrurile-astea, era copil ca voi și încă nu-și căpătase numele-ăsta. Îi zicea altfel, Băbuță, că era curios ca o băbuță. Și bună parte din ce i s-a-ntîmplat tocmai de la curiozitate i s-a tras, după cum o să vă spun imediat.

Măi băiete, stai potolit aicea și lasă cîinele! Ori o să te muște dacă-l tot zgîndări, ori o să-ți dea taică-tu vreo două după ceafă că nu lași cîinii să se odihnească să fie buni de tras săniile mîine dimineață. Și pe urmă o să-ncepi să bîzîi. Mai bine astîmpără-te și-ascultă, că poate o să-nveți și tu ceva.

E, pe vremea cînd era Piron copil, pînă să vină ghețurile, oamenii erau puțini pe lume, chiar mai puțini decît acum. Fuseseră ei puzderie cîndva, demult, dar se împuținaseră de la tot felul de grozăvii. Și ăia care mai erau pe Pămînt trăiau ascunși și cu frică, în grupulețe, și nu prea obișnuiau să călătorească.

Nu erau ca noi, să tot meargă prin lume şi să se întîlnească des cu alte triburi, ba ca să mai schimbe o veste, ba ca să facă negoţ ori chiar să se înrudească. Pe vremea lui Piron, cînd te năşteai într-un trib, stăteai locului şi nu vedeai cu anii alţi oameni decît pe-ăia din tribu' tău. Erau pe lume prea mari primejdii pe-atunci şi nu se-ncumeta lumea să plece de-acasă cu una, cu două.

Numa' că Piron, căruia pe-atunci îi ziceau ai lui Băbuţă, cum vă spuneam, nu era soiu' care să stea locului, că-l rodea curiozitatea să meargă şi să iscodească, să afle mereu lucruri noi. Şi pleca des de lîngă ai lui, de la întăritura unde stătea tribu' lor, ca să cerceteze te miri ce. Ba, încă se luau după el şi alţi copii, măcar că la-ntoarcere se mai alegea cîte unu' cu cîte-o mamă de bătaie că de ce plecase de-acasă fără să ştie părinţii de el.

Nu-i vorbă că, pe-atunci, pînă să înghită ghemurile faţa Pămîntului, erau pe lume tot soiu' de lucruri de mirare la tot pasu'. Oamenii din vechime avuseseră fel de fel de minunăţii, căruţe de fier care mergeau singure, fără atelaj, păsări de oţel cu care zburau în înaltu' cerului, geamuri fermecate în care li se arăta ce cu gîndul nu gîndeşti şi felurite cutiuţe năzdrăvane cu care zice-se că vorbeau unii cu alţii peste mări şi ţări. Da' deja pe vremea lu' Piron păsările de oţel căzuseră cu toatele din cer, carele de fier nu mai aveau uleiu' fermecat cu care să poată merge din loc în loc, aşa că rugineau de-a valma, iar geamurile şi cutiuţele năzdrăvane tăcuseră din pricina pocitaniilor. Tot mai rămăseseră destule lucruri pentru un băietan iscoditor ca Piron al nostru, însă lumea era, cum să zic, căzută în paragină.

E, şi într-o dimineaţă a plecat Piron pe furiş de-acasă cu o fată şi cu înc-un băiat, că văzuse el, departe, peste un cîmp, un car de fier lîngă o casă ruinată. Îşi luase la el o rănguţă, cu gînd să desfacă cufăru' carului şi să vadă ce-o găsi înăuntru, iar ăilalţi doi, mai mici ca el, îşi luaseră cîte-o praştie, ca să tragă cu ea după păsări, de le-ar fi ieşit vreunele în cale. Că nu trăia lumea ca acum, din vînat de foci şi din pescuit, şi orice vietate cît de mică, fie ea pasăre sau animal, pica bine pentru nişte bieţi oameni înfometaţi.

Şi-au plecat ei trei pe furiş, cum ziceam, tupilîndu-se ba după o rămăşiţă de zid, ba după cîte-o grămadă de moloz, pîn-au ajuns destul de departe de casă şi ştiau că nu-i mai văd străjile de pe metereze. Pe urmă au luat-o la picior, peste cîmp, înspre caru' de fier care se zărea în depărtare. Cînd au ajuns lîngă car, numai ce se luminase bine de dimineaţă, iar Piron a aflat că luase rănguţa degeaba, că toate firidele şi cuferele din car fuseseră deschise şi golite de mult. S-au uitat ei cu luare-aminte, doar-doar or fi găsit ceva, dar bag seama că or fi fost şi alţii ca ei pe-acolo mai 'naintea lor şi luaseră tot ce era de luat.

E, şi cînd se sfătuiau ei dacă să facă deja cale-ntoarsă sau să mai cotrobăie şi prin casa părăsită şi ruinată lîngă care era căruţa de fier, numai ce sosi lîngă ei o femeie tînără, care nu părea să fi trecut de douăzeci de ani. Piron zice că femeia avea păru' lung, castaniu-roşcat, şi era slabă-moartă, şi cred că nu era deloc trupeşă ca femeile noastre de-acum, dar, aşa slabă cum vă spun, femeia căra cu ea un arc lung, o chivără cu săgeţi meşteşugite, un ditamai paloşul împodobit cu nişte rune de-ale puterilor din vechime, un jungher, cotiere, umărare şi felurite alte lucruri care copiii nu ştiau ce sînt, da' s-au lămurit ei mai încolo, după cum am să vă spun şi vouă imediat.

E, femeia nu i-ar fi prins cu una, cu două dacă ăştia mici n-ar fi fost aşa ocupaţi să cotrobăie prin căruţa aia veche de fier, şuşotind între ei dacă să mai stea acolo ori să facă deja cale-ntoarsă. Aşa, i-a luat ca din oală şi-a pus gheara pe Piron, care era mai la-ndemînă, iar ăia mai mici unde era să fugă fără el? Nu-i vorbă, s-au ascuns ei care pe unde-a putut, prin bălării, iar Piron s-a smucit încolo şi-ncoace cu gînd să scape, ba chiar a dat s-o muşte pe femeie de mînă ca să-i dea drumu', da' aia i-a zis că ori se potoleşte, ori îi dă un dos de palmă de-o să-i zboare dinţii. S-a uitat Piron al nostru, a văzut că femeia purta mănuşi din piele cu plăcuţe de oţel, nu de-astea din blană cum avem noi acuma, şi s-a gîndit că, decît să-şi ia o mănuşă dintr-aia peste ochi, mai bine face ce zice femeia şi mai încolo o vedea el cum o scăpa.

— Cum te cheamă? l-a-ntrebat străina.

— Băbuţă, a zis el, cam cu jumătate de gură.

— Ce nume-i ăsta, Băbuță? s-a mirat ea. Că nu umbli cocoșat și ai toți dinții-n gură!

— Ai mei îmi zic așa fiindcă-s curios ca o băbuță, i-a spus el.

E, și dac-au văzut ăilalți doi copii care erau cu el că asta nu-i face nimic rău, nu-l taie, nu-l omoară, au prins curaj și-au ieșit și ei din ascunziș.

— Da' pe tine cum te cheamă? a-ntrebat fetița, de-i ziceau ai ei Cutiuță, că umbla cu o cutiuță cu butoane legată de gît cu sfoară.

— Clara, a zis străina.

O fi fost un nume vechi, de pe timpuri, de dinainte să aibă oamenii nume de-astea ca neamu' lu' Harpon sau a lu' Ursu sau Tălpică. Da' așa a spus femeia că o chema, și pace bună.

— Unde-i tribu' vostru? a-ntrebat ea.

— Da' matale unde te duci prin lume de una singură? a-ntîmpinat-o Piron tot c-o-ntrebare, că doar nu era prost să zică unde-i era tribu'. Așa-i învățau părinții pe copii, ca și-acuma, să umble cu fereală și să nu se-ncreadă prea tare-n străini, că nu se știe niciodată care-i prieten și care-i neprieten.

— Caut triburi ca să le dau învățătură, le-a zis ea.

— Vezi să nu găsești matale ce nu cauți, i-a răspuns Piron al nostru cam în doi peri, că pe cînd era doar un băietan avea limba tare ascuțită. Norocu' lui că nu și-a pus femeia mintea cu el.

E, și cînd vorbeau ei așa, odată s-a năpustit asupra lor o umbră înaripată din cer. Au fugit ăștia care-ncotro, că știau bine că nu e de joacă. Era o pocitanie spurcată care-a tot căutat să-i încolțească și pîn' la urmă s-au ascuns de ea în pivnița casei, printre vechituri și dărîmături. Măi copii, și pocitania după ei, de nu știau cum să scape de ea! Așa înaripată cum era, și-a strîns aripile frumos pe spate și-a intrat după ei prin cotloane, de și-au văzut bieții copii moartea cu ochii. A tras femeia sabia din teacă, a mai lovit pocitania peste mîini, peste brațe, da' nici Clara n-avea loc de-ntors, că era strîmt acolo, pe scările-alea care duceau în beci, și pe coridor, pe sub pămînt. Nici spurcăciunea nu era lesne de tăiat, c-avea nu știu ce neam de solzi pe ea de n-o tăia fieru' sabiei cu una, cu două.

E, şi-au găsit Piron şi-ai lui o scară de grădinărie de-au ieşit pe gemuleţul pivniţei, iar femeia după ei, numai că puţin a lipsit să n-o apuce pocitania de picioare taman cînd dădea asta să iasă la lumină. Piron i-a băgat pocitaniei rănguţa-n braţ cînd a-ncercat să iasă după ei, iar femeia i-a-mplîntat jungheru-n piept de mai multe ori spurcăciunii, că v-am zis c-avea Clara un jungher meşteşugit.

Ăia mici se-ngălbeniseră de-a binelea de ce văzuseră şi povestea Piron mai tîrziu că pîn-atunci nu mai întîlniseră aşa grozăvie. Îi învăţaseră părinţii să umble cu fereală, vezi bine, şi să nu se-ndepărteze de casă, da' bag seama că nici Piron, nici ăilalţi copii cu care plecase-n ziua aia nu ştiau foarte clar de ce.

— Astea să fie pocitaniile de care vor să ne ferească ăi mari? a-ntrebat băiatu-ălălalt, care nu mai ştiu cum îl chema.

— Astea sînt, i-a spus femeia. Le zice sfincşi.

Şi-a şters jungheru' de sîngele spurcăciunii şi l-a pus înapoi în teacă.

— Sînt nişte bestii date naibii, le-a mai zis ea. Dar avem noi ac de cojocu' lor.

E, nici n-a zis bine asta, că s-a auzit un zdrăngănit. Căzuse rănguţa lu' Piron. El o credea bine-nfiptă, da' uite că ieşise de la locul ei.

Şi se ridică pocitania de unde zăcuse, face doi paşi, îl înşfacă pe băiatu-ăl mic de care v-am zis că nu mai ştiu cum îl chema, îşi desface aripile şi se-nalţă în văzduh cît ai zice peşte. În vreme ce schimbaseră ăştia două vorbe, sfinxul sau cum i-o fi zis îşi vindecase rănile, dăduse-afară ranga din braţ cum ar fi scuipat maică-ta un os de peşte şi era iar gata de răutăţi.

Nu-i vorbă, a dat femeia arcu' lung jos de pe umăr, a scos o săgeată, a-ntins coarda, da' pînă să facă toate astea pocitania s-a-nălţat şi s-a-ndepărtat destul de bine şi Clara n-a mai nimerit-o cu săgeata. Pe-a doua n-a mai prăpădit-o, da' l-a urmărit pe sfinx cu privirea încotro se-ndrepta cu prada şi-a zis că ăla n-o să-şi mai facă mendrele pe-acolo prea multă vreme.

Uite că soră-ta a mică a adormit. Împinge opaiţu' mai încoace, ca să nu-l răstoarne dacă s-o suci în somn, da' mişcă-te cu băgare de seamă, să n-o trezeşti.

Aşa. Unde rămăsesem?

Pocitania a zburat cu băiatu-n gheare, Clara şi-a căutat săgeata şi-a pus-o înapoi în chivără, că-i mai trebuia şi-altă dată, după care le-a zis lu' Piron şi lu' Cutiuţă s-o ducă la întăritura tribului. Ăia mici n-ar prea fi dus-o, da' o băgaseră pe mînecă rău de tot, că băiatu-ălălalt, care plecase cu ei şi care v-am zis că nu mai ştiu cum îl chema, acuma lipsea, şi ei ce era să le zică părinţilor ăluia cînd aveau să-ntrebe de el?

E, şi repejor, da' cu fereală şi uitîndu-se în toate părţile să nu mai vină pocitania ca să-l înhaţe pe vreunu' din ei, au făcut cale-ntoarsă pînă la locu-ntărit unde era tribu' lu' Piron. Cînd s-au apropiat au ieşit la vedere, că doar nu era s-aducă o străină pe furiş între ai lor. Ăia care erau de strajă pe metereze au strigat:

— Stai! Cine-i acolo? Stai că trag!

Ce era să tragă, măi copii? Cel mult mîţa de coadă să fi tras, că arme de-alea cu meşteşug, cu flacără şi cu glonţ care doborau pasărea de pe cer de ziceai c-a fulgerat-o din senin nu mai avea nimeni pe-atunci. Străjile-alea aveau şi ele nişte suliţe amărîte şi poate nişte arcuri, da' strigau "Stai că trag!" c-aşa pomeniseră din bătrîni.

— Noi sîntem! au strigat ăştia mici. Cutiuţă şi Băbuţă!

Că lu' Piron încă nu-ncepuse lumea să-i zică Piron, după cum v-am mai spus.

— Da' aia cine-i cu voi? Că n-am mai văzut-o pe-aici!

— Clara! au strigat ei.

— Să lase Clara armele jos dacă nu vrea s-o facem arici! au mai zis străjile.

N-aveau ei cine ştie ce arcuri pe vremea aia, nu cum avea Clara arcul ăla lung, oricum, da' erau destul de mulţi şi mai erau şi sus, după metereze, nu jos, în cîmp deschis, cum era ea, aşa că femeia a pus toate armele jos, cum strigaseră străjile, şi-au deschis ăia porţile de i-au lăsat să intre.

Măi, de n-a plîns mă-sa băiatului pe care-l luase pocitania de s-au zguduit şi pietrele! Cînd a aflat femeia că-i pierise copilu', că altu' n-avea, n-a mai fost chip s-o-mpace nimeni. Piron şi Cutiuţă s-au făcut mici de tot şi-au dat s-o cam răreasă de pe-acolo, că ştiau sigur c-o să-i ia careva la-ntrebări,

da' i-a adus înapoi de urechi nimeni altu' decît starostele tribului, care era o matahală de om de-i zicea Baros.

Piron îi povestea lu' bunicu' că soarele se apropiase de amiază, iar toată suflarea tribului, cu mic, cu mare, venise să vadă ce-i cu străina, că străinii erau un lucru tare rar pe-atunci. Ar fi fugit el, Piron, săracu', ca să se-ascundă pînă se mai potolea tevatura, da' Baros îl ținea bine de ureche și nici gînd să-i dea drumu'.

I-a-ntrebat ăsta de-a fir a păr unde-au fost și ce-au făcut și, pînă n-au spus tot, nu i-a lăsat din mînă. Ce plînsete? Ce smiorcăieli? Nimic! I-a scuturat și i-a scărmănat de le-au mers fulgii și lu' Piron și lu' Cutiuță. Pe urmă le-a dat drumu' și-a luat-o la-ntrebări pe Clara. Și străina i-a zis cam așa:

— Am venit să vă-nvăț cum să vă luptați cu sfincșii.

Au rîs bărbații de s-au prăpădit cînd au auzit asta. După ce s-a mai potolit hazu', Baros s-a șters la ochi, că-i dăduseră și lacrimile, și i-a spus:

— Cum să lupți cu pocitania, măi femeie? Nu vezi că ești schiloadă de te dă vîntu' jos?

Și pe vremea aia nu erau așa vînturi amarnice ca acuma, să-nghețe ou-n pinguin și mai multe nu. Au mai tras ăia o porție de rîs.

— Nu ne luptăm cu pocitaniile nici noi, oameni în putere, a făcut el semn către ăi cinci-șase bărbați pe care-i avea în trib. Cum o să te lupți tu, cînd orice om de-al meu te pune la pămînt c-o mînă legată la spate?

— Să-ncerce, a zis ea.

S-a lăsat tăcerea. Piron i-a povestit lu' bunicu', ani și ani mai tîrziu, că nu mai auzea decît cum îi zvîcnea sîngele-n urechea de care-l trăsese Baros. În rest, nici pîs.

E, și i-a făcut Baros semn unuia, Măceș, așa, în silă. Lu' Măceș îi zicea lume așa fiindc-avea în fața casei un fel de pomișor care făcea flori, da' să nu mă-ntrebați cum arăta pomișoru' sau cum erau florile, că nu știu. Vă povestesc ce-am apucat și eu de la bunicu'.

Măceș ăsta era și el ditamai omu', aproape la fel de mare și de puternic ca Baros. Povestea Piron că s-a uitat Măceș cu

mirare la staroste, s-a uitat şi la femeia aia nou-venită în tribu' lor şi-a făcut vreo doi paşi către ea cam într-o doară.

Clara s-a lăsat iute la pămînt, s-a răsucit şi i-a secerat picioarele de sub el, după care s-a aruncat peste el şi i-a tras un cot în faţă de nu s-a mai ridicat Măceş de jos mult şi bine. Căci femeia avea nişte cotiere sănătoase de oţel, după cum cred c-am apucat deja să vă spun. Măceş a purtat mulţi ani pe obraz urmă de la marginea cotierei, iar Piron zicea că n-a mai văzut în viaţa lui bătaie care să se termine aşa repede.

— Acum putem să stăm omeneşte de vorbă, sau mai trebuie să snopesc pe careva? a-ntrebat străina.

Ăia din trib au început să murmure între ei, miraţi peste poate de ce se petrecuse sub ochii lor. Pe Piron l-a cam luat cu frig cînd şi-a adus aminte cît de obraznic îi răspunsese femeii ceva mai devreme şi cît de uşor ar fi putut aia să-i crape capu' dacă şi-ar fi pus mintea cu el.

— Stăm, i-a zis Baros, căruia încă nu-i venea să creadă ce păţise Măceş, care era omu' lui de încredere, mîna lui dreaptă.

— Daţi-mi armele-napoi, le-a cerut Clara.

I-au adus arcu' şi chivăra cu săgeţi, jungheru' şi paloşu' cel mare, care-n capătul mînerului şi la capetele gărzii avea trei semne de putere din bătrîni: un oval din oţel subţire, cu alte două ovale mai mici, încrucişate înăuntru, o stea cu cinci raze subţiri, într-un cadru micuţ, cu cinci laturi, şi altă stea cu trei raze într-un cerc de oţel. Ăi din tribu' lu' Piron nu ştiau ce-nseamnă runele-alea, cum nici noi nu mai ştim, da' Clara credea-n puterea lor fermecată, că altfel nu le-ar fi purtat pe paloş ca s-o însoţească-n lume.

Şi-a pus femeia arcu' şi chivăra pe umăr, paloşu' şi jungheru' la şold, şi pe urmă le-a făcut semn să vină cu toţii mai aproape.

— Sfincşilor le spuneţi pocitanii, dar să ştiţi că sînt oameni, sau au fost cîndva, le-a zis ea. Mi-a spus bunica mea că au apărut din cauza unei maladii informaţionale.

— Poate că bunică-ta era o bătrînă care vorbea în dodii, i-a-ntors-o Baros, care mai mult ca sigur că nu-nţelesese pe deplin vorbele Clarei cum nu le-am înţeles nici eu, da' nu vroia să scape lucrurile din mînă.

— Avantajul lor e că sînt iuți și puternici și se vindecă foarte repede, a mai spus nou-venita. Avantajul nostru e că fiecare sfinx e singur.

S-a uitat la ei pe rînd, cîți erau acolo, o mînă de oameni, cîteva femei, ceva băietani și niște fetițe.

— Noi ne ținem laolaltă. Fiecare din noi e mai slab ca un sfinx, dar laolaltă sîntem mai puternici decît unu' dintre ei. Am venit să vă-nvăț cum să-i încolțim, unu' cîte unu'. Azi o să-l prindem pe-ăla care v-a atacat copiii. Iar de mîine... De mîine o s-avem treburi serioase.

— O să ai pe mama zmeilor, i-a zis Baros de la obraz. Cine crezi că e nebun să plece din întăritură și să caute pocitania la ea în vizuină, chiar și ziua-n amiaza mare?

— Eu sînt, s-a auzit o voce de femeie. Eu...

S-au întors cu toții înspre locu' de unde venise vocea și-au văzut că era mama băiatului pe care-l luase sfinxu'.

— Și eu, a zis tatăl lu' Cutiuță.

— Și eu, a zis unu' care fusese de strajă, un om mai în etate.

— Și eu, s-a trezit Piron zicînd.

Ani și ani mai tîrziu, o viață de om, ce mai încolo-ncoace, i-a povestit Piron lu' bunicu', care mi-a povestit mie, că s-a uitat Clara la el cu o milă nesfîrșită, da' ăla mic nu s-a lăsat și-a plecat cu ăilalți să caute bestia.

Stați să-ntind nițel picioru' ăsta, că mi-a amorțit. Ușurel, să n-o trezim pe soră-ta. Așa, acu-i mai bine.

Unde-am rămas? Aha, cînd s-au dus după pocitanie. Clara mai făcuse trebușoare de-astea, așa că nu i-a dus nepregătiți în gura lupului. Mai întîi, a vrut să-i vadă echipați și înarmați, care cu ce-avea. Pe urmă, i-a pus să tragă cu arcurile la țintă, să arunce cu sulițe, ca să-i vadă de ce erau în stare. S-a lămurit, a făcut un plan de bătaie, după care au pornit într-acolo unde se dusese sfinxu'. Între timp, se făcuse după-masă de-a binelea.

Măi copii, să vedeți voi minune ce-a aflat atunci Piron al nostru! Femeia asta avea la ea o chestie care mărea lucrurile! Nu de-adevăratelea, că mi-ar fi plăcut și mie ceva care să-mi mărească porția de carne din seara asta, ci le făcea să pară mai mari și mai aproape cînd le vedeai, nu știu dacă mă-nțelegeți. Era, așa, un lucru meșteșugit pe care-l puneai la ochi și vedeai

lucrurile de la depărtare ca şi cînd ar fi fost lîngă tine, mai să le-atingi cu mîna şi alta nu. Ea s-a tot uitat aşa după pocitanie, mai îi ducea pe-ăştia-ncolo-ncoace, iar se uita, şi l-a lăsat şi pe Piron al nostru să se uite de vreo două ori, de-i povestea ăsta lu' bunicu' c-a văzut sfinxu' destul de-aproape ca să-i numere solzii de pe braţe, zău aşa.

E, şi pocitania-şi făcuse sălaşu' sus, pe-o clădire ruinată, la un colţ, unde se mai ţineau laolaltă doi pereţi şi-o bucată de podea, mare cam cît trei sănii una lîngă alta, din ce zicea bunicu'. Nici n-aveai cum să te cocoţi acolo dacă nu puteai să zbori, da' sfinxu' putea, înţelegeţi voi. Başca, de-acolo vedea peste tot ca-n palmă, că-şi alesese ăl mai înalt loc din toate, de-acolo, din ruine. Mai crescuseră copaci pe ici, pe colo, că aşa era atunci, înainte să vină gheţurile, da' nici unu' nu era aşa-nalt sau aşa bogat ca să-i încurce vederea pocitaniei.

Numa' că spurcăciunea nu era prea atentă, măi copii, că abia ce-l dusese-acolo pe-amărîtul ăla de-l prinsese şi-acum sfîşia din el cu colţii şi clefăia de-i trosneau fălcile. Asta a văzut Piron că făcea cînd l-a lăsat Clara să se uite pe drăcovenia aia care v-am zis că mărea, iar ăsta mic mai că nu s-a scăpat pe el de frică, da' n-a suflat un cuvîntel, că era cu ei şi mama băiatului ăla şi-i era milă de ea, săraca. Şi i-a dus străina pe furiş, să nu-i afle pocitania, şi-au ajuns ăştia aproape de sălaşu' sfinxului, da' pitiţi pe sub cîte-o grindă, pe sub cîte-o tufă, unde nu putea ăla să dea cu ochii de ei.

E, şi-odată iese Clara din ascunziş şi strigă la sfinx, de se-ntoarce ăla şi se năpusteşte către ea. Ăilalţi, de pe unde erau ascunşi, au năpădit, care cu arcuri, care cu suliţe, da' nu prea se pricepeau ei să tragă la ţintă, sau s-o fi mişcat pocitania prea repede la cît erau ei de moşmondiţi. Cert e că, pînă să-şi dea ei bine seama ce se-ntîmplă, spurcăciunea era grămadă peste ei. Pe tată-su lu' Cutiuţă l-a apucat de gît, mai să i-l rupă, noroc că i-a altoit Clara sfinxului una cu paloşu' peste braţ de i l-a rupt, şi-ăilalţi care mai erau acolo au zbughit-o cu toţii dac-au văzut că se-ngroaşă gluma.

Au ţinut-o ei aşa, tot într-o fugă, pînă la întăritura tribului, da' n-au văzut că unu' din ei lipsea. Abia cînd a venit străina, mai tîrziu, cînd se-nsera, le-a zis că pe-ăla mai în vîrstă, care

fusese de strajă mai devreme în ziua aia, îl prinsese pocitania din urmă, că pe bietul om nu-l mai țineau așa bine picioarele ca pe-ăi mai tineri. Sfinxul îi sărise-n cîrcă și-l omorîse, după care-l dusese la sălașul lui. I-a tras Clara atunci bestiei vreo două-trei săgeți în spate, de bun-rămas, da' din ce zicea Piron, data următoare cînd s-au întîlnit cu grozăvenia era ca nouă, nici urmă de săgeată.

Pentru că aia n-a fost ultima dată cînd s-au întîlnit cu sfinxul, cum ar fi vrut Baros în sinea lui. E drept că următoarea întîlnire n-a ieșit cum și-ar fi dorit nou-venita. Dar nici cum a vrut pocitania, după cum o să aflați imediat.

În seara aia, din cîte i-a povestit Piron lu' bunicu', Baros și cu Clara s-au certat ca la ușa cortului și puțin a lipsit să nu se ia la bătaie, numai că starostele văzuse ce pățise Măceș mai devreme și nu era taman dornic să guste și el din cotierele străinei. Baros avea dreptate să fie furios, că, de cînd venise asta, el pierduse doi oameni din trib într-o singură zi. Femeia, pe de altă parte, avea și ea dreptate în felul ei: ca să nu mai ucidă sfinxu' pe cine vroia, trebuia să fie omorît o dată pentru totdeauna, și ei erau ăia care să-l omoare, pentru că n-avea cine altcineva.

E, chestia e că străina o ținea morțiș să schimbe tactica. Zicea că trebuie să atragă sfinxu-ntr-o capcană, nu să meargă-n sălașu' lui. Și că trebuie să se pregătească temeinic, cu toții, laolaltă. Da' dincolo de cearta asta a lor, nici Baros, nici Clara nu erau chiar singurii care să hotărască ce era de făcut. Mai aveau și ăilalți din trib un cuvînt de spus, iar ăi mai mulți au înclinat pînă la urmă să omoare pocitania, mai degrabă decît să trăiască tot restu' vieții ca niște gîngănii pe sub pietre de frica ei.

Și-a-nceput Clara să-i pregătească...

Măi copii, ce instrucție a făcut femeia aia cu tribu' lu' Piron, ar trebui să mai facem și noi acuma, că-i sănătoasă, zău așa! I-a pus la treabă, zi de zi, i-a-nvățat să facă forjă, să topească metal din carele de fier, să facă oțel și să-l călească, să lupte cu sabia și să tragă cu arcul, să construiască arbalete și baliste, să facă lanțuri și grătare și harpoane, să fie disciplinați și să acționeze în formație și i-a pus să facă exerciții de atac și apărare pînă

le-a ieşit pe nas. Pe urmă, s-a apucat să croiască împreună cu ei planuri cum să meargă şi să prindă pocitania-n capcană.

Numai că sfinxu' s-a mişcat mai repede ca ei.

La vreo cinci săptămîni... Mă mai ascultaţi, măi copii, sau aţi adormit şi vorbesc de unu' singur ca prostu'? Aşa, cum ziceam, la vreo cinci săptămîni de cînd sosise Clara, într-o noapte, mai spre dimineaţă, cînd e somnu' mai dulce, se pomeneşte tribu' lu' Piron că venise sfinxu' peste ei pe nepusă masă. Le omorîse străjile pe tăcute, le vărsase ulei pe acoperişurile căsuţelor şi-acuma se-nvîrtea frumuşel c-o torţă pe deasupra şi le dădea foc. Purtător de lumină şi mai multe nu, arde-l-ar focu' de înaripat!

Ei, dragii moşului, la multe se gîndise ea, vînătoarea de sfincşi, da' la asta cu focul nu! Şi ăla, din văzduh, le-a zis:

— Ce merge dimineaţa pe patru picioare, la prînz pe două, după-masa pe trei, iar seara e bun de cină?

Căci pocitania vroia să-i coacă pe toţi în spuză, bag seama. Spunea bunicu', de la Piron vorbă rămasă, că glasu' sfinxului era ăl mai neaşteptat şi mai îngrozitor lucru, că, la cum arăta şi la ce grozăvii făcuse, numai grai omenesc nu te-ai fi aşteptat să aibă urîţenia înaripată. Cu atît mai puţin să scornească ghicitori!

Numai că fapta pocitaniei a fost cu două tăişuri, după cum am să vă zic imediat.

La lumina caselor care ardeau, oamenii l-au dibuit pe sfinx unde zbura, cu torţa lui cu tot, şi, după cum îi învăţase Clara, l-au săgetat mult şi bine, salvă după salvă. Acu', o fi fost el sprinten şi puternic, şi-o fi fost în stare să se ferească de cîte-o săgeată ori două, da' ăştia trimiteau toţi deodată aşa multe săgeţi că unele tot îl nimereau de fiecare dată. Şi, după vreo şase-şapte salve, dacă nu chiar mai multe, nu prea mai era el în stare să zboare aşa de bine, că era-mpănat de săgeţi. Pe urm-au apucat unii să-ncarce-o balistă şi l-au străpuns în zbor cu un harpon legat cu lanţ.

E, degeaba a mai încercat pocitania să scape-n zbor, că era legată şi pace bună. Degeaba i-au ieşit sfinxului toate săgeţile din trup şi s-a vindecat în cîteva clipe, că v-am zis că se tămăduia tare iute, dacă oamenii l-au mai harponat de vreo două

ori şi l-au tras jos cu lanţurile. Degeaba a urlat şi s-a zbătut, că pînă la urmă l-au dovedit.

A mai pus mîna pe ei, i-a mai zvîrlit încolo şi-ncoace ca pe nişte momîi de cîrpă, ba lui Baros chiar i-a frînt picioru', de-a rămas ăla ologit tot restu' vieţii. Clara îi pregătise însă bine, le-a mai strigat în focul luptei ce să facă, şi l-au trîntit pe sfinx la pămînt, după care-au dat să-l acopere cu plase din vergele de fier şi să-l ţintuiască-n piroane.

E, măi copii, şi-a naibii pocitanie nici cu trei harpoane-n ea şi trîntită la pămînt în plase şi-n lanţuri nu s-a lăsat! A smucit de-un lanţ de care trăgea Clara cu încă vreo doi inşi şi-a doborît-o, după care, cu braţu' ăla pe care mai putea să-l mişte, a apucat-o de păr pe femeie, a tras-o mai aproape şi-a-ntins botu' s-o muşte de beregată.

Şi-atunci bunicu' lu' bunicu', de-i ziceau Băbuţă pînă şi-n ziua de dinainte, a luat un piron din alea cu care trebuia să prindă plasele de fier şi, c-un ciocan pe care-l scăpase pe-acolo cine ştie care de la el din trib, i l-a bătut sfinxului prin tîmplă şi prin cap pîn-a trecut vîrfu' pironului prin partea ailaltă şi s-a-nfundat în pămînt de nu l-a mai putut scoate nimeni de-acolo. Şi sfinxu', cît era el de sfinx, a rămas fără suflare o dată pentru totdeauna.

Iar lu' ăla mic, Piron i-a rămas numele tot restu' vieţii.

Pe pocitanie au acoperit-o cu lemne şi cu nişte roţi de la carele de fier şi cu tot ce mai putea să ardă şi, cu foc luat chiar de la casele care încă mai mocneau, au ars-o pînă a doua zi la prînz de n-a mai rămas decît scrumu' din ea - aşa de tare le era frică să nu se tămăduiască bestia şi să nu se ridice din nou ca să-i sfîşie.

Pe urmă, chit că le arseseră cîteva case, cei din trib tot au vrut să sărbătorească, iar recunoştinţa lor faţă de Clara a fost aşa de mare că au vrut s-o aleagă staroste în locul lu' Baros. Măi copii, şi să vedeţi ce le-a zis, că ţin minte de la bunicu', de cînd eram şi eu ca voi şi-mi povestea.

Le-a zis aşa:

— Rostu' meu nu e să conduc un trib. Rostu' meu e să duc învăţătura mai departe. Mai sînt şi alte triburi pe lume, iar, cîtă vreme sfincşii există, triburile-alea au nevoie de învăţătura

ălora ca mine. Voi vă descurcați de-acum fără mine, că știți să lucrați laolaltă și știți că într-un trib contează toți, de la ăl mai mare la ăl mai mic.

Și s-a uitat la Piron, care s-a simțit mîndru nevoie-mare.

E, și-a doua zi și-a strîns vînătoarea de sfincși armele și mantaua și bocceaua și-a plecat de la trib, deși ălora le părea rău și n-ar fi lăsat-o să plece. Măi copii, și Piron al nostru, căruia de-acuma nu-i mai zicea nimeni Băbuță, s-a ținut după ea pe furiș, așa, de la distanță, că el știa bine țiuturile-alea pînă destul de departe, roată-mprejur. Și, taman cînd zicea el în sinea lui că nici nu l-a simțit, a venit asta la el și i-a spus:

— Hai c-ai mers prea departe. Ia dă tu fuga-napoi acasă pînă nu află ai tăi că nu mai ești în bătătură!

Și-a luat atunci Piron inima-n dinți și i-a zis:

— Nu mă mai întorc și pace. Vreau să merg cu tine-n lume!

Clara s-a ținut să nu rîdă. Povestea Piron, după ani și ani, că greu i-a fost femeii, da' s-a ținut.

— N-ai zis tu că oamenii trebui' să stea laolaltă? Da' tu ești singură pe fața Pămîntului! Cum se-mpacă asta cu ce ne-ai învățat?

— Crede-mă că ești prea mic pentru o lume așa de mare, i-a spus vînătoarea de sfincși.

Ăsta mic tot nu s-a lăsat înduplecat:

— Da' tot tu ne-ai învățat că și ăl mai mic contează. Cine știe, poate cît de curînd o să mai ai nevoie să bată careva un piron pentru tine...

E, și cum se certau ei așa și nu se lăsa nici unu' înduplecat de ălălalt, peste ei a căzut de undeva de sus o umbră. Și, cînd s-au uitat împrejur, au văzut ei cu spaimă că pe o ruină stătea ghemuită o altă pocitanie. Una femeiască, bag seama, că avea sîni și crupă ca de femeie, nu piept musculos și șolduri înguste ca pocitania de dinainte, pe care de-abia o arseseră.

Piron, săracu', cît se simțise el de viteaz cu cîteva clipe mai 'nainte, ar fi vrut acuma să intre-n pămînt. Clara, în schimb, și-a dat arcu' jos de pe umăr, a pus o săgeată pe coardă și-a țintit unu' din ochii creaturii.

Iar aia nici nu s-a clintit. Avea o privire verde ca gheața din apă de mare, cu pupile înguste și cu pleoapă laterală, ca de

tîrîtoare. S-au privit aşa, una pe alta, mult şi bine. Săgeata Clarei n-a tremurat, deşi femeia întinsese coarda pînă la ureche. Pocitania n-a clipit nici măcar o dată. Povestea Piron că ştia ce poate Clara cu arcu' lung, da' şi cît de iuţi erau sfincşii, şi nici măcar n-avea idee, în cazu-n care vînătoarea ar fi tras, dacă săgeata i-ar fi străpuns ţeasta pocitaniei sau dacă asta ar fi prins-o din zbor ca pe-un ţînţar care te sîcîie.

— Are legătură cu masculu' din sat? a-ntrebat Clara.

— Are legătură cu tine, i-a zis sfinxul. Masculu' ăla o căuta cu lumînarea. Omora de plăcere, nu numai ca să mănînce. Bîntuia de colo-colo, în loc să aibă o zonă a lui unde să nu se calce pe coadă cu alţii ca noi. Ăla a căpătat ce merita... Tu, pe de altă parte... Tu aduci necazuri.

— Uite cine vorbeşte! a răspuns femeia, iar lui Piron, cît era de speriat de nu mai avea curaj nici să sufle, i-a venit atunci în minte că nu era chiar singurul care ştie cum e cu obrăznicia şi răspunsurile-n doi peri.

— Una e să-l mai omoare careva pe unul dintre noi la vînătoare. Alta e să-nveţe vînatul să vîneze.

— Oamenii au fost vînători dintotdeauna, i-a zis Clara. Dar, dacă nu v-ar fi rescris într-atît programul ăla de care-mi povestea bunica, dacă nu v-ar fi transformat informaţional şi biologic - parcă astea sînt cuvintele ei –, dacă n-aţi fi devenit fiinţele-astea nepereche, singuratice, post-umane, aţi fi ştiut că problema voastră nu sînt eu, o femeie, ci învăţătura care acum se răspîndeşte din trib în trib, cu fiecare om. Pe mine mă puteţi opri, dacă ţineţi morţiş să faceţi asta. Ca să opriţi învăţătura, e prea tîrziu.

Creatura şi-a deschis atunci aripile uriaşe, ca de liliac.

— O să ne mai întîlnim, i-a promis ea, că sfincşii au tot timpu' de pe lume. Doar sîntem nemuritori.

Şi s-a-nălţat în văzduh, fără să se mai uite înapoi.

— Nemuritori pînă la proba contrară, a zis Clara încet printre dinţi, cu o răutate de care Piron n-o crezuse în stare pînă atunci.

Pe urmă s-a uitat la băiat şi i-a spus:

— Ei, mai vrei şi-acum să vii cu mine să colindăm lumea?

Piron a tăcut, încurcat. Cît era el de inimos, întîlnirea asta din urmă îl cam speriase. Şi-atunci vînătoarea de sfincşi l-a pupat pe obraz, i-a spus să ţină minte învăţătura ei şi s-o transmită mai departe şi altora, după care l-a trimis înapoi acasă, la tribul lui.

Oamenii au clădit la loc casele care arseseră, şi o vreme au trăit în tihnă.

Baros, în schimb, n-a fost lovit de-o singură nenorocire. După ce omul lui de încredere, Măceş, s-a făcut de ruşine cum v-am povestit, şi după ce pocitania i-a rupt starostelui piciorul de-a şchiopătat săracu' de el tot restu' vieţii, femeia lui nu i-a făcut decît fete, de n-a avut cine-i duce numele mai departe.

Piron, pe de altă parte, s-a luat cu fiica dintîi a lu' Baros, a ajuns staroste cu trecerea vremii şi, chiar şi după ce Pămîntul a fost acoperit de gheţuri, neamu' lui a durat şi i-a păstrat numele.

Vînătoarea de sfincşi a plecat atunci, demult, şi nu s-a mai întors niciodată însă ne-a lăsat învăţătura ei ca s-o păstrăm şi să ne fie de folos peste veacuri: legea tribului, taina oţelului şi a capcanelor, iscusinţa prin care oamenii uniţi pot prinde şi răpune chiar şi cea mai grozavă fiară singuratică pentru ca noi şi copiii noştri să putem vieţui în tihnă şi, atunci cînd nu vom mai fi sub năpasta gheţurilor, să luăm din nou în stăpînire întregul Pămînt.

♦♦♦♦♦

Copyright © Florin Pîtea, 2010

Mircea Opriță (născut în 1943 la Timișoara) a debutat editorial în 1966 cu volumul de povestiri SF *Întîlnire cu meduza*. Cele mai recente volume publicate sînt *Povestiri de duminică* (culegere de proză apărută în 2010 la Millennium Books) și *Zodia manipulării* (eseuri, Editura Limes, 2010).

Mircea Opriță
IANUS BIFRONS

Camil Baciu este un autor cu o evoluție complicată și surprinzătoare. Cariera i se desparte net în două secvențe distincte prin reperul anului 1969, când a decis să „rupă cu trecutul", emigrând și stabilindu-se pentru restul vieții sale la Paris. S-a născut în 1926, la Galați, a absolvit Institutul Politehnic din București, iar prin 1953 îl găsim colaborând la revista *Flacăra* cu un fel de schițe-reportaj pe teme considerate a fi de actualitate în percepția momentului („Profesorul", „Barajul"), una dintre ele inspirată chiar de Festivalul internațional al tineretului, care abia se încheiase în Capitală. Colaborarea a continuat și în anii următori, tot cu reportaje pe subiecte agreate de propaganda oficială, precum și cu scurte povestiri marcate de convenție și amatorism („Drum propriu", 1955; „Romantism nocturn", 1956). S-a apropiat de literatura pentru copii, scriind pentru Editura Tineretului romanele *Nu departe de Castelul Prințesei* (1956) și *Împreună cu nene Iani* (1957). În SF a debutat abia pe la 35 de ani, cu „Experiența Colombina", publicată de

CPSF în numerele 126-127 din 1960. La fel ca nuvela pomenită, povestirile din culegerea *Revolta creierilor* (1962) sunt complet subminate de clişeele politice ale epocii. Pretextele anticipaţiei (calculatorul performant, memoria expandată prin dopaj hipnotic, aripile mecanice pentru zborul individual, mutantul care scade continuu în înălţime) se instalează – ca şi la alţi autori publicaţi în aceiaşi ani, Horia Matei, Max Solomon, Eduard Jurist – în centrul unor satire virulente. Impulsurile pamfletare au drept scop să „demaşte" neomenia cu multe feţe a imperialismului, agitând totodată sentimentalismul utopiei comuniste ca pe un steag aducător de speranţă şi de triumf. În povestirea „Discul de zircon", bunăoară, un teleemiţător extraterestru filmează în Statele Unite diverse scene de violenţă şi de mizerie umană. Pentru ca transmisiile mecanice către o presupusă civilizaţie galactică să nu conţină doar „bande de tineri ucigându-se pentru o fată, procesiuni ale Klanului, colibe din tablă, greve", americanii de bine regizează ad-hoc un spectacol al concordiei şi al optimismului molipsitor:

> „Mi-am întrerupt reveria, căci de afară se auzi scrâşnetul frânelor maşinii şi Highpurn năvăli în cort urmat de Teddy, de o fată subţire, codată [sic!], şi de cinci pietrari, printre care un negru. Scoaseră piatra la lumina zilei şi începură să danseze în jurul ei, în sunetul unei trompete, şi să se sărute. Teddy, care era cel mai blond, se îmbrăţişă cu negrul, apoi unul din pietrari luă fata în braţe şi se roti cu ea în jurul discului. Începură apoi să-i arate fotografii de familie şi, demontând motorul automobilului, i-l înfăţişară piesă cu piesă. Îşi prezentară instrumentele de lucru, ca pe nişte piese preţioase, şi explicară prin gesturi utilizarea aparatului de fotografiat. Highpurn reuşi să prindă o emisiune de balet tocmai de pe coasta de Vest şi o oferi discului, înclinându-se. Înşirară astfel în faţa lui tot ce aveau: ciocane, lanterne, saltele pneumatice, pozele în care apăreau împreună cu familiile lor şi făceau toate astea râzând tot timpul, râzând până la lacrimi."

Dacă scena riscă să apară extratereștrilor drept „nebunească", povestirea lasă să se înțeleagă că mesagerul va înregistra totuși normalitatea autentică și permanentă „în țările de dincolo de ocean", unde trusturile venale au tot interesul să-l împiedice să ajungă. Aceleași trusturi corupte fac din șomerul Manny un cobai care în cele din urmă descrește până la proporțiile unui Tom Degețelul, ajungând să se spele în savonieră și să-și scrie memoriile acuzatoare pe confetti înșirate pe ață („Experimentatorul de pilule"). În altă parte, capitalismul și uneltele sale politice din Congres finanțează o invenție SF, bioaripile destinate zborului individual, deturnând-o spre scopuri imorale, precum crearea unor soldați de elită pentru războiul nedrept din Angola („Cântecul de luptă al elefanților"). Apar și aici americanii patrioți care îi învață pe subiecții amăgiți ai experiențelor SF deturnate politic „să-și iubească țara și să urască PIDA" (poliția politică portugheză), încât zburătorii vor traversa ulterior Atlanticul anume ca să se înscrie la partizanii africani.

Volumul următor, *Planeta cubică* (1964), își temperează accentele conjuncturale, orientându-se mai curând spre genul parabolei cu tâlc. Personajul tematic preferat acum este robotul, surprins în diverse atitudini față de creatorul său, de la cele de supușenie oarbă ritualizată, până la postura exasperant-obraznică menită să facă din viața omului un calvar. Pentru a se ajunge aici însă, inteligența mecanică trebuie să treacă, așa ca în schița „Ienicec", un test dilematic, constând în percepere cu mijloace electronice a umorului. În mod surprinzător, povestirea „Planeta cubică" este o parabolă a dictatorului: scăpat de sub controlul creatorilor săi umani, Marele Robot construiește o lume bazată pe principiul rectangularității absolute. Societatea de roboți controlată de mentalitatea sa schizoid-paranoică – dacă se pot atribui asemenea calificative și unei mașini – seamănă cu un pilduitor univers concentraționar. Printr-o serie de manipulări ritualice, el reușește să înlocuiască legea de bază a roboților („Să nu te ridici împotriva Omului") cu o altă regulă de fier: „Supune-te Marelui Robot". Contează mai puțin subtilitățile de aparentă psihologie mecanică prin care se ajunge la această parodie a societății omenești.

Ele funcționează în povestire ca o perdea de fum, ascunzând parțial intenția autorului de a produce o aluzie politică (alta decât cele din prima sa culegere de anticipații), aluzie imposibilă în epocă fără trucuri și alibiuri. Prin intermediul fabulei cu personaje SF, lucrarea descrie în fond un proces de îndobitocire ideologică, situație pe care, în lumina experienței sale de viață de mai târziu, am putea spune că Baciu începea să și-o reproșeze și lui însuși:

„– Care este legea? strigă mașina. Eu sunt Marele Robot. Supune-te Marelui Robot! Care este legea?
– Supune-te Marelui Robot! strigară o parte din «U».
Atunci Rur își dădu seama că cei care tac au ochi negri și verzi, nu ca ceilalți, căprui. Și simți cum vrea să deschidă capetele cu ochi negri și verzi și să le scoată creierul, pentru că îi era teamă de Marele Robot.
– Ce poruncește Omul? întrebă mașina cu voce șuierată, încet de tot, așa cum se obișnuia în ședințele de hipnotizare a roboților «U». Omul poruncește să scoateți creierul celor care nu cântă: Supune-te Marelui Robot! Cântați cu toții!
Rur începu să cânte împreună cu ceilalți și ridicând brațele își înfipse degetele în gâtul celui mai apropiat «U» care tăcea. Dar acesta îl lovi cu pumnul în piept și-i sparse difuzorul secundar. Rur se trase înapoi, gata s-o ia la fugă pentru că spargerea difuzorului declanșa reacția de «pericol mare». Dar celălalt îl apucă de cap și încercă să i-l răsucească. Atunci Rur îi frânse încheietura brațului cu amândouă mâinile și auzi cum celălalt geme, chemând ajutor. Îi dădu drumul imediat, căci geamătul acționa complexul «ajută-l pe cel la fel ca tine», și rămase nemișcat, excitat și inhibat totodată.
Poate că s-ar fi culcat pe jos, să doarmă puțin, căci nu mai înțelegea nimic, dar auzi atunci vocea Marelui Robot care șuiera:
– Scoateți creierul celor care nu cântă!"

Aragua, o nuvelă amplă, se dezvoltă pe motivul mutanților creați artificial în lumea animală. Lucrarea este o replică nuanțatoare la *Insula doctorului Moreau* de H.G. Wells însă, la fel ca acolo, paradisul animalelor inteligente și vorbitoare, imaginat de un biocibernetician cu personalitate accentuată, sfârșește într-o iremediabilă prăbușire. Dacă Wells lăsa să se înțeleagă că în însăși ideea nebunească se află germenii latenți ai dezastrului, la autorul nostru vina o poartă, într-o rezolvare politică, agresivitatea omului și interesele concurențiale. *Mașina destinului* (1966) conține trei nuvele inegale ca valoare, dintre care una excelentă, distanțată enorm de nivelul de la care pornise autorul în aventura experienței sale SF. „Ilarion și Hirondelle" reprezintă, de fapt, capodopera scrisului său în registru SF. Cadrul în care vor da năvală germenii anticipației schițează cel mai banal univers al „constructorilor socialismului", populat de proiectanți plictisiți, somnolenți, refugiați în vise de prosperitate măruntă și mereu cu ochii pe ceas, în așteptarea unui final de program lânced, pe potriva unor simulanți eterni. O defecțiune în acest mecanism social inert ar ține de un veritabil miracol. Și, într-adevăr, miracolul se produce, în momentul în care Ilarion își descoperă inexplicabila capacitate de zbor, desprinzându-se de fereastra instituției și plutind degajat deasupra unei străzi cu tulburarea în creștere. Ceva asemănător urma să se întâmple mai târziu și în povestirea „Femeia venită de sus" de Miron Scorobete, unde prejudecățile cotidiene se confruntă cu prezența demolatoare de confort mental a unei extraterestre. La Camil Baciu, erupția inexplicabilului în plin mediu rutinier și în plină încorsetare propagandistică de tip comunist stârnește un lanț întreg de scene comice, hilare, de unde se vede că numele personajului nu este găsit deloc la întâmplare, ci și în perspectiva acestui efect calculat.

„– Dar, tovarășul Ilarion – insistă Borhot – ar trebui să ai un sprijin... ești inginer, ce Dumnezeu... Agață-te de ceva, de o sârmă, de o scară... sau – șopti – măcar simulează că ești ancorat de acoperiș. Atitudinea dumitale încurajează misticismul.

– Ei, n-oi fi crezând că sunt vrăjitor – rânji Ilarion. Sau ești și dumneata superstițios?

Și, fără nici un alt motiv decât acela de a-i face într-adins lui Borhot, Ilarion se întoarse cu capul în jos, se rostogoli pe o coastă, apoi cu un salt ușor ajunse la cornișa rândunicii și-și sprijini cotul de ea.

– Mai tare ca moartea aparentă! strigă zugravul. Asta da știință care distrează poporul! Ai un vermut la mine, profesore!

– Tovarășe Ilarion – strigă înăbușit Borhot. Nu ne-ai spus niciodată că obișnuiești așa ceva! Din nici o referință nu reiese că vreunul din părinții dumitale... să mă ierți... a zburat în felul ăsta! Te rog, tovarășul Ilarion, nu ne face greutăți!

– Îmi pare foarte rău – spuse Ilarion – dar am orele mele de zbor.

– Dacă nu cobori, încalecă măcar pervazul unei ferestre! Sau odihnește-te puțin pe troleul tramvaiului! Nu curentează!

– Odihnește-te dumneata pe troleu – răspunse îmbufnat Ilarion. Ce-ar fi – spuse rânjind – dacă mi-aș scoate haina să se vadă aripile și aș face vreo două ture deasupra străzii?

– Ca un înger? întrebă pierdut Borhot.

– Ca un arhanghel cu pantaloni – rânji Ilarion.

– Oh, nu! Rămâi cu haina, te rog! Nu, nu, nu-ți arăta aripile! Chiar dacă le ai!"

În contextul mediocrității umane și al rutinei sociale, diferența stârnește reacții de adversitate, mulțimea tinzând să recupereze cazul excentric, să-l înglobeze în substanța ei asimilatoare. În logica vulgului cu creiere spălate, tot ce sfidează rationalul, utilul, rânduielile tradiționale și legea trebuie reprimat, desființat fără întârziere. Asupra lui Ilarion se dezlănțuie o ploaie de obiecte, pepeni, cărți, pantofi, perne, bucăți de pâine uscată, pompierii își întind scările să-l ajungă, milițienii îl somează la modul ridicol, un individ încearcă să-l agațe cu undița. Scene de un haz dezlănțuit, în care visul ascensional

se confruntă cu realitatea obtuză. Dar povestirea nu se limitează la aceste premise de comedie exhibiționistă. Motivul pe care autorul și-a propus să-l exploateze are, neîndoielnic, valențe fantastice și poetice, care împing treptat în plan secund repertoriul burlesc. În consecință, și subiectul lucrării are șanse de a evolua, dinspre senzaționalul miraculous, spre un registru SF mai bine marcat. Odată intrate în umbră figurile cotidianului, scena rămâne liberă pentru adevăratele personaje ale nuvelei, cu dimensiunea lor fantastică: o „mârțoagă" vorbitoare, „nazrâmul"-trompetă dezgropat de pe șantier și totodată din falduri de timp rătăcit, Omul de potcoave Cilidache, cu aparența lui de contur al „marelui zeu marțian" desprins de pe stânca unde fusese schițat într-o frescă preistorică, la Tassili, și – bineînțeles – trioul uman ales, smuls din torpoarea vieții cotidiene pentru a împlini un vis pus la cale în alte lumi:

„– Sunt un cnid – spuse calul. O părticică a marelui cnid. Vei amplifica energia mea. Vei zbura cu mine. Și vei reveni, aducând din lumile civilizațiilor de gradul al treilea enorme energii biologice. Mă voi întoarce pe planeta marelui cnid, iar tu pe Pământ... Veți putea face să înflorească deșertul, veți învăța să construiți locuințe vii, care apoi vor crește singure... Veți crea, în afara celulei vii, forma cristalină a apei. [...]
– Dar am o înfățișare caraghioasă – urmă Ilarion. Un metru și șaptezeci, capul rotund, fruntea prea înaltă. Îmi place simbolul, dar am simțul proporțiilor. Ce sunt eu? Cine sunt eu? Există oameni condamnați pentru credința lor! Există mame care se jertfesc copiilor! Există trei miliarde de oameni!
– E prea târziu – murmură calul. E prea târziu pentru a căuta alt om care să treacă prin transformări, la fel de ușor ca tine, și care să poată zbura atât de mult. Sunteți singurii pământeni cărora li s-au arătat trimișii marelui cnid. Și printre voi se găsește un om care se poate transforma în rază."

Remarcabil este şi romanul *Grădina zeilor* (1968), care încheie traseul ascensent al autorului, arătându-ne încă o dată că, în ciuda fermităţilor sale ideologice de odinioară şi a sinuozităţilor de pe traseu, Camil Baciu avea totuşi talent. Romanul este, la noi, una dintre primele încercări importante de a scoate anticipaţia de sub regulile proprii unui gen marginal, aducând-o pe terenul literaturii propriu-zise. Contribuie la acestă metamorfoză stilistică plinătatea frazei, risipa de amănunte ce dau cadrului un desen consistent, de lume realistă, balcanico-portuară, iar unora dintre portrete, surprinzător de vii, o amuzantă finețe, precum și umor:

„Daniil glumea tot timpul, în afara puținelor ore de somn – și o făcea la adăpostul nasului său mare, încovoiat, și al mustăților pe oală. Povestea, imita și dansa, vorbind o limbă inventată de el, o româno-greco-idișo-bulgară, pe mai multe voci, atunci când nu fredona doine sau psalmi, sau nu se masca speriind-o pe Sofia și făcându-i să se tăvălească de râs pe căruțașii cu care lucra. Viclean și oriental câtă vreme colinda cafenelele și lumea pestriță a portului, redevenea acasă domn cu jiletcă și ceas de argint.

Poza ni-l arată și astăzi în pantaloni dungați, ghetre și frac, înfățișând lumii un profil osos, pe care vremea a săpat cute de maliție. Mustățile îi sunt cărunte, ochii pe jumătate închiși, pleoapele încrețite. Cartonul gros al pozei s-a îngălbenit, marginile i s-au ros ca și acelea ale fotografiei din care ne privește Sofia cea deșteaptă, cu nasul fin, bărbia ușor prognatică, ochii luminoși, cufundată într-un vraf de horbote apretate și dantele, acoperind în partea de jos ghetele înalte cu bumbi.

Dar fotografiile acestea au fost făcute mult mai târziu, cînd cei șase copii ai Sofiei începuseră să încărunțească și să-l uite pe contele Dezirée de Droitdieu, iar ea se obișnuise să sufere în tăcere cu o înțelepciune predestinată de porecla purtată în tinerețe și de etimologia grecească a numelui ei. Daniil rămăsese însă același ghiduș și, seară de seară, așteptând să-l revadă pe conte

sub chipul morții, cânta cântece de chef, înfășurându-și șalele îndurerate într-un brâu roșu, cu ciucuri."

În narațiunile sale convenționale, SF-ul ajunge rareori la o asemenea concentrare realistă, mulțumindu-se adesea, la fel ca în lucrările mai vechi ale autorului, cu figuri schematice și cu dezvoltări liniare ale acțiunii. Scrisul de acum al lui Camil Baciu are o remarcabilă apetență pentru combinația intergenerică, în care dimensiunea fantastică se întâlnește firesc, ca la germanul Michael Ende, cu sufletul distinct și cu fantezismul special al copilăriei:

„– S-a terminat cu spaimele de seară – suspină cel mic. Nici o doamnă n-o să mai coboare din portretul acoperit cu sticlă.
– Și când huhurezul o să ne cheme la fereastră – spuse cel mare, ea o să-i dea firimituri, ca vrăbiilor.
– Pentru că e bună și nebună de bună – fredonă fetița. Și o să vrea să o doară pe ea zgârieturile noastre. Iar fără zgârieturi n-o să mai fim nimic. O să semănăm cu îngerii.
– Liniște! strigă băiatul cel mic. Au ieșit din gropi! Tată, tată – urmă, tremurând de exaltare – fug! Fug toate! Uite-le!
Copiii se repeziră la fereastră și Mariluna îi urmă. Îmbulzindu-se unele peste altele, ca duse de o vijelie, zeci de femei se năpusteau spre poartă, zgâlțâind-o, *trecând prin ea.*
– Fug Damaschinele! gemu fetița, cu ochii în lacrimi.
– Și ei fug! spuse dogit băiatul cel mare. Iată capul domnului cu cioc!
Se întunecase deodată ca înainte de furtună și ierburile înalte se zbăteau înnebunite, șfichiuind văzduhul. Dar prin trâmbele de praf, sub cerul violet, prăbușit, Mariluna putea vedea cum ultimele femei, venind din fundul curții, despletite, sar peste poarta scundă. Nu le putea distinge figurile, dar își dădea seama că au aerul

Damaschinei și, cu toate că nu le auzea, *înțelegea* că țipă de fericire.
Un șir de pocnete, ca de șampanie, întrerupseră liniștea fantomatică.
– Gropile se închid – spuse fetița.
Mariluna își sprijini fruntea de fereastră. Groaza îi tăiase răsuflarea și-i umezise palmele.
– Îi e rău, tată – spuse băiatul cel mic. Le-a văzut!"

În manieră suprarealistă, cu o fantezie frenetică dublată de plăcerea de a caricaturiza benign și inteligent, romanul *Grădina zeilor* apelează în cele din urmă la un motiv comun SF-ului și utopiilor. Amintitul conte de Droitdieu, personaj nemuritor și – după unele aluzii – de sorginte extraterestră, pătrunde pe scena unde se joacă, în replici alerte și amuzante, spectacolul simbolic al vieții umane, anume spre a experimenta public soluția abstractă a societăților ideale. La acest nivel al textului se află și explicația titlului.

„Un fulger sclipi orbitor în fundul scenei și din fundul sălii se auzi mugetul unui vulcan.
– Iată răspunsul naturii! strigă contele. Sunt insulte care fac să sângereze nu pieritoarele noastre inimi, dar însăși firea!
– Bravo! strigară spectatorii, aplaudând frenetic. Trăiască veșnica natură!
– Oh, tragedie a tragediilor – urmă contele cu voce joasă. În această masă de nervi și viscere se dă o luptă multimilenară – lupta dintre fiară și zeu. Oameni, fiecare dintre voi poartă un darmant în sângele lui.
– În raniță – țipă o voce ascuțită. Ne purtăm darmanții în ranițe!
– În sângele nostru – repetă grav contele. Am adunat în acest depozit munți, ape, orașe pentru a construi o nouă lume. Martori îmi sunteți cu toții că nu fac treaba de mântuială și încerc mereu a făuri cea mai bună dintre lumi în care vor locui cei mai buni dintre oameni – darmanții!

– Dar-man-ții, dar-man-ții – scandă sala.
– Dăruiți-ne cea mai bună dintre lumi – îngână umil Dimon Platonovici. O așteptăm de treizeci de mii de ani.
– Chiar mai mult – murmură Duțulescu, plecându-și barba neagră.
– Am încercat să-i adun pe darmanții de pretutindeni – spuse contele. Am încercat să-i smulg din mocirla în care căzuseră pentru a transforma Pământul într-o grădină a zeilor."

Prin această parodiere fabulatorie a marxismului, romanul pare să anunțe acea turnură radicală din cariera autorului său. Stabilit la Paris și devenit cetățean francez, omul se înstrăinează de lucrările sale românești, și de cele rele, și de cele bune. Pe această nouă secvență a vieții și-a construit pur și simplu o altă profesie. S-a orientat spre psihologia socială și semantică, ajungând, sub numele de Camillo Baciu (care pare să includă chiar adevăratul său nume de botez), o autoritate în domeniul comunicării politice. Pe plan teoretic, a elaborat conceptul „limbajului emoțional", teoria „spotului", modelul magnetic de studiu al câmpurilor semantice. A delimitat funcția semantic iradiantă a cuvintelor-cheie și rolul „modulațiilor vocale specifice purtătoare de sens", a studiat așa-numitele argouri ideologice și alte noțiuni necesare disciplinei pe care a predat-o la ESSEC (Școala superioară de științe economice și comerciale din Paris). A ținut seminare cu cadre de conducere din mari întreprinderi franceze (Peugeot, Citroën, Aerospațiala Franceză, Ford-France) și cu reprezentanți ai lumii pedagogice, medicale și politice. A redactat și publicat studii ca: *Mic ghid de limbaj marxistoid, Roluri și cuvinte, Monstrul și Justițiarul, Limbaj și linșaj.* Ca specialist în limbajul semnelor, cuvintelor și ritmurilor, a luptat – cum spune undeva Michel Legris – „împotriva minciunii celei mai temute, aceea care tinde să devină invizibilă, drapată în falsa strălucire a adevărului și virtuții". E incontestabil că autorul își răzbună astfel, nu la modul alegoric, ci chiar pe față, propria cădere în înșelăciune și derută politică din anii tinereții. Despovărat de încărcătura

acelui trecut apăsător, a putut ajunge un gânditor inteligent şi original, cu prestigiul unui orator de excepţie. Între 1970 şi 2003 a predat „comunicarea teatrală" la Centrul dramatic naţional „Jean Dasté", iar piesele proprii i s-au jucat la Teatrul „Neutrino" din Lyon (creat de el însuşi) şi la Théâtre de l'Atelier din Paris. A fost directorul site-ului *Polsemantique Media,* o altă tribună pentru ideile sale percutante. A murit, în urma unui stop cardiac, la 25 aprilie 2005, în Paris.

♦♦♦♦♦

Copyright © Mircea Opriţă, 2010

Graham Sleight (născut în 1972 în Marea Britanie) este unul dintre colaboratorii permanenți ai revistei *Locus*. Semnează în mod regulat în mai toate revistele importante ale genului, iar în 2005 și 2006 a făcut parte din juriul prestigiosului premiu „Arthur C. Clarke".

Graham Sleight
ALFRED BESTER

The Demolished Man, Alfred Bester (Shasta, hardcover) 1953, coperta de Martin Herbstman; (Vintage, paperback) 1996; (Gollancz, paperback) 1999. Versiunea în limba română: *Omul demolat*, traducere de Mihai-Dan Pavelescu, Pygmalion, Ploiești, 1994, colecția Cyborg; Nemira, București, 2007, Colecția Nautilus.

The Stars My Destination, Alfred Bester (Signet, paperback) 1957, coperta de Richard Powers; (Vintage paperback) 1996; (Gollancz, paperback) 1999. Versiunea în limba română: *Destinația mea: Stelele*, traducere de Mihai-Dan Pavelescu, Leda, București, 2010.

După primele cîteva pagini din *Omul demolat* (1953), Alfred Bester ne momește cu una dintre cele mai atrăgătoare ispite ale sale. Ben Reich citește o scrisoare „veche de secole", de la strămoșul său Geoffrey Reich:

„Esența delictului nu se schimbă niciodată. Conflictul dintre infractor și societate există în fiecare epocă, cu victima drept miză. Iar ABC-ul conflictului cu societatea rămîne același. Fii îndrăznet, curajos, încrezător și nu vei da greș."

Mesajul i se adresează cititorului în aceeași măsură în care i se adresează lui Ben Reich. Dacă sînteți nedumeriți sau vă faceți griji în ceea ce privește societatea viitorului pe care sînt pe punctul de a o descrie, spune Bester, liniștiți-vă: veți fi capabili să urmăriți prin labirint firul crimei și al consecințelor sale. Într-o carte scrisă acum o jumătate de secol, al cărei autor a murit de aproape douăzeci de ani, aceste cuvinte sînt un deget îndreptat către cititorul contemporan: către *dumneavoastră*.

Afirmația că nimic nu se demodează mai repede decît viziunile de ieri asupra zilei de mîine e un truism, care se poate verifica acum mai bine ca oricînd. Editorii de pe ambele părți ale Atlanticului au colecții de scrieri clasice, SF și fantasy; editurile de dimensiuni medii, precum NESFA, desfășoară proiecte ambițioase, cum ar fi adunarea în volum a povestirilor scurte SF semnate de Judith Merril, iar tehnologia care permite publicarea la cerere le oferă unor întreprinzători de genul Wildside posibilitatea retipăririi vechilor opere ale lui Avram Davidson. Mai mult decît atît, este crucial faptul că aceste cărți continuă să fie tipărite. De exemplu, cele două romane celebre ale lui Bester sînt încă disponibile în Statele Unite și în Marea Britanie la zece și respectiv șapte ani după prima apariție a ediților curente.

Pentru un gen literar aflat într-o continuă dispută cu el însuși, acest fapt are două aspecte. Pe de-o parte, se pare că poate fi privit ca o filiație a lucrărilor: vă puteți da seama că *Vînătoarea de capete** este un răspuns la *Neuromantul***, care este

* *Counting Heads* de David Marusek, traducere de Cristina și Ștefan Ghidoveanu, Ed. Tritonic, București, 2008.

** *Neuromancer* de William Gibson, traducere de Mihai-Dan Pavelescu, Ed. Leda, București, 2005.

un răspuns la *Omul demolat*. Dar, fiindcă literatura SF are drept scop implicit o complexitate progresivă – o mai mare densitate a ideilor, un accent mai pronunțat asupra personajelor, mai mult suspans decît se obișnuia cu un an în urmă – singura teamă e că, atunci cînd îl reciteşti, să spunem, pe Bester, o să ți se pară *perimat*. Ceea ce înseamnă ceva mai mult decît îngăduința uzuală de care trebuie să dai dovadă ori de cîte ori citeşti cărți de acum cincizeci de ani şi te vezi obligat să strîngi din dinți cînd întîlneşti atitudini sociale care nu mai sînt ale tale. Un prieten al meu, care a citit foarte mult SF în ultimul deceniu, s-a întors de curînd către literatura mai veche şi a citit *Neuromantul*; a povestit că avut o senzație de déjà vu, fiindcă ştia deja toate trucurile, din cărțile mai recente.

Prin urmare, pentru un recenzent, abordarea unor lucrări cum este *Destinația mea: Stelele* e o confruntare cu două tentații diferite. Prima s-ar putea numi tentația consolării, tendința de a afirma că romanele de genul acestuia, care au definit canoanele SF-ului, continuă să fie la fel de bune cum au fost întotdeauna. Cu alte cuvinte, în ultimii cincizeci de ani nu s-a schimbat nimic şi totul e în ordine, aşa cum a fost întotdeauna. La polul opus se află tentația de a fi revizionist şi de scrie un articol excelent prin incinerarea vacilor sacre. Ambele cazuri sînt discutabile, şi oricine poate aduce argumente împotriva oricărei lucrări de artă. Trebuie să fiți de acord cu un mod diferit de lecturare şi de apreciere a oricărei lucrări care nu provine din propriul dumneavoastră context social şi cultural. Dar, pentru a începe să înțelegeți semnificația actuală a scrierilor SF din trecut, nu există nimic mai potrivit decît cele două romane excelente ale lui Bester, care au reprezentat pentru atît de mulți cititori prima experiență în domeniul literaturii de gen.

Omul demolat alungă cu siguranță gîndul că ar putea fi un roman vechi, cu o simplă precipitare cinetică la început. (Cum e posibil să nu-ți placă o carte al cărei prim paragraf demarează cu exclamația „Explozie!"?) Intră în subiect cu o eficiență atît de nemiloasă – făcîndu-ni-l cunoscut, în primele pagini, pe Ben Reich, odată cu dorința lui de a-l ucide pe Craye D'Courtney, presupusul său rival – încît abia dacă-ți mai aduci aminte să

respiri şi eşti cu atît mai puţin în stare să laşi din mînă afurisita de carte. Bester face o risipă ameţitoare de idei, aruncînd la fiecare cîteva pagini cîte un concept fantezist strălucit, de genul telepaţilor care urzesc un tipar vizual pornind de la poemul lui Matthew Arnold, „Dover Beach" (Plaja din Dover). Şi, spre deosebire de, să spunem, van Vogt, Bester leagă întotdeauna aceste idei de acţiune. Nu uiţi niciodată imboldurile care stau în spatele lor: în primă instanţă, dorinţa lui Ben Reich de a săvîrşi crima, iar apoi hotărîrea lui Lincoln Powell, Prefectul Poliţiei, de a-l prinde.

Însă momentul prezentării lui Powell este totuşi acela în care cititorul bănuieşte că e posibil să nu aibă în faţă o scriere perfectă. Personajul este descris mai întîi astfel: „Se apropia de patruzeci de ani şi era un bărbat înalt, zvelt, neglijent, cu gesturi lente. Gura mare părea permanent gata să rîdă, deşi acum purta expresia unei triste dezamăgiri". E de asemenea inteligent, decent, perseverent, încîntător de timid, şi e proprietarul „unei căsuţe cu pereţi de piatră de pe Huston Ramp, cu vedere spre North River". E burlac, un om cu o inimă incredibil de bună, îşi satisface dorinţele apelînd la imaginaţie şi refuză la nesfîrşit avansurile femeilor care îl adoră. În plus, are dreptate în privinţa lui Reich de la bun început, aşa că nu există nici o deosebire între deznodămîntul dorit de el şi cel dorit de autor. Odată ce începi să vezi în Powell un personaj stereotip, îţi dai seama că acelaşi lucru e valabil şi în privinţa lui Reich. Bester vrea să facă din el un solipsism al puterii întrupate: Reich e un Donald Trump la scară mărită, un ucigaş *care îşi face de unul singur toate treburile murdare*. Bester vrea să consideraţi puterea lui Reich bolnăvicioasă, pentru că nu poate fi ţinută în frîu decît de Omul Fără Chip, care îi bîntuie visele. Însă oamenii puternici sînt ţinuţi la respect în aceeaşi măsură ca aceia lipsiţi de putere, deşi în moduri diferite – după cum o ştie orice locuitor al unei comunităţi cu acces restricţionat. Întregul roman mizează pe faptul că cititorul acceptă de la bun început neverosimilul, faptul că, atunci cînd îi propune lui D'Courtney o asociere, Reich nu caută în carnetul său cu cifruri ca să verifice înţelesul răspunsului primit: WWHG. D'Courtney a acceptat, dar Reich (sau, mai degrabă

solipsismul lui) presupune că a refuzat oferta – şi n-are pe nimeni care să-l verifice.

Şi aşa începe lungul dans al cărţii, stînjenit numai ocazional de ideile psihanalitice reductive care par să se afle la originea modului în care înţelege Bester interacţiunea personajelor. Îi consideră pe telepaţii săi „Esper" capabili să lucreze ca analişti, bazîndu-se pe un schelet care nu diferă prea mult de gîndirea post-freudiană a anilor 1950, folosind interpretarea viselor şi asocierile necontrolate de idei, ca şi cum în decursul secolelor scurse între timp nu s-ar fi pus la punct metode mai subtile, Chiar şi în final, cînd Powell îl înfrînge pe Reich recurgînd la arma supremă a Esperilor, o focalizare colectivă a energiei psihice, aceasta primeşte un nume stîngaci, Cathexis, inspirat dintr-o traducere a lui Freud semnată de Stachey*. Dar Cathexis-ul Material nici măcar nu-i oferă lui Bester un punct culminant măreţ, potrivit pentru carte, deoarece Reich e transportat într-o lume unde solipsismul puterii e transformat în realitate. În cîteva pagini, totul sclipeşte şi păleşte, cu excepţia sinelui său brut şi al sinelui Omului Fără Chip, care e, în acelaşi timp, el însuşi şi D'Courtney. În cazul unor asemenea fiinţe, lumea interioară modelează lumea exterioară; şi Bester n-ar fi putut să dramatizeze acest fenomen dinamic în cadrul nici unui alt gen literar, în afară de SF.

Recitind *Omul demolat*, te izbeşte măsura în care această carte este un roman politic, măsura în care se poate considera că se referă la clasele sociale şi la avere. Reich e un aristocrat prin naştere, înfrînt de Powell, un proletar din clasa de mijloc. Banii sînt prezentaţi, fără nici o îndoială, drept o atracţie şi Bester se delectează descriindu-i cititorului cele mai bune lucruri din viaţă. (Reuşeşte, de asemenea, să înfăţişeze totul cu un rafinament extraordinar, astfel încît cititorul se simte, prin asociere, tot atît de sofisticat: ceea ce s-ar putea numi tonul vocii Atotştiutorului Manhattan.) Dar banii generează şi vieţi găunoase – „putred" e un cuvînt repetat adesea pentru a-i descrie pe Reich şi pe ceilalţi – şi tot ce e găunos sfîrşeşte prin a se nărui. Iar acest lucru e adevărat, cu atît mai mult, cînd

* Giles Lytton Strachey (1880-1932), scriitor si critic englez.

aducem în discuție *Destinația mea: Stelele* (1956), unde este descris Gully Foyle, arhetipul Cetățeanului Banal, înfruntîndu-i pe cei mai puternici oameni ai lumii sale și cîștigînd.

Primul lucru care se poate spune despre acest al doilea roman (publicat și sub titlul *Tiger! Tiger!*) este faptul că întruchipează o intensificare a tuturor strategiilor utilizate în *Omul demolat*. Telepatia, piesa centrală a primei cărți, nu mai e aici decît o placă a mozaicului creat de autor. Bester introduce acum jauntarea, un mijloc încă și mai radical de transformare a societății, iar acțiunea se desfășoară într-un spațiu mult mai larg, în jurul sistemului solar. Bester evită crearea unui personaj central stereotip, făcînd din Gully Foyle mai întîi o figură lipsită de caracteristici distinctive, cu excepția urii sale față de nava *Vorga*, care trece pe lîngă el ignorîndu-l cînd rătăcește singur prin spațiu. Nu e un roman despre un personaj, ci un roman centrat în jurul transformării unui personaj. Pe măsură ce Foyle evoluează, dezvoltîndu-se progresiv în timp ce se străduiește să se răzbune, limbajul său se transformă în mod similar. Începe în registrul demonic (*Vorga*, o să te fac bucăți, scîrbă ce ești), dar pe la jumătatea romanului se prezintă pe sine însuși, dîndu-se drept Geoffrey Fourmyle, după cum urmează:

„— Prieteni! Romani! Cetățeni! începu direct Fourmyle. Vă rog să m-ascultați, Shakespeare. 1564-1616. La naiba! Patru porumbei albi se scuturară din mînecile lui și fîlfîiră din aripi, îndepărtîndu-se. Fourmyle îi privi uimit, apoi continuă:
— Prieteni, salutări, salve, bonjur, bon ton, bon vivant, bon voyage, bon... Ce dracu?
Buzunarele îi luară foc și din ele țîșniră artificii chinezești. Încercă să stingă flăcările. Din ele răbufniră confetti și panglici."

Un pasaj ca acesta creează, într-un mod bizar, senzația unui autoportret: Bester e bine cunoscut drept un bărbat sofisticat, întotdeauna încîntat de noile experiențe, dînd întotdeauna un spectacol – din nou asemenea Manhattanului. (Punctul culmi-

nant al ambelor romane e plasat în acest loc, fapt care, sînt sigur, nu e o coincidență: Powell îl capturează pe Reich „departe, pe insulă, în parcul de deasupra vechiului Haarlem", iar în povestea lui Gully Foyle explozibilul PirE este detonat în catedrala St. Patrick.)

Cînd priveşti în urmă, PirE, elementul-cheie din *Destinația mea: Stelele*, devine o alegorie transparentă a armamentului nuclear. (Cînd i se descriu pentru prima oară efectele, se spune că eliberează o „energie termonucleară comparabilă cu acțiunea unui Fenix stelar".) Creatorii săi au dorit să fie o armă atît de teribilă, încît să poată pune capăt războiului distrugător care străbate toată cartea; dar nu reiese nicidecum că o va face. Cititorul simte că va genera, cel mai probabil, şi mai multe distrugeri. Încă o dată, tactica principală aleasă de Bester în privința explozibilului PirE este descrierea acestuia drept o modalitate de a imprima harta lumii interioare peste lumea exterioară: e activat de „Voință şi Gînd", prin simpla dorință de a o face. Iar soluția aleasă de Foyle pentru a evita pericolul pe care-l reprezintă odată ce ajunge în mîinile „omului banal" este radicalismul extrem. Foyle nu exagerează spunînd: „Am încheiat prima şedință din lume a unui parlament stelar. Le-am dezvăluit tuturor ultimul secret. De acum nu vor mai exista altele... Niciodată nu li se va mai spune copiilor ce e mai bine să ştie... Lăsați-i să se maturizeze cu toții. E timpul."

Prin urmare, în ambele cărți, Bester descrie lumea drept o entitate modelată numai atunci cînd masculii alfa se bat cap în cap. Bineînțeles că nu există o gamă foarte largă de personaje feminine, iar cele care apar sînt adesea pur şi simplu obiecte incredibil de frumoase (dar cu cicatrice interioare) ale dorinței. Jisabella McQueen, care se împrieteneşte cu Foyle în închisoarea Abisul Martel, e un fel de excepție – dar e singura din cele două romane. Şi, pentru nişte lucrări care încearcă, pe față, să salveze lumea pentru „omul banal", dau prea puțin de înțeles cine este acesta şi ce anume şi-ar putea dori. Instinctul de povestitor al lui Bester, care oferă fapte extraordinare la fiecare răsturnare de situație, lucrează în detrimentul mai amplului său scop de a aduce argumente în favoarea valorii şi a potențialului vieții obişnuite.

Dar în prezent se consideră că, în calitatea sa de furnizor al extraordinarului la fiecare întorsătură, Bester a influențat atît Noul Val din anii 1960, cît și curentul cyberpunk din anii 1980. Influența e probabil mai ușor de remarcat în al doilea caz. Internaționalismul, tendința conștientă de a ține pasul cu vremurile, dorința de a oferi detalii sugestive, sînt tot atît de vizibile în romanele lui Gibson și Sterling, cît și în ale lui Bester. Și acesta din urmă este un scriitor cu desăvîrșire fidel stilului tradițional, devotat, aidoma maeștrilor cyberpunkului, unui fir narativ clar, ce străbate povestea de la un capăt la altul – la polul opus față de deplasările moderniste din, să zicem, povestirile cuprinse în revista *New Worlds*, coordonată de Moorcock. Inovațiile tipografice folosite de Bester pentru a ilustra modul de comunicare al Esperilor și sinestezia lui Foyle sînt palpitante în context, dar în prezent par relativ temperate. Acestea fiind spuse, Michael Moorcock și ceilalți fac cunoscut faptul că influența lui Bester și-a pus amprenta asupra operelor lor. În superbul necrolog al lui Bester publicat în numărul 23 al revistei *Interzone*, Charles Platt îl descrie pe defunct drept „un bărbat care și-a continuat cu insistență inovațiile stilistice, de unul singur, fără să fi avut în spate de un grup de susținători". Nu sînt sigur că e corect: Sturgeon a fost un inovator stilistic cel puțin în aceeași măsură în care a fost Bester, și nu se poate spune că Bester nu a fost aclamat în anii 1940 și 1950. Dar în literatura SF a timpului său nu există nimic comparabil cu lucrările sale, și vă puteți da seama că adevărata lecție pe care a dat-o generațiilor următoare constă în dovada că SF-ul este un gen literar în care orice e posibil. Mai presus de toate, moștenirea lăsată de Bester în acest domeniu e cutezanța sa.

Există cărți pe care le admiri și cărți pe care le îndrăgești. *Ulise* e ușor de admirat; *Mîndrie și prejudecată* e ușor de îndrăgit. Sînt de părere că, atunci cînd îndrăgești o carte, o faci aproape întotdeauna datorită vocii, fiindcă vrei să-l cunoști pe omul care ți-o spune. În cercurile SF, cele două romane ale lui Bester sînt admirate și îndrăgite deopotrivă, și cred că pe bună dreptate. Recitirea la vîrsta adultă este, inevitabil, diferită de prima întîlnire cu aceste cărți, la vîrsta de paisprezece ani (cînd se pare că a avut-o aproape toată lumea). Însă atracția neînce-

tată a poveştilor lui Bester rămîne de nestăvilit, e o forță a naturii; şi, spre deosebire de multe alte cărți, îți dai seama că a avut motive să le scrie pe acestea două. Nu sînt nişte simple escale sau nişte obligații contractuale de care te loveşti în decursul unei cariere. Îți dai seama, mai presus de toate, ce minunat ar fi fost dacă l-ai fi cunoscut pe omul care le-a scris, în vremea cînd le-a scris. Iar din buzunarele lui răbufneau confetti şi panglici.

♦♦♦♦♦

Traducere din limba engleză: Ana-Veronica Mircea

Textul a apărut inițial în iunie 2006 în Locus Magazine

Copyright © Graham Sleight, 2006

Scriitorul american Lucius Shepard s-a născut la 21 august 1947 în Lynchburg, Virginia. În prezent locuieşte în Portland, Oregon.

Deşi este considerat în principal un autor de science fiction şi fantasy, fiind iniţial încadrat de critică în curentul contemporan cu debutul său, *cyberpunk*, proza sa poate fi considerată ca aparţinînd şi de realismul magic, de pildă. Întreaga sa operă denotă o sensibilitate politică şi istorică aparte şi o asumare conştientă a predecesorilor săi literari. A început să scrie relativ tîrziu, după o tinereţe aventuroasă şi numeroase călătorii în America de Sud, Asia şi Europa.

A debutat în 1983, iar în 1984 i-a apărut primul roman, *Green Eyes*. Un an mai tîrziu avea să primească Premiul John W. Campbell pentru lucrările sale de debut, iar în 1986 un premiu Nebula pentru nuvela „R&R", ce avea să fie ulterior încorporată în romanul *Life During Wartime* (1987). În 1988, poemul „White Trains" îi aduce Premiul Rhysling, iar în 1993 cîştigă şi un premiu Hugo pentru nuvela „Barnacle Bill the Spacer". În total, Shepard are în palmares un premiu Hugo, un premiu Nebula, un premiu Sturgeon, două premii World Fantasy, cinci premii International Horror Guild, opt premii Locus etc.

În anii nouăzeci autorul pare a renunţa la ficţiune, scriind mai degrabă reportaje din zonele de conflict ale Americii Latine. În 2000 revine însă în atenţia pasionaţilor genurilor F&SF cu „Radiant Green Star", o nuvelă amplă care i-a adus în 2001 un premiu Locus. Din acel moment, producţia sa a fost

consistentă şi relativ egală valoric, romanele sale – *Colonel Rutherford's Colt* (2002), *Valentine* (2002), *Floater* (2003), *Louisiana Breakdown* (2003), *Liar's House* (2004), *Viator* (2004), *Softspoken* (2007), *Vacancy* (2009) – şi proza scurtă adunată ulterior în volume – *Two Trains Running* (2004), *Trujillo* (2004), *Eternity: And Other Stories* (2005), *Dagger Key: And Other Stories* (2007), *The Best of Lucius Shepard* (2008) – întrunind aprecierea criticii şi a cititorilor.

Cariera de prozator este dublată de aceea de critic de film, Shepard fiind un colaborator constant la *ElectricStory.com* şi *Fantasy & Science Fiction Magazine*. Cronicile sale de film au fost reunite în volumul *Weapons of Mass Seduction* (2005).

„BIG FUCKING DRAGON"

...în exclusivitate cu Lucius Shepard

Horia Nicola Ursu: Din lectura biografiei tale aflăm că ai avut o viață tumultuoasă. Tînărul Lucius Shepard citea science fiction?

Lucius Shepard: Citeam puțin, mai ales atunci cînd lipseam de la școală, fiind bolnav. Dar asta s-a schimbat din momentul în care tata mi-a permis să-mi aleg singur lecturile și i-am descoperit pe Jack Vance și H.G. Wells.

HNU: Ce lecturi te-au marcat la acea vreme? Consideri că au avut influențe asupra literaturii pe care o scrii? Ce lecturi consideri că ar fi esențiale pentru un aspirant la gloria literară? Care-ți sînt acum autorii preferați?

LS: Tata m-a îndemnat să citesc multă literatură clasică – engleză și greacă deopotrivă – atunci cînd eram copil. În liceu citeam scrierile generației Beat, Pynchon, Camus, Kavafis, Baudelaire, Rimbaud și așa mai departe. Mai tîrziu au urmat Rilke, Maupassant, Graham Greene, Faulkner... Iar acum îi citesc cu plăcere pe Mishima, David Mitchell, Denis Johnson, Manuel Puig, Josef Svorecky, Cormac McCarthy etc. Voi lăsa

altora plăcerea de a descoperi influențele asupra celor scrise de mine. Cît despre scriitorii în devenire, sfatul meu ar fi următorul: citiți tot ce e de citit din literatura clasică a limbii în care scrieți, îmbibați-vă cu aceasta, apoi urmați-vă instinctele.

HNU: Cînd ai început să scrii şi cum s-a produs debutul tău?

LS: Am scris poezie – proastă! – în anii adolescenței şi pînă către douăzeci şi ceva de ani. De proză m-am apucat mai tîrziu, cînd am trimis prima povestire la atelierul literar Clarion. Curînd după ce am urmat cursurile de la Clarion am vîndut textul în cauză – „Black Coral" – lui Terry Carr pentru antologia *Universe*; editorii au fost însă de părere că povestea mea era prea plină de înjurături, aşa încît prima proză care a văzut lumina tiparului a fost „Solitario's Eyes", în *Fantasy & Science Fiction*.

HNU: Dacă tot ai pomenit de Clarion... Poți să ne dai cîteva detalii? Cît de mult consideri că te-a ajutat în a deveni scriitor?

LS: A fost distractiv la Clarion. Am întîlnit acolo o femeie frumoasă şi am rămas o vreme împreună. Cît despre cele învățate, nu pot să spun c-am învățat prea multe despre scris, dar am aflat cum aş putea să-mi construiesc o carieră în literatură şi am cunoscut o mulțime de scriitori care erau dispuşi să mă ajute în această privință.

HNU: De ce ai ales Salvadorul şi America Latină drept fundal pentru atîtea dintre poveştile tale?

LS: Am călătorit mult prin părțile acelea, încă de cînd eram copil, am şi locuit acolo vreme de cîțiva ani. E locul în care pot spune că mă simt în cea mai mare măsură acasă.

HNU: Multe dintre povestirile tale au un subtext politic pronunțat. A fost o alegere conştientă încă de la început?

LS: Sînt interesat de politică, aşa că răspunsul e afirmativ. În ultimii douăzeci de ani am lucrat cu muncitorii de pe plantațiile de trestie de zahăr din Honduras, a căror muncă e exploatată de marile corporații americane, şi cu pescarii de homari pe care cartelul cocainei, care stăpîneşte flota de pescuit, îi folo-

seşte pentru a strecura cocaină în Statele Unite. Cunoscîndu-i îndeaproape, legăturile mele cu această regiune au devenit şi mai puternice şi, în mod categoric, influenţele acestei perioade se fac simţite şi în ceea ce scriu.

HNU: Să vorbim despre dragonul Griaule. Cum ţi-a venit idea?

LS: Eram într-o dezbatere la Clarion şi, într-o pauză de ţigară, mi-am notat în agendă trei cuvinte: „big fucking dragon". Percepeam dragonul ca pe o prezenţă politică, o metaforă a Administraţiei Reagan.

HNU: De curînd s-a anunţat publicarea unei culegeri care va cuprinde toate povestirile seriei. Ne poţi da detalii?

LS: Va apărea anul viitor la Subterranean Press şi va conţine toate poveştile despre dragon publicate pînă acum, la care se va adăuga o nuvelă inedită intitulată „The Skull". Sper să fie ultima oară cînd am de-a face cu dragonul Griaule, fiindcă, drept să-ţi spun, a început să mă cam plictisească.

HNU: „Only Partly Here", nuvela care apare în acest număr al revistei Galileo, îşi desfăşoră întîmplările imediat după tragedia de la 11 septembrie 2001. Ţi-a schimbat acest eveniment felul în care scrii, în care vezi lumea?

LS: Deloc. Într-una dintre povestirile mele mai vechi scriam că „America a fost ferită, izolată în mare măsură de realitatea dureroasă" şi eram de părere că această stare a lucrurilor n-avea să mai dureze foarte mult. Şi am avut dreptate.

HNU: Eşti cunoscut îndeosebi ca autor de povestiri şi nuvele. Atunci cînd te aşezi la masa de scris, îţi propui în mod conştient să scrii proză scurtă, sau laşi ca textul să crească de la sine şi să se dezvolte?

LS: Cînd scriu, mă bazez în principal pe intuiţie; nu-mi fac planuri detaliate sau schiţe de intrigă. Da, se poate spune că las lucrurile să se desfăşoare aşa cum o cer.

HNU: Cum arată o zi de lucru a lui Lucius Shepard?

LS: Mă trezesc devreme, la ora şapte sînt deja aşternut pe scris. Lucrez timp de şapte sau opt ore, fără să ascult muzică – mi-ar distrage atenţia. Uneori las televizorul deschis ca să am parte de un fundal sonor.

HNU: Culegerile de tip „Best of" sînt la mare căutare în prezent, ai avut şi tu parte de aşa ceva la Subterranean Press. Apar însă şi ediţii complete ale prozei scurte a unor autori: Zelazny, Poul Anderson sau Lester Del Rey la NESFA Press, cele treisprezece volume Theodore Sturgeon de la North Atlantic, primele cinci volume ale prozei lui Silverberg la Subterranean... Putem spera că într-o zi vom avea posibilitatea unei ediţii exhaustive a scrierilor tale?

LS: Dacă se va întîmpla vreodată asta, sper să nu-mi cadă în mînă cărţile. M-ar deprima să-mi recitesc unele dintre scrierile de la început.

HNU: Romanele tale sînt de sine stătătoare şi, după standardele prezentului, nu foarte lungi. Ai fost vreodată tentat să scrii romane fantasy în mai multe volume, de soiul celor care se vînd în milioane de exemplare? La urma urmei, universal dragonului Griaule ţi-ar permite să brodezi mii de poveşti... O saga amplă în acest univers ar putea exista cîndva în viitor?

LS: Răspunsul meu e categoric negativ la ambele întrebări. Nu mă interesează să mă apuc de aşa ceva. Şi probabil că nimeni n-ar putea să îmi ofere îndeajuns de mulţi bani pentru a lua în considerare posibilitatea de a-mi pierde timpul în acest fel.

HNU: La ce lucrezi acum?

LS: Un roman de tip *mystery* intitulat *A Startled Outcry* şi trei nuvele care se cheamă „The Extra", „Manpower" şi „American Police Haiku".

HNU: De la cărţi, la film... Ai vîndut vreunul dintre textele tale pentru a fi dezvoltat cinematografic? Din cîte îmi amintesc, se vorbea la un moment dat de o posibilă versiune filmică a romanului *Life During Wartime*.

LS: Drepturile pentru *Life During Wartime* au fost achiziționate încă din 1987, mai întîi de James Cameron, apoi de Philip Noyce. Fără rezultat deocamdată. Opțiunile pentru *A Handbook of American Prayer* și *Softspoken* au fost și ele achiziționate, la fel și pentru cîteva texte mai scurte. În ceea ce mă privește, lucrez la un proiect de dezvoltare într-un serial TV a romanului *Green Eyes*.

HNU: Și ca să rămînem în același domeniu... Ești un cronicar de film feroce pentru *Electric City* și *Fantasy & Science Fiction*. Acum cîțiva ani a apărut o culegere a cronicilor tale de film intitulată *Weapons of Mass Distraction*. Ce anume cauți, ce anume speri să găsești în momentul în care urmărești un film?

LS: Două lucruri care se găsesc extrem de rar în filmele americane contemporane: povești interesante și personaje bine conturate.

HNU: Pînă în prezent două dintre culegerile tale de proză au fost traduse în România. Ți-au ajuns în mînă cărțile? Și încă o întrebare: poți să ne dezvălui dacă mai sînt și alte cărți în curs de traducere?

LS: Nu, n-am văzut cărțile, iar agentul meu nu-mi spune nimic despre negocieri pînă cînd nu-s semnate contractele. Deocamdată nu știu nimic despre alte volume.

HNU: Un ultim cuvînt pentru cititorii din România?

LS: Sper să vă placă povestirea din acest număr al revistei. Și... poate ne întîlnim vara viitoare prin Europa!

HNU: Îți mulțumesc.

◆◆◆◆◆

Acest interviu a fost realizat via e-mail

Copyright © Millennium Books & Lucius Shepard, 2010

Lucius Shepard
DOAR PARȚIAL AICI

Sînt o mulțime de legende în groapă. Strigoi şi umbre. Cei care lucrează în Zona Zero glumesc pe seama lor, dar rîsul le este nervos şi tensionat. Bobby nu crede în poveștile astea, dar e gata să creadă că ceva ciudat s-ar putea întîmpla. Locul pare atît de gol, de parcă pînă şi fantomele au dispărut. Şi tot golul ăla... cine ştie cu ce-o fi fost înlocuit? Cu două nopți în urmă un tip a afirmat că a văzut pe marginea gropii o siluetă fără chip, purtînd o pălărie neagră, țuguiată. Este o treabă care îi distruge pe toți. Căsniciile se destramă. Oamenii o iau razna, într-un fel sau altul.

Bătăi, halucinații, crize de plîns. Mirosul de metal ars care răzbate din pămînt, tăcerea reverențioasă a muncitorilor atunci cînd descoperă un cadavru, şoaptele care se aud cînd nu bate vîntul. Lucrurile pe care le găseşti. Săptămîna trecută, în timp ce rîcîia cu sapa prin moloz, ca un arheolog care investiga un templu îngropat, Bobby a zărit un pantof de damă ieşind din pămînt. Un pantof perfect, foarte frumos, foarte lucios. Acoperit cu mătase albastră. Cînd s-a întins să-l ia, şi-a dat seama că nu era băgat în pămînt – era doar jumătate de pantof, ars uşor pe margine. Acum, cînd închide ochii, vede uneori acel pantof. Se bucură că nu este căsătorit. Nu crede că are multe de oferit într-o relație.

În seara aceea, Bobby se afla în pauza de masă, cocoțat pe o grindă la marginea gropii, împreună cu Mazurek şi Pineo,

cînd s-au aprins luminile. Nu le place cum arată groapa iluminată artificial. Parcă ar fi desprinsă din *Dosarele X* – o navă extraterestră este descoperită în lumina albă, fierbinte, care împrăştie aburi în aerul rece; scheletul rămas din turnul nordic străluceşte argintiu şi bizar, ca epava unei maşinării cosmice. Cei trei rămîn tăcuţi pentru o clipă, apoi Mazurek reîncepe să-l boscorodească pe Jason Giambi, pentru că a semnat un contract cu Yankeii. Ai prins interviul făcut cu Werner Wolf? Este un imbecil! Cu prima ocazie cînd mulţimea o să pună mîna pe el, o să fie ca atunci cînd urli la un cîine. Tipul o să fie făcut fărîme. Pineo nu este de acord, şi Mazurek îl întreabă pe Bobby ce părere are.

— Pe Bobby nu-l interesează baseball-ul, spune Pineo. Băiatul meu este fan Jets.

Mazurek, un tip cam pe la cincizeci de ani, cu gîtul gros şi faţa compusă parcă din bucăţi de muşchi inexpresivi, spune:

— Jets... să-i ia dracu'!

— Or să joace finala, spune Bobby voios.

Mazurek mototoleşte hîrtia cerată în care a fost învelit sandvişul său.

— O să-i ia dracu' din prima repriză, ca întotdeauna.

— Este mai interesant decît să fiu fan al Yankeilor, spune Bobby. Yankeii sînt prea corporatişti ca să fie interesanţi.

— Prea corporatişti ca să fie interesanţi? se holbează Mazurek. Eşti chiar cretin, ştii asta?

— Ăsta-s eu. Un cretin.

— De ce dracu' nu te întorci la şcoală, băiete? Ce dracu' faci aici, apropo?

— Uşurel, Carl! Calmează-te!

Pineo – energic, slăbănog, plin de viaţă, cu părul negru cîrlionţat revărsîndu-se de sub casca tare – pune o mînă pe braţul lui Mazurek, iar Mazurek i-o dă deoparte. Mînia îi încordează pielea tare; i se văd cutele albe de pe ceafă.

— Ce-i cu tine? Iei notiţe pentru teza de doctorat? îl întreabă pe Bobby. Te crezi turist?

Bobby coboară privirea spre mărul din mîna lui – parcă e prea lucios pentru a fi comestibil.

— Lămuream o chestie, atîta tot. Ştii tu.

Mazurek se uită rapid într-o parte, apoi lasă capul în jos, scuturîndu-l puternic.

— În regulă, spune el cu voce supusă. Mda... la dracu'. În regulă.

• • •

La miezul nopții, după ce se termină tura, merg pe jos pînă la Blue Lady. Bobby nu înțelege de ce continuă să se ducă acolo. Poate din cauză că, pe vremuri, se duceau la barul acela după muncă și se simțeau bine, de aceea se întorc în fiecare noapte, în speranța că se vor simți iarăși bine. Nu te poți duce direct acasă; trebuie să te relaxezi. Soția lui Mazurek îl terorizează nonstop pentru asta – sună la bar și urlă la telefon. Pineo tocmai s-a despărțit de prietena lui. Colegul de apartament al lui Bobby rînjește cînd îl vede, dar este un rînjet nervos – de parcă s-ar teme că Bobby îi aduce vreo boală contagioasă din groapă. Poate așa este. Prima dată cînd a fost în Zona Zero, s-a întors acasă tușind și avînd puțină febră, și s-a gîndit că locul acela este de vină. Acum, ori a devenit imun, ori este bolnav tot timpul și nu-și mai dă seama.

Două prostituate așezate la masa de lîngă ușă îi măsoară cînd intră, apoi își reiau lectura ziarului. Roman, barmanul cu părul grizonant și talia groasă, își ia o față respectuoasă, spune „Salut, băieți!", și le dă bere și whisky. Cînd au început să vină acolo i-a tratat cu o politețe aproape religioasă, pînă cînd Mazurek a țipat la el, spunînd că nu vrea să audă prostiile alea cu eroismul în timp ce el încearcă să se destindă – a auzit destul refrenul ăsta de la papițoii și starurile de cinema care vin să se pozeze în Zona Zero. Deși era nervos, a fost mult mai coerent decît de obicei în cererea sa de tratament normal, și asta l-a făcut pe Bobby să presupună că, dacă Mazurek ar fi dus la mii de kilometri de groapă, și nu doar la cîteva străzi distanță, coeficientul lui de inteligență ar crește exponențial.

Bruneta suplă în costum stă iar la capătul barului, sub silueta de neon albastru a unei dansatoare. De o săptămînă vine cam în fiecare noapte. Are mai puțin de treizeci de ani. Păr tuns scurt, care-i dă un aspect tineresc destul de scump. Păr de manechin. Sprîncene groase și ascuțite, ca niște *accents*

grave. Trăsături precise, aproape drăguțe, sau poate nu este chiar atît de drăguță, poate este doar bine îmbrăcată, cu machiajul atît de reușit, încît pare o drăguță femeie de afaceri, frumusețe dată de magia pensulei și straturile multiple de cosmetice, dincolo de această operă de artă ea fiind, de fapt, destul de comună. Are corp frumos, totuși. Suplu și bine îngrijit. Afișează aceeași expresie de neutralitate împietrită pe care Bobby o vede în fiecare dimineață pe fețele femeilor care răsar din pămînt, revărsate din metrou, gata să înfrunte Manhattanul pentru încă o zi. Diverși tipi o vor aborda, presupunînd că este o prostituată care joacă rolul unei tîrfe naziste pentru a atrage bărbații aflați în căutarea unei femei pe care o pot folosi și abuza în locul celei care le face viața un iad de la nouă la cinci, iar ea le va spune ceva și ei vor pleca imediat. Bobby și Pineo încearcă de fiecare dată să ghicească ce spune. În seara aceea, după cîteva pahare de whisky, Bobby se duce și se așează lîngă ea. Miroase a parfum scump. A esență de floare sau fruct exotic, pe care le-a văzut doar în pozele din reviste.

— Vin de la o înmormîntare, spune ea obosită, privindu-și lung paharul. Așa că, te rog... Bine?

— Asta le spui tuturor? întreabă el. Tuturor celor care se dau la tine?

O cută își face loc între sprîncenele ei.

— Te rog!

— Nu, pe bune. Plec. Vreau doar să știu... asta spui mereu?

Nici un răspuns.

— Asta spui. Nu-i așa?

— Nu este chiar o minciună. Ochii ei sînt ca de fantomă, marginile întunecate ale irișilor palizi sînt extraordinar de bine definite. Se vrea a fi o minciună, dar într-un fel este adevărată.

— Dar asta spui, nu-i așa? La toată lumea?

— Pentru asta ai venit aici? Nu ca să te dai la mine?

— Nu, eu... adică, poate... M-am gîndit...

— Deci, vrei să spui că nu voiai să te dai la mine. Voiai să știi ce le spun celor care vin la mine. Dar acum nu mai ești sigur de intenția ta? Poate te amăgeai singur cu privire la motivele tale? Sau poate acum crezi că aș putea fi receptivă și o să

ai ocazia să te dai la mine, deşi nu asta a fost iniţial intenţia ta. Corect?

— Bănuiesc că da, spune el.

Îl priveşte prudentă.

— Să fii un geniu? Oare m-ar putea vrăji neîndemînarea ta?

— Plec, bine? Dar asta le spui, nu-i aşa?

Femeia arată spre barman, care vorbeşte cu Mazurek.

— Roman mi-a spus că lucrezi în Zona Zero.

Întrebarea îl nelinişteşte pe Bobby, îl face să se întrebe dacă nu cumva este o amatoare de macabru, în căutare de ştiri din groapă, dar spune doar:

— Mda.

— Este foarte... (Scutură uşor din umeri.) Ciudat.

— Ciudat. Cred că s-ar putea spune şi aşa.

— Nu asta am vrut să zic. Nu-mi vine în minte cuvîntul potrivit ca să descriu ce efect are asupra mea.

— Ai fost acolo jos?

— Nu, nu mă pot apropia mai mult de-atît. Pur şi simplu nu pot. Dar... Îşi roteşte degetele, ca într-un vîrtej. Aici se poate simţi. Poate că tu nu-ţi dai seama, pentru că stai tot timpul în groapă. De asta vin aici. Toţi îşi văd de viaţa lor, dar eu nu sînt pregătită. Vreau să simt. Să înţeleg. Dai la o parte bucată cu bucată, dar cu cît iei mai mult, cu atît mai descoperi ceva.

— Ştii, nu vreau să mă gîndesc acum la asta. (Se ridică în picioare.) Dar cred că ştiu de ce vrei tu să faci asta.

— Probabil am luat-o razna, nu?

— Mda, probabil, spune Bobby şi se îndepărtează.

— Omule, încă se mai uită la tine, spune Pineo în timp ce Bobby se aşază lîngă el. De ce te-ai întors aici? Ai putea să i-o tragi.

— E o ciudată, îi spune Bobby.

— Şi? Cu atît mai bine! (Pineo se întoarce spre ceilalţi doi.) Vă vine să credeţi ce face cur pictat ăsta? Ar putea să i-o tragă tîrfei de-acolo, dar el stă aici.

Luîndu-şi un zîmbet superior, Roman spune:

— Amice, nu tu le-o tragi lor. *Ele* ţi-o trag ţie.

Îl înghionteşte pe Mazurek, ca şi cum ar fi aşteptat o confirmare de la un egal, de la un tip cu experienţă ca el, şi Mazurek, privindu-şi reflexia murdară în oglinda din spatele barului, spune confuz şi fără putere:

— Aş mai bea un păhărel.

* * *

În după-amiaza următoare Bobby descoperă printre dărîmături un disc negru din cauciuc tare. Are diametrul de zece centimetri, este mai gros în centru decît pe margini şi seamănă cu un mic OZN. Oricît s-ar strădui, nu are nici cea mai mică idee la ce ar putea folosi, şi se întreabă dacă a avut vreo legătură cu prăbuşirea turnurilor. Poate că există o astfel de sămînţă neagră în centrul fiecărui dezastru. I-l arată lui Pineo, cerîndu-i părerea, şi Pineo, aşa cum era de aşteptat, spune:

— La dracu', nu ştiu. Piesa unei maşinării.

Bobby ştie că Pineo are dreptate. Discul este un mic dispozitiv, unul dintre acele obiecte banale, dar indispensabile, fără de care nu se ridică liftul sau nu se răceşte frigiderul; dar nu are nici un însemn pe el, nu are găuri şi nici caneluri care să indice că s-ar potrivi într-o maşinărie. Şi-l închipuie învîrtindu-se într-un con de radiaţie albastră, înregistrînd un proces inexplicabil.

Se gîndeşte la disc toată seara, conferindu-i diverse întrebuinţări. Este distilatul ireductibil al evenimentului, un reziduu perfect format. Este un obiect sacru, care a aparţinut unui bancher, acum decedat, şi funcţia lui rituală este înţeleasă doar de alţi trei oameni de pe planetă. Este un semn lăsat de călătorii în timp, care le permite să se întoarcă acasă exact la locul şi momentul atacului terorist. Este ochiul petrificat al lui Dumnezeu. Intenţionează să ia discul cu el şi să-l pună în apartament, lîngă jumătatea de pantof şi celelalte obiecte adunate din groapă. Dar în seara aceea, cînd intră în bar şi o vede pe bruneta de la capătul barului, se duce la ea, din impuls, şi lasă discul pe tejghea, lîngă cotul ei.

— Ţi-am adus ceva, spune el.

Se uită la obiect, îl împunge cu degetul arătător, făcîndu-l să se mişte.

— Ce-i asta?

Bobby scutură din umeri.

— L-am găsit.

— În Zona Zero?

— Î-hî.

Femeia împinge obiectul.

— N-am fost suficient de explicită aseară?

— Ba da... bineînțeles, spune el, dar nu e sigur că știe la ce se referă.

— Vreau să înțeleg ce s-a întîmplat... ce se întîmplă acum, spune ea. Vreau ce-i al meu, înțelegi? Vreau să înțeleg exact ce efect a avut asupra mea. Trebuie să înțeleg. Nu caut suveniruri.

— În regulă, spune Bobby.

— În regulă. (A spus-o în batjocură.) Dumnezeule, ce-i cu tine? Parcă ai fi bolnav!

Un cîntec de-al lui Sinatra, „All Or Nothing At All", se revarsă din tonomat – un sirop muzical liniștitor care acoperă pălăvrăgeala prostituatelor și a bețivilor, și comentariile făcute la televizorul montat în spatele barului, care arată un Afganistan cuprins de explozii, acoperit de nori de fum maroniu. În textul care rulează în partea de jos a ecranului se estimează că numărul morților din Zona Zero s-a redus la mai puțin de cinci mii; cantitatea de moloz scoasă din groapă depășește acum un milion de tone. Cifrele par fără înțeles, interschimbabile. Un milion de vieți, cinci mii de tone. Un scor absurd, care nu indică nici un rezultat real.

— Îmi pare rău, spune bruneta. Știu că te marchează ce faci tu. Zilele astea nu am răbdare cu nimeni.

Își agită băutura cu un bețișor din plastic care reflectă imaginea dansatoarei de neon. În toată fața ei meșteșugit compusă, o mască din fond de ten și pudră și creion negru, ochii sînt singurul semn de vitalitate, de potențial feminin.

— Cum te cheamă? întreabă el.

Femeia ridică brusc privirea.

— Sînt prea bătrînă pentru tine.

— Cîți ani ai? Eu am douăzeci și trei.

— Nu contează cîți ai tu... sau cîți am eu. În mintea mea sînt mult mai bătrînă decît tine. Nu vezi? Nu simți diferența? Chiar și dacă aș fi avut douăzeci și trei, tot aș fi fost prea bătrînă pentru tine.

— Vreau doar să știu cum te cheamă.

— Alicia.

Își pronunță numele cu o precizie exagerată, care îl face să se gîndească la o vînzătoare dezvăluind un preț pe care știe că clientul ei nu și-l poate permite.

— Bobby, spune el. Sînt la postuniversitară, la Columbia. Dar fac pauză un an.

— Ridicol! spune ea mînioasă. Incredibil de ridicol... complet ridicol! De ce faci asta?

— Vreau să înțeleg ce se întîmplă cu tine.

— De ce?

— Nu știu, pur și simplu. Indiferent pentru ce vii, căutînd să înțelegi. Și eu vreau să înțeleg. Cine știe? Poate că discuția noastră face parte din ceea ce trebuie să înțelegi.

— Dumnezeule mare! (Își ridică privirea în tavan.) Ești un romantic!

— Tot mai crezi că încerc să te forțez?

— Dacă ar fi vorba de altcineva, aș spune da. Dar tu... nu cred că ai idee.

— Și tu ai? Stai aici în fiecare noapte. Le spui oamenilor că vii de la o înmormîntare. Boceşti după ceva și nici măcar nu știi ce este.

Femeia clatină din cap, gest pe care el îl interpretează ca fiind evitarea unui impuls, o severitate bruscă, și care seamănă cu modul în care reacționează el uneori în metrou, cînd o fată la care se uită îi întîlnește privirea și el se face că se uită la altceva. După o lungă tăcere, ea spune:

— Nu o să facem sex. Vreau să-ți fie limpede asta.

— Bine.

— Dai înapoi? Doar „bine"?

— Nu contează.

— Nu contează. (Își pune degetele în jurul paharului, dar nu bea.) Păi, cred că pentru o noapte am avut suficientă înțelegere reciprocă, nu crezi?

Bobby pune în buzunar discul de cauciuc, pregătindu-se de plecare.

— Ce meserie ai?

Un oftat de exasperare.

— Lucrez la o firmă de brokeraj. Acum putem să luăm o pauză? Te rog...

— Oricum trebuie să plec acasă, spune Bobby.

* * *

Discul de cauciuc își ocupă locul în sertarul de sus al dulapului lui Bobby, între jumătatea de pantof albastru și un glob din metal topit care se poate să fi funcționat drept buton de cămașă, alături de multe alte rămășițe – bucăți de mătase și țesături dungate; un stilou strivit; un petic de piele maronie atîrnat de o cataramă deformată; un ac prins cîndva de o broșă. Simte un mare gol în piept cînd se uită la ele, ca și cum frînturile de realitate pe care le reprezintă anulează o porțiune echivalentă din realitatea sa. Cel mai mult îl rănește pantoful. Un obiect atît de puternic în grația lui întreruptă, încît uneori se teme să îl atingă.

După ce face un duș se întinde pe întuneric în dormitor și se gîndește la Alicia. Și-o imaginează manevrînd teancuri de bani prinși cu fișii de hîrtie. Chiar și numele ei sună a bani, ca un val hotărît de bancnote noi. Se întreabă ce planuri are cu ea. Nu este deloc genul lui, dar poate că ea a avut dreptate, poate că se înșală singur asupra motivelor sale. Îi vin în minte fetele cu care a fost. Delicate și dulci și ultrafeminine. Cu toate acestea, caracterul direct și severitatea Aliciei i se par atractive. Poate caută o schimbare. Sau poate, ca mulți alții, ca șoarecii de laborator tratați cu electricitate și cocaină, are circuitele stricate și creierul său trimite mesaje irațională. Vrea să vorbească cu ea totuși. Măcar de asta e sigur – vrea să scape de povară. De poveștile din groapă. De sertarul plin de relicve. Vrea să explice că acestea nu sînt suveniruri. Sînt cuiele în care își agață tot ce vrea să lase în urmă în fiecare dimineață, cînd se duce la muncă. Sînt dovada a ceea ce considera cîndva o idee profund abstractă, ceva prea vag de spus în cuvinte, dar despre care și-a dat seama că nu este decît esența supraviețuirii

sale. Esența aceasta, își spune în sinea lui, ar putea fi ceea ce trebuie să înțeleagă Alicia.

Deși el a fost cel care a insistat, a doua zi Pineo îl tachinează pe Bobby în privința Aliciei. Nervozitatea lui nebună a căpătat nuanțe de furie. O numește pe Alicia „Tîrfă cibernetică". Bobby se așteaptă să i se alăture și Mazurek, dar se pare că acesta se retrage din grupul lor dezbinat, refugiindu-se într-o scorbură proprie. Își vede de treabă, hotărît ca un animal, și mănîncă în tăcere. Cînd Bobby sugerează că poate ar trebui să ceară un sfat – comentariu menit să aprindă, să retrezească ferocitatea masculină înnăscută –, Mazurek mormăie ceva, că poate o să vorbească cu unul dintre preoți. Deși nu au în comun decît cîteva preocupări geografice de bază, cei trei s-au susținut unul pe celălalt în fața stresului de la muncă, și în după-amiaza aceea, în timp ce rîcîie în pămîntul devenit noroi, sub o ploaie torențială rece, Bobby se simte abandonat, simte că e în pericol în groapă. Totul pare nefamiliar și neprietenos. Scheletul argintiu al clădirii parcă tremură, ca și cum ar fi primit o transmisiune de dincolo, și cuibul de grinzi masive parcă ar aștepta întoarcerea unui legendar monstru înaripat. Bobby încearcă să își abată atenția, dar nimic din ce îi vine în minte nu reușește să-i risipească sentimentul de apăsare. Spre sfîrșitul turei, începe să se îngrijoreze că lucrează cu iluzia că turnurile se vor ridica brusc la loc din forma în care s-au prăbușit și toți vor fi zdrobiți.

În noaptea aceea, barul este aproape pustiu cînd ajung. Prostituatele în spate, Alicia la locul ei obișnuit. Tonomatul este oprit, televizorul mormăie ceva – o blondă ia un interviu unui bărbat aproape chel, iar sub cadrul cu fața lui care îl prezintă ca fiind expert în antrax se vede un grafic. Se așază la bar și se holbează la televizor, dînd pe gît băuturile cu o regularitate respectuoasă, vorbind doar atunci cînd este necesar. Expretul în antrax este înlocuit rapid de un expert în terorism, care îi dă înainte cu potențialul distrugător al Al Qaedei. Bobby nu poate urmări discuția. Cerul politic, cu tertipurile și muzica nobilă și puterile secrete nu este cerul sub care trăiește și muncește, gri și neschimbat, simplu precum capacul unui coșciug.

— Al Qaeda, spune Roman. Nu juca pentru Mets, la baza a doua? Tipul din Porto Rico?

Gluma nu are succes, dar Roman este în vervă.

— De cîți membri Al Qaeda este nevoie ca să înşurubezi un bec? întreabă el.

Nimeni nu ştie răspunsul.

— De două milioane, spune Roman. Unul ține cămila nemişcată, unul înşurubează becul, şi restul protestează pe străzi cînd sînt călcați în picioare de cămilă.

— Tu ai inventat aiureala asta, spune Pineo. Ştiu. Pentru că nu a fost prea amuzantă.

— Duceți-vă dracului! Roman se uită la Pineo, apoi se duce de-a lungul tejghelei şi citeşte ziarul, întorcînd furios paginile.

Patru cupluri tinere intră în bar, sînt enervant de veseli şi de senini, îmbujorați şi înstăriți. Sporovăind, unii din ei tîrîie două mese una lîngă cealaltă, alții se îmbrățişează, o femeie îl întreabă pe Roman pe un ton serios dacă are Lillet*, iar Bobby se strecoară din mijlocul brusc energizat al barului şi se aşază lîngă Alicia. Aceasta îi aruncă scurt o privire, dar nu zice nimic, iar Bobby, care şi-a petrecut mare parte a zilei gîndindu-se ce i-ar putea spune, simte că atitudinea ei posomorîtă îl face să păstreze tăcerea. Adoptă şi el atitudinea ei – capul plecat, mîna pe pahar – şi stau acolo ca doi oameni împovărați de o problemă comună. Femeia îşi încrucişează picioarele, şi Bobby observă că şi-a scos un pantof. Privelişte gleznei sale subțiri şi a ciorapului pe picior trezeşte în el o tainică plăcere victoriană.

— Este atît de stimulant, spune ea. Va trebui să facem asta mai des.

— Credeam că nu vrei să vorbeşti.

— Dacă tot ai de gînd să stai aici, ar fi aiurea să nu vorbim.

Lucrurile pe care se gîndise să i le spună dispăruseră din mintea lui.

— Păi, cum a fost azi? întreabă ea, modulîndu-şi vocea ca o mamă către un copilaş dulce, şi cînd Bobby mormăie că a fost cam ca întotdeauna, ea spune: Parcă am fi căsătoriți. Parcă am

* Lillet – aperitiv franțuzesc; vermut. (n.t.)

fi depăşit nevoia de comunicare verbală. Nu trebuie decît să stăm aici şi să vibrăm unul lîngă celălalt.

— A fost groaznic, ok? spune el, supărat de ironia ei. Întotdeauna este groaznic, dar azi a fost mai rău decît de obicei.

Şi începe să se destăinuiască. Îi povesteşte despre el, despre Pineo şi Mazurek. Cum sînt ca o patrulă, uniţi într-o echipă neoficială, prin intermediul căreia reuşesc cumva să se protejeze unul pe celălalt de forţe pe care nu le înţeleg sau pe care se tem să le cunoască. Iar acum, acea echipă se destramă. Forţa gravitaţională a gropii este prea puternică. Mirosul morţii, bucăţile oribile de suflete, spaimele ascunse. Garajul subteran, cu maşinile sale strivite, nebîntuite, albite de praf. Focurile care mocnesc sub pămînt. E ca şi cum te-ai duce la muncă în Mordor, umbra este pretutindeni. Cenuşă şi durere. După o vreme, începi să simţi că locul te transformă într-o fantomă. Nu mai eşti real, eşti o relicvă, un fragment de viaţă. Cînd îţi spui toate prostiile astea, rîzi de ele. Par nişte aiureli. Dar apoi te opreşti din rîs şi îţi dai seama că este adevărat. Zona Zero este un teren al distrugerii. Ca şi Cambodgia. Ca şi Hiroshima. Se discută deja ce să construiască acolo, dar sînt nebuni. Ca şi cum ai face un fast-food la Dachau. Cine ar vrea să mănînce acolo? Lumea zice să se facă ceva rapid, astfel încît teroriştii să vadă că nu sîntem distruşi. Dar susţinem că nu sîntem distruşi... cum adică? Ba da, sîntem distruşi! Ar trebui să aştepte cu construcţia. Ar trebui să aştepte pînă cînd poţi merge acolo fără să simţi că te doare să fii în viaţă. Pentru că, dacă nu fac aşa, orice ar construi acolo va fi impregnat cu acel sentiment. Poate că sună absurd. Să crezi că pămîntul este blestemat. Că în el este prinsă o groaznică imaterialitate, ceva care se va infiltra în noile holuri şi birouri şi va provoca nenorociri spirituale, karma negativă... în fine. Dar cînd te afli în mijlocul acelei mizerii, este imposibil să nu crezi.

Bobby nu se uită la Alicia în timp ce îi spune toate astea, vorbeşte repede, cu nelinişte. Cînd termină, îşi dă pe gît băutura, îi aruncă o privire ca să-i măsoare reacţia, apoi spune:

— Am avut un prieten în liceu care lua metamfetamine. I-au prăjit creierii. A început să aibă vedenii. Guvernul îi făcea

probleme. Ştiau că se află în contact cu fiinţe de la un nivel superior. Prostii de-astea. Avea o viziune complexă asupra realităţii, totul era o conspiraţie, şi cînd mi-a spus asta, parcă se scuza că îmi spune. Îşi simţea defectul, dar trebuia să o spună pentru că nu credea că este nebun. Aşa mă simt şi eu. Parcă nu mai sînt întreg.

— Ştiu, spune Alicia. Şi eu mă simt aşa. De asta vin aici. Să încerc să văd ce lipseşte... cum m-au schimbat toate astea.

Îl priveşte întrebătoare şi Bobby, acum eliberat de povară, îşi dă seama că nu are nimic demn de menţionat. Dar vrea să spună ceva, pentru că vrea ca ea să-i vorbească, şi chiar dacă nu este sigur de ce vrea asta sau ce ar mai vrea, este atît de confuz în ceea ce priveşte lucrurile pe care le-a destăinuit şi încurcăturile obişnuite care apar în fiecare schimb semnificativ de păreri între femei şi bărbaţi... Deşi nu este sigur de nimic, vrea ca situaţia să înainteze.

— Eşti bine? întreabă ea.

— A, da. Bineînţeles. Nu sînt chiar făcut varză. Cel puţin, eu aşa cred.

Femeia pare că îl reevaluează.

— De ce faci asta?

— De ce lucrez acolo? Pentru că am experienţă. În ultimele două veri am lucrat la Agenţia Federală de Management al Urgenţelor.

Două dintre cuplurile de bogătaşi s-au strîns în jurul tonomatului, şi prima lor alegere, „Smells Like Teen Spirit", începe să se deruleze agitată, zgomotoasă. Pineo se bîţîie pe scaunul său de la bar, legănîndu-şi bustul înainte şi înapoi, cu pumnii strînşi la piept, ca o parodie – Bobby ştie – la adresa acelor cupluri, ca o insultă. Meditînd deasupra paharului său de whisky, Mazurek pare un trol gras şi încărunţit, transformat în piatră.

— Fac masteratul în filosofie, spune Bobby. În sfîrşit, începe să pare relevant.

O spune ca pe o glumă, dar Alicia nu reacţionează ca atare. Are ochii înlăcrimaţi. Se învîrte pe scaun, lipindu-şi genunchiul de şoldul lui şi atingîndu-i încheietura mîinii.

— Mi-e teamă, spune ea. Crezi că asta-i tot? Doar teamă. Doar incapacitatea de a face față.

Nu e sigur că o înțelege, dar spune:

— Poate că asta-i tot.

Pare atît de firesc gestul cu care își pune brațele în jurul lui și își îngroapă fața în golul de la baza gîtului său, încît nu îl interpretează în nici un fel. Își pune și el mîna pe talia ei. Ar vrea să o privească în ochi, să o îmbrățișeze mai strîns, dar se teme că se va panica, și în timp ce stau lipiți unul de celălalt Bobby devine nesigur pe această atingere, nu știe ce să facă. Îi simte pulsul în palmă, respirația ei îi încălzește pielea. Articulațiile coastelor ei, șoldul moale, prezența sînilor la cîțiva centimetri de mîna lui, ființa ei caldă îl intimidează și îl tentează deopotrivă. Se strecoară o îndoială legată de sănătatea lor mintală. Să fie acesta un moment de vindecare sau o scenă de nebunie? Sînt doi oameni diferiți, uniți la un nivel nou pentru amîndoi, sau sînt doi oameni stresați emoțional, care nici măcar nu vorbesc despre același subiect și care au luat ușoara atracție sexuală drept moment al adevărului? Care este diferența dintre cele două stări? Îl trage mai aproape. Picioarele ei sînt tot încrucișate, și genunchiul drept îi alunecă în poală, piciorul desculț îl împunge în talie. Șoptește ceva, cuvinte pe care el nu le poate înțelege. O asigurare, poate. Buzele ei îi ating obrazul, după care se retrage și afișează un zîmbet pe care el îl consideră expresia regretului.

— Nu înțeleg, spune ea. Simt că...

Scutură din cap, ca și cum ar respinge o idee necontrolată.

— Ce?

În timp ce vorbește, își ridică fluturînd mîna în dreptul feței, cu o veselie pe care expresia ei nu o reflectă.

— Nu ar trebui să spun asta unei persoane cunoscute într-un bar, și nu mă refer la ce ai putea crede. Dar... Simt că mă poți ajuta. Că poți face ceva pentru mine.

— Faptul că vorbim ajută.

— Poate. Nu știu. Nu mi se pare corect. (Își agită gînditoare băutura; apoi privește într-o parte.) Cu siguranță un filozof a spus ceva legat de acest moment.

— Predispoziția creează logicile, chiar și pe cele dispuse să o nege.

— Cine a spus asta?

— Eu... într-o lucrare despre Gorgias. Părintele sofisticii. El a susținut că nimic nu poate fi cunoscut, iar dacă poate, atunci nu merită să fie cunoscut.

— Păi, spune Alicia, cred că așa se explică totul.

— Nu știu. Am luat doar 9 la lucrare.

Unul dintre cupluri începe să danseze, bărbatul, care încă mai are paltonul pe el, dă din coate, ca și cum s-ar năpusti cu încetinitorul, în timp ce femeia stă pe loc, unduindu-și șoldurile ca peștele în apă. Parodia lui Pineo era mai grațioasă. Privindu-i, Bobby își imaginează barul ca pe o peșteră, ceilalți clienți cu părul încîlcit și îmbrăcați în piei de animale. Luminile farurilor trec prin ferestre cu viteza unui meteorit prin noaptea primitivă. Cîntecul se termină, prietenii celor doi îi aplaudă în timp ce se întorc la masă. Dar cînd din difuzoare se aud primele acorduri ale melodiei „All Along The Watchtower" în versiunea lui Hendrix, încep iar să danseze și celelalte cupluri li se alătură, cu paharele în mînă. Femeile dau din cap și își scutură pieptul; bărbații se apleacă în față. Un trib drogat și neîndemînatic.

Atmosfera din bar nu îi mai place lui Bobby. Prea multă gălăgie care nu se mai domolește. Ridică din umeri să se apere de zgomot, de trăncăneala veselă, și are convingerea temporară că aceasta nu este adevărata sa reacție, că o bucățică neagră de negativism prinsă între omoplații săi, de șira spinării, și-a strîns aripile de balaur și a reacționat la mișcare ca o marionetă. În timp ce se ridică, Alicia îi strînge mîna.

— Ne vedem mîine?

— Fără îndoială, spune el, întrebîndu-se dacă așa va fi.

Crede că ea se va duce acasă și se va pedepsi cu asprime pentru că îngăduise această intimitate parțială, această intruziune neprofilactică în viața ei neprihănită, orientată spre carieră. Va înceta să mai vină la bar și va căuta mîntuirea într-o școală de afaceri de noapte, care să-i facă CV-ul mai atrăgător. După cîteva săptămîni, într-o după-amiază singuratică de

duminică, el va asigura fantezia animată pentru un orgasm atins cu ajutorul bateriilor.

Caută în portofel o bancnotă de cinci, bacşiş pentru Roman, şi îl surprinde pe Pineo uitîndu-se la el cu desăvîrşită ostilitate. Genul de privire pe care ţi-o poate arunca cel mai mare duşman al tău, înainte de a-şi umple arma cu gloanţe. Pineo mai ţine la ochi cîteva secunde arma cu două ţevi, după care se îndreaptă cu adînc respect asupra paharului său de bere, coborîndu-şi capul. Se pare că el şi Mazurek au fost copleşiţi de aceeaşi vrajă.

* * *

Bobby se trezeşte cu doar cîteva minute înainte de ora la care începe serviciul. Sună şi anunţă că o să întîrzie, după care se întinde pe spate şi contemplă pata imensă maro-portocalie care a transformat tavanul într-o hartă de teren. Povestea asta cu Alicia... nu-i normal, se gîndeşte el. Nu vor face sex – asta e limpede. Şi nu doar pentru că aşa a zis ea. Nu se vede ducîndu-se în casa ei, mobilată de la Sharper Image şi Pottery Barn, nici nu o vede pe ea în mizeria asta de aici, şi nici unul din ei nu a afişat o nevoie imediată care să îi trimită la vreun hotel. Este ridicol şi complicat. Şi-o trag, asta-i tot. Se joacă unul cu celălalt, la un pervers nivel sufletesc. Este tristă pentru că bea să fie tristă pentru că se teme că ceea ce nu simte este de fapt un sentiment. Aiureli de Manhattan tipic postmoderniste. Mîhnirea, ca formă de autoimplicare. Iar acum face şi el parte din asta. Ce-i face el este poate şi mai pervers, dar nu are nici un chef să-şi analizeze motivele – asta nu ar face decît să amplifice perversitatea. Cel mai bine este să o lase aşa şi să se termine. Este o perioadă ciudată pentru oraş. Bărbaţii şi femeile caută o complicată alinare pentru o complicată vină. Vina pentru faptul că nu întrupează tristeţea magnifică a politicienilor şi nici compasiunea profundă a reporterilor, vina pentru faptul că mîhnirea lor este o stare greşită, brăzdată de lucruri banale, de gînduri legate de sex şi de fotbal, de facturile la cablu şi de siguranţa serviciului. Încă mai are cîteva lucruri pe care, dintr-un oarecare motiv, trebuie să i le spună. Diseară i se

va destăinui, iar ea va face ceea ce trebuie. Deznădejdea lor reciprocă, punct final în patru acte.

Stă o veşnicie sub duş, nu se grăbeşte să se ducă la groapă, şi se gîndeşte să nu se ducă deloc. Dar datoria, obişnuinţa şi încăpăţînarea exercită o forţă mai mare decît ura şi teama sa faţă de acel loc – deşi nu simte chiar ură şi teamă, ci un amestec sincretic din cele două, un produs alchimic pentru care nu s-a inventat un nume celebru. Înainte de a pleca, inspectează conţinutul sertarului de sus al dulapului său. Relicvele sînt primul lucru pe care trebuie să i-l explice. Indiferent ce înţeles le dă, presupune că sînt, într-o anumită măsură, suveniruri, prin urmare un motiv de ruşine, un simptom morbid. Dar cînd le priveşte, se gîndeşte să trebuie să existe un scop al colecţiei sale, pe care el încă nu l-a ghicit, dar pe care Alicia i l-ar putea tălmăci, după ce îi explică totul. Alege jumătatea de pantof. Este, de fapt, singura alegere. Singurul obiect suficient de puternic pentru a transmite sentimentele sale. Îl îndeasă în buzunarul de la geacă şi iese în camera de zi, unde colegul său de apartament se uită la Cartoon Network, îi vede capul deasupra canapelei.

— Te-ai trezit tîrziu, nu? spune colegul.

— Cam aşa ceva, spune Bobby, ţintuit de culorile vii şi vocile caraghioase, dorindu-şi să poată sta să vadă cum reuşesc Scooby Doo şi Jackie să păcălească bestia din mlaştină. Ne vedem mai tîrziu.

Cu puţin înainte de sfîrşitul turei, îl cuprinde o criză de paranoia, în timpul căreia crede că, dacă se uită în sus, o să vadă pereţii gropii înalţi cît nişte zgîrie-nori, şi nu o să poată zări decît un petic din norii strălucitori. Chiar şi după aceea, cînd merge cu Mazurek şi Pineo pe străzile îngheţate, fumegînde, şi claxoanele îndepărtate răsună ca nişte alămuri avangardiste, aproape se convinge singur că s-ar fi putut întîmpla. Groapa s-ar fi putut adînci, el s-ar fi putut micşora. În seara aceea începuseră să sape sub un strat proaspăt excavat de moloz, şi ştie că paranoia lui şi dorinţa ulterioară de a se refugia în irațional se bazează pe ceea ce scot din pămînt. Dar, cu toate că există un motiv clar pentru frica sa, acesta nu

exclude alte posibilități. Lucruri incredibile se pot întîmpla într-o fracțiune de secundă. Acum recunosc cu toții asta.

Cei trei bărbați se îndreaptă în tăcere spre Blue Lady. Ca și cum călătoriile lor nocturne spre bar nu mai au rol de eliberare, ci au devenit o prelungire a serviciului, care îi stresează la fel de mult. Pineo merge cu mîinile îndesate în buzunare, privind într-o parte, iar Mazurek se uită drept înainte, legănîndu-și termosul, semănînd cu un erou trotkist, un muncitor nobil la Fabrica 39 – Bobby merge între cei doi. Înfățișarea lor impunătoare îl face să se simtă nesigur, ca și cum ar sta între doi magneți imenși ce se resping – vrea să o ia înainte sau să rămînă în urmă, dar este tîrît mai departe prin atracția lor. Îi părăsește la intrare și se duce lîngă Alicia, la capătul barului. Zîmbetul ei de douăzeci și cinci de wați se aprinde, și Bobby se gîndește că, deși ea ar trebui să zîmbească mai larg pentru colegi și rude, acest zîmbet măsoară o fracțiune adevărată a bucuriei sale, tot ce a rămas după ani întregi dedicați carierei și iubirii neîmpărtășite.

Pentru a verifica această teorie, o întreabă dacă are un iubit și ea spune:

— Iisuse! Un iubit. Sună atît de demodat. La fel de bine ai putea să mă întrebi dacă am un cavaler.

— Ai un cavaler?

— Am avut în trecut, spune ea. Dar acum nu-mi trebuie, mulțumesc.

— Vînezi o pradă mai grasă, nu?

— Nu doar asta. Deși chiar așa e, în momentul de față. Sînt – un rîs sarcastic – sînt în urcare pe scara ierarhică. Încerc, în orice caz.

Cade pe gînduri, privind în gol dincolo de bar, spre televizorul care trăncănește fără încetare despre ciumă și mizerie și libertatea de durată.

— Voiam să am copii, spune ea în cele din urmă. Doar la asta mă gîndesc acum. Poate că toată această tristețe are un efect biologic. Știi tu. Perpetuarea speciei.

— Ai timp să faci copii, spune el. Poate se rezolvă ceva în privința carierei.

— Cu bărbaţii de care am parte... nici o şansă! Nici să-mi udă florile nu i-aş lăsa pe ăştia!

— Deci ai cîteva poveşti de război, nu-i aşa?

Femeia ridică o mînă, cu palma în afară, ca şi cum ar ţine o uşă închisă.

— Nici nu-ţi imaginezi!

— Am şi eu cîteva.

— Tu eşti bărbat, spune ea. Ce ştii tu?

Îi expune sarcastică poveştile ei, reticentă, aproape veselă, ca şi cum, împărtăşind aceste incidente legate de duplicitatea masculină şi rîzînd de propria sa naivitate, ar dovedi o rezervă incontestabilă de bună dispoziţie şi optimism. Dar cînd povesteşte despre un bărbat care a căutat-o un an întreg şi i-a trimis bomboane, flori şi felicitări pînă cînd în sfîrşit ea a concluzionat că o iubeşte cu siguranţă şi au petrecut o noapte împreună, o noapte bună după care el a ales să o ignore cu desăvîrşire... cînd îi povesteşte asta, Bobby vede o extremă dezorientare dincolo de masca ei veselă. Se întrebă cum ar arăta nemachiată. Mai delicată, probabil. Machiajul este tabloul unei atitudini pe care o recreează zilnic. O mască înfrîntă şi rece, care ascunde confuzia ei cardinală. Nimic nu a fost aşa cum a sperat ea – dar, cu toate că a renunţat la speranţă, nu a alungat-o, şi de aceea este confuză. Îşi dă seama că o simplifică. Educaţie sporadică într-o oază din vestul central – sesizează un accent tipic clasei muncitoare din Detroit sau Chicago. Educaţie de mîna a doua care a dus la o carieră de mîna a doua. Rămăşiţele dimineţilor ce au urmat. Pînă aici e limpede. Dar adevărul ce stă la baza poveştilor sale, lumina purtată de ea în lume, cum a transformat-o experienţa ei... toate astea rămîn ascunse. Nu are sens, totuşi, să meargă mai departe, şi probabil nici nu e timp.

Barul se umple de întîrziaţi. Printre ei, un cuplu de vîrsta a doua, care se ţine de mînă şi se sărută peste masă; trei tineri în echipament Knicks; doi negri îmbrăcaţi în stil gangsta, însoţiţi de o tînără supraponderală într-o rochie cu paiete şi un bolero din blană vopsită (Roman le aruncă o privire critică şi îi face să aştepte să fie serviţi). Pineo şi Mazurek stau liniştiţi, beţi criţă, izolaţi de restul lumii, dar viaţa barului pare că trece pe lîngă

Bobby şi Alicia, tonomatul zbîrnîie de Santana, Kinks şi Springsteen. Alicia este mai relaxată decît oricînd. Şi-a scos iarăşi pantoful drept, a renunţat la sacou şi, cu toate că abia soarbe din pahar, parcă devine din ce în ce mai ameţită, ca şi cum dezvăluirea trecutului ar avea acelaşi efect ca şi o beţie de trei ore.

— Nu cred că toţi bărbaţii sînt porci, spune ea. Dar cei din New York... poate.

— Te-ai întîlnit cu toţi? întreabă el.

— Cu majoritatea celor acceptabili, da.

— Ce înseamnă acceptabil, după părerea ta?

Poate că accentuează prea mult „după părerea ta", făcînd întrebarea prea personală, pentru că zîmbetul ei păleşte, şi îi aruncă o privire speriată. După ce se încheie ultimele acorduri din „Glory Days", în timpul pauzei dintre cîntece, îi pune o mînă pe obraz, îl studiază şi spune, mai puţin ca o întrebare şi mai mult să se convingă pe sine însăşi:

— Tu nu m-ai trata astfel, nu-i aşa? Şi apoi, înainte ca Bobby să se gîndească la ce poate răspunde, înmărmurit de ceea ce pare o invitaţie de a merge mai departe, femeia adaugă: Păcat, şi îşi retrage mîna.

— De ce? întreabă el. Adică, mi-am dat seama într-un fel că nu o să ne cuplăm, şi nu contest asta. Sînt doar curios de ce ai simţit aşa.

— Nu ştiu. Azi-noapte am vrut. Bănuiesc că nu am vrut suficient.

— Destul de nerealist. (Zîmbeşte.) Dată fiind diferenţa de vîrstă dintre noi.

— Ticălosule! (Îl loveşte în glumă.) De fapt, mi se pare interesantă ideea de a avea un bărbat mai tînăr.

— Mda, în fine. Nu sînt aşa.

— Nimeni nu e „aşa" pînă nu se cuplează cu cineva care crede că este. (Se preface că îl evaluează.) Tu ai putea ieşi chiar bine.

— Mă scuzaţi, se aude o voce în spatele lor. Pot să vă cer o părere?

Un tip arătos, pe la treizeci de ani, îmbrăcat la costum şi cu cravata desfăcută. Faţa lui cu pomeţi ascuţiţi este un amestec

exotic de gene africane şi asiatice. Este beat criță, se clatină puțin.

— Prietena mea... ok? (Bărbatul se uită de la unul la altul.) Trebuia să mă întîlnesc cu ea...

— Nu te supăra, dar discutam ceva, spune Bobby.

Tipul ridică o mînă, ca şi cum ar vrea să arate că nu a vrut să deranjeze şi că se scuză, dar apoi se lansează într-o poveste întortocheată, nu s-a întîlnit cu prietena lui, s-au certat la telefon şi el a început să bea, iar acum este falit, distrus, confuz de tot ce s-a întîmplat. Sună ca un început de jecmăneală, mai ales atunci cînd tipul cere o țigară, dar cînd cei doi îi spun că nu fumează, el nu cere bani – aşa cum ar fi fost de aşteptat – ci se uită la Bobby şi spune:

— Uite cum ne tratează, amice! Ce sîntem noi? Cîrlige de rufe?

— Poate că da, spune Bobby.

Moment în care tipul face un pas înapoi şi holbează ochii.

— Ai nişte whisky?, spune el. Mi-ar prinde bine nişte whisky.

— Serios, îi spune Bobby, arătînd spre Alicia. Trebuie să ne terminăm conversația.

— Hei, spune tipul. Mersi că m-ați ascultat.

Singuri din nou, cu firul conversației întrerupt, rămîn mult timp în tăcere, după care încep să vorbească amîndoi în acelaşi timp.

— Tu prima, spune Bobby.

— Mă gîndeam... (Tace.) Nu contează. Nu este chiar atît de important.

Bobby ştie că era pe punctul de a sugera că ar trebui să fie împreună, dar încă o dată nevoia nu a avut un caracter imediat. Sau poate e vorba de altceva, de un obstacol nedefinit care îi separă, ceva de care nici unul din ei nu şi-a dat seama. Crede că asta ar trebui să fie, pentru că avînd în vedere trecutul său şi al lui, este evident faptul că nici unul din ei nu a făcut discriminări în trecut. Dar ea are dreptate, concluzionează el – indiferent ce se întîmplă între ei, pur şi simplu nu este atît de important, şi prin urmare nu este atît de important să înțeleagă.

Femeia zîmbeşte, semn că se scuză, şi priveşte în pahar. Din tonomat se aude „Free Falling" al lui Tom Petty, şi cîteva persoane în spatele lor încep să se tînguiască odată cu cîntecul, aproape acoperind solistul.

— Ţi-am adus ceva, spune Bobby.

O privire încurcată.

— De la muncă?

— Mda, dar nu este acelaşi...

— Ţi-am spus că nu vreau să văd astfel de lucruri.

— Nu sînt simple suveniruri, spune el. Dacă ţi se pare că sînt dat peste cap... şi sigur sînt. *Mă simt* dat peste cap, în orice caz. Dar dacă par dat peste cap, lucrurile pe care le iau din groapă reprezintă un fel de explicaţie pentru... Îşi trece o mînă prin păr, frustrat de incapacitatea sa de a găsi cuvinte pentru ce gîndeşte. Nu ştiu de ce vreau să vezi asta. Probabil sper că te va ajuta să înţelegi ceva.

— Despre ce anume? spune ea, vicleană.

— Despre mine... sau despre locul unde muncesc. Sau altceva. Încă n-am reuşit să stabilesc ce anume. Dar vreau să vezi.

Alicia îşi întoarce privirea de la el; se uită în oglinda din spatele barului, care reflectă atît de perfect idila, durerea şi hazul beţiei.

— Dacă asta vrei...

Bobby pipăie jumătatea de pantof din buzunarul său. Mătasea este rece la atingere. Îşi închipuie că îi poate simţi albăstrimea.

— Nu este un obiect prea impresionant. Cu toate acestea, nu încerc să te sperii. Cred că...

— Arată-mi-l odată! se răsteşte la el.

Pune pantoful lîngă paharul ei şi pentru o clipă sau două ea parcă nici nu-l observă. După aceea scoate un sunet. Un singur sunet, echivalentul uman al unui cub de gheaţă căzînd într-un pahar, simplu şi clar, şi întinde mîna ca şi cum ar vrea să îl atingă. Dar nu îl atinge, nu la început, doar ţine mîna deasupra pantofului. Bobby nu îi poate vedea expresia feţei, vede doar că se uită fix la acel obiect. Îşi plimbă degetele pe marginea scorojită a mătăsii, urmărind linia zdrenţuită.

— Dumnezeule! spune ea, cu o voce înfundată, acoperită de intensificarea bruscă a muzicii. Îşi încleştează mîinile pe pantof, plecîndu-şi capul. Parcă ar fi în transă, accesînd o senzaţie sau un fragment de amintire. Ochii îi scînteiază şi stă atît de neclintită încît Bobby se întreabă dacă nu cumva a rănit-o, poate era nesigură şi acum el a împins-o în prăpastie. Trece un minut, iar ea nu s-a mişcat. Tonomatul tace, sporovăiala şi rîsetele celorlalţi clienţi se intensifică în jurul lor.

— Alicia?

Scutură din cap, semnalînd ori că nu mai are putere să vorbească, ori că nu este interesată să comunice.

— Eşti bine? întreabă el.

Spune ceva ce el nu aude, dar îi poate citi pe buze şi ştie că e menţionat din nou cuvîntul „Dumnezeu". O lacrimă îi apare la colţul ochilor, i se prelinge pe obraji şi se opreşte pe buza superioară. Poate că jumătatea de pantof a impresionat-o, aşa cum l-a impresionat şi pe el, ca fiind simbolul perfect, explicaţia absolută a ceea ce au pierdut şi a ceea ce a supravieţuit, şi astfel, prin forţa sa grafică, a tulburat-o.

Tonomatul porneşte iar, cu un cîntec vechi al lui Stan Getz, şi Bobby îl aude pe Pineo behăind şi înjurînd amarnic; dar nu se uită să vadă ce s-a întîmplat. Este fascinat de faţa Aliciei. Indiferent cît este de mare durerea sau pierderea pe care o simte, aceasta nu i-a afectat frumuseţea, şi suferind radiază, locul versiunii feminine a copoiului de Wall Street obţinută prin machiaj fiind luat de sfinţenia unei călugăriţe de porţelan, liniile netede ale gîtului şi maxilarului părînd brusc pure, ateniene. O transformare atît de surprinzătoare, încît nu este sigur că se întîmplă cu adevărat. Poate să fie băutura de vină, sau poate are vreo problemă cu ochii. După experienţa lui, în viaţă nu întîlneşti acest tip esenţial de schimbare. Pisicile slabe, tinere, nu strălucesc dintr-odată în simplitatea lor exotică, precum puii de tigru. Căsuţele îngrijite, cu acoperiş mansardat, indiferent cît este de grozavă lumina, nu devin splendide şi decorate ca nişte mici temple asiatice, doar pentru că s-a schimbat vremea. Şi totuşi, este evidentă schimbarea extraordinară a Aliciei. Este o femeie frumoasă. Chiar şi colţul membranos al ochilor săi, iritat de lacrimi şi de praful din oraş, pare

decorativ, parte a unui design subtil, şi cînd se întoarce spre el, cu toată delicateţea trăsăturilor sale curgînd spre el cu forţa supranaturală a unui chip ce se materializează dintr-o rază de lumină, Bobby se simte ameninţat de apropierea ei, nesigur de scopul său. Ce ar putea acum să vrea de la el? În timp ce-i apropie capul de faţa ei, cu buzele întredeschise, pleoapele pe jumătate închise, Bobby se teme că un sărut l-ar putea omorî, ori l-ar copleşi ca un val ce mătură pe nisip un mic crab, ori gustul ei, o fracţiune de salivă caldă asemănătoare unei grăunţe de cristal cu gust de acid dulce, o să intre în reacţie cu propria lui salivă şi o să rezulte un amestec microscopic de otravă, soluţia perfectă pentru situaţia grea dată de mortalitatea lui. Dar urmează o altă transformare, una aproape la fel de drastică, şi cînd gura ei o găseşte pe a lui, o vede pe tînăra femeie vulnerabilă şi moale, dăruind şi dorind, cu sinceritate şi o nevoie copilărească.

Sărutul nu durează mult, dar suficient pentru a avea un trecut, un progres de la contact la absorbire, de la explorare la amestecul de limbi şi respiraţii şuierătoare, dar de îndată ce ajung în întregime la o intimitate a lor şi o temperatura înaltă, femeia se desprinde şi îşi apropie gura de urechea lui, şoptind pătimaşă, tremurînd:

— Mulţumesc... Mulţumesc foarte mult! Apoi se ridică în picioare, îşi adună poşeta, servieta, afişează un zîmbet trist şi spune: Trebuie să plec.

— Stai!

Se agaţă de ea, dar ea îl respinge.

— Îmi pare rău, spune ea. Dar trebuie să plec... chiar acum. Îmi pare rău.

Şi pleacă, îndreptîndu-se repede spre uşă, părăsindu-l fără ca el să ajungă la vreo concluzie, pe jumătate excitat şi cu amintirea instantaneu clasificată a sărutului ivindu-se la suprafaţă, spre a fi examinată şi cîntărită, tandreţea şi fragilitatea acestuia să fie luate în considerare, intensitatea sexuală să fie marcată pe o scală, semnificaţia sa ghicită, şi pînă să se gîndească el la toate astea, dîndu-şi seama că ea a plecat cu adevărat şi fără echivoc şi hotărîndu-se să fugă după ea, femeia iese pe uşă. Cînd ajunge şi el la uşă şi o împinge cu

umărul, ea s-a îndepărtat deja la opt-nouă metri, păşind repede printre maşinile parcate şi vitrinele magazinelor, trecînd de o intrare întunecoasă, iar el este cît pe ce să o strige cînd ea ajunge în dreptul vitrinei luminoase a unei cafenele şi Bobby îi remarcă pantofii albaştri. Un albastru deschis cu luciu de mătase, şi de o formă care pare aidoma jumătăţii de pantof lăsat la bar. Dacă a fost cu adevărat lăsat acolo. Acum nu-şi poate aminti. Să-l fi luat ea? Întrebarea are un sens ciudat, înspăimîntător, născut din suspiciunea înspăimîntătoare pe care el nu o poate respinge, şi pentru o clipă este indecis între impulsul de a se duce după ea şi dorinţa de a se întoarce la bar, să caute pantoful. La urma urmelor, asta este cel mai important. Să descopere dacă ea a luat pantoful, şi dacă l-a luat, atunci să înţeleagă acest fapt, să-l descifreze. Să fi procedat astfel pentru că l-a considerat un cadou sau pentru că voia atît de mult să îl aibă, poate pentru a satisface o ciudată nevoie nevrotică, încît a simţit că trebuie să-l fure, mai mult sau mai puţin, să îl zăpăcească pe el printr-un sărut şi să dispară înainte ca el să îşi dea seama că lipseşte? Sau – şi aceasta este ideea care ameninţă să îl acapareze – pantoful a fost al ei dintotdeauna? Simţindu-se ridicol, totuşi fără a fi convins că este ridicol, o priveşte cotind la următorul colţ şi traversînd strada, devenind din ce în ce mai mică, nedesluşită printre ceilalţi trecători. Traficul îi blochează vederea. Cochetînd în continuare cu ideea de a o urmări, rămîne pe loc vreo jumătate de minut, întrebîndu-se dacă nu cumva a interpretat greşit tot ce avea legătură cu ea. O rafală de vînt rece se înfăşoară ca o eşarfă în jurul gîtului său, şi apa de pe asfalt începe să îi pătrundă prin gaura din bocancul drept, udîndu-i ciorapul. Priveşte pe furiş dincolo de trecerea de pietoni, neagă ultima fărîmă de tentaţie şi împinge uşa barului. O izbucnire de vorbăraie şi muzică parcă se învîrteşte în jurul lui, ca fantoma unei petreceri pe cale să se stingă şi Bobby intră înăuntru, cu toate că ştie, în sinea lui, că pantoful a dispărut.

* * *

Imunitatea lui Bobby în faţa gropii a scăzut. Dimineaţa, are o culoare bolnăvicioasă ca o mîncare de săptămîna trecută.

Febra îi transformă oasele în sticlă şi îi atacă sinusurile, tusea i s-a adîncit în piept, iar frigurile îl scutură. Transpiraţia sa îngălbenită miroase a acru, sputa îi este groasă ca laptele prins. În următoarele patruzeci şi opt de ore nu se poate gîndi decît la două lucruri. Medicamente şi Alicia. Femeia stă înşurubată în febra lui, înfăşurată în jurul fiecărui gînd, ca un lanţ de acid ribonucleic, dar el nu are nici cea mai mică idee ce gîndeşte sau simte. Cîteva nopţi mai tîrziu izbucneşte febra. Îşi aduce pături, o pernă şi sucul de portocale în camera de zi, şi se instalează pe canapea.

— Te simţi mai bine? spune colegul de cameră.

— Mda, puţin, răspunde Bobby.

După o clipă de tăcere, colegul îi dă telecomanda şi se refugiază în camera lui, unde îşi petrece ziua jucînd jocuri video. *Quake*, mai ales. Urletele demonilor şi clănţănitul mitralierelor se aud dincolo de uşa închisă.

Bobby trece în revistă canalele şi se opreşte pe CNN, care prezintă alternativ o vedere de sus asupra Zonei Zero şi o imagine din studio a unei brunete atrăgătoare aşezată la un pupitru de ştiri, care discută cu nişte bărbaţi şi femei despre 11 septembrie, despre război, despre refacere. După ce a ascultat aproape jumătate de oră, ajunge la concluzia că, dacă asta e tot ce aud oamenii, această pălăvrăgeală sentimentală cu iz de bîrfă despre viaţă, moarte şi vindecare, atunci oamenii ăştia nu ştiu nimic. Groapa arată ca o gaură întunecoasă în care cîteva excavatoare galbene mută molozul – nimic despre profunzimea sa, despre cum – atunci cînd eşti acolo jos – pare adîncă şi nesfîrşită, ca un antic puţ dărîmat. Schimbă din nou canalele, găseşte un film vechi despre Jack Spintecătorul cu Michael Caine şi dă sonorul încet, îi priveşte pe detectivii în haine lungi, negre, gonind pe străzile slab iluminate, în timp ce băieţii care vînd ziare strigă veştile legate de ultima atrocitate comisă. Începe să pună cap la cap cele spuse de Alicia. Tot ce i-a spus. Începînd cu „Vin de la o înmormîntare", pînă la „Toţi sînt gata să-şi vadă de viaţa lor, dar eu nu sînt pregătită", „De-asta vin aici... să-mi dau seama ce lipseşte", şi „Trebuie să plec". Transformarea ei... s-o fi văzut cu adevărat? Amintirea este atît de ireală, dar toate amintirile sînt ireale, şi în

momentul în care s-a întîmplat, el a simțit cine și ce era ea, iar cînd a luat pantoful, obiectul care i-a permis să înțeleagă ce i s-a întîmplat, ea nu a făcut decît să-și revendice o proprietate. Bineînțeles, totul poate fi explicat și altfel, și este tentant să accepte celelalte explicații, să creadă că ea nu era decît o încordată femeie dedicată carierei sale, care a luat o pauză de la judecata sănătoasă, și de îndată ce ea a recunoscut unde se afla, ce făcea, cu cine, a înșfăcat un suvenir și a șters-o înapoi la poșta electronică, la consolidarea echipei, la clicăitul pe foi de lucru, contracte *futures* pe grîu și pahare de martini împreună cu vreun tip drăguț din *advertising* care în cele din urmă i-o va trage energic, după care va povesti la sala de sport că tîrfa-a-căutat-o-cu-lumînarea. Asta era ea, la urma urmei, indiferent de starea ei. O femeie nefericită, dedicată căii sale mai puțin fericite, dorind mai mult, dar nefiind în stare să își dea seama cum s-a băgat singură în încurcătură. Dar lucrurile spuse de ea în ultima lor noapte la bar, caracterul relevant al transformării sale... tentația normalității face imposibilă negarea acelor amintiri.

Trece o săptămînă întreagă pînă cînd Bobby se întoarce la muncă. Ajunge tîrziu, după ce s-a lăsat întunericul și s-au aprins luminile, pe jumătate înclinat să-i spună șefului său că își dă demisia. Își arată legitimația și coboară în groapă, căutîndu-i pe Pineo și Mazurek. Excavatoarele galbene imense sînt nemișcate, bărbații stau în grupuri și astfel Bobby își dă seama că a fost descoperit un cadavru, ceremonia s-a încheiat și oamenii fac o pauză înainte de a-și vedea de treabă. Ezită să se alăture celorlalți și se oprește lîngă un zid făcut din lespezi uriașe de beton, sfărîmate și sprijinindu-se una de cealaltă, formînd conuri de umbră în adîncimile lor.

Stătea acolo cam de un minut, cînd îi simte prezența în spatele său. Nu ca într-o poveste de groază. Nu frig teribil, nu păr zburlit, nici voci de nicăieri. Parcă ar fi cu ea în bar. Căldura ei, parfumul, șovăiala nervoasă. Dar mai fragile, mai slabe, o prezență delicată din altă lume. Se teme că, dacă se întoarce să o privească, legătura lor subtilă va fi întreruptă. Probabil că ea nu este vizibilă, oricum. Nu este o reclamă la Stephen King, nu plutește la cîțiva centimetri deasupra pămîntului, purtînd

rănile groaznice care au ucis-o. Este o fracțiune rămasă din ea însăși, mai puțin tangibilă decît un fuior de fum, mai puțin definită decît o șoaptă.

— Alicia, spune el, și efectul ei se intensifică, parfumul ei devine mai pregnant, căldura mai evidentă, și Bobby știe de ce a venit ea aici. Îmi dau seama că a trebuit să pleci, spune el, și se simte ca atunci cînd l-a îmbrățișat, simte toată căldura ei folosită pentru a-l apropia.

Mai că îi poate atinge talia fermă, rîndurile de coaste, respirația moale, și ar vrea să poată ieși amîndoi de acolo. Măcar o dată. Nu pentru a dormi, a face promisiuni somnoroase, a pierde controlul, a-l recîștiga și a merge fiecare cu amărăciune în direcții opuse, ci pentru că de cele mai multe ori oamenii se află acolo doar parțial unul pentru celălalt – așa cum au fost și el cu Alicia în Blue Lady, cunoscîndu-se doar superficial, cîteva replici simple și o aluzie la detaliu, ca două schițe în mijlocul unei picturi în ulei, mințile lor erau în altă parte, fără să cunoască suficient de bine tot ce era de cunoscut – și așa cum stau lucrurile între ei în acest moment, ar putea încerca să cunoască totul. Ar putea încerca să găsească lucrurile care nu au existat, ca fumul de dincolo de ochii lor. Vechile gramatici ale spiritului, adevărurile din spatele vechilor și în același timp noilor adevăruri spulberate. Prin spiritualizarea dorinței s-a născut un focar absolut. Se vor striga unul pe celălalt, vor uita de orașe și războaie... Și nu este gura ei ceea ce simte, este sentimentul pe care l-a avut atunci cînd s-au sărutat, un amestec curios de tulburare și voluptate, accentuat de data aceasta de o emoție mai liniștită. Satisfacție, gîndește el. Pentru că a ajutat-o să înțeleagă. Pentru că a înțeles el însuși colecția sa de relicve și motivul pentru care a abordat-o la bar. Destin sau coincidență, este același lucru, acum îi este limpede.

— Hei, Bobby!

Este Pineo. Zîmbește cu superioritate, îndreptîndu-se spre el cu pași repezi și fără nici o urmă din ostilitatea pe care a afișat-o ultima dată cînd au fost împreună.

— Omule, arăți ca dracu', să știi.

— Chiar mă întrebam, spune Bobby. Mă gîndeam eu că o să-mi spui tu cum arăt.

— Pentru asta sînt aici.

Pineo se preface că îl loveşte cu stînga sub coaste.

— Unde-i Carl?

— Pe budă. Îşi face griji pentru fundul tău.

— Mda, pun pariu.

— Haide! Ştii că se consideră ca un tată pentru tine. Pineo ia un accent est-european, strînge pumnul şi se încruntă în stilul lui Mazurek: Bobby este ca şi fiul meu.

— Nu cred. Nu face decît să-mi spună ce dobitoc sînt.

— Omule, aşa se spune în poloneză la „fiu". Aşa îi tratează boxerii bătrîni pe copiii lor.

Mergînd de-a curmezişul gropii, Pineo spune:

— Omule, nu ştiu ce i-ai făcut Tîrfei Cibernetice, dar nu s-a mai întors la bar. Oi fi zăpăcit-o.

Bobby se întreabă dacă nu cumva faptul că a stat împreună cu Alicia este cauza ostilităţii lui Pineo, dacă nu cumva Pineo îl consideră pe el vinovat de distrugerea trioului lor, a trinităţii norocoase şi susţinerii spirituale. Lucrurile ar putea fi foarte simple.

— Ce i-ai spus? întreabă Pineo.

— Nimic. I-am povestit doar despre muncă.

Pineo îl priveşte chiorîş.

— Nu eşti sincer cu mine. Miros cînd e o vrăjeală, ca şi maică-mea. Se întîmplă ceva cu voi?

— Î-hî. O să ne căsătorim.

— Nu-mi spune că i-o tragi.

— Nu i-o trag!

Pineo arată cu degetul spre el.

— Uite! Vrăjeală!

— Perspicacitate siciliană... Văleu! Cum se face că nu conduceţi lumea?

— Nu pot *să cred* că i-o tragi Tîrfei Cibernetice! (Pineo ridică privirea spre cer şi rîde.) Omule, tu chiar ai fost bolnav? Pun pariu că ai petrecut toată săptămîna asta afurisită încercîndu-i salteaua.

Bobby scutură trist din cap.

— Deci, cum e – păsărica ambiţioasă?

— Du-te dracului, spune Bobby iritat.

— Pe bune. Am crescut în Queens, am fost privat de asta. Cum e tipa? Poartă cizme peste genunchi şi pălărie de colonel? Are cravaşă? Nu, asta seamănă prea mult cu ce face în timpul zilei. A...

Unul dintre excavatoare porneşte, huruind ca T-Rex şi făcînd să se cutremure pămîntul, şi Pineo trebuie să ridice vocea pentru a se face auzit.

— A fost prea dulce, nu-i aşa? I-a dat întruna cu învaţă-mă diseară şi alte dulcegării. Ca o fetiţă care a citit toate cărţile, dar nu a ştiut ce a citit pînă nu ai apărut tu şi ai făcut să-i cadă fisa. Mda... şi după ce s-a terminat povestea cu fetiţa, s-a dezlănţuit. Şi-a pierdut controlul, s-a eliberat, a naibii.

Bobby îşi aduce aminte de transformare, nu partea cu Alicia-glorioasa, apariţia strălucitoare a razelor din suflet, ci momentul de dinainte ca ea să-l sărute, uimirea de pe faţa ei, şi îşi dă seama că Pineo – involuntar, desigur – a pus degetul său murdar, neştiutor şi obraznic pe ceva ce el, Bobby, nu înţelesese pînă atunci cu adevărat. Faptul că ea a devenit conştientă, nu doar de starea ei postumă, ci de el. Că, într-un final, ea şi-a amintit cine a vrut să fie. Nu „cine", poate. Ci cum. Cum a vrut să se simtă, cum a vrut să trăiască. Drumul plin de viaţă, mai puţin preţuit, pe care a sperat că îl va parcurge. Înţelegînd asta, Bobby înţelege ce nu l-a învăţat moartea miilor de oameni. Măsura exactă a pierderii sale. Şi a pierderii noastre. Moartea unuia. Oamenii fiind Christos şi Dumnezeu în glorioasa Sa ardere, lumina spre care aspiră. Iubire în vîrtej.

— Mda, aşa a fost, spune Bobby.

✦✦✦✦✦

Traducere din limba engleză: Adriana Moşoiu

Nuvela „Only Partly Here" a apărut iniţial în Asimov's Science Fiction Magazine, *martie 2003*

Copyright © Lucius Shepard, 2003

Născut în Canada în 1971, Cory Doctorow a publicat prima povestire la numai 17 ani. Romanul său de debut, *Down and Out in the Magic Kingdom*, i-a adus în 2003 un premiu Locus. În 2008 şi-a strîns publicistica într-o culegere intitulată *Content*. Cea mai recentă carte a sa este romanul pentru tineret *For the Win* (2010).

Cory Doctorow
LITERATURĂ DE FURAT

Literatura science fiction e singura pe care lumea se osteneşte să o fure de pe internet. Ca scriitor de science fiction, nici o altă ştire nu mi-ar fi putut da mai multe speranţe. Se duce dracului alternativa – un viitor în care mediul dominant, pluripotent, ubicuu nu are loc pentru literatura science fiction.

Cînd au fost inventate radioul şi înregistrările, pentru artiştii zilei vestea a fost desftul de proastă. Spectacolul live cerea carismă, priceperea de a face un show magnetic în faţa mulţimii. Nu conta ce posibilităţi tehnice aveai: dacă stăteai ca o statuie pe scenă, nimeni nu voia să vadă ceea ce făceai. Pe de altă parte puteai avea succes fiind un artist mediocru, dacă atacai cu brio prestaţia scenică.

Radioul a însemnat cu siguranţă o veste bună pentru muzicieni – mult mai mulţi muzicieni au putut să compună mult mai multă muzică, care ajungea la mult mai multă lume şi se cîştigau mult mai mulţi bani. Spectacolul s-a transformat în industrie, lucru care se întîmplă atunci cînd adaugi tehnologia

artei. Dar pentru cei carismatici a fost groaznic. I-a adus în stradă, i-a împins să prăjească burgeri şi să conducă taxiuri. O ştiau şi ei. Artiştii au făcut lobby pentru interzicerea radioului lui Marconi, pentru trimiterea lui Marconi înapoi la planşeta de desen, acuzat de a fi inventat un radio la care nu îşi puteau forţa intrarea. „Noi sîntem carismatici, noi facem ceva la fel de străvechi şi de sacru ca prima poveste spusă lîngă primul foc din prima peşteră. Ce drept aveţi să insistaţi să ne transformaţi în simpli funcţionari, muncind într-o obscură încăpere dosnică, lasîndu-vă pe voi să comunicaţi cu publicul în numele nostru?"

Tehnologia a dat, tehnologia a luat. Şaptezeci de ani mai tîrziu Napster ne-a arătat asta, iar William Gibson nota: „S-ar putea să ne aflăm la sfîrşitul scurtei perioade în care a fost posibil să dai pe cineva în judecată pentru înregistrarea muzicii." Cu siguranţă sîntem la sfîrşitul perioadei în care este posibil să-i excludem pe cei care nu doresc să plătească. Orice melodie lansată poate fi descărcată gratis de pe o reţea *peer-to-peer* (şi în scurt timp vor deveni şi mai uşor de descărcat, pe măsură ce rapoartele preţ/performanţă ale hard-disk-urilor ne conduc spre un punct în care toată muzica înregistrată vreodată va încăpea pe un pocket-drive convenabil cu care te vei putea duce la un prieten şi să copiezi).

Dar nu vă temeţi: internetul face posibil ca tinerii artişti să acapareze un public mai larg decît ar fi visat vreodată. Fanii potenţiali ar putea fi împrăştiaţi cu o densitate mică şi egală peste tot în lume, într-o configuraţie care nu ar fi putut fi niciodată accesată eficient cu mijloacele de marketing tradiţionale. Datorită internetului, au scăzut pentru artişti costurile necesare acaparării publicului, iar pentru public a crescut şansa de a găsi noi artişti, ceea ce face dintr-odată posibilă o varietate în muzică mai mare ca oricînd.

Artiştii pot folosi internetul ca să le readucă oamenilor spectacolele care au caracterizat zilele de glorie ale vodevilului. Îţi foloseşti înregistrările – care nu pot fi controlate – pentru a atrage public la spectacolele tale – pe care le poţi controla. Modelul a funcţionat minunat pentru trupe ca Grateful Dead şi Phish. De asemenea, este un model care nu ar

funcționa în cazul multora dintre artiștii de azi; 70 de ani de presiune evolutivă au selectat artiști care sînt mai mult virtuozi decît carismatici, artiști optimi pentru venituri realizate pe bază de înregistrări și nu pe bază de spectacol. „Cum îndrăzniți să ne spuneți că trebuie să fim niște maimuțe dresate, zbenguindu-se pe o scenă ca să vă amuze pe voi? Noi nu sîntem carismatici, noi sîntem lucrători cu gulere albe. Noi comunicăm cu muzele noastre în spatele ușilor închise și livrăm produsul muncii noastre atunci cînd e gata, pe discuri de plastic înscrise cu laser. Nu aveți dreptul să pretindeți să ne convertim la economia spectacolului *live*."

Tehnologia a dat, tehnologia a luat. După cum au arătat trupele de pe MySpace – care pot umple stadioane și vinde sute de mii de discuri fără vreun contract, prin contactul individual cu fanii – s-a născut o nouă piață pe internet pentru muzică, una cu mai puțin paznici ai creativității ca oricînd înainte.

La urma urmelor acesta și este scopul *copyright*-ului: o descentralizare a celor care fac arta. Înainte de *copyright* am avut patronajul: puteai face artă dacă Papei sau regelui îi plăcea cum sună. S-au produs astfel tavane și fresce extrem de frumoase, dar numai atunci cînd controlul asupra artei a fost cedat pieței – prin obținerea de către editori a monopolului asupra lucrărilor pe care le tipăreau, începînd cu Statutul Reginei Anne din 1710 – am văzut ce explozie de creativitate poate determina arta bazată pe investiție. Industriașii nu erau cei mai grozavi arbitri care să stabileaască cine poate și cine nu să facă artă, dar erau mai buni decît Papa.

Internetul permite și mai mult descentralizarea celor care ajung să facă artă și, ca orice alte schimbări tehnologice anterioare în producția culturală, este ceva bun pentru unii artiști și rău pentru alții. Întrebarea importantă este: va permite mai multor oameni să ia parte la producția culturală? Va descentraliza și mai mult luarea de decizii pentru artiști?

Pentru fanii și scriitorii de SF, următoarea întrebare este: „Va fi un lucru bun pentru mediul ales de noi?" După cum am spus, science fiction-ul este singura literatură pe care oamenii se ostenesc s-o fure de pe internet. E singura literatură care

apare regulat, scanată şi răspîndită cu ajutorul softurilor de recunoaştere optică a caracterelor şi minunat editată manual pe *newsgroups*, website-urile ruseşti, canalele IRC şi peste tot (da, mai există şi un comerț animat cu comics-uri şi cărți tehnice, dar aici vorbesc despre proza de ficțiune – deşi categoric este un semn de speranță şi pentru prietenii noştri din domeniul publicațiilor tehnice şi al benzilor desenate).

Unii scriitori se folosesc de marea afinitate a internetului pentru SF pentru sporirea efectelor. Eu mi-am publicat absolut toate romanele sub licența Creative Commons, care încurajează fanii să le împartă liber şi pe larg – şi în anumite cazuri chiar să le remixeze şi să creeze noi ediții ale lor pentru a fi folosite într-o lume în continuă dezvoltare. Primul meu roman, *Down and Out in the Magic Kingdom*, este reeditat a şasea oară de către Tor şi a fost descărcat de mai mult de 650.000 de ori de pe site-ul meu şi de nenumărate ori de pe altele.

Am descoperit ceea ce au descoperit mulți alți autori: publicarea de texte electronice creşte vînzările edițiilor tipărite. Cea mai mare problemă a unui scriitor de SF este obscuritatea, nu pirateria. Dintre cei care au decis să nu-şi cheltuiască azi banii şi timpul disponibil cu lucrările noastre, cea mai mare parte au făcut aşa pentru că nu ştiau de existența lor şi nu pentru că cineva le-ar fi dat o versiune electronică gratuită a unei cărți.

Dar ce fel de artist prosperă pe internet? Cei care pot stabili o relație personală cu cititorii lor, un lucru pe care scriitorii de science fiction profesionişti îl fac de cînd s-au inventat convențiile. Aceşti artişti conversaționali provin din toate domeniile şi combină cele mai variate aspecte ale carismei şi virtuozității cu farmecul – abilitatea de a-şi conduce personalitatea online ca şi cînd ar face parte dintr-un cerc de prieteni în care se stabilesc relații neintermediate cu publicul lor. Ai putea găsi un film, un joc şi o carte care să fie în mod egal utile într-o după-amiază leneşă, dar dacă autorul romanului îți e prieten, pe acela îl vei alege. E un avantaj competitiv care nu poate fi neglijat.

Vedeți blogul lui Neil Gaiman, unde acesta reuşeşte performanța de a purta conversații cu milioane de oameni. Sau

postările lui Charlie Stross pe Usenet. Blogurile lui Scalzi. Prezența lui J. Michael Straczynski pe Usenet – nici mai mult nici mai puțin decît în timp ce se producea Babylon 5 – alimenta o armată de fani înflăcărați gata să-i bombardeze pe producătorii TV recalcitranți pentru a-i aduce la supunere și asociere. Vedeți de asemenea cum trupele de pe MySpace care vînd milioane de CD-uri adaugă fiecare cumpărător la „lista de prieteni". Vedeți cum Eric Flint conduce Baen Bar și cum Warren Ellis mîrîie prietenos pe siturile și listele lui ș.a.m.d.

Nu tuturor artiștilor le stă la îndemînă să conducă un salon online cu publicul lor. Nu toți artiștii vodevilului nu s-au priceput să facă tranziția la radio. Tehnologia a dat, tehnologia a luat. Se presupune că scriitorii de SF sînt îmbibați de viitor, gata să se agațe de el. Viitorul este conversație: cînd la un click distanță se vor afla mai multe lucruri bune decît veți accesa vreodată, nu va fi suficient să știți că o carte e bună. Lucrul cel mai greu de substituit în era internetului este o relație personală.

Conversația, nu conținutul, e regina. Dacă ați fi exilați pe o insulă deșertică și ați opta să luați cu voi înregistrări muzicale în loc de prieteni, veți fi numit sociopat. Scriitorii de science fiction care se pot strecura în conversațiile cititorilor lor vor fi cei pregătiți pentru viață.

♦♦♦♦♦

Traducerea din limba engleză: Roxana Brînceanu

Textul de față a apărut inițial în Locus Magazine, *iunie 2006*

Copyright © Cory Doctorow, 2006

Robert Silverberg (născut în 1935 la New York) nu are nevoie de nici o prezentare pentru cititorii români. Începînd cu acest număr al revistei avem onoarea să-l numărăm printre colaboratorii noştri permanenţi, în calitate de autor al unei serii de contribuţii la istoria genului SF.

Robert Silverberg
AFACEREA CLEVE CARTMILL

Există o anecdotă în istoria literaturii science fiction pe care toată lumea a auzit-o: eroul acesteia, Cleve Cartmill, un scriitor mediocru, a publicat într-un număr din 1944 al revistei lui John Campbell, *Astounding Science Fiction*, o povestire în care descria mecanismul de funcţionare al bombei atomice, cu paisprezece luni înaintea primei explozii atomice reuşite din poligonul de încercare de la Alamogordo, determinînd astfel pornirea unei investigaţii de către o agenţie federală de securitate, o anchetă în centrul căreia se afla el însuşi şi, totodată, Campbell, pentru a afla dacă nu cumva aceştia avuseseră acces la informaţii militare strict secrete.

Povestea a căpătat, cu trecerea timpului, alura unei legende urbane. La originea sa a fost însă un fapt real. Am dosarul oficial al anchetei pe biroul meu, chiar în clipa aceasta. Cazul a fost declasificat în vara lui 2001, iar Michael Ravnitsky, un jurnalist care lucrează pentru o organizaţie numită American Layer Media din Washington, l-a solicitat Comandamentului de Securitate şi Informaţii al Armatei SUA, justificîndu-şi cererea prin prevederile constituţionale legate de libertatea

informațiilor. De-aici, dosarul a ajuns la Gordon Van Gelder, editorul de la *Fantasy and Science Fiction*, care a fost îndeajuns de amabil să-mi pună la dispoziție o copie a lui. (Domnul Ravnitsky s-a specializat în obținerea dosarelor guvernamentale recent declasificate în care sînt implicați oameni din SF – Isaac Asimov, Philip K. Dick, Robert A. Heinlein şi Hugo Gernsback, ca să-i numesc doar pe cîțiva. A reuşit să pună mîna chiar şi pe dosarele Proiectului Moon Dust, un proiect legat de fenomenul OZN a cărui existență Forțele Aeriene au negat-o multă vreme.) Cu permisiunea lui Michael Ravnitsky am să vă împărtăşesc acum adevărata poveste a lui Cartmill.

Dosarul se deschide cu o copie neclară a unei scrisori, trimisă de John Campbell (aflat atunci în New York) lui Cleve Cartmill (care locuia în Manhattan Beach, California); scrisoarea poartă data de 16 august 1943. Este limpede, din context, că scriitorul Cleve Cartmill venise cu propunerea de-a scrie o poveste despre o super-bombă. După ce se plînge că nu mai are aproape nici o poveste în portofoliul revistei, dat fiind faptul că şi-a pierdut cei mai buni colaboratori în război – Cartmill, suferind de o pareză parțială, nu era apt pentru serviciul militar –, Campbell răspunde pozitiv propunerii lui Cartmill de a scrie o poveste bazată pe ideea utilizării armelor nucleare în război, spunîndu-i că acesta este un „fapt, nu o teorie": cercetătorii au folosit „noile metode de separare izotopică a atomilor" pentru a produce un stoc de U-235 fisionabil. „Au cantități de ordinul kilogramelor. *Nu* au pus însă laolaltă întreaga cantitate, ori măcar o mare parte din ea, întrucît nu sînt deloc siguri că, odată începută, reacția se va mai opri pînă la epuizarea completă... Se tem că acea explozie de energie ar fi prea violentă... că materia din jur va fi angrenată... Iar asta *ar fi* într-adevăr ceva serios. Asta ar putea arunca în aer o insulă sau o porțiune dintr-un continent, trimițîndu-l în slava cerului. Ar zgudui tot Pămîntul, ar cauza cutremure de-o intensitate atît de mare, încît ar provoca pagube pe cealaltă parte a planetei şi ar distruge totul pe o distanță de [mii de] kilometri de la epicentrul exploziei."

Lucruri serioase, nu-i aşa? Asta mă poate face să cred că John Campbell avea informații direct de la Los Alamos, noul

laborator din New Mexico al Proiectului Manhattan, unde o echipă de cercetători condusă de J. Robert Oppenheimer încerca pe atunci să deprindă procedeul de controlare a unei explozii atomice. În schimb, el nu făcuse decît să citească revistele tehnice în care, încă din 1940, se publicau tot soiul de articole despre fisiunea nucleară şi reacţiile în lanţ.

Campbell, nu doar un priceput editor, dar el însuşi un scriitor deosebit, i-a sugerat lui Cartmill că un mod de tratare a temei ar fi imaginarea unui război pe o altă planetă între puteri comparabile cu Axa (Ei) şi Aliaţii (Noi) din al Doilea Război Mondial, în care Axa, ameninţată cu înfrîngerea, ar decide să declanşeze o bombă atomică experimentală, indiferent de urmări. „Cred că povestea ar putea prezenta aventura unui agent secret trimis să salveze situaţia – să distrugă acea bombă."

Cartmill răspunde cîteva zile mai tîrziu, punîndu-i lui Campbell nişte întrebări tehnice: „Explozia de care vorbim n-ar declanşa alte dezechilibre atomice care, la rîndul lor... şi aşa mai departe, pînă cînd toată planeta s-ar face praf?... Cum poţi controla timpul de explozie al unei astfel de bome? Odată asamblată, n-ar încerca ea clipă de clipă să sară singură în aer?... Cu alte cuvinte, unde este declanşatorul?... Vezi tu, eu vreau să ştiu cum să fabric o bombă U-235, ca să ştiu cum să o distrug, deoarece consider că textul rezultat ar fi extrem de interesant pentru cititori. Asta, desigur, ţinînd cont de ceea ce trebuie şi ce nu trebuie spus din considerente sociale, militare sau politice."

Astfel, în următoarea scrisoare, Campbell i-a spus lui Carmill cum se construieşte o bombă nucleară, cum se declanşează şi care ar fi consecinţele probabile ale unei explozii atomice. Cartmill a scris povestea, „Deadline", şi Campbell a publicat-o în numărul din luna martie 1944, care a fost pus în vînzare la începutul lunii februarie. N-a fost o povestire deosebit de interesantă. A fost, la drept vorbind, un eşec literar. Am văzut deja că, în toamna lui 1943, Campbell era disperat după materiale. (Cartmill îi disimulase pe Aliaţi şi Puterile Axei în lumea sa imaginară numindu-i, inteligent, „Seilla" şi „Sixa". Principalele ţări beligerante erau „Ynamre" şi „Ytal",

de partea maleficei Sixa, şi „Acireb" şi „Aissu", dar nu şi, ciudat, „Niatir", de partea Seilla.) În sondajul de popularitate a poveştilor, pe care Campbell îl ţinea lunar, cititorii au plasat-o pe ultimul loc din şase.

Totuşi, cu toate neajunsurile ei, aceasta rămîne cea mai cunoscută povestire a lui Cleve Cartmill, punînd în umbră nuvele fantasy bunicele precum „Bit of Tapestry" (1941) şi „Hell Hath Fury" (1943). Este, de fapt, singura creaţie a sa pe care oricine, în afara unui exeget serios al domeniului, şi-ar putea-o aminti în ziua de azi. Motivul este foarte simplu. Iată acest paragraf, redat aproape ad litteram din scrisoarea lui John Campbell, din 16 august 1943:

U-235 a fost separat în cantităţi suficiente pentru o cercetare preliminară a puterii atomice şi-a altor lucruri. L-au extras din minereu de uraniu prin metode de separare izotopică a atomilor; au acum cantităţi de ordinul kilogramelor. Şi prin „ei" mă refer la cercetătorii Seilla. Însă NU au pus laolaltă întreaga cantitate sau măcar o mare parte din ea, întrucît nu sînt deloc siguri că, odată începută, reacţia se va mai opri pînă la epuizarea completă – într-o microsecundă, poate.

Dar şi acesta:

Două emisfere de fier turnat prinse peste segmentele portocalii de aliaj de cadmiu. Şi declanşatorul – văd că este înăuntru – o cutiuţă de cadmiu într-un recipient de beriliu şi un exploziv mic destul de puternic să spulbere pereţii de cadmiu. Atunci – corectează-mă dacă greşesc, bine? – puternicul oxid de uraniu se scurge în cavitatea centrală. Radiumul trimite neutroni în această masă – şi de aici U-235 preia controlul. Corect?

Cineva de la Washington a citit din întîmplare numărul din martie 1944 al *Astounding*. Şi atunci a început distracţia.

Pe 8 martie, Arthur Riley, anchetator al Corpului de Contrainformaţii din cadrul a ceea ce atunci se numea Departamentul de Război, i-a făcut o vizită lui Campbell la birou şi a

ceruit să-i divulge sursa informațiilor folosite de Cartmill în „articol". În copia raportului acestui agent, datată 13 aprilie, numele lui Campbell a fost șters, dar se spune că „editorul acestei reviste și-a asumat întreaga răspundere pentru informațiile tehnice puse astfel în circulație. A declarat că i-a scris lui Cleve Cartmill, solicitîndu-i să scrie o povestire ficțională (imaginară) care să înglobeze materialul tehnic conținut de poveste și că autorul, Cartmill, nu deține deloc cunoștințe tehnice." Campbell a afirmat, zice Riley, că „subiectul Dezintegrării Atomice nu era o noutate pentru el, întrucît a urmat un curs de fizică atomică la Massachusetts Institue of Technology, în 1933".

Asta însă n-a reușit să alunge suspiciunile agentului. Argumentul lui Campbell cum că a aflat totul despre fizica nucleară la colegiu „ar părea să justifice explicația sa că a fost o pură coincidență", scrie agentul Riley, deși eu bănuiesc că ar fi fost surprins să afle că editorul Campbell se retrăsese de la MIT în al doilea an de studii, în 1931. În orice caz, el adaugă: „după opinia unor persoane informate, povestea conține mai mult decît informații învățate la un curs de fizică atomică, deoarece face apel la unele lucruri descoperite după anul 1940. Utilizarea teoretică a borului, dacă nu este întîmplătoare, indică o atenție pentru informații de dată relativ recentă".

Campbell a pus la dispoziția agentului adresa lui Cartmill – în *Manhattan* Beach, California. Legătura cu Proiectul Manhattan, strict-secret, cu baza în Los Alamos, era mult prea evidentă pentru a fi trecută cu vederea. Riley a trimis ordin la biroul de informații al filialei din California ca domnul Cartmill să fie pus imediat sub observație; știa pur și simplu prea multe despre cercetările secrete în domeniul bombei atomice. Oare cine îi vînduse pontul? Trebuia ca atît Cartmill, cît și Campbell să fie supravegheați în continuare.

Nu peste mult timp a apărut suspiciunea că o rețea întreagă de scriitori de science fiction ar putea fi implicată – un lanț de conspiratori. De pildă, raportul continuă: „S-a stabilit că Cleve Cartmill este în relații de prietenie foarte bune cu [ ], din corpul de rezervă al Marinei SUA, care este asociat cu [ ], care este asociat cu [ ] de la Baza Navală Philadelphia. Acest [

] depunea înainte muncă de cercetare la Columbia University şi se spune că a acceptat un material considerat a fi cupru atomic de la [ ] cu scopul de a-l măsura la spectroscopul de greutate de la Columbia University. [ ] a fost avertizat de [ ] că aparatul este stricat. El n-a primit niciodată materialul înapoi de la [ ]. Şi un anume [ ] care a scris pentru revista [ ] se spune că a lucrat cu [ ]. Posibilitatea trasmiterii prin intermediul lui [ ] către Cartmill n-a fost încă dovedită..."

Ei, acum se poate dovedi, iar numele acestor oameni siniştri vă sînt destul de cunoscute. Marinarul în rezervă era Robert A. Heinlein. Asociatul lui de la Baza Nazală Philadelphia, fostul cercetător de la Columbia, era Isaac Asimov. Cel care i-a trimis cuprul lui Asimov şi nu l-a mai primit niciodată înapoi era Will F. Jenkins, care a scris lucrări de science fiction sub pseudonimul de Murray Leinster. Revista al cărei nume a fost cenzurat era *Astounding*, iar celălalt scriitor care lucra la Baza Navală cu Heinlein şi Asimov era L. Sprague de Camp.

Este oare posibil ca toţi aceşti patru mari maeştri ai science-fictionului să-i fi împărtăşit lui Cleve Cartmill informaţii secrete referitoare la diviziunea nucleară?

* * *

Ce ştim pînă acum? În 1944, în plin război, în timp ce oamenii de ştiinţă americani din New Mexico făceau planuri pentru prima bombă atomică, John W. Campbell de la *Astounding Science Fiction* a publicat o povestire intitulată „Deadline", de Cleve Cartmill, care descrie în cel mai mic detaliu cum se construieşte o astfel de bombă. Temîndu-se de o breşă în sistemul de securitate a informaţiilor, Departamentul de Război a trimis un agent din cadrul Corpului de Contrainformaţii să poarte o scurtă discuţie cu domnul Campbell.

În cursul acelei conversaţii, Campbell a insistat că nici el şi nici Cartmill n-au beneficiat de informaţii din interior, că modelul bombei descrise în „Deadline" se bazează în întregime pe informaţii aflate la dispoziţia publicului de patru sau cinci ani. Riley însă, agentul, continua să-l suspecteze pe Campbell că-şi ascunde sursele şi a început să-l supravegheze pe ascuns.

A descoperit astfel că era prieten cu Edgar Norton, un inginer care se ocupa cu cercetare clasificată la Laboratoarele Bell din New York. Norton nu avea nici o implicare în proiectul bombei atomice însă Laboratoarele Bell *aveau* – şi exista suspiciunea ca inginerul să fi aflat ceva de la prietenii lui de acolo. Norton şi Campbell luaseră prînzul împreună de curînd. Atunci să fi fost momentul cînd omul de ştiinţă îi transmisese editorului secretele despre bombă?

Riley l-a chestionat pe Norton, care a recunoscut că citise „Deadline" şi-i spusese lui Campbell că, după părerea lui, era o proză „pregnant fantastică" şi „infantilă". În orice caz, aspectele tehnice ale povestirii erau de mult de domeniul public, spunea Norton. Dacă vreunul dintre cei doi, Campbell sau Cartmill, dăduse peste ceva care era subiectul unor cercetări militare, nu putea fi vorba decît despre o pură întîmplare.

Inginerul de la Laboratoarele Bell a destăinuit, totuşi, că la acel prînz mai fusese prezentă o persoană: Will F. Jenkins, care, sub numele de „Murray Leinster", scrisese multe lucrări SF pentru revista lui Campbell. A fost şi el chestionat. Jenkins avusese, la rîndul lui, frecuşuri cu cenzorii militari, ca urmare a poveştii sale „Four Little Ships" (*Astounding*, noiembrie 1942), în care se vorbea despre o metodă de sabotare a navelor inamice prin intermediul unor transmisii subacvatice de sunete, metodă care, întîmplător, chiar se afla în curs de dezvoltare în laboratoarele militare. Totodată, el dădea în vileag informaţii despre cum ar funcţiona o bombă cu uraniu şi susţinea, la rîndul lui, că acestea erau informaţii aflate la îndemîna oricui este la zi cu revistele tehnice standard.

Fiica lui Jenkins însă era o cercetătoare angajată de Raytheon Corporation din Massachusetts, iar Jenkins a admis că el şi fiica lui „întreprinseseră experimente menite să colecteze cantităţi de cupru atomic". Ei predaseră acest material „lt. Azimoff, Marina SUA, pentru a fi analizat la Columbia University". Acest „Azimoff", care nu era nici de departe locotenent şi îşi scria numele aşa cum îl vedeţi pe coperta acestei reviste*,

* Este vorba despre Asimov's Science Fiction Magazine, revista în care a apărut pentru prima dată acest text.

se transferase acum la Baza Navală Philadelphia, unde lucra la proiecte ştiinţifice de război în cadrul unui grup din care mai făceau parte alţi doi dintre colaboratorii constanţi ai lui Campbell, şi anume L. Sprague de Camp şi Robert A. Heinlein. Iar Heinlein se ştia că era prieten cu Cleve Cartmill!

Transmitea deci cineva informaţii clasificate despre bomba atomică lui Heinlein, care i le trimitea mai departe lui Cartmill? Pe moment, lucrurile nu păreau prea roz pentru Campbell şi echipa lui de scriitori-vedetă, în privinţa securităţii, cu toate că domnii Asimov, Jenkins, Heinlein şi De Camp nu dăduseră pînă atunci semne că ar fi trădători – şi, în orice caz, transformarea secretelor de război în povestiri SF de mîna a doua ar putea părea, pentru cineva neinteresat, un mod foarte straniu de a-ţi trăda ţara. Însă Heinlein, Asimov şi De Camp n-au fost niciodată chestionaţi în legătură cu afacerea Cartmill. Ancheta s-a întors de aici spre ghinionistul domn Cartmill.

Cartmill era californian, avea treizeci şi şase de ani în 1944, era căsătorit şi avea copii. Lucrase ca ziarist, operator radio, contabil şi ocupase diverse alte funcţii însă în acel moment se întreţinea colaborînd cu proză la reviste pulp. Serviciul de Informaţii al Armatei a început munca apelînd la poştaşul lui Cartmill, transformîndu-l în agent secret. Acesta, un pasionat de SF care ştia că Cleve Cartmill scria genul acesta de proză, l-a atras într-o conversaţie despre „Deadline" şi autorul i-a spus, conform raportului de informaţii datat 20 martie 1944, că „era scrisă după materiale pe care le obţinea din surse generale de informare pe teme ştiinţifice, dar şi din poveşti asemănătoare pe care le citise, totul dublat de propriile sale cunoştinţe de fizică". Nu considera că era cine ştie ce de capul povestirii cu pricina, spunîndu-i poştaşului că „e de rahat" şi că ar fi mai interesat să vorbească despre cea pe care o vînduse de curînd unei reviste mai de soi, care plătea mai bine, pe nume *Collier's*.

Informaţia conform căreia Cartmill se bazase pe propiile sale cunoştinţe de fizică venea în contradicţie cu afirmaţia lui Campbell cum că scriitorul era cam ignorant în privinţa ştiinţei şi că primise toate materialele legate de bomba atomică de la el. După toate aparenţele, era necesară o investigaţie mai riguroasă. Şeful de poliţie din oraşul de baştină al lui Cartmill

a raportat că acesta nu avea cazier. Nici FBI nu avea vreun dosar pe numele lui. Însă dosarele Biroului de Informații al Marinei au scos la iveală că tatăl lui Cartmill, după ce inventase un nou fel de mitralieră și nu avusese sorți de izbîndă în a o vinde Departamentului de Război, încercase să vîndă modelul japonezilor, cu puțin timp înaintea izbucnirii celui de-al Doilea Război Mondial. Însă nu era nimic ilegal în asta și nici Cleve Cartmille nu fusese implicat în afacere, în vreun fel sau altul. La drept vorbind, Cartmill-senior era angajat în acel moment la California Shipbuilding Corporation, companie care producea nave de război.

Agentul special R.S. Killough l-a vizitat atunci pe Cartmill însuși, folosindu-se de un pretext ce nu avea cum trezi bănuiala acestuia că s-ar afla sub observație. Într-un raport datat 16 martie, Killough îl descrie pe Cartmill ca „bine educat și frumos îmbrăcat", și dispus să vorbească liber despre toate aspectele carierei sale de scriitor. Din nou, autorul tratează „Deadline" ca pe o operă minoră și vorbește despre speranța sa de-a scrie pentru reviste „mai bune" decît cele pulp SF.

Impresia lui Killough a fost aceea că autorul nostru era suficient de inteligent să fi inventat scenariul din „Deadline" pe baza materialelor existente, neclasificate – mai ales după ce Cartmill i-a spus că, în 1927, a lucrat pentru American Radium Products Company, avînd o funcție care îi cerea să studieze în detaliu proprietățile elementelor radioactive. Lui Killough, care se referă la Cartmill cu „Clive" în raport, e limpede că i-a plăcut de el – în vreme ce Riley, agentul din New York, îl găsise pe Campbell iritant și arogant, numindu-l „puțin egoist". Reprezentanții Biroului de Informații de la New York erau în continuare nedumeriți de acest caz. Legătura cu Heinlein era acum confirmată, legîndu-l poate pe Cartmill de Jenkins și de cercetătorii de la Laboratoarele Bell. În 11 aprilie 1944, raportul de informare despre Cartmill mai spunea, pe un ton peremptoriu însă fără nici o explicație, și că: „A ieșit de asemenea la iveală că Cleve Cartmill primește scrisori din Seattle, Washington". Prin urmare, la începutul lunii mai, Killough s-a întors la Cartmill pentru a purta o discuție doar despre „Deadline".

De data aceasta Cartmill a recunoscut că editorul Campbell îl ajutase într-adevăr, oferindu-i fundamentul ştiinţific al poveştii, spunînd că îşi arogase înainte întregul merit „datorită mîndriei şi prestigiului său" – „n-ar fi recunoscut în faţa opiniei publice că extrăsese, cuvînt cu cuvînt, informaţii transmise de o altă persoană". A repetat însă şi o asertiţiune mai veche: „aproape oricine a citit vreodată un manual de fizică s-ar putea spune că deţine toate informaţiile necesare". Concluzia agentului Killough a fost că scriitorul „este onest, sincer şi de încredere. A făcut tot posibilul să fie cooperant şi nici măcar o clipă n-a lăsat impresia că ar avea ceva de ascuns."

Şi cu asta, măreaţa încercare de deconspirare a spionilor a devenit neinteresantă.

Era clar de acum că revista *Astounding* a lui Campbell publica povestiri despre energia atomică încă din 1940, începînd cu „Blowups Happen" a lui Heinlein, toate bazate pe materiale aflate la îndemîna oricui. „Deadline" era doar cea mai recentă astfel de ispravă. Nu era vorba de nici o scurgere de informaţii.

Pe de altă parte, un program strict-secret pentru dezvoltarea unei bombe atomice *se afla* în derulare în New Mexico, iar Departamentul de Război avea motive întemeiate să ţină discuţiile despre astfel de subiecte departe de paginile revistelor, pînă şi de cele specializate în SF. La 6 mai 1944, lt. col. W.B. Parsons de la Divizia de Informaţii şi Securitate a laboratorului din Oak Ridge, Tennessee, unde avea loc producţia de uraniu pentru bombă, i-a scris lt. col. John Lansdale de la Departamentul Militar de Cenzură din Washington că, „Deşi conţinutul articolului [lui Cartmill] nu poate fi considerat o încălcare a codului practicilor în vreme de război pentru publicaţii, dat fiind că articolul este pur fictiv... concluzia logică este aceea că ţara întreprinde acţiuni în acest domeniu. Mai mult decît atît, astfel de articole pot ridica foarte bine întrebări în rîndul populaţiei..." Parsons sugera ca lui Campbell şi angajatorului său, Street & Smith Publications, să li se reamintească de un condifenţial Cod al Practicilor în Vreme de Război care fusese transmis editorilor şi patronilor de posturi radio în iunie 1943, prin care li se interzicea răspîndirea

oricărui fel de informații privitoare la experimente de război care implicau „fisiune atomică, energie atomică, diviziune atomică sau orice echivalent al acestora". Dacă Street & Smith refuza să coopereze, se putea trece la măsuri represive – în special, retragerea dreptului revistei de a trimite exemplare abonaților, lucru care o putea scoate de pe piață.

Lt. col. Lansdale i-a cerut lui Jack Lockhart de la Biroul de Cenzură să se ocupe de cazul „Deadline". Lockhart i-a spus lui Lansdale în 15 mai: „m-am căznit o jumătate de oră să citesc această povestire, care relatează experiența unui individ urmărit, pe nume Ybor, pe planeta Cathor". N-a înțeles mare lucru din ea însă înțelegea că „discursurile ei pseudo-științifice" se aflau la granița unui teritoriu interzis și se impunea luarea unor măsuri. Spre onoarea lui, acest gen de cenzură nu-i era pe plac: „Întotdeauna ne-am ferit să intervenim în materiale ficționale, datorită imposibilității de-a pune zăgaz minții", spunea el. Dar: „oricît de mult mi-ar displăcea să calc pe acest teritoriu", a luat legătura cu Campbell și l-a rugat să nu publice „alte materiale care să trateze subiecte precum cele incluse în cererea noastră specială din 28 iunie 1943".

Din nefericire, aici se termină dosarul. Campbell a susținut mereu că le-a spus cenzorilor că, dacă ar fi să șteargă toate referințele la puterea atomică din revista sa, inteligenții lui cititori vor deduce cu siguranță că există în desfășurare un ultra-secret proiect atomic. Așa o fi fost. În orice caz, un lucru este clar: în următoarele aproximativ douăsprezece numere ale revistei *Astounding*, n-am mai găsit nici o povestire despre bombele U-235, deși o istorioară a lui Fritz Leiber vorbește despre o lume distrusă de „puterea subtronică", un roman al lui Raymond F. Jones menționază „gigantice proiectoare atomice" întrebuințate ca arme și o povestire a lui Lewis Padgett despre mutanți este plasată într-o lume devastată de războiul atomic.

„Deadline" este deseori invocată astăzi ca exemplu al puterii science fiction-ului de a prezice viitorul. Cum s-a străduit și Campbell să demonstreze acum mult timp, nu acesta a fost cazul, ci povestirea pur și simplu a reciclat informații existente. Un exemplu mult mai bun al puterii profetice este „Solution

Unsatisfactory" a lui Heinlein, din 1941, în care între Statele Unite şi „Uniunea Eurasiatică" cvasisovietizată fabrică bombe atomice şi, cînd izbucneşte un scurt război atomic, îl cîştigăm noi, iar America, în consecinţă, consideră necesar să impună restului lumii o dictatură militară pentru a preîntîmpina viitoare conflagraţii nucleare. Ei, *asta da* adevărată extrapolare din partea unui maestru al genului!

♦♦♦♦♦

Traducere din limba engleză: Mircea Pricăjan

Textul de faţă a apărut iniţial în Asimov's Science Fiction Magazine, *ianuarie–februarie 2003*

Copyright © Agberg, 2003

ABONAȚI-VĂ LA GALILEO!

Abonamentele pe un an (patru numere de revistă) pot fi achitate prin expedierea sumei de **50 de lei** printr-un mandat poştal sau e-mandat pe adresa editurii:

Horia Nicola Ursu

Millennium Books,
Str. G.V. Popescu Nr. 7
440021 Satu Mare

sau prin transfer bancar în contul:

RO43BTRL03101201998386XX

deschis la Banca Transilvania Satu Mare
titular de cont: Horia Nicola Ursu

După efectuarea plății, vă rugăm să ne expediați un e-mail pe adresa

office@millenniumpress.ro

precizîndu-ne adresa la care doriți să primiți revista şi numărul cu care doriți să înceapă abonamentul.

✦✦✦✦✦

CITIȚI ÎN NUMĂRUL VIITOR:

Peter Watts, *Insula* – nuveleta cîştigătoare a Premiului Hugo 2010

Interviu în exclusivitate cu Robert Silverberg

Povestiri şi nuvele de Robert Silverberg, Michael Haulică, John Shirley